

Projekt

z dnia 11 grudnia 2025 r.
Sporządzony przez Tomasza Przybyła

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY GODZIESZE WIELKIE**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

Na podstawie art. 10e, art. 10f ust. 4 i art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153) w związku z art. 18 pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Godziesze Wielkie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Godziesze Wielkie

Radosław Marek

Załącznik do uchwały nr
Rady Gminy Godziesze Wielkie
z dnia 18 grudnia 2025 r.

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034



Spis treści

WPROWADZENIE	2
1. ANALIZA SWOT	5
2. WYZWANIA I POTENCJAŁY ROZWOJOWE	6
3. WIZJA, MISJA, CELE STRATEGICZNE	10
4. OBSZARY FUNKCJONALNE I OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	20
4.1. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w województwie	20
4.2. Model funkcjonalno-przestrzenny gminy	20
4.3. Obszary strategicznej interwencji.....	34
5. KORELACJA STRATEGII ROZWOJU GMINY Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU	39
6. POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ INWESTYCYJNYCH	54
7. ASPEKT ŚRODOWISKOWY REALIZACJI STRATEGII	58
8. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII.....	62
SPIS ILUSTRACJI	64
SPIS MAP	64
SPIS TABEL	65
ZAŁĄCZNIKI	66
Załącznik nr 1: Analiza ankiet dot. stanu istniejącego oraz perspektyw rozwoju gminy Godziesze Wielkie	66

WPROWADZENIE

Strategia rozwoju gminy to dokument programowania rozwoju lokalnego, który określa priorytetowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego oraz cele rozwoju społeczno-gospodarczego danego obszaru z założeniem partycypacji społecznej. *Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025 – 2034* powstała z uwzględnieniem zapisów m.in. ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r.o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2025 poz. 198).

Nadrzędną funkcją *Strategii* jest zdefiniowanie celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań adekwatnych do potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej a także zdefiniowanie metod ich wdrażania w taki sposób, aby zapewnić stałą poprawę warunków życia mieszkańców gminy. Istotnym elementem podczas określania wizji i misji rozwoju gminy Godziesze Wielkie, było zachowanie spójności i korelacji z założeniami dokumentów o randze krajowej, regionalnej i lokalnej w tym m.in. z:

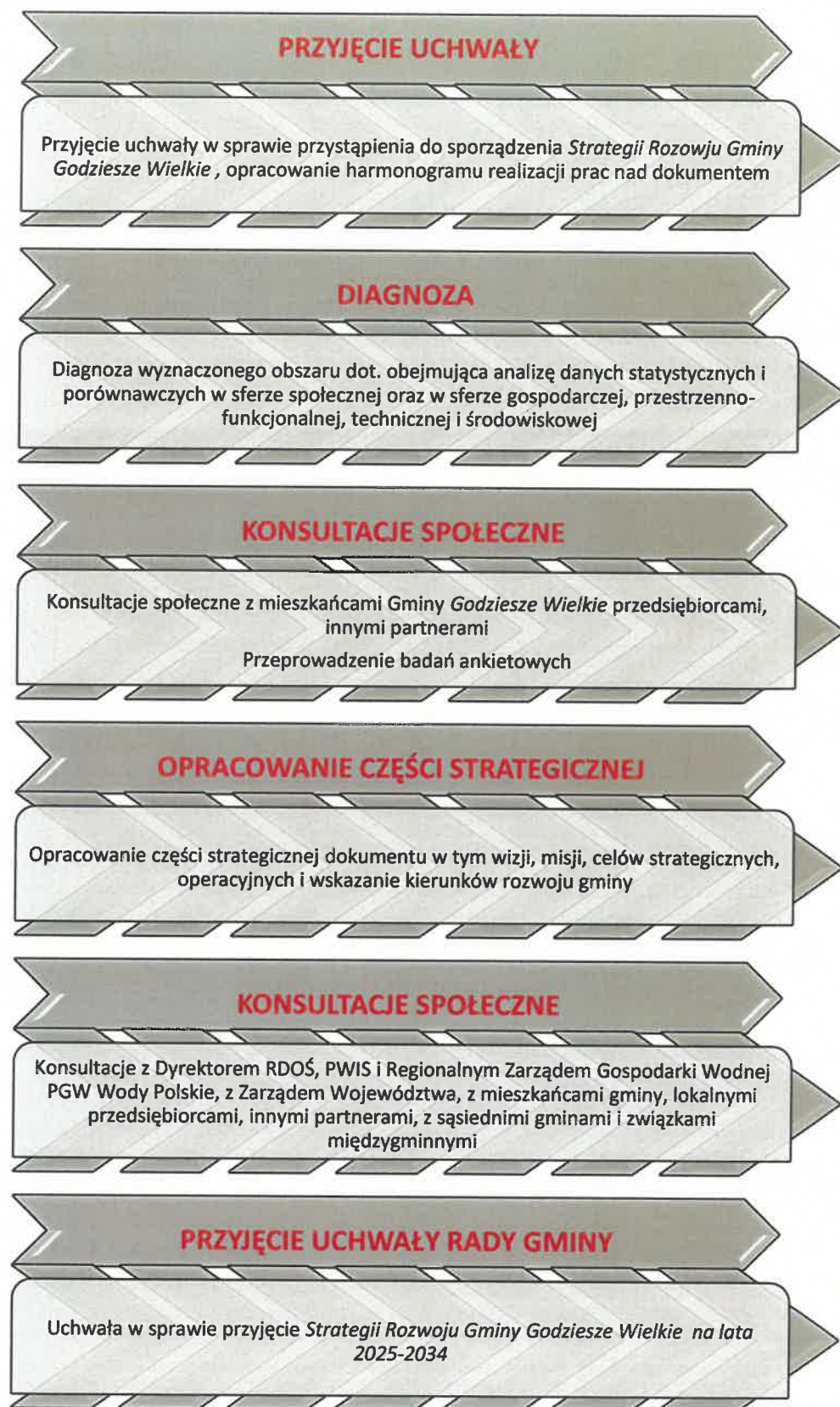
- *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,*
- *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030,*
- *Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,*
- *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,*
- *Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,*
- *Strategia rozwoju województwa Wielkopolskiego do 2030,*
- *Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030.,*
- *Regionalnego planu transportowego dla województwa wielkopolskiego w perspektywie do 2030 roku (RPT 2030)*
- *Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski 2030 (RIS 2030)*
- *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kaliskiego na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030*

Czas realizacji *Strategii* pokrywa się z nową perspektywą finansową Unii Europejskiej przypadającą na lata 2021-2027 i obejmuje lata 2023-2030. Okres ten jest spójny z przedziałem czasowym obowiązywania *Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego* i pozwala na dopasowanie działań na szczeblu lokalnym z możliwościami pozyskania dofinansowań zewnętrznych jak również na zachowanie korelacji w kierunkach rozwoju gminy *Godziesze Wielkie* z działaniami podejmowanymi na szczeblu regionalnym.

Prace nad *Strategią Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034* oparte były na aktywnym uczestnictwie mieszkańców gminy tj. na partycypacji społecznej i koncentrowały się na następujących etapach:

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

Ilustracja 1: Etapy opracowania Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034



Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie składa się z następujących elementów:

- diagnoza jako punkt wyjścia do konstruowania wniosków i kierunków działań, analizy potencjału społeczno-gospodarczego gminy *Godziesze Wielkie*, uwzględniającej uwarunkowania przestrzenne analizowanego obszaru;
- część strategiczna uwzględniająca kierunki działań pozwalające na osiągnięcie zakładanych celów strategicznych i operacyjnych.

Realizacja założeń zawartych w przedmiotowym opracowaniu wpłynie na spójny rozwój społeczno-gospodarczy gminy *Godziesze Wielkie* w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, stymulując aktywizację i integrację społeczności lokalnej.

1. ANALIZA SWOT

Przeprowadzona diagnoza obszaru oraz wnioski z analizy badań ankietowych społeczności lokalnej pozwoliły na wskazanie silnych i słabych stron gminy *Godziesze Wielkie* a także szans i zagrożeń identyfikujących gminę.

Analiza SWOT – kapitał społeczny

MOCNE STRONY	➤ Dodatni przyrost naturalny i wzrostowa prognoza demograficzna; ➤ Aktywność społeczna: działalność OSP, kół gospodyń wiejskich, klubów sportowych; ➤ Podmioty wspierające działania oddolne: Wiejski Inkubator Przedsiębiorczości w Kakawie-Kolonii, który pełni wiele funkcji skupiając organizacje pozarządowe realizujące wszelkie inicjatywy integrujące, edukujące i aktywizujące lokalną społeczność; ➤ Wydarzenie kulturalno-sportowe np. konkurs pieśni patriotycznej, dożynki gminne czy wyścigi kolarskie; ➤ Dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym; ➤ Dostępność i jakość edukacji przedszkolnej; ➤ Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godzieszach Wielkich.
SŁABE STRONY	➤ Wzrastająca liczba osób starszych; ➤ Brak dostępu do specjalistycznej i kompleksowej opieki zdrowotnej; ➤ Brak miejsc przeznaczonych dla osób starszych i chorych (opieka, rehabilitacja); ➤ Brak publicznego żłobka; ➤ Potrzeba modernizacji i wyposażenia obiektów infrastruktury społecznej i edukacyjnej.
SZANSE	➤ Zwiększenie zakresu dostępu do kompleksowej opieki zdrowotnej; ➤ Utworzenie nowych miejsc integracji społecznej; ➤ Utworzenie miejsc przeznaczonych dla osób starszych i chorych (opieka, rehabilitacja); ➤ Zwiększenie dostępu do świadczeń społecznych i programów pomocowych; ➤ Możliwość wsparcia inicjatyw społecznych w oparciu o finansowanie zewnętrzne.
ZAGROŻENIA	➤ Tendencja tzw. „starzenia się społeczeństwa”; ➤ Wzrastające potrzeby osób starszych i niesamodzielnych; ➤ Wzrastający problem alkoholizmu; ➤ Brak atrakcyjnych miejsc pracy; ➤ Zagrożenie bezrobociem i wzrastające zagrożenie biedą; ➤ Ograniczona ilość środków na inwestycje i działania w obszarze kapitału ludzkiego.

Analiza SWOT – Infrastruktura i środowisko

MOCNE STRONY	➤ Wysoki poziom zwodociągowania gminy; ➤ Korzystne położenie komunikacyjne i zadowalająca jakość większości dróg na terenie gminy; ➤ Stosunkowo dobra jakość powietrza; ➤ Obszar chronionego krajobrazu Dolina Rzeki Prośny. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 10 602,40 ha, a na terenie Godziesze Wielkie 1 596,63 ha; ➤ Lesistość obszaru.
SŁABE STRONY	➤ Brak optymalnego poziomu skanalizowania gminy; ➤ Potrzeba modernizacji gminnych oczyszczalni ścieków; ➤ Niezadowalający stan nawierzchni niektórych dróg i brak odpowiedniej infrastruktury około drogowej: oświetlenie, drogi rowerowe; ➤ Brak optymalnych rozwiązań w zakresie transportu publicznego; ➤ Potrzeba rewitalizacji obszarów i budynków o funkcji publicznej.
SZANSE	➤ Możliwość wsparcia inwestycji w oparciu o finansowanie zewnętrzne; ➤ Budowa dróg rowerowych i oświetlenia ulicznego; ➤ Poprawa dostępu do zbiorowego transportu publicznego; ➤ Wzrost poziomu skanalizowania gminy; ➤ Wzrost świadomości ekologicznej społeczności lokalnej.

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

ZAGROŻENIA	➤ Wzrost ilości produkcji odpadów komunalnych i ich niewłaściwe gospodarowanie przez część właścicieli nieruchomości; ➤ Degradacja środowiska naturalnego; ➤ Wzmożone zmiany klimatyczne (wzrost temperatury, susze, ulewne deszcze); ➤ Ograniczona ilość środków na realizację inwestycji.
-------------------	--

Analiza SWOT – potencjał gospodarczy

MOCNE STRONY	➤ Wiejski Inkubator Przedsiębiorczości w Kakawie-Kolonii; ➤ Rosnąca ilość podmiotów gospodarczych; ➤ Potencjał rolno-spożywczy gminy; ➤ Aktywność społeczności lokalnej.
SŁABE STRONY	➤ Brak inwestorów zewnętrznych; ➤ Brak sieci nowoczesnych gospodarstw rolnych; ➤ Niewystarczające udogodnienia dla rozwoju przedsiębiorczości.
SZANSE	➤ Sprowadzenie do gminy dużego inwestora w branży rolno-spożywczej, przetwórczej stymulującego rozwój branży i zatrudnienia; ➤ Wspieranie innowacji i rozwój eksportu usług i produktów; ➤ Udogodnienia dla przedsiębiorców (w tym: ulgi, przygotowane tereny pod inwestycje); ➤ Stabilizacja geopolityczna na świecie (koniec wojny w Ukrainie).
ZAGROŻENIA	➤ Kryzys ekonomiczno-gospodarczy i spowolnienie gospodarcze w kraju i na świecie; ➤ Wzrastająca inflacja; ➤ Malejąca opłacalność produkcji rolnej; ➤ Brak inwestora w branży rolno-spożywczej, przetwórczej; ➤ Brak wystarczającej promocji gospodarczej gminy.

2. WYZWANIA I POTENCJAŁY ROZWOJOWE

Istotnym elementem spójnej strategii rozwoju jest określenie najważniejszych problemów wyzwań stojących przed gminą Godziesze Wielkie jako samorządem, mieszkańcami oraz wszystkimi interesariuszami. W wyniku przeprowadzonej diagnozy strategicznej, konsultacji społecznych a następnie syntezy wymienionych działań, zidentyfikowano główne wyzwania rozwojowe, którym musi sprostać gmina Godziesze Wielkie.

Tabela 1: Problemy, wyzwania i potencjały

KAPITAŁ SPOŁECZNY	
PROBLEMY I WYZWANIA	➤ Zgodnie z analizą danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego na terenie gminy Godziesze Wielkie utrzymuje się trend przyrostu liczby ludności zamieszkującej obszar gminy. W latach 2015-2024 liczba ludności w gminie wzrosła o 9%, a średni wiek mieszkańców wynosił 39,4 lat i jest niższy do średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz od średniego wieku mieszkańców całej Polski. W 2024 roku, zgodnie z danymi ewidencyjnymi gminy Godziesze Wielkie, zarejestrowano 82 urodzenia i 91 zgonów, co pozwala na określenie salda przyrostu naturalnego jako -9 (w latach 2019-2023 saldo przyrostu naturalnego miało wartości dodatnie). 20% populacji gminy Godziesze Wielkie stanowią osoby zaliczane do grupy poprodukcyjnej, co w przyszłości może stanowić istotną barierę w rozwoju omawianego obszaru. ➤ W oparciu o tendencje zmian liczby ludności oraz prognozy GUS do roku 2040 liczba mieszkańców będzie sukcesywnie wzrastać, ale obserwujemy z drugiej strony również Tendencję tzw. „starzenia się społeczeństwa”; Sytuacja ta może być spowodowana niezadowalającymi warunkami życia, jakie oferuje gmina oraz dostępem do usług publicznych oraz rynku pracy. Według ankietowanych mieszkańców najgorzej ocenianymi elementami kształtującymi standard życia w gminie są: - DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY SPORTU I REKREACJI, CIEKAWEGO SPĘDZENIA CZASU – 40% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”; - DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KULTURY I ROZRYWKI – 45% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”; - USŁUGI TURYSTYCZNE - 50% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”; - DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE ŚREDNIM – 55% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”; - ATRAKCYJNE MIEJSCA PRACY W PRZEMYSŁE - 40% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”; - WSPÓŁPRACA BIZNESU, ROLNICTWA Z UCZELNIAMI, CENTRAMI TRANSFERU WIEDZY- 40% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”; - DOSTĘP DO INTERNETU - 40% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”; - DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ OPIEKI ZDROWOTNEJ - 40% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” Reasumując, kwestiami problemowymi z zakresu demografii są: ujemny przyrost naturalny, tendencja starzenia się społeczeństwa, migracje zarobkowe do większych aglomeracji. ➤ Zgodnie z oceną respondentów kluczowe dla rozwoju kapitału społecznego są: - budowa i modernizacja obiektów sportu i rekreacji - budowa nowych i modernizacja istniejących dróg oraz ciągów pieszko-rowerowych Dla ankietowanych kluczowa jest również rozwój infrastruktury technicznej oraz poprawa dostępu do opieki zdrowotnej Ponad to, na terenie gminy identyfikuje się występowanie barier w dostępie do sieci internetowej.

POTENCJAŁY ROZWOJOWY	Respondenci dobrze oceniają bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy. W większości wskazują również na średnie i niskie zagrożenie wynikające z możliwości pojawienia się problemów w zakresie społecznych tj. (przestępczość, bieda, alkoholizm, narkomania czy przemoc w rodzinie). Dane statystyczne dotyczące liczby przestępstw i wykroczeń wskazują, że liczba wykroczeń sukcesywnie rośnie, liczba przestępstw natomiast od 2022 roku spada. W odniesieniu do 2019 roku liczba przestępstw zmalała o 69,01%, co pozwala na postawienie tezy o wysokim bezpieczeństwie na terenie gminy. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2019-2024 ulegała wahaniom jednak w 2024 roku w stosunku do roku 2023 nieznacznie spadła – w przypadku liczba rodzin objętych pomocą społeczną o 97,47%, a w przypadku liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną o 91,30%, podobnie jak udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy. Należy zaznaczyć jednak, że od 2019 roku wartości te ulegają sukcesywnemu zmniejszeniu. Na obszarze gminy na dzień 31.12.2024 r. zarejestrowanych było 113 osób bezrobotnych, co stanowiło 1,12% ogółu mieszkańców gminy i 1,90% w kontekście do liczebności grupy mieszkańców w wieku produkcyjnym, co wskazuje na stosunkowo niski wskaźnik bezrobocia. ➤ Należy zaznaczyć, że gwarantem stanowiącym o integralności społeczeństwa lokalnego jest silne utożsamianie się z gminą oraz wysoka aktywność w zakresie inicjatyw oddolnych. Atuty te sprzyjają likwidacji zjawisk wykluczenia społecznego i dezintegracji. ➤ Priorytetem jest zacieśnianie więzi społecznych poprzez tworzenie miejsc sprzyjających integracji (świetlic, kawiarni), wspieranie działalności organizacji pozarządowych i dbałość o jakość czasu wolnego w kontekście tworzenia atrakcyjnego kalendarza imprez i wydarzeń kulturalno-sportowych. Niedostateczna dostępność podobnych miejsc spotkań może przyczyniać się do ograniczonego przepływu informacji i braku zaangażowania lokalnej społeczności w sprawy gminy.
PRZESTRZEŃ I FUNKCJONALNOŚĆ	
PROBLEMY I WYZWANIA	➤ Z wyników badania ankietowego wynikają deficyty w obszarze budowy chodników i ścieżek rowerowych oraz usług komunikacyjnych. Ponad 75% widzi potrzebę rozbudowy ciągów pieszo-rowerowych a 45% mieszkańców biorących udział w badaniu źle ocenia dostępność transportu publicznego. ➤ Reasumując, do głównych wyzwań, generujących niwelację barier i braków infrastrukturalnych jak również wpływających na jakość życia społeczności lokalnej, należą: - zwiększenie dostępu do usług publicznego transportu zbiorowego i wzrost bezpieczeństwa użytkowników ruchu w oparciu o rozbudowę infrastruktury okołodrogowej (chodniki, drogi, ścieżki pieszo-rowerowe,), - stałe modernizowanie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, remont szkół podstawowych, budowa publicznego żłobka co zagwarantuje lepszy dostęp do usług edukacyjnych
POTENCJAŁY ROZWOJOWY	➤ Gminę Godziesze Wielkie charakteryzuje bardzo wysoka dostępność infrastruktury wodociągowej – z sieci korzysta 94% mieszkańców gminy. ➤ Atutem jest także rozbudowana sieć dróg – łączna długość sieci dróg publicznych na terenie gminy wynosi 232,187 km charakteryzująca się wysokim standardem i gwarantująca bezpieczeństwo ruchu.
ŚRODOWISKO	

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

PROBLEMY I WYZWANIA	➤ W gminie identyfikuje się obiekty o niskiej efektywności energetycznej – dotyczy to przede wszystkim złej jakości obiektów użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych. Konieczne jest wsparcie działań z zakresu termomodernizacji i zapewnienia niezależności energetycznej gminy. ➤ Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2024” wydanym w kwietniu 2025 r. obszar gminy Godziesze Wielkie znajduje się w strefie, gdzie nastąpiło przekroczenie ozonu O₃. ➤ Jako dodatkowe problemy należy wymienić brak optymalizacji systemu segregacji odpadów w celu obniżenia cen i brak gminnego składowiska odpadów oraz potrzebę rozbudowy istniejącej oczyszczalni ścieków. ➤ Reasumując, niezbędne jest zwiększenie dbałości o środowisko w oparciu o optymalizację działań z zakresu gospodarki odpadami, izolacyjności obiektów i redukcji niskiej emisji, promocji OZE, dbałości o gospodarkę melioracyjną i powszechne edukowanie społeczności lokalne w zakresie zachowań proekologicznych.
POTENCJAŁY ROZWOJOWE	➤ Potencjał rozwojowy tkwi w atrybutach krajobrazowych, dużej lesistości oraz przebiegających przez gminę dwóch korytarzy ekologicznych. Dodatkowo w kontekście zanieczyszczenia powietrza w skali krajowej i regionalnej, obszar gminy Godziesze Wielkie charakteryzuje względnie niskie zanieczyszczenie powietrza jak również dość dobre warunki wietrzne i słoneczne pod instalacje OZE. Tworzy to potencjał rozwojowy do tworzenia miejsc agroturystyki i rozwiązań z zakresu OZE.
GOSPODARKA	
PROBLEMY I WYZWANIA	➤ 95 % ankietowanych mieszkańców ocenia atrakcyjność zatrudnienia w gminie jako niską i średnią jednocześnie 60% ankietowanych mieszkańców gminy perspektywicznie chce utożsamiać gminę jako miejscem przedsiębiorczym, atrakcyjnym dla inwestorów i oferującym atrakcyjne miejsca pracy. Nisko ocenia jest współpraca biznesu, rolnictwa z uczelniami, centrami transferu wiedzy – 40% respondentów zaznaczyło odpowiedź „źle” i bardzo źle”. Dlatego też głównym wyzwaniem jest stworzenie udogodnień dla przedsiębiorców np. poprzez doradztwo, organizację spotkań tematycznych z producentami, pomoc w nawiązaniu kooperacji i tworzeniu grup producenckich, pozyskanie inwestorów zewnętrznych (przy wsparciu istniejącego inkubatora przedsiębiorczości). ➤ Ważnym elementem jest również dywersyfikacja sektora przedsiębiorczości. Wśród nowych kierunków rozwoju respondenci wskazywali: rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej w zakresie tworzenia infrastruktury turystycznej, pomoc w zróżnicowaniu produkcji rolnej na terenie Gminy, wspieranie zróżnicowanego rolnictwa i zachęcenie do tworzenia bioróżnorodności upraw, przekwalifikowanie małych gospodarstw pod działy specjalne produkcji rolnej, pozyskanie kontrahentów
POTENCJAŁY ROZWOJOWE	➤ Podmiotem aktywizującym społeczność lokalną jest przynależenie gminy Godziesze Wielkie do Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni”. Aktualnie swoją działalnością LGD obejmuje teren 9 gmin położonych w obrębie powiatu kaliskiego tj.: Blizanów, Ceków Kolonia, Godziesze Wielkie, Koźminek, Lisków, Mycielin, Opatówek, Stawiszyn, Żelazków. Stowarzyszenie działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, uwzględnia ochronę oraz promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, rozwój turystyki oraz popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych. ➤ Gmina Godziesze Wielkie jest typowo rolniczą gminą, o dość silnie rozwiniętych działach specjalnych rolnictwa, w tym przede wszystkim ogrodnictwa i sadownictwa. Sąsiedztwo dużego blisko stutysięcznego miasta, jakim jest Kalisz, stanowi dla gminy bardzo korzystne położenie. Kalisz to bardzo dobry rynek zbytu dla płodów wyprodukowanych na terenie gminy. To duży ośrodek przemysłu spożywczego.

Określenie obszarów problemowych, potencjałów i wyzwań rozwojowych umożliwia zdefiniowanie podstawowych domen rozwojowych dla gminy Godziesze Wielkie:

Gmina Godziesze Wielkie jako gmina funkcjonalna

Działania w tym obszarze koncentrują się na:

- zapewnieniu dostępu do usług komunalnych dla mieszkańców gminy Godziesze Wielkie tu w szczególności dostępu do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, optymalizacji gospodarki odpadami,
- zagwarantowaniu sprawnej, zintegrowanej i funkcjonalnej sieci transportowo-komunikacyjnej w szczególności w oparciu o rozbudowę infrastruktury ciągów pieszo-rowerowych na terenie gminy,
- dbaniu o ład przestrzenny poprzez prowadzenie polityki zagospodarowania przestrzennego gminy.

Gmina Godziesze Wielkie jako miejsce wysokiego rozwoju przedsiębiorczości i kapitału społecznego

Gmina Godziesze Wielkie to gmina obywatelska, oferująca swoim mieszkańcom dostęp do usług społecznych/publicznych. Priorytetem w tym obszarze są:

- tworzenie udogodnień dla rozwoju przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej poprzez doradztwo, organizację spotkań tematycznych z producentami, pomoc w nawiązaniu kooperacji i tworzeniu grup producenckich i pozyskanie inwestorów zewnętrznych (przy wsparciu istniejącego inkubatora przedsiębiorczości),
- wspieranie dywersyfikacji sektora przedsiębiorczości, rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej w zakresie tworzenia infrastruktury turystycznej, pomoc w zróżnicowaniu produkcji rolnej na terenie gminy, wspieranie zróżnicowanego rolnictwa i zachęcenie do tworzenia bioróżnorodności upraw, przekwalifikowanie małych gospodarstw pod działy specjalne produkcji rolnej, pozyskanie kontrahentów,
- wspieranie inicjatyw oddolnych,
- zwiększenie dostępu do usług opieki zdrowotnej w tym specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz usług skierowanych do osób starszych i o szczególnych potrzebach,
- realizacja programów promujących zdrowie i profilaktykę zdrowotną,
- zaspokajanie potrzeb edukacyjnych w odniesieniu do infrastruktury oraz różnorodności i jakości oferty edukacyjnej i opiekuńczo-wychowawczej oferowanej przez placówki gminne,
- tworzenie i modernizacja miejsc rekreacji i sportu dla mieszkańców i przyjezdnych z założeniem promocji aktywnego i sportowego stylu życia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych (m.in. organizacja rodzinnych imprez rekreacyjno-sportowych, współpraca z klubami sportowymi),
- zaspokajanie potrzeb kulturalnych oraz stworzenie możliwości rozwoju zainteresowań i samorealizacji mieszkańców gminy,
- niwelacja kontrastów społecznych poprzez prowadzenie działań skutecznie ograniczających zjawisko wykluczenia społecznego oraz likwidacja barier dostępu do usług i zasobów gminy dla osób ze szczególnymi potrzebami i osób wykluczonych społecznie oraz zwiększanie ich aktywności społeczno-zawodowej,
- wspieranie integracji mieszkańców gminy poprzez tworzenie i rozwój miejsc służących budowaniu więzi społecznych (świetlice, kluby spotkań) oraz wspieranie rozwoju stowarzyszeń lokalnych.

Gmina Godziesze Wielkie jako miejsce wysokiej dbałości o bezpieczeństwo i standardy środowiskowe

Kluczowymi zadaniami w tym obszarze są:

- dbałość o stan środowiska z poszanowaniem i ochroną zasobów naturalnych, w tym prowadzenie efektywnej polityki dbania o czyste powietrze i wodę (m.in. poprzez ograniczanie niskiej emisji, popularyzację OZE, propagowanie transportu niskoemisyjnego, rozbudowę sieci kanalizacyjnej),
- współpraca z gminami sąsiednimi w zakresie zwiększenia skuteczności działań dot. adaptacji do zmian klimatu – m.in. przeciwdziałanie okresowym suszom i powodziom.

3. WIZJA, MISJA, CELE STRATEGICZNE

Planując działania strategiczne mające służyć rozwojowi danej instytucji, organizacji czy w tym konkretnym przypadku jednostki samorządu terytorialnego – gminy ważne jest, aby na początku prac odpowiedzieć na pytania tj.: Dlaczego to robimy? Co chcemy osiągnąć? Jaka jest podstawowa działalność/zadanie przez nas realizowane? W oparciu o jakie wartości działamy?

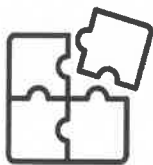
Założeniem wyjściowym jest określenie wizji rozwoju analizowanego obszaru jako pożądanego stanu gminy Godziesze Wielkie w perspektywie długookresowej. Wizja została określona w oparciu o analizę potencjału rozwojowego gminy Godziesze Wielkie.



Gmina Godziesze Wielkie jako miejsce:

- dostępne, funkcjonalne i przyjazne dla mieszkańców i inwestorów,
- o wysokim rozwoju kapitału społecznego, przedsiębiorczości i dostępności do atrakcyjnych form zatrudnienia,
- dbałości o bezpieczeństwo i standardy środowiskowe tu w szczególności w kontekście prowadzenia efektywnej polityki pro-środowiskowej.

Kolejnym elementem kształtującym określenie kierunku rozwoju jest misja. Odnosi się ona do zmiany, którą pragniemy wprowadzić i wskazuje na wartości, jakie są dla niej ważne. Sformułowanie misji, jest głównym krokiem do określenia celów rozwojowych, które pozwalają określić konkretne działania. W odniesieniu jednostek samorządu terytorialnego, definicja misji została zdefiniowana w ustawie o samorządzie gminnym, zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Uwzględniając powyższy zapis, określono misję gminy Godziesze Wielkie:



Przedsiębiorcza i atrakcyjna inwestycyjnie gmina zapewniająca stabilność ekonomiczną i wysoką jakość życia mieszkańców z zachowaniem standardów tj.:

- profesjonalizmu, współpracy zespołowej, racjonalności i efektywności podejmowanych działań,
- stałego dialogu ze społecznością lokalną oraz efektywnej polityki informacyjnej,
- wykorzystania nowoczesnych rozwiązań w procesach administracyjno-komunikacyjnych,
- konsekwencji w realizacji ustalonych celów i zamierzeń.

W ramach urzeczywistnienia założeń wizji i misji rozwoju gminy Godziesze Wielkie, opracowano model interwencji strategicznej stanowiący wypadkową działań diagnostycznych i konsultacyjnych związanych z wdrożeniem procesu partycypacji społecznej. Wyodrębnienie konkretnych celów strategicznych w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym wynika z zapisu artykułu 10e. zawartego w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r.

Ilustracja 2: Obszary, cele strategiczne i cele operacyjne

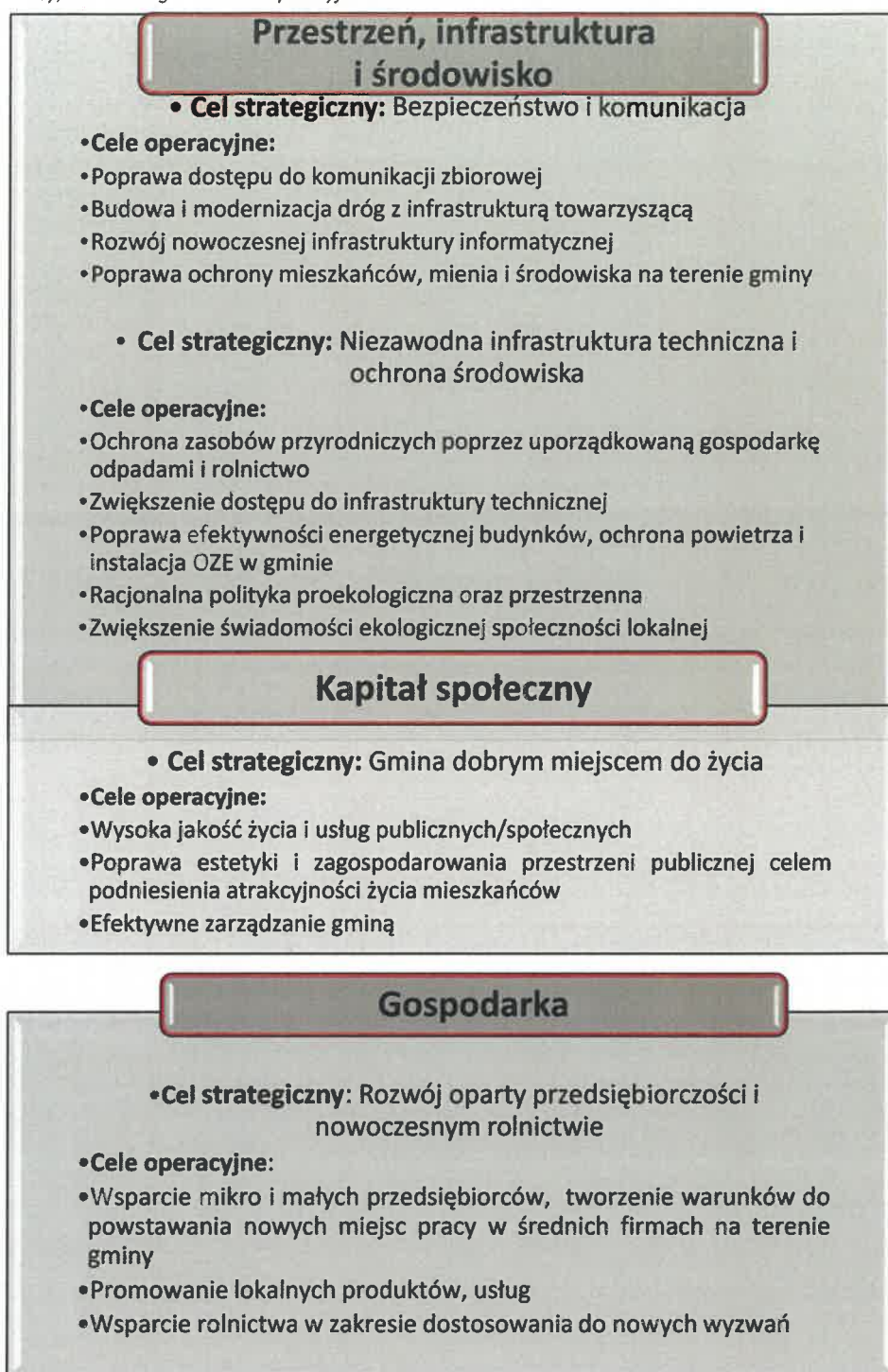


Tabela 2 Model operacyjny (1)

Obszar	PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO			Wskaźniki
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Działania		
BEZPIECZEŃSTWO I KOMUNIKACJA	Poprawa dostępu do komunikacji zbiorowej	- Zwiększenie oferty transportu publicznego; - Budowa park&ride.	Liczba pasażerów z terenu gminy korzystających z komunikacji zbiorowej (os) Liczba kursów przejeżdżających przez gminę (kursy) Liczba wybudowanych park&ride (szt.)	
	Budowa i modernizacja dróg z infrastrukturą towarzyszącą	- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych; - Budowa chodników dla pieszych w ciągu dróg publicznych na terenie gminy; - Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy; - Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy; - Montaż oświetlenia ulicznego na terenie gminy; - Budowa sygnalizacji świetlnej przy przejściach dla pieszych. - Modernizacja przejść dla pieszych	Długość wybudowanych dróg, ścieżek, chodników (km), Liczba nowo wybudowanej infrastruktury towarzyszącej (szt.) Liczba zmodernizowanych/ wybudowanych lamp oświetleniowych (szt.) Liczba wybudowanych/ zmodernizowanych parkingów (szt.) Liczba zmodernizowanych przejść dla pieszych (szt) Liczby wybudowanych sygnalizacji świetlnych (szt)	
	Rozwój nowoczesnej infrastruktury informatycznej	Światłowód na terenie gminy;	Długość wybudowanego światłowodu (km).	

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

Obszar	PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO			Wskaźniki
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Działania		
NIEZAWODNA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I OCHRONA ŚRODOWISKA		Zasięg telefonii komórkowej 5G w całej gminie.		
	Poprawa ochrony mieszkańców, mienia i środowiska na terenie gminy	- Remont, rozbudowa, modernizacja, termomodernizacja budynków OSP na terenie gminy, - Zakup specjalistycznego wyposażenia (w tym samochody strażackie) dla OSP na terenie gminy,	Liczba wyremontowanych, rozbudowanych oraz zmodernizowanych/termomodernizowanych obiektów, Ilość zakupionego sprzętu specjalistycznego	
	Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez uporządkowaną gospodarkę odpadami i rolnictwo	- Zorganizowana zbiórka azbestu; - Zorganizowana zbiórka odpadów rolniczych (folia); - Zwiększenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; - Ograniczenie negatywnych skutków chemizacji w rolnictwie wpływającej na zanieczyszczenie wód powierzchniowych.	Ilość zutylizowanego azbestu (t/rok) Redukcja zanieczyszczeń chemicznych w punktach kontrolnych cieków wodnych Ilość odpadów zbieranych w sposób selektywny (%)	
	Zwiększenie dostępu do infrastruktury technicznej	- Modernizacja, przebudowa, rozbudowa i budowa sieci kanalizacyjnej; - Przebudowa, rozbudowa, budowa i modernizacja sieci wodociągowej;	Liczba mieszkańców, gospodarstw domowych przyłączonych do sieci kanalizacyjnej (os.) Długość wybudowanej/ rozbudowanej, przebudowanej/ zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej (km)	

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

Obszar	PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO		
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Działania	Wskaźniki
		- Podłączenia budynków do istniejącej sieci kanalizacyjnej; - Wymiana zbiorników bezodpływowych na przydomowe oczyszczalnie ścieków. - Budowa nowych studni, nowego odwiertu oraz stacji uzdatniania wody - Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody	Długość wybudowanej/ rozbudowanej, przebudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej km Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.). Liczba wybudowanych/zmodernizowanych studni/SUW (szt) Liczba wybudowanych/zmodernizowanych oczyszczalni ścieków (szt)
	Poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie	- Wymiana starych źródeł ciepła na nowe – ekologiczne; - Termomodernizacja budynków mieszkalnych; - Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach mieszkalnych; - Budowa instalacji fotowoltaicznych, - Budowa magazynów energii elektrycznej, - Promowania wykorzystania odnawialnych źródeł energii.	Liczba wymienionych kotłów węglowych (szt.) Liczba docieplonych budynków (szt.) Liczba nowych instalacji OZE (szt.) Moc nowych instalacji OZE (kW)

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO			
Obszar	Cele operacyjne	Działania	Wskaźniki
Cele strategiczne		• Zachęcanie do zbierania wody deszczowej; • Zwiększenie retencji rolniczej poprzez powstanie nowych zbiorników na terenie gminy; • Dbłość o istniejące rowy, kanały, zbiorniki wodne, przepływające rzeki • Elektromobilność w gminie np. sieć stacji ładowania samochodów elektrycznych • Aktualizacja zapisów dokumentów planistycznych i przestrzennych.	Liczba i powierzchnia zbiorników retencyjnych (szt./ha) Długość zadbanych /oczyszczonych rowów/kanałów/cieków wodnych (km) Liczba wniosków o tzw. „dopłatę suszową” (szt.) Liczba stacji ładowania samochodów elektrycznych (szt.)
	Racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej	• Realizacja programów edukacyjnych dotyczących zagospodarowania i selektywnej zbiórki odpadów; • Edukacja w zakresie zmian klimatu, OZE, suszy, retencji wody; • Imprezy o tematyce ekologicznej związane ze zmianami klimatu, odnawialnymi źródłami energii i selektywną zbiórką odpadów; • Szkolenia/seminaria dla mieszkańców.	Liczba przeprowadzonych wydarzeń proekologicznych w ciągu roku (szt.).

Tabela 3 Model operacyjny (2)

KAPITAŁ SPOŁECZNY			
Obszar	Cele operacyjne	Działania	Wskaźniki
GMINA DOBRYM MIEJSCEM DO ŻYCIA	Wysoka jakość życia i usług publicznych/społecznych	• Modernizacja ośrodka zdrowia; • Budowa domu opieki; • Remont i modernizacja placówek oświatowych; • Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów sportowych (w tym boiska do piłki nożnej); • Budowa boiska Orlik • Budowa boisk wielofunkcyjnych przy szkołach • Budowa/utworzenie publicznego żłobka • Stworzenie miejsc pod imprezy kulturalne • Walka z patologią – aktywizacja społeczna, warsztaty i programy pomocowe	Liczba wybudowanych obiektów (szt.) Liczba wyremontowanych/zmodernizowanych obiektów (szt.) Wzrost liczby użytkowników obiektu (os.) Liczba osób objętych programami pomocowymi/warsztatami (os.)
	Poprawa estetyki i zagospodarowania przestrzeni publicznej celem podniesienia atrakcyjności życia mieszkańców	• Renowacja i rewitalizacja zabytków znajdujących się na terenie gminy; • Budowa małej architektury (np. siłowni, placów zabaw)	Liczba obiektów objętych renowacją/rewitalizacją (szt.) Powierzchnia zrewitalizowanego obszaru (ha) Liczba nowopowstałych obiektów (szt.)

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

KAPITAŁ SPOŁECZNY			
Obszar	Cele operacyjne	Działania	Wskaźniki
Cele strategiczne	Efektywne zarządzanie gminą	- Nowoczesny Urząd, w pełni zinformatyzowany, rozwój systemu e-usług publicznych i gromadzenia danych BigData, cyberbezpieczeństwo; - Współpraca samorządu z NGO; - Tworzenie warunków do rozwoju gminy.	Liczba mieszkańców korzystających z e-usług (os.) Liczba istniejących i funkcjonujących organizacji pozarządowych (szt.) Liczba utworzonych porozumień i programów współpracy (szt.)

Tabela 4 Model operacyjny (3)

Obszar	GOSPODARKA		
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Działania	Wskaźniki
ROZWÓJ OPARTY PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I NOWOCZESNYM ROLNICTWIE	Wsparcie mikro i małych przedsiębiorców, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w średnich firmach na terenie gminy	• Uzbrojenie terenów inwestycyjnych; • Udogodnienia dla przedsiębiorców; • Tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w gminie;	Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha) Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw (szt.) Liczba nowopowstałych miejsc pracy na terenie gminy (EPC)
	Promowanie lokalnych produktów, usług	• Wsparcie lokalnych produktów rolniczych, ogrodniczych i sadowniczych; • Promowanie usług świadczonych przez podmioty z terenu gminy; • Promocja turystyczna gminy.	Liczba wypromowanych produktów lokalnych (szt.) Liczba zrealizowanych akcji promocyjnych (szt.)
	Wsparcie rolnictwa w zakresie dostosowania do nowych wyzwań	• Wsparcie zmian strukturalnych, zachodzących w gospodarstwach rolnych; • Wsparcie doradcze w zakresie nowych technologii w rolnictwie; • Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach rolnych.	Liczba zmodernizowanych gospodarstw rolnych (szt.) Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw (szt.)

Realizując powyższe działania należy uwzględnić działania dot. promowania/wsparcia rozwiązań w zakresie zwiększania retencji, w tym zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie prywatnych posesji przy budynkach mieszkalnych i na terenach prywatnych przedsiębiorstw. Dodatkowo należy wziąć pod uwagę stosowanie powierzchni przepuszczalnych np. ze żwiru/pospółki, powierzchni ażurowych w miejsce szczelnych betonowych, sadzenie łąk kwietnych zamiast trawników, zakładanie zielonych dachów i ścian na budynkach, itp.

Zaleca się wprowadzenia standardów ochrony zieleni w procesie inwestycyjnym, obejmującym m.in. ograniczenie likwidacji terenów zielonych i wycinki drzew przy realizacji inwestycji; unikanie „betonowania” przestrzeni, uwzględnianie ww. zapisów w planowaniu przestrzennym.

Uwzględnienie rozwiązań minimalizujących utratę naturalnej retencji lub spowalniających odpływ i wód oraz przywracanie w możliwym zakresie naturalny, gruntowy charakter ich odpływu oraz nacisk na rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury przyczyni się do zwiększenia odporności na zagrożenia związane ze zmianami klimatu.

4. OBSZARY FUNKCJONALNE I OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Gmina Godziesze Wielkie zajmuje obszar 105 km², co stanowi 9% powierzchni powiatu kaliskiego. Aktualnie obowiązującym dokumentem w zakresie uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy jest dokument **„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie”**, przyjętego uchwałą Nr 74/XI/99 Rady Gminy Godziesze Wielkie z dnia 29.12.1999 r. i zmienionego uchwałą:

- nr XVIII/89/08 Rady Gminy Godziesze Wielkie z dnia 28 maja 2008r. ,
- uchwałą nr XLV/221/10 Rady Gminy Godziesze Wielkie z 9 listopada 2010r.

4.1. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w województwie

Strategia rozwoju województwa Wielkopolskiego do 2030 jako zintegrowany dokument planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego określa ramy dla planowania przestrzennego gmin, łącząc politykę przestrzenną państwa i województwa.

Głównym założeniem Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego wraz ze zmianą modelu jest równomierny rozwój wszystkich części województwa. Dostrzeżono niedoskonałości modelu absorpcyjno-dyfuzyjnego, który w przypadku mniejszych gmin niestety nie dawał efektu dyfuzji z największych ośrodków i aglomeracji. Obecny model wskazuje na wiele więcej obszarów problemowych i konieczność zastosowania indywidualnych instrumentów wsparcia, innych dla biegunów wzrostu, innych dla obszarów problemowych. Jednocześnie wskazuje się i podkreśla rolę wzajemnych, korzystnych relacji między gminami, powiatami, wymienionymi obszarami. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 stara się wspierać kluczowe potencjały województwa i kreować wzrost gospodarczo-społeczny, jednocześnie wspierając obszary problemowe. Przy analizie porównawczej Strategii z poziomu województwa w odniesieniu do strategii Gminy Koźminek szczególnie należy zwrócić uwagę na planowane działania rozwojowe na terenie Wielkopolski.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku obejmuje 4 ważne cele strategiczne: wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców, rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu, rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski, wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Założenia przedmiotowego dokumentu są spójne z celami określonymi w *Strategii rozwoju województwa Wielkopolskiego do 2030* jak również z założeniami z *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+*

4.2. Model funkcjonalno-przestrzenny gminy

Określenie polityki przestrzennej oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego wymaga sformułowania modelu rozwoju przestrzennego. Założeniem modelu jest wskazanie optymalnej formy organizacji przestrzeni województwa. Model rozwoju przestrzennego z założenia określa podstawowe elementy sieci osadniczej, strefy funkcjonalno-przestrzenne oraz główne powiązania, które mają stanowić determinanty rozwoju jednostki terytorialnej. Całość ma prowadzić do zrównoważonego rozwoju. Dokument Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego Wielkopolska 2020+, przyjmuje funkcjonalny model rozwoju regionu w oparciu o trzy następujące założenia:

- system osadniczy, na którego składają się jego elementy w postaci ośrodków miejskich o zróżnicowanej hierarchii. Najbliższym dużym ośrodkiem miejskim dla Gminy Godziesze Wielkie jest Kalisz, który zdefiniowany jest jako miejski ośrodek regionalny wraz z Ostrowem Wielkopolskim. Zakłada się, że rolę biegunów wzrostu pełnić będą największe miasta regionu i ich najbliższe otoczenie,
- strefy zróżnicowanej polityki przestrzennej – w przestrzeni województwa wskazuje się następujące strefy zróżnicowanej polityki przestrzennej:
 - 1) strefę wysokiej intensywności procesów osadniczych,
 - 2) strefę średniej intensywności procesów osadniczych,
 - 3) strefę niskiej intensywności procesów osadniczych,
 - 4) strefę zielonych pierścieni,
 - 5) strefę intensywnej gospodarki rolnej,
 - 6) strefę przemysłu paliwowo-energetycznego,
 - 7) strefę równoważenia potencjału przyrodniczego i społeczno-gospodarczego,
 - 8) system przyrodniczy.

Dla poszczególnych stref określone zostały preferowane kierunki zagospodarowania przestrzennego, uwzględniające zasoby i walory społeczno-gospodarcze i środowiskowe oraz zachodzące procesy rozwoju,

- powiązania, czyli relacje między poszczególnymi elementami. Rozwój regionu ma być zapewniony poprzez dobrze zaplanowany i rozwinięty system komunikacyjny, a także innowacyjną infrastrukturę techniczną.

W granicach obszaru aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej znalazło się 21 gmin, w tym:

- 2 gminy miejskie: Kalisz i Ostrów Wielkopolski,
- 6 gmin miejsko-wiejskie: Koźminek, Nowe Skalmierzyce, Odolanów, Opatówek, Raszków, Stawiszyn,
- 13 gmin wiejskich: Blizanów, Brzeziny, Ceków-Kolonia, Godziesze Wielkie, Gołuchów, Lisków, Mycielin, Ostrów Wielkopolski, Przygodzice, Sieroszewice, Sośnie, Szczytniki i Żelazków

Kluczowym celem rozwoju przestrzennego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej będzie osiągnięcie wysokiego poziomu spójności, konkurencyjności i dostępności obszaru, służącego podnoszeniu jakości życia mieszkańców, poprzez kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, z podkreśleniem jej rozpoznawalności w przestrzeni regionu i kraju.

Dla realizacji celu kluczowego zdefiniowano następujące cele polityki przestrzennej:

- Cel 1. Kształtowanie efektywnej struktury sieci osadniczej
- Cel 2. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej
- Cel 3. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
- Cel 4. Ochrona i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego
- Cel 5. Wykorzystanie i wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego
- Cel 6. Rozwój systemów infrastruktury technicznej

Agglomeracja Kalisko-Ostrowska (AKO) to dwubiegunowy układ miejski wraz z otaczającymi gminami, położony w południowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego. Obszar zajmuje 8,5% powierzchni województwa, którą zamieszkuje ponad 10% mieszkańców Wielkopolski.

Dwa główne ośrodki obszaru: Kalisz i Ostrów Wielkopolski, to miasta o charakterze usługowym i przemysłowym, skupiające szereg funkcji wyższego rzędu, m.in. z zakresu nauki i szkolnictwa wyższego, ochrony zdrowia, kultury, biznesu czy handlu. Obszar łączący ze stolicą regionu funkcje administracyjne, społeczne i gospodarcze, także o charakterze funkcji metropolitalnych. Zespół miast Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego stanowi najważniejszy ośrodek gospodarczy, kulturalny, turystyczny, administracyjny czy edukacyjny na obszarze południowej Wielkopolski.

Obszar gminy położony jest w prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Niż Środkowopolski i makroregionie Nizina Południowowielkopolska 318.1-2 oraz mezoregionach: Wysoczyzna Kaliska 318.12 i Kotlina Grabowska 318.21 (południowa niewielka część gminy).

Teren gminy Godziesze Wielkie obejmuje część południową Wzgórz Opatowsko – Malanowskich (złodowacenie środkowopolskie) i na południu niewielką część Kotliny Grabowskiej.

Gmina Godziesze Wielkie znajduje się w obszarze dorzecza Odry w regionie wodnym Warty. Region wodny Warta zajmuje powierzchnię około 37 173 km². Obejmuje zlewnię Warty od źródeł po ujście do Odry w okolicach Kostrzyna. Warta jest najdłuższym dopływem Odry o długości 808,2 km. Gmina położona jest w zlewni rzeki Śwędry. Gmina zajmuje obszar 105 km², co stanowi 9,1% powierzchni powiatu kaliskiego.

W przypadku Gminy Godziesze Wielkie, najważniejszą rolę odgrywają powiązania o znaczeniu regionalnym z miastem Kalisz.

Gmina wg modelu objęta jest strefą średniej i niskiej intensywności procesów osadniczych. Strefa średnia to obszar przylegający do miasta Kalisza. Kierunkiem wyznaczonym w PZPWW Wielkopolska 2020 + dla strefy średniej jest przede wszystkim zapewnienie równowagi pomiędzy potrzebami rozwoju i ochrony rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz integracji funkcjonalno-przestrzennej. Oznacza to:

- 1) dostosowanie nowych terenów inwestycyjnych do potrzeb i możliwości rozwoju poszczególnych obszarów,
- 2) ochronę terenów cennych przyrodniczo i kulturowo,
- 3) eliminowanie lub minimalizowanie konfliktów przestrzennych,
- 4) zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszarów położonych wokół ośrodków miejskich,
- 5) poprawę warunków mieszkaniowych,
- 6) tworzenie przestrzeni publicznych.

Wskazuje się, aby dla terenów leżących w zasięgu miast powiatowych dominującą funkcją nadal było rolnictwo, mimo swojego potencjału rozwojowego dla zróżnicowanych form działalności gospodarczych, ze względu na sąsiedztwo biegunów wzrostu. Rekomendowane jest to zwłaszcza dla obszarów, charakteryzujących się najbardziej korzystnymi uwarunkowaniami przyrodniczym, glebowymi.

Gmina w części która jest, objęta strefą niskiej intensywności osadniczej, dla której proponuje się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- 1) stymulowanie rozwoju gospodarczego, opartego na lokalnym potencjale istniejących podmiotów oraz rozwoju rolniczych i pozarolniczych działalności gospodarczych
- 2) zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszarów,
- 3) ochronę terenów cennych przyrodniczo i kulturowo,
- 4) zwiększenie dostępności infrastruktury społecznej i poprawę jej wyposażenia,
- 5) rozwój odnawialnych źródeł energii.

Tereny Gminy Godziesze Wielkie położone w części w obu strefach, wymagają wsparcia rozwoju rolniczej i pozarolniczej działalności produkcyjnej i usługowej, aktywizacji lokalnego potencjału społeczno-gospodarczego, z wykorzystaniem zewnętrznych czynników rozwojowych.

Ponadto, model rozwoju przestrzennego Wielkopolski zakłada otoczenie Kalisza tzw. strefami zielonych pierścieni. Bliskie sąsiedztwo Gminy z Kaliszem powoduje, że strefa ta również w części północno-zachodniej obejmuje Gminę. Dla strefy tej proponuje się kształtowanie prawidłowych relacji, pomiędzy terenami zurbanizowanymi a krajobrazem otwartym poprzez m.in. ograniczanie

przekształcania terenów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, ograniczanie rozwoju zabudowy poza obszarami istniejących miejscowości, a więc zapobieganie rozproszonemu zabudowy, zachowanie obszarów wolnych od zabudowy stanowiących naturalne, powiązane ze sobą struktury przyrodnicze.

Cały obszar Gminy, to także strefa o nazwie system przyrodniczy. W celu jego prawidłowego działania należy uwzględnić przedsięwzięcia z zakresu ochrony i kształtowania poszczególnych zasobów środowiska przyrodniczego: form ochrony przyrody oraz różnorodności biologicznej i krajobrazowej, wód, lasów, powierzchni ziemi, złóż kopalin, a także przeciwdziałania zagrożeniom środowiska i ich skutkom oraz poprawy jakości środowiska. Jest to niezwykle ważne, szczególnie dla gmin, gdzie wiodącą funkcją jest rolnictwo. Ochrona gleb, ochrona lasów i zalesianie, zapobieganie suszom rolniczym, a także ochrona wód, to priorytetowe działania dla Gminy Godziesze Wielkie

Na terenie opracowania występują zarówno punktowe jak i obszarowe formy ochrony przyrody. Spośród obszarowych form ochrony przyrody na terenie gminy Godziesze Wielkie występuje obszar chronionego krajobrazu Dolina Rzeki Prośny (wzdłuż jej zachodniej granicy), który został powołany Rozporządzeniem nr 65 Wojewody Kaliskiego z dnia 20 grudnia 1996 roku w sprawie ustalenia obszaru chronionego krajobrazu "Dolina rzeki Prośny" (Dz. Urz. Woj. Kal. z 1997 r. Nr 1, poz. 1). Dnia 16 lipca 2019 r. weszła w życie Uchwała Nr IX/164/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prośny na terenie województwa wielkopolskiego. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 10 602,40 ha i jest położona na terenie gmin: Brzeziny 810,41 ha, Doruchów 637,65 ha, Grabów nad Prosną 1 679,96 ha, Godziesze Wielkie 1 596,63 ha, Kraszewice 58,39 ha, Łęka Opatowska 2 145,63 ha, Nowe Skalmierzyce 292,43 ha, Sieroszewice 3 381,3 ha. Obszar powołano w celu ochrony wartości przyrodniczych, kulturowych oraz zasobów wodnych i walorów rekreacyjnych. Szczególny walor krajobrazowy nadają Prośnie, powtarzające się regularnie, występujące na przemian brzegi wklęsłe i wypukłe. Skarpy przybrzeżne koryta rzeki porastają łęgi zboczowe oraz zarośla wiklinowe. W części przybrzeżnej oraz w starorzeczach doliny Prośny występuje około 50 różnego typu naturalnych zbiorowisk roślinnych. Na terenie tym spotkać można wiele roślin chronionych, w tym takich jak: grzybienie białe, grązel żółty, kruszyna pospolita. Swoje miejsca lęgowe mają tu chronione gatunki ptaków – m.in. gołąbkarz, łabędź niemy, błotniak stawowy, czajka, dudek i kobuz. Do najcenniejszych elementów obszaru należą: różnorodność zbiorowisk przyrodniczych, stanowiska gatunków chronionych, pomniki przyrody, zabytki architektury, miejsca atrakcyjne turystycznie i krajobrazowo. Poniższa mapa przedstawia lokalizację gminy względem ww.

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

Mapa 1 Lokalizacja obszarów cennych przyrodniczo na terenie gminy Godziesze Wielkie

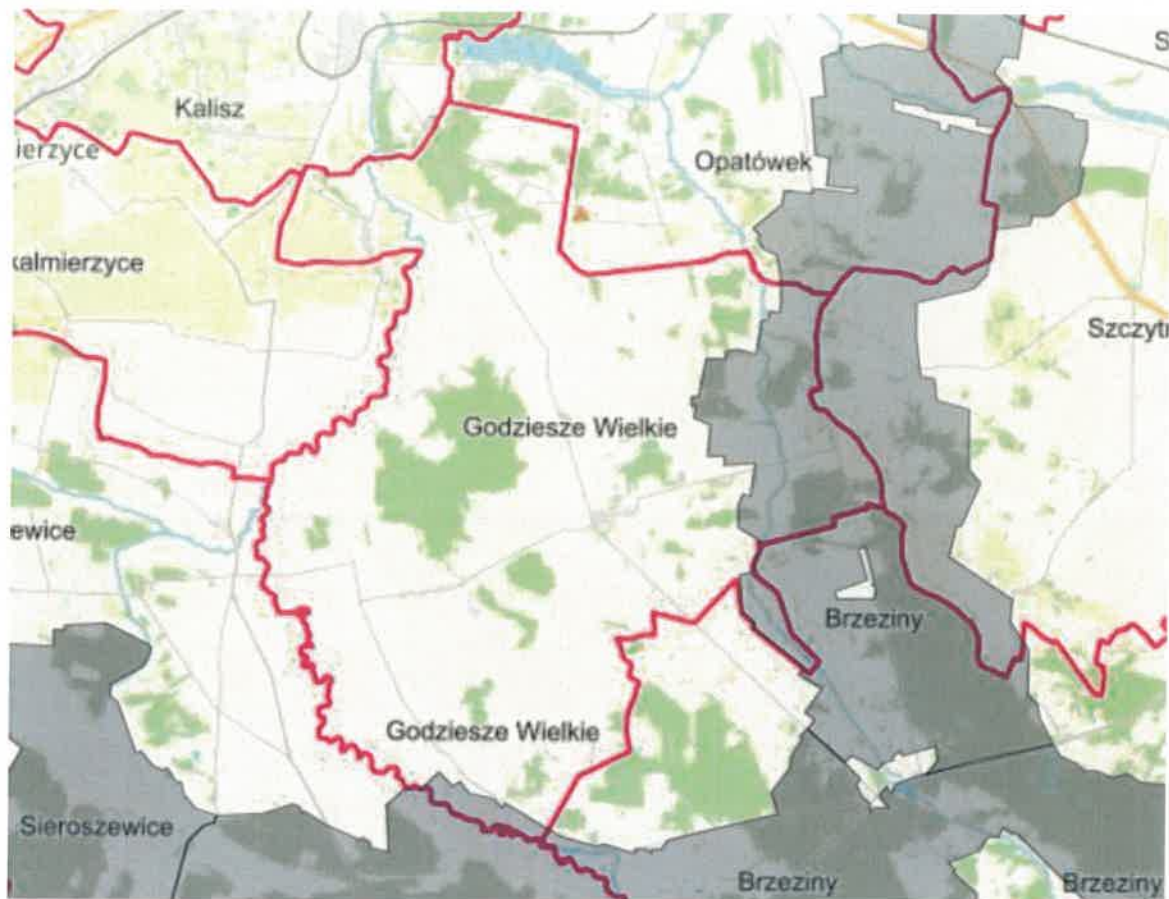


źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Przez Gminę przebiega korytarz ekologiczny Wzniesienia Tureckie - Lasy Kaliskie KPdC-15A oraz Lasy Kaliskie i Sieradzkie KPdC-16A. Występowanie korytarzy ma szczególne znaczenie dla monitoringu procedur administracyjnych planowania inwestycji drogowych oraz projektowania i zatwierdzania obiektów i urządzeń służących ochronie dziko żyjących zwierząt (przekazywanie uwag, wniosków, opracowań, w tym w szczególności informacji i danych dotyczących optymalnej lokalizacji, liczby i parametrów przejść dla zwierząt do toczących się postępowań z udziałem społecznym);

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

Mapa 2 Korytarze ekologiczne na terenie gminy Godziesze Wielkie



Źródło: <https://mapa.korytarze.pl/>

Gmina Godziesze Wielkie to gmina o dominującej funkcji rolniczej. Sieć osadniczą gminy Godziesze Wielkie tworzą 25 wsi sołeckie, siedzibą gminy i urzędu są Godziesze Wielkie. Powierzchnia gminy obejmuje 10.510 ha a rozciągłość gminy z zachodu na wschód wynosi ca 12,3 km, a z południa na północ ca 14,7 km. Przestrzeń gminy Godziesze Wielkie stanowią następujące główne rodzaje użytkowania terenu:

- tereny zwartej zabudowy poszczególnych wsi gminy,
- powstające tereny działalności gospodarczej, skoncentrowane w rejonie drogi powiatowej, jak i rozproszone w poszczególnych miejscowościach,
- strefa upraw z pojedynczymi pojawiającymi się zabudowaniami najczęściej o charakterze zabudowy zagrodowej,
- tereny kompleksów leśnych, położone w północnej, zachodniej i wschodniej części gminy o łącznej powierzchni 1 599,39 ha.

Na terenie gminy Godziesze Wielkie istnieje wyłącznie sieć komunikacyjna drogowa (kolej nie przebiega przez teren gminy).

Na obszarze gminy znajdują się obiekty dawnej architektury drewnianej takiej jak wiejskie chaty, domy kryte strzechą czy obory oraz zabytki sakralne w tym m.in. kościół parafialny pw. św. Bartłomieja w Godzieszach Wielkich.

Tabela 5: Wykaz zabytków wpisanych do Rejestru Zabytków, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Nr decyzji	Data wpisu do rejestru
-----	-------------	--------	------------	------------------------

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

1.	Godziesze Wielkie	Kościół parafialny	590/A	04.06.1954
2.	Godziesze Wielkie	Dzwonnica	221/A	01.02.1969
3.	Godziesze Wielkie	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. św. Bartłomieja Ap.	45/Wlkp.	22.01.2003
4.	Godziesze Wielkie	Spichlerz (przeniesiony do skansenu w Lednogórze)	600/A	16.10.1969
5.	Józefów	Grodzisko wczesnośredniowieczne	460/A	02.02.1985
6.	Stobno	Osada kultury łużyckiej	85/Wlkp	06.03.2002
7.	Żydów	Dwór	503/A	26.08.1988
8.	Żydów	Spichlerz	503/A	26.08.1988
9.	Żydów	Stodoła	503/A	26.08.1988
10.	Żydów	Park	534/A	25.07.1990

Teren gminy Godziesze Wielkie obejmuje część południową Wzgórz Opatowsko-Malanowskich i na południu część Kotliny Grabowskiej. Wzgórza Opatowsko-Malanowskie tworzą przebiegający południkowo Wał Chełmce-Godziesze wznoszący się na wysokość 60-70 m powyżej otaczających go dolin i stanowiący dział wodny pomiędzy rzeką Prosną a Pokrzywnicą. Wysokości bezwzględne na terenie gminy kształtują się na poziomie 105 m. n.p.m. w dolinie Prozny do 175 m. n.p.m. w obrębie Wzgórz. Na terenie gminy występują takie formy antropogeniczne powstałe w wyniku działalności człowieka. Są to formy wklęsłe powstałe po eksploatacji kruszywa. Odkrywki złoża Borek, Borek II i Saczyn oraz Stobno I po wyeksploatowaniu zostały już zrehabilitowane. Obserwuje się wiele odkrywek po nielegalnej eksploatacji kruszywa przez miejscową ludność w różnych częściach gminy.

Przez gminę przebiega z północy na południowy wschód droga powiatowa nr Z 6232P z Kalisza poprzez Godziesze do Brzezin. Pozostałe drogi powiatowe to:

Nr Z 4630P Żydów – Porwity

Nr Z 5312P Wola Droszewska – Godziesze Małe

Nr L 4627P Wolica Las- Wolica

Nr L 4631P Godziesze Małe- Brzeziny

Nr L 4632P Wola Droszewska rondo- Brzeziny.

Nr L 5305P Żydów (gr. powiatu) – Żydów (do skrzyżowania z drogą nr 4630P)

Sieć dróg uzupełniają drogi gminne.

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

Mapa 3 Sieć dróg oraz układu osadniczego gminy



Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Wykaz szkół/zespołów szkół

- Zespół Szkół nr 1 w Godzieszach Wielkich: Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Godzieszach Wielkich, Publiczne przedszkole im. M. Konopnickiej w Godzieszach Wielkich wraz z Oddziałem zamiejscowym w Saczynie
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Stobnie Siódmym: Szkoła Podstawowa im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Stobnie Siódmym, Przedszkole publiczne w Stobnie Siódmym
- Zespół Szkół w Woli Doroszewskiej: Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Woli Droszewskiej, Publiczne Przedszkole w Woli Droszewskiej

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Starej Kakawie: Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Starej Kakawie, Oddziały Przedszkolne przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Starej Kakawie
- Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Żydowie: Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Żydowie, Oddziały Przedszkolne przy Szkole Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Żydowie.

Ilustracja 3: Oznaczenie miejscowości, w których zlokalizowane są placówki edukacyjne na terenie gminy Godziesze Wielkie, oprac. własne na podstawie mapy:



https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fa/Godziesze_Wielkie_%28gmina%29_location_map.png

Na obszarze gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Godziesze Wielkie posiadająca filię w Woli Doroszewskiej.

Użytki rolne zajmują 76,0% powierzchni gminy, lasy i grunty zadrzewione 9,7%, grunty pozostałe 13,8%, nieużytki 0,5 % (2024 rok). Wśród użytków rolnych w 2024 roku grunty orne stanowiły 82%, pastwiska trwałe – 8,0%, łąki trwałe – 9,3%, sady – 0,7%. (dane Urzędu Gminy).

Na terenie gminy znajdują się linie elektroenergetyczne napowietrzne i kablowe średniego napięcia SN15 kV i napowietrzne i kablowe niskiego napięcia nn 0,4kV oraz stacje transformatorowe SN/nn. Przez północną część gminy przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 KV.

W gminie Godziesze Wielkie zgazyfikowana jest tylko część jednej miejscowości Wolica.

Przez teren gminy przebiega ponadlokalna infrastruktura techniczna, tj. pasy łączności radiowo-telewizyjnej: SLR Kalisz-Chełmce – SLR Żerków, RTCN Kalisz-Mikstat – SLR Kalisz – Chełmce.

W gminie prowadzi się selektywną zbiórkę odpadów, zorganizowany wywóz przez koncesjonowanych do miejsc odzysku i unieszkodliwiania poza teren gminy do Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych „Orli Staw” w Prażuchach Nowych.

Na terenie gminy Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych znajduje się w Saczynie na działce nr ewid. 511.

Gmina Godziesze Wielkie znajduje się w obszarze dorzecza Odry w regionie wodnym Warty. Gmina położona jest w zlewni Proсны, która wraz z Pokrzywnicą i Kiełbaśnicą (prawy dopływ Proсны) tworzy główną sieć hydrograficzną. Długość cieków podstawowych wynosi 48,8 km z czego na Prosnę przypada 23,5 km. Generalnie cały system hydrograficzny skierowany jest w kierunku północnym. Odnosząc się do obszaru terytorialnego PGW WP RZGW w Poznaniu związanego z regionem wodnym Warty przynależnym do obszaru dorzecza Odry, zgodnie z obowiązującą II aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r., poz. 335) na terenie Gminy Godziesze Wielkie zlokalizowane są jednolite części wód powierzchniowych rzecznych tj.: Kiełbaśnica, Trojanówka od Pokrzywnicy do ujścia, Lipówka, Pokrzywnica, Proсна od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego, Proсна od Strugi Kraszewickiej do Ołoboku. W oparciu o obowiązujący Plan dla obszaru dorzecza Odry w regionie wodnym Warty wszystkie jednolite części wód powierzchniowych rzecznych charakteryzuje zły stan wód, w związku z czym są one zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Wszystkie jednolite rzecze posiadają odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Dla wszystkich jednolitych ustalono odstępstwa z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na odroczeniu w czasie terminu osiągnięcia celów środowiskowych oraz z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na złagodzeniu celów środowiskowych. Z terenem gminy nie są związane jednolite części wód powierzchniowych jeziornych.

Na podstawie map zagrożenia powodziowego udostępnionych na stronie internetowej <http://mapy.isok.gov.pl/>, obszar gminy Godziesze Wielkie znajduje się w zasięgu zagrożenia powodziowego o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącymi 0,2% (niskie, raz na 500 lat), 1% (średnie, raz na 100 lat), 10% (wysokie, raz na 10 lat), obszaru między linią brzegu, a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnie wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału na terenie gminy. Występują również tereny w zasięgu obszarów narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

W odniesieniu do poszczególnych typów suszy gmina Godziesze Wielkie jest:

- ekstremalnie zagrożona występowaniem suszy atmosferycznej,
- ekstremalnie zagrożona suszą rolniczą,
- umiarkowanie zagrożona suszą hydrologiczną,
- umiarkowanie zagrożona suszą hydrogeologiczną¹.

W łącznym zestawieniu Gmina Godziesze Wielkie klasyfikuje się jako obszar silnie zagrożony suszą.

Poniższa tabela przedstawia jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) oraz części wód podziemnych (JCWPd) znajdujące się na obszarze gminy².

¹ Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPPSS, wizualizację graficzną – mapy JCW przedstawiono w Załączniku nr 2 „Planowanie w gospodarowaniu wodami”

² Ibidem

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

Tabela 6: Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Godziesze Wielkie, źródło: Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,

Nazwa/numer	Kod	Typ	Dorzecze/region wodny	Status	Stan	Cele środowiskowe
JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH						
JCWP Kiełbaśnica	RW60001518456	P_org- Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Silnie zmieniona część wód	Umiarkowany potencjał ekologiczny. Stan chemiczny: poniżej dobrego. Stan (ogólny): zły stan wód.	Dobry potencjał ekologiczny. Stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo (g, h, i) perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników- stan dobry
JCWP Trojanówka od Pokrzywnicy do ujścia	RW600010184699	PNp- Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Silnie zmieniona część wód	Umiarkowany potencjał ekologiczny. Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny BZT5, OWO, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce Stan chemiczny poniżej dobrego. Wskaźniki determinujące stan chemiczny benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo (g, h, i) perylen; bromowane difenyletery, heptachlor Stan (ogólny) zły.	Umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, fosforany, IO, MIR]; pozostałe wskaźniki- II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D. Stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo (g, h, i) perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników- stan dobry.
JCWP Lipówka	RW60000918452	PNp- Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Naturalna część wód	Umiarkowany stan ekologiczny. Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny przewodność, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor	Umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki- II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji

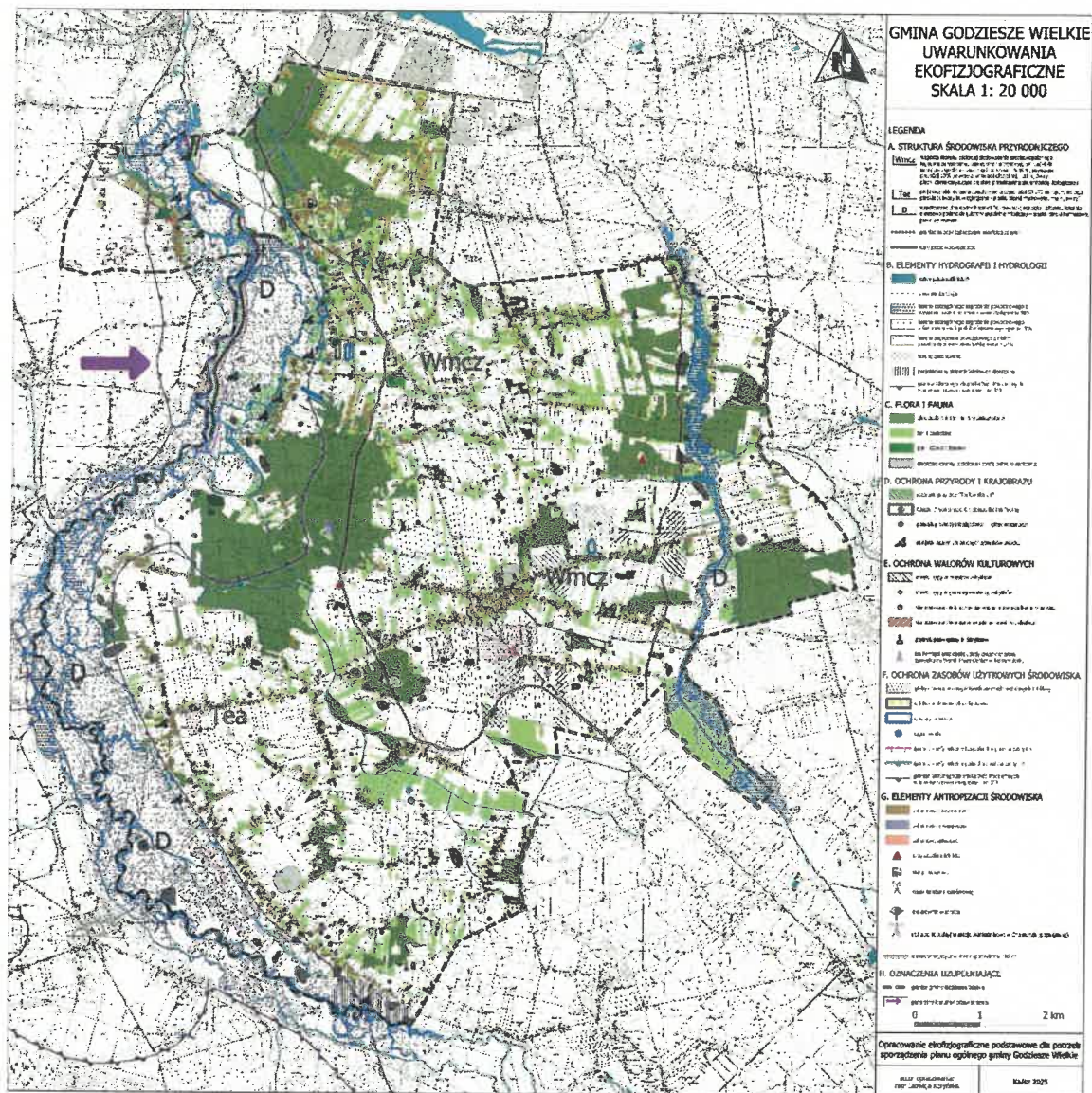
Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

JCWP Pokrzywnica	RW600016184689	Rz_org- Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Naturalna część wód	ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos. Stan chemiczny: brak danych. Wskaźniki determinujące stan chemiczny nie dotyczy Stan (ogólny) zły stan wód.	ichtiofauna o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D. Dobry stan chemiczny.
JCWP Proсна od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego	RW600011184933	RzN- Rzeka nizinna	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Silnie zmieniona część wód	Slaby stan ekologiczny Stan chemiczny poniżej dobrego Stan (ogólny): zły stan wód	Umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki- II klasa jakości) Stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo (g, h, i) perylene(w), fluoranten(w), rtęć(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
JCWP Proсна od Strugi Kraszewickiej do Ołoboku	RW600011184399	RzN- Rzeka nizinna	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Naturalna część wód	Umiarkowany potencjał ekologiczny Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny BZT5, azot ogólny, azot azotanowy; makrofity. Stan chemiczny poniżej dobrego. Wskaźniki determinujące stan chemiczny benzo(a)piren, benzo (g, h, i) perylen, fluoranten; nie dotyczy Stan (ogólny): zły stan wód.	Umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, MIR]; pozostałe wskaźniki- II klasa jakości). Stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo (g, h, i) perylene(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry.
					Umiarkowany stan ekologiczny. Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	Umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny]; pozostałe wskaźniki- II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

							dla migracjiichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D. Dobry stan chemiczny.
JCWpd 81	GW600081	Wody podziemne	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Jednolita część wód podziemnych		azot ogólny, azot azotanowy; nie dotyczy Stan chemiczny: brak danych. Wskaźniki determinujące stan chemiczny: nie dotyczy. Stan (ogólny): zły stan wód.	Dobry stan chemiczny Dobry stan ilościowy

Mapa 4 Model przestrzenno-funkcjonalny gminy



Źródło: Plan ogólny gminy Godziesze Wielkie

4.3. Obszary strategicznej interwencji

Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań Gmina Godziesze Wielkie położona jest w obrębie wydzielonych obszarów specjalnych, które zostały wyznaczone w strategicznych i planistycznych dokumentach krajowych i wojewódzkich.

W dokumencie, w nawiązaniu do PZPWW Wielkopolska 2020+, wyodrębniono obszary strategicznej interwencji. Są to obszary o najintensywniejszej sile oddziaływania miast na otoczenie, w których obserwować można wyraźne powiązania funkcjonalno-przestrzenne. Gmina Godziesze Wielkie należy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Regionalnego Aglomeracja Kalisko-Ostrowska (MOF AKO). Wsparcie MOF AKO służy wzmacnianiu konkurencyjności gmin i ich zdolności do rozprzestrzeniania czynników rozwojowych, na sąsiednie obszary zurbanizowane oraz te o funkcjach rolniczych. Oddziałuje na wszystkie części województwa i stymuluje rozwój całej Wielkopolski, a także wpływa stabilizująco na strukturę osadniczą regionu. Wskazuje się na problemy rozwojowe stanowiące niekorzystne trendy demograficzne, związane ze starzeniem się społeczeństwa. W dokumencie wymienia się także zróżnicowany poziom rozwoju, w poszczególnych gminach Aglomeracji oraz niewystarczający dostęp gospodarstw domowych, do infrastruktury wodnej i kanalizacyjnej.

Kluczowymi kierunkami działań wskazanymi w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 r. dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej są:

- 1) wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
- 2) rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
- 3) rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
- 4) wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Do najistotniejszych potencjałów rozwojowych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej zaliczono zasoby wynikające ze sfery gospodarczej i społecznej, w tym w szczególności miejsca koncentracji aktywności gospodarczej, istniejącą strukturę sektorów gospodarczych, miejsca lokalizacji największych pracodawców oraz usług specjalistycznych i usług wyższego rzędu. Ze względu na charakter obszaru za istotny czynnik uznano także specjalistyczną działalność rolniczą oraz zasoby ludzkie. Ważny potencjał dla rozwoju stanowią zasoby środowiska przyrodniczego, w tym przede wszystkim wody powierzchniowe, ekosystemy leśne i łąkowe, jak również obszary o najwyższej wartości dla produkcji rolnej. Istotnym elementem są ponadto złoża gazu ziemnego i kopalin skalnych, które determinują rozwój określonych rodzajów działalności związanych ściśle z gospodarką surowcową, leśną czy rolniczą oraz pośrednio wpływają na możliwości rozwojowe innych dziedzin. Istotne znaczenie dla rozwoju obszaru mają także zasoby środowiska kulturowego i elementy zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego. Wśród nich wskazać należy przede wszystkim obszary i obiekty o najwyższej wartości kulturowej i miejsca organizacji imprez kulturalnych, obiekty sportowo-rekreacyjne oraz bazę noclegową. Strategiczne znaczenie dla rozwoju obszaru mają również istniejące i planowane elementy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, które w dużej mierze zdecydują o rozwoju wszelkich dziedzin działalności gospodarczej, wpłyną na poprawę warunków życia, a tym samym podniosą atrakcyjność inwestycyjną Aglomeracji.

Wyróżnione zasoby, które stanowią potencjał rozwojowy Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, charakteryzują się zróżnicowanym zasięgiem oddziaływania i wieloaspektowymi możliwościami ich wykorzystania.

W granicach obszaru znalazło się 21 gmin, w tym:

- 2 gminy miejskie: Kalisz i Ostrów Wielkopolski,
- 5 gmin miejsko-wiejskie: Nowe Skalmierzyce, Odolanów, Opatówek, Raszków, Stawiszyn,
- 14 gmin wiejskich: Blizanów, Brzeziny, Ceków-Kolonia, Godziesze Wielkie, Gołuchów, Lisków, Mycielin, Ostrów Wielkopolski, Przygodzice, Sieroszewice, Sośnie, Szczytniki i Żelazków

Kluczowym celem rozwoju przestrzennego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej będzie osiągnięcie wysokiego poziomu spójności, konkurencyjności i dostępności obszaru, służącego podnoszeniu jakości

życia mieszkańców, poprzez kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, z podkreśleniem jej rozpoznawalności w przestrzeni regionu i kraju.

Dla realizacji celu kluczowego zdefiniowano następujące cele polityki przestrzennej:

- Cel 1. Kształtowanie efektywnej struktury sieci osadniczej
- Cel 2. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej
- Cel 3. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska
- Cel 4. Ochrona i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego
- Cel 5. Wykorzystanie i wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego
- Cel 6. Rozwój systemów infrastruktury technicznej

Na szczeblu lokalnym najważniejszym dokumentem kształtowania zagospodarowania przestrzennego jest **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie**, przyjętego uchwałą Nr 74/XI/99 Rady Gminy Godziesze Wielkie z dnia 29.12.1999 r. i zmienionego uchwałą:

- nr XVIII/89/08 Rady Gminy Godziesze Wielkie z dnia 28 maja 2008r. ,
- uchwałą nr XLV/221/10 Rady Gminy Godziesze Wielkie z 9 listopada 2010r.

W trakcie prac jest opracowanie planu ogólnego gminy

Na terenie gminy zostało uchwalonych 14 planów miejscowych.

1. Uchwała Nr 151/XXVII/2001 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 16 listopada 2001 r. w sprawie zatwierdzenia „zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Godziesze Wielkie – wieś Stobno”
2. Uchwała Nr 152/XXVII/2001 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 16 listopada 2001 r. w sprawie zatwierdzenia „zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Godziesze Wielkie – wieś Borek”
3. Uchwała Nr 153/XXVII/2001 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 16 listopada 2001 r. w sprawie zatwierdzenia „zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Godziesze Wielkie – wieś Borek”
4. Uchwała Nr XI/44/2003 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 11 września 2003 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie – wsie Borek, Kakawa Kolonia, Stobno VI-VII i Wolica
5. Uchwała Nr XI/45/2003 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 11 września 2003 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie – wieś Borek (działki nr 86/1, 86/2, 110, 223/4, 228/6, 228/7, 228/8, 228/9, 228/10, 260/3, 278/3 i 285/1)
6. Uchwała Nr XI/46/2003 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 11 września 2003 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie – wieś Borek (działki nr 260/2, 265, 267, 268 i 348)
7. Uchwała Nr XI/47/2003 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 11 września 2003 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie – wieś Józefów (działki nr 302, 355, 356)
8. Uchwała Nr XI/48/2003 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 11 września 2003 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie – wieś Końska Wieś
9. Uchwała Nr XI/49/2003 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 11 września 2003 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie – wieś Krzemionka
10. Uchwała Nr XI/50/2003 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 11 września 2003 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie – wsie Borek, Godziesze Małe, Saczyn, Stobno, Stobno VI-VII i Wolica

11. Uchwała Nr XI/51/2003 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 11 września 2003 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie – wieś Wolica (działki nr 174/2, 287/3, 305, 341, 342, 348/1, 348/2, 421, 422, 488/2 i 489/1)
12. Uchwała Nr XI/52/2003 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 11 września 2003 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie – wieś Wolica (działki nr 478/1, 479/1, 479/2, 481, 482/1, 483, 484/1, 485)
13. Uchwała Nr XI/53/2003 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 11 września 2003 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie – wieś Wolica (działki nr 1/8, 59, 60, 204, 234, 235, 445/4 i 445/5)
14. Uchwała Nr XI/54/2003 Rady Gminy w Godzieszach Wielkich z dnia 11 września 2003 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie – wieś Stobno Wieś (działki nr 301/1, 301/2, 301/3, 301/4, 301/5, 301/6, 301/7 i 301/8)

Dominującą funkcją gminy jest zdecydowanie rolnictwo. Charakteryzują je przede wszystkim małoobszarowe gospodarstwa, w większości rozdrobnione. Produktem lokalnym rolnictwa są przede wszystkim produkty pochodzące z upraw warzywnych, ogrodniczych i sadowniczych. W Studium podkreśla się zróżnicowane warunki do rozwoju rolnictwa związane z jakością gleb. W części gminy są dobre warunki do rozwoju rolnictwa, co uwarunkowane jest naturalnie przez występujące tam dobrej klasy gleby.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczące:

a) zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,

1. dbałość i zachowanie istniejących form zagospodarowania przyrodniczego i obszarów cennych przyrodniczo.
2. zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, Ochrona konserwatorska i renowacja zabytków oraz ich eksploatacja w sposób zrównoważony, umożliwiający zachowanie i utrzymanie zabytku;
3. Kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej. Wziąć należy pod uwagę zwłaszcza:
 - sąsiedztwo większych ośrodków miejskich (szczególnie Kalisza) i wynikający z tego potencjał migracyjny,
 - obserwowany duży trend suburbanizacji oraz wzrost znaczenia pracy zdalnej sprzyjający osiedlaniu się w gminach wiejskich (szczególnie miejscowość Wolica, Borek i Stobno),
 - potrzeba aktywizacji terenów budowlanych, upraszczania procedur i zwiększania podaży mieszkań w logicznych lokalizacjach komunikacyjno-infrastrukturalnych, które stanowią łącznie „szczególne potrzeby” w rozumieniu przepisów wykonawczych do u.p.z.p., uzasadniające przyjęcie podejścia pro-rozwojowego w zakresie mieszkalnictwa i wymagające zwiększenia podaży terenów mieszkaniowych.

Tym samym wśród rekomendacji dot. kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów:

- Przewiduje się rozwój zabudowy mieszkaniowej, zwłaszcza po północnej stronie gminy, w związku z napływem mieszkańców przenoszących się z Kalisza (suburbanizacja).
- Spod zabudowy należy wyłączyć tereny położone w dolinach rzek ze względu na niekorzystne warunki gruntowo – wodne, zagrożenie powodziowe, zagrożenie podtopieniami i funkcje ekologiczne, klimatyczne i wentylacyjne. Doliny rzek wraz z lasami i łąkami i pastwiskami stanowią najcenniejsze przyrodniczo obszary gminy.
- Na obszarach wysoczyznowych i wyższych terasach akumulacyjnych można wprowadzić zabudowę ze względu na korzystne warunki gruntowo – wodne, głębokie zaleganie wody gruntowej (poniżej 2 m), korzystne warunki klimatyczne – zdrowotne. Wskazany jest rozwój

zabudowy mieszkaniowej i jej koncentracja na terenach już zainwestowanych i w pobliżu, co ochroni rolniczą przestrzeń produkcyjną przed zmianą przeznaczenia gruntów wysokich klas bonitacyjnych na cele nierolnicze a także przed chaotycznym zainwestowaniem.

- Na planowanych działkach wyznaczanych w planach należy ustalać możliwie duży udział powierzchni biologicznie czynnej, chociażby w postaci roślinności trawiastej, co najmniej 30% na terenach przeznaczonych pod mieszkalnictwo. Wskazane są zadrzewienia i zakrzaczenia.
 - W zakresie ochrony powietrza wskazane jest dalsze zastępowanie kotłów węglowych instalacjami ogrzewanymi nośnikami energii charakteryzującymi się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi np. gaz, olej, energia elektryczna, w tym również pochodzących ze źródeł odnawialnych. W przypadku stosowania paliw stałych konieczne jest instalowanie wysokosprawnych kotłów grzewczych.
 - Wprowadzanie pasów zieleni przydrożnej wzdłuż dróg, szczególnie dróg powiatowych, w celu ochrony klimatu akustycznego i ochrony przed zanieczyszczeniami komunikacyjnymi. Najkorzystniejszym z punktu widzenia ochrony środowiska i zdrowia ludzi jest kształtowanie ciągów zieleni izolacyjnej o zróżnicowanej wysokości, różnym zwarcu i zróżnicowanym składzie gatunkowym i w miarę możliwości jak najszerszych.
4. zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130), Nowe strefy usługowe wprowadzono wyłącznie w punktach centralnych miejscowości, przy skrzyżowaniach dróg, w pasach dróg głównych, jako uzupełnienie istniejącego, lub planowanego zainwestowania.
 5. zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego, umieszczenie odpowiednich zapisów i aktualizacja kompleksowych dokumentów planistycznych w postaci planów ogólnych i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym w zakresie zapewnienia spójności z dokumentami na szczeblu regionalnym;
 6. kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej: optymalne wykorzystanie dostępności i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej;
 7. zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW:
Dla elektrowni wiatrowych – nie planuje się
Dla elektrowni słonecznych
 - Elektrownie słoneczne można lokalizować w odległości co najmniej 100, 200 m od zabudowy siedliskowej.
 - Przy lokalizacji wykorzystać południową ekspozycję terenu w celu dobrego nasłonecznienia.
 - Lokalizować w pobliżu linii przesyłowych elektroenergetycznych,
 - Preferuje się lokalizowanie elektrowni słonecznych na gruntach słabych klas bonitacyjnych.
 - Nie należy lokalizować elektrowni słonecznych na terenach chronionego krajobrazu, a także na terenie obszarów węzłowych i korytarzy ekologicznych stanowiących drogi migracji, rozprzestrzeniania się i wymiany genetycznej organizmów żywych.
 8. zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w ramach planowanych inwestycji mogą być potencjalnie znacząco oddziałujące na środowisko., konieczne jest wówczas uzyskanie niezbędnych zgód i pozwoleń na prowadzenie takich inwestycji oraz prowadzenie ich w taki sposób by nie spowodować szkód w środowisku,
 9. zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,

- Najlepsze gleby III, IV klasy powinny być wykorzystane dla upraw rolnych i podlegać ochronie, mimo, że zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych, gleby klasy IV nie wymagają zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i leśne.
 - Gleby pochodzenia organicznego, torfowe i murszowe i murszowate powinny być chronione jako obszary naturalnej retencji.
 - Na glebach marginalnych oraz V i VI, VIz klasy można wprowadzać zalesienie, jeżeli nie rokuje się ich rolniczego wykorzystania lub nie będą wykorzystane dla celów osadniczych.
 - Proponuje się również wprowadzać zalesienia na gruntach rekultywowanych.
 - Wskazane jest zwiększenie lesistości ze względu na bardzo mały udział lasów w ogólnej powierzchni gminy.
 - Gospodarka leśna prowadzona powinna być zgodnie z planami urządzeniowymi dla lasów.
 - Konieczna jest ochrona niewielkich enklaw lasów przed zmianą przeznaczenia na cele leśne np. pod osadnictwo, ze względu na ich walory ekologiczne, klimatyczne, funkcje wodochronne, a także cenne fragmenty rodzimej przyrody.
 - Konieczna jest ochrona zadrzewień śródpolnych i zadrzewień przydrożnych.
10. zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.
- Na terenie gminy Godziesze Wielkie nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub remediacji. Natomiast występują obszary poeksploatacyjne po wydobyciu kruszywa wymagające rekultywacji.
- Na terenie gminy Godziesze Wielkie nie występują obszary zdegradowane i obszary wymagające rewitalizacji. Gmina nie posiada obecnie Programu rewitalizacji.

Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa – budowa zbiornika retencyjnego Wielowieś Klasztorna na rzece Prośnie.

5. KORELACJA STRATEGII ROZWOJU GMINY Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Strategia rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034 to dokument odnoszący się do zdiagnozowanych problemów rozwojowych występujących na obszarze Gminy Godziesze Wielkie. Strategia jest również kontynuacją polityki określonej w dokumentach wyższego rzędu o randze lokalnej, regionalnej i krajowej regulujących działania w przedmiotowym obszarze.

Tabela 7: Korelacja założeń Strategii rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034 z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie Strategii do zapisów dokumentu strategicznego i/lub planistycznego
DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE I KRAJOWE		
1.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to dokument przyjęty przez Radę Ministrów we wrześniu 2019 r. komplementarny z zapisami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 w wymiarze terytorialnym oraz zgodny z rozstrzygnięciami funkcjonalno-przestrzennymi zawartymi w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. KSRR definiuje np. cele: 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym; 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk publicznych. W zakresie komplementarności z merytorycznymi celami KSRR, Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025–2034 wykazuje najsilniejszą komplementarność z celami szczegółowymi: – Celu 1., tj. cel 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów; – Celu 2., tj. cel 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz cel 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym; – Celu 3., tj. cel 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem oraz cel 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.
2.	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030	Głównym celem dokumentu jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Opracowanie weryfikuje następujące cele szczegółowe: ➤ Cel szczegółowy I: Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną; ➤ Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony; ➤ Cel szczegółowy III: Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. Cele zdefiniowane w Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie są spójne z założeniami zawartymi w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, przede wszystkim w założenia celu szczegółowego III: Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, kierunek interwencji – zwiększenie efektywności programowania rozwoju poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej, a także w cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunki interwencji – aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta, rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

3.	Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności	Celem priorytetowym dokumentu jest: Poprawa jakości życia Polaków. Dokument określa następujące obszary i cele: W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji): Cele: Polska Cyfrowa, Kapitał Ludzki, Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko; W obszarze efektywności i sprawności państwa (efektywności): Cele: Kapitał Społeczny. Kierunkiem działań <i>Strategii rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034</i> wpisującym się ww. założenia jest cel strategiczny: Przyjazna gmina.
4.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	Głównym celem Strategii jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu uczestników i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie wskazanego celu realizowane będzie przez następujące kierunki interwencji: ➤ Kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; ➤ Kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; ➤ Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności; ➤ Kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; ➤ Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko; ➤ Kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe. Założenia strategiczne Gminy <i>Godziesze Wielkie</i> dotyczące wykorzystania potencjału gminy ze względu na położenie i dostępność komunikacyjną, a także dalsze prace w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej, wpłyną na osiągnięcie celu głównego Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.
5.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Cele szczegółowe dokumentu zostały zdefiniowane w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska tj.: Cel I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego; Cel II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska; Cel III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych. W założenia ww. celów pośrednio lub bezpośrednio odpowiadają następujące działania priorytetowe <i>Strategii rozwoju Gminy Godziesze Wielkie w cel strategiczny</i>: Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska Działania wskazane w Strategii prowadzić będą do zwiększenia ilości ścieków odprowadzanych do oczyszczalni ścieków, zwiększenia zatrzymywania wód opadowych, termomodernizacji budynków, wymiany źródeł ciepła na nisko lub bezemisyjne (rozwój odnawialny źródeł energii).
DOKUMENTY REGIONALNE		
6.	Strategia rozwoju województwa Wielkopolskiego do 2030	W dniu 27 stycznia 2020 r. Radni Województwa Wielkopolskiego przyjęli uchwałę nr XVI/287/20 Strategię rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. Określa on następującą wizję rozwoju województwa wielkopolskiego:

		Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa. Ponad to definiuje następujące cele: CEL STRATEGICZNY 1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW CEL OPERACYJNY 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu CEL OPERACYJNY 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia CEL OPERACYJNY 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie CEL OPERACYJNY 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom CEL OPERACYJNY 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI CEL OPERACYJNY 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa CEL OPERACYJNY 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski CEL OPERACYJNY 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej CEL STRATEGICZNY 4. WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM CEL OPERACYJNY 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług CEL OPERACYJNY 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju <i>Strategia rozwoju Gminy Godziesze Wielkie koreluje z ww. celami interwencyjnymi.</i>
7.	Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego do roku 2030	Program został przyjęty w dniu 21 grudnia 2020 r. uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XXV/472/20 Dokument określa następujące cele interwencji: 1. <i>Ochrona klimatu i jakości powietrza – cele:</i> 1.1. <i>Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach</i> 1.2. <i>Adaptacja do zmian klimatu;</i> 1.3. <i>Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;</i> 2. <i>Zagrożenie hałasem – cele:</i> 2.1. <i>Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu;</i> 2.2. <i>Zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;</i> 3. <i>Pola elektromagnetyczne – cel:</i> 3.1. <i>Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych;</i> 4. <i>Gospodarowanie wodami – cele:</i>

			4.1. Zwiększenie retencji wodnej województwa; 4.2. Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody; 4.3. Przeciwdziałanie skutkom suszy; 4.4. Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód; 5. Gospodarka wodno-ściekowa, - cele: 5.1. Poprawa jakości wody; 5.2. Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich; 6. Zasoby geologiczne – cele: 6.1. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobywania kopalin; 6.2. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych; 7. Gleby – cele: 7.1. Ochrona gleb przed degradacją, utrzymanie dobrej jakości gleb; 7.2. Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych; 8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele: 8.1. Redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych; 8.2. Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; 8.3. Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami; 9. Zasoby przyrodnicze – cel: 9.1. Zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych; 9.2. Zachowanie różnorodności biologicznej; 10. Zagrożenie poważnymi awariami – cel: 10.1. Brak incydentów o znamionach poważnej awarii. Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak działania edukacyjne, czy monitoring środowiska: 11. Edukacja – cel: 11.1. Świadome ekologicznie społeczeństwo; 12. Monitoring środowiska – cel: 12.1. Zapewnienie aktualnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska Strategia rozwoju Gminy Godziesze Wielkie koreluje z ww. celami interwencyjnymi.
8.	Regionalnego transportowego dla województwa wielkopolskiego w perspektywie roku (RPT 2030)	planu do 2030	Dnia 30 listopada 2023 roku Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę Nr 7528/2023 w sprawie przyjęcia Regionalnego planu transportowego dla województwa wielkopolskiego w perspektywie do 2030 roku (RPT 2030). Jest dokumentem obligatoryjnym dla spełniania przez Województwo Wielkopolskie, warunku podstawowego Celu Polityki 3 w obszarze transportu określonego w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. Strategia rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034 koreluje z założeniami Regionalnego planu transportowego dla województwa wielkopolskiego w perspektywie do 2030 roku, który określa następujące cele: Cel horyzontalny Kompleksowy, efektywny, bezpieczny i proekologiczny system transportowy wspierający silną i nowoczesną gospodarkę Wielkopolski oraz zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców Cele strategiczne

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

		1. Wysoka dostępność i wewnętrzna spójność województwa 2. Niski wpływ transportu na środowisko i zmiany klimatu 3. Wysoki poziom bezpieczeństwa w transporcie Kierunki interwencji 1.1. Rozwój infrastruktury transportowej 1.2. Rozwój multimodalnego systemu publicznego transportu zbiorowego 2.1. Rozwój niskoemisyjnych form transportu 2.2. Niwelowanie zatłoczenia komunikacyjnego obszarów miejskich i intensywnie zainwestowanych 3.1. Poprawa bezpieczeństwa transportu drogowego i kolejowego 3.2. Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego Strategia wpisuje się w cele dążąc do rozwoju transportu publicznego oraz wspierając elektro mobilność.
9.	Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski 2030 (RIS 2030)	W Regionalnej Strategii Innowacji Województwa wielkopolskiego zostały sformułowane cztery cele strategiczne; 1. Zwiększenie aktywności innowacyjnej w Wielkopolsce 2. Rozwój regionalnego ekosystemu innowacji 3. Włączanie się Wielkopolski w globalne łańcuchy wartości 4. Kadry nowoczesnej gospodarki do których opracowano cele operacyjne: 1.1. Rozwój gospodarki zeroemisyjnej ze szczególnym uwzględnieniem wodoru 1.2. Rozwój działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania i wdrażania Nowoczesnych rozwiązań z obszaru ICT, Przemysłu 4.0 oraz innych wiodących technologii 1.3. Wspieranie aktywności B+R wśród przedsiębiorstw i jednostek naukowych oraz komercjalizacji wyników prac 2.1. Zacieśnianie współpracy pomiędzy regionalnymi aktorami innowacji 2.2. Rozwijanie współpracy nauki z biznesem 2.3. Podniesienie efektywności ram finansowania dla przedsięwzięć inwestycyjnych 2.4. Profesjonalizacja i zwiększanie potencjału ośrodków innowacyjności 3.1. Wspieranie międzynarodowych sieci powiązań gospodarczych i naukowych 3.2. Umieździarnodowienie przedsiębiorstw 3.3. Promocja gospodarcza i przyciąganie inwestorów 4.1. Wysokiej jakości oferta edukacyjna dostosowana do potrzeb branż Przyszłości 4.2. Poprawa kompetencji innowacyjnych w cyklu kształcenia i uczeniu się przez całe życie Dodatkowo w RIS zostały określone 2cele strategiczne horyzontalne: 1. Rozwój obszarów inteligentnych specjalizacji regionalnych i podregionalnych oraz kluczowych technologii wspomagających 2. Zrównoważony rozwój regionu (zero emisyjność, elektro mobilność, zielona energia, transformacja energetyczna, dekarbonizacja, gospodarka obiegu zamkniętego)
DOKUMENTY PONADLOKALNE I LOKALNE		
10.	Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kaliskiego na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kaliskiego definiuje następujące cele z którym są spójne założenia <i>Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034</i>: <i>Obszar interwencji - Ochrona klimatu i jakości powietrza</i> <i>Cel: Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych</i> <i>Kierunki interwencji:</i> • Ograniczenie emisji niskiej,

- Ograniczenie emisji pochodzącej ze źródeł liniowych i punktowych.
Cel: Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm
Kierunki interwencji:
 - Osiągnięcie poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji: pyłu PM10, benzo(a)pirenu,
- Cel: Adaptacja do zmian klimatu
Kierunki interwencji:
 - Zwiększenie efektywności energetycznej budynków i systemów oświetlenia,
 - Zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii,
 - Rozwój systemów ostrzeżeń,
- Obszar interwencji - Zagrożenia hałasem
Cel: Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu
Kierunki interwencji:
 - Ograniczenie emisji hałasu drogowego i w otoczeniu zakładów przemysłowych,
- Obszar interwencji - Pola elektromagnetyczne
Cel: Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym
Kierunki interwencji:
 - Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym,
- Obszar interwencji - Gospodarowanie wodami
Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód
Kierunki interwencji:
 - Ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości,
- Cel: Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody
Kierunki interwencji:
 - Zwiększanie retencji wodnej,
- Cel: Przeciwdziałanie skutkom suszy i powodzi
Kierunki interwencji:
 - Ochrona przed powodzią,
 - Ochrona przed suszą i deficytem wody,
- Obszar interwencji - Gospodarka wodno-ściekowa -
Cel: Poprawa jakości wody
Kierunki interwencji:
 - Zapewnienie dostępu do wody dobrej jakości,
- Cel: Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania
Kierunki interwencji:
 - Rozbudowa infrastruktury zbierania i oczyszczania ścieków,
- Obszar interwencji – Zasoby geologiczne
Cel: Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi
Kierunki interwencji:
 - Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobywania kopalin,
- Obszar interwencji – Gleby
Cel: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu
Kierunki interwencji:
 - Ochrona i rekultywacja gleb,
- Obszar interwencji - Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

Cel: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym
Kierunki interwencji:

- *Rozbudowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych,*

- *Ograniczenie oddziaływania odpadów na środowisko,*

Obszar interwencji - Zasoby przyrodnicze

Cel: Zwiększenie lesistości powiatu i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych

Kierunki interwencji:

- *Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,*

Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej

Kierunki interwencji:

- *Ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo,*

- *Tworzenie zielonej infrastruktury,*

Obszar interwencji - Zagrożenia poważnymi awariami

Cel: Brak incydentów o znamionach poważnej awarii

Kierunki interwencji:

- *Wzmacnianie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego,*

Obszar interwencji – Edukacja ekologiczna

Cel: Rozwijanie kompetencji ekologicznych społeczeństwa

Kierunki interwencji:

- *Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa,*

Obszar interwencji – Monitoring środowiska

Cel: Zapewnienie aktualnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska

Kierunki interwencji:

- *Monitoring środowiska,*

- *Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska*

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie Strategii do zapisów dokumentu strategicznego i/lub planistycznego	Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034
DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE I KRAJOWE			
	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to dokument przyjęty przez Radę Ministrów we wrześniu 2019 r. komplementarny z zapisami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 w wymiarze terytorialnym oraz zgodny z rozstrzygnięciami funkcjonalno-przestrzennymi zawartymi w koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. KSRR definiuje np. cele: 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym; 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk publicznych. W zakresie komplementarności z merytorycznymi celami KSRR, <i>Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025–2034</i> wykazuje najsilniejszą	Cel strategiczny: ROZWÓJ OPARTY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I NOWOCZESNYM ROLNICTWIE cele operacyjne : - Wsparcie mikro i małych przedsiębiorców, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w średnich firmach na terenie gminy - Promowanie lokalnych produktów, usług - Wsparcie rolnictwa w zakresie dostosowania do nowych wyzwań.

		komplementarność z celami szczegółowymi: – Celu 1., tj. cel 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów; – Celu 2., tj. cel 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz cel 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym; – Celu 3., tj. cel 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem oraz cel 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.	
DOKUMENTY REGIONALNE			
2.	Strategia rozwoju województwa Wielkopolskiego do 2030	W dniu 27 stycznia 2020 r. Radni Województwa Wielkopolskiego przyjęli uchwałą nr XVI/287/20 Strategię rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. Określa on następującą wizję rozwoju województwa wielkopolskiego: <i>Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.</i> CEL STRATEGICZNY 1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW CEL OPERACYJNY 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu CEL OPERACYJNY 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia CEL OPERACYJNY 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	Cel strategiczny: ROZWÓJ OPARTY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I NOWOCZESNYM ROLNICTWIE Cele operacyjne: - Wsparcie mikro i małych przedsiębiorców, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w średnich firmach na terenie gminy - Promowanie lokalnych produktów, usług - Wsparcie rolnictwa w zakresie dostosowania do nowych wyzwań Cel strategiczny: ROZWÓJ NOWOCZESNEGO ROLNICTWA Cele operacyjne: - Wsparcie rolnictwa w zakresie dostosowania do nowych wyzwań - promowanie lokalnych produktów, usług Cel strategiczny:

		CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie CEL OPERACYJNY 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom CEL OPERACYJNY 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI CEL OPERACYJNY 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa CEL OPERACYJNY 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski CEL OPERACYJNY 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej CEL STRATEGICZNY 4. WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM CEL OPERACYJNY 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług CEL OPERACYJNY 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	GMINA DOBRYM MIEJSCEM DO ŻYCIA Cele operacyjne - Wysoka jakość życia i usług publicznych/społecznych - Poprawa estetyki i zagospodarowania przestrzeni publicznej celem podniesienia atrakcyjności życia mieszkańców Cel strategiczny: NIEZAWODNA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I OCHRONA ŚRODOWISKA Cele operacyjne: - Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez uporządkowaną gospodarkę odpadami i rolnictwo - Zwiększenie dostępu do infrastruktury technicznej - Poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie - Racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna - Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej Cel strategiczny: BEZPIECZEŃSTWO I KOMUNIKACJA Cele operacyjne: - Poprawa dostępu do komunikacji zbiorowej - Budowa i modernizacja dróg z infrastrukturą towarzyszącą Cel strategiczny: GMINA DOBRYM MIEJSCEM DO ŻYCIA Cele operacyjne - Efektywne zarządzanie gminą
3.	Regionalnego planu transportowego dla województwa wielkopolskiego w perspektywie do 2030 roku (RPT 2030)	Dnia 30 listopada 2023 roku Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął Uchwałę Nr 7528/2023 w sprawie przyjęcia Regionalnego planu transportowego dla województwa wielkopolskiego w perspektywie do 2030 roku (RPT 2030). Jest dokumentem obligatoryjnym dla	Cel strategiczny: BEZPIECZEŃSTWO I KOMUNIKACJA Cele operacyjne: - Poprawa dostępu do komunikacji zbiorowej

		spełniania przez Województwo Wielkopolskie, warunku podstawowego Celu Polityki 3 w obszarze transportu określonego w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. Strategia rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034 koreluje z założeniami Regionalnego planu transportowego dla województwa wielkopolskiego w perspektywie do 2030 roku, który określa następujące cele: Cel horyzontalny Kompleksowy, efektywny, bezpieczny i proekologiczny system transportowy wspierający silną i nowoczesną gospodarkę Wielkopolski oraz zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców Cele strategiczne 1. Wysoka dostępność i wewnętrzna spójność województwa 2. Niski wpływ transportu na środowisko i zmiany klimatu 3. Wysoki poziom bezpieczeństwa w transporcie Kierunki interwencji 1.1. Rozwój infrastruktury transportowej 1.2. Rozwój multimodalnego systemu publicznego transportu zbiorowego 2.1 Rozwój niskoemisyjnych form transportu 2.2 Niwelowanie zatłoczenia komunikacyjnego obszarów miejskich i intensywnie zainwestowanych 3.1. Poprawa bezpieczeństwa transportu drogowego i kolejowego 3.2. Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego	- Budowa i modernizacja dróg z infrastrukturą towarzyszącą - Rozwój nowoczesnej infrastruktury informatycznej - Poprawa ochrony mieszkańców, mienia i środowiska na terenie gminy
4.	Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski 2030 (RIS 2030)	W Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Wielkopolskiego zostały sformułowane cztery cele strategiczne, 1. Zwiększenie aktywności innowacyjnej w Wielkopolsce 2. Rozwój regionalnego ekosystemu innowacji 3. Włączanie się Wielkopolski w globalne łańcuchy wartości 4. Kadry nowoczesnej gospodarki do których opracowano cele operacyjne: 1.1. Rozwój gospodarki zeroemisyjnej ze szczególnym uwzględnieniem wodoru 1.2. Rozwój działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania i wdrażania	Cel strategiczny: ROZWÓJ OPARTY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I NOWOCZESNYM ROLNICTWIE cele operacyjne: - Wsparcie mikro i małych przedsiębiorców, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w średnich firmach na terenie gminy - Promowanie lokalnych produktów, usług - Wsparcie rolnictwa w zakresie dostosowania do nowych wyzwań

	Nowoczesnych rozwiązań z obszaru ICT, Przemysłu 4.0 oraz innych wiodących technologii 1.3. Wspieranie aktywności B+R wśród przedsiębiorstw i jednostek naukowych oraz komercjalizacji wyników prac 2.1. Zacieśnianie współpracy pomiędzy regionalnymi aktorami innowacji 2.2. Rozwijanie współpracy nauki z biznesem 2.3. Podniesienie efektywności ram finansowania dla przedsięwzięć inwestycyjnych 2.4. Profesjonalizacja i zwiększanie potencjału ośrodków innowacyjności 3.1. Wspieranie międzynarodowych sieci powiązań gospodarczych i naukowych 3.2. Umieędzynarodowienie przedsiębiorstw 3.3. Promocja gospodarcza i przyciąganie inwestorów 4.1. Wysokiej jakości oferta edukacyjna dostosowana do potrzeb branż Przyszłości 4.2. Poprawa kompetencji innowacyjnych w cyklu kształcenia i uczeniu się przez całe życie Dodatkowo w RIS zostały określone 2cele strategiczne horyzontalne: 1. Rozwój obszarów inteligentnych specjalizacji regionalnych i podregionalnych oraz kluczowych technologii wspomagających 2. Zrównoważony rozwój regionu (zeroemisyjność, elektromobilność, zielona energia, transformacja energetyczna, dekarbonizacja, gospodarka obiegu zamkniętego)	Cel strategiczny: NIEZAWODNA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I OCHRONA ŚRODOWISKA cele operacyjne: - Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez uporządkowaną gospodarkę odpadami i rolnictwo - Zwiększenie dostępu do infrastruktury technicznej - Poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie - Racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna - Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej
DOKUMENTY PONADLOKALNE I LOKALNE		
5.	Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku	1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność. 1.1. Rozwój zintegrowanego transportu. 1.2. Wsparcie przyjaznej środowisku, zrównoważonej mobilności. 2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska. 2.1. Wsparcie zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi i adaptacji do zmian klimatu. 2.2. Rozwój terenów zieleni oraz wsparcie ochrony przyrody. 2.3. Poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie efektywności energetycznej. 2.4. Wsparcie efektywnego i przyjaznego środowiska
		Cel strategiczny: NIEZAWODNA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I OCHRONA ŚRODOWISKA cele operacyjne: - Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez uporządkowaną gospodarkę odpadami i rolnictwo - Zwiększenie dostępu do infrastruktury technicznej - Poprawa efektywności energetycznej budynków,

systemu gospodarowania odpadami oraz wdrażanie rozwiązań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym	ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie - Racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna - Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej
3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny. 3.1. Poprawa jakości i dostępności edukacji na wszystkich jej etapach. 3.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wspieranie równego dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych oraz deinstytucjonalizacja usług społecznych. 3.3. Ochrona i popularyzacja dziedzictwa kulturowego. 3.4. Poprawa infrastruktury turystycznej oraz integracja związanej z nią oferty dla mieszkańców. 3.5. Integracja społeczności lokalnych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	Cel strategiczny: GMINA DOBRYM MIEJSCEM DO ŻYCIA Cele operacyjne - Wysoka jakość życia i usług publicznych/społecznych - Poprawa estetyki i zagospodarowania przestrzeni publicznej celem podniesienia atrakcyjności życia mieszkańców
4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą. 4.1. Zapewnienie wysokiej aktywności gospodarczej i konkurencyjności Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. 4.2. Wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego. 4.3. Integracja i wzmocnienie współpracy między samorządami, sektorem nauki i biznesu. 4.4. Wsparcie lokalnego rynku pracy.	ROZWÓJ OPARTY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I NOWOCZESNYM ROLNICTWIE Cele operacyjne: - Wsparcie mikro i małych przedsiębiorców, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w średnich firmach na terenie gminy - Promowanie lokalnych produktów, usług - Wsparcie rolnictwa w zakresie dostosowania do nowych wyzwań Cel strategiczny: ROZWÓJ NOWOCZESNEGO ROLNICTWA Cele operacyjne: - Wsparcie rolnictwa w zakresie dostosowania do nowych wyzwań - promowanie lokalnych produktów, usług
5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym. 5.1. Integracja lokalnych polityk przestrzennych, ograniczenie rozlewania się zabudowy oraz rewitalizacja przestrzeni publicznych miast i wsi.	Cel strategiczny: GMINA DOBRYM MIEJSCEM DO ŻYCIA Cele operacyjne - Efektywne zarządzanie gminą

	5.2. Rozwój cyfrowy, zmniejszenie poziomu wykluczenia cyfrowego oraz wdrażanie inteligentnych rozwiązań technologicznych. 5.3. Wspieranie efektywnego zarządzania oraz budowanie pozytywnego wizerunku Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na zewnątrz.	
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kaliskiego na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kaliskiego definiuje następujące cele z którym są spójne założenia <i>Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034</i>: <i>Obszar interwencji - Ochrona klimatu i jakości powietrza</i> <i>Cel: Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych</i> <i>Kierunki interwencji:</i> • Ograniczenie emisji niskiej, • Ograniczenie emisji pochodzącej ze źródeł liniowych i punktowych. <i>Cel: Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm</i> <i>Kierunki interwencji:</i> • Osiągnięcie poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji: pyłu PM10, benzo(a)pirenu, <i>Cel: Adaptacja do zmian klimatu</i> <i>Kierunki interwencji:</i> • Zwiększenie efektywności energetycznej budynków i systemów oświetlenia, • Zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, • Rozwój systemów ostrzeżeń, <i>Obszar interwencji - Zagrożenia hałasem</i> <i>Cel: Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu</i> <i>Kierunki interwencji:</i> • Ograniczenie emisji hałasu drogowego i w otoczeniu zakładów przemysłowych, <i>Obszar interwencji - Pola elektromagnetyczne</i> <i>Cel: Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym</i> <i>Kierunki interwencji:</i> • Ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym, <i>Obszar interwencji - Gospodarowanie wodami</i> <i>Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód</i> <i>Kierunki interwencji:</i> • Ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości,	Cel strategiczny: NIEZAWODNA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I OCHRONA ŚRODOWISKA cele operacyjne: - Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez uporządkowaną gospodarkę odpadami i rolnictwo - Zwiększenie dostępu do infrastruktury technicznej - Poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie - Racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna - Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej

Cel: Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody

Kierunki interwencji:

- Zwiększanie retencji wodnej,

Cel: Przeciwdziałanie skutkom suszy i powodzi

Kierunki interwencji:

- Ochrona przed powodzią,
- Ochrona przed suszą i deficytem wody,

Obszar interwencji - Gospodarka wodno-ściekowa -

Cel: Poprawa jakości wody

Kierunki interwencji:

- Zapewnienie dostępu do wody dobrej jakości,

Cel: Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania

Kierunki interwencji:

- Rozbudowa infrastruktury zbierania i oczyszczania ścieków,

Obszar interwencji – Zasoby geologiczne

Cel: Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi

Kierunki interwencji:

- Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobywania kopalin,

Obszar interwencji – Gleby

Cel: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu

Kierunki interwencji:

- Ochrona i rekultywacja gleb,

Obszar interwencji - Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym

Kierunki interwencji:

- Rozbudowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych,

- Ograniczenie oddziaływania odpadów na środowisko,

Obszar interwencji - Zasoby przyrodnicze

Cel: Zwiększenie lesistości powiatu i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych

Kierunki interwencji:

- Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,

Cel: Zachowanie różnorodności biologicznej

Kierunki interwencji:

- Ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo,

- Tworzenie zielonej infrastruktury,

Obszar interwencji - Zagrożenia poważnymi awariami

Cel: Brak incydentów o znamionach poważnej awarii

Kierunki interwencji:

- Wzmacnianie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego,

Obszar interwencji – Edukacja ekologiczna

Cel: Rozwijanie kompetencji ekologicznych społeczeństwa

Kierunki interwencji:

- Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa,

Obszar interwencji – Monitoring środowiska

Cel: Zapewnienie aktualnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska

Kierunki interwencji:

- Monitoring środowiska,
- Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska

6. POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ INWESTYCYJNYCH

Harmonogram realizacji przedsięwzięć wskazanych w *Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025–2034* wpisuje się w okres finansowania w oparciu o programy polityki spójności i polityki rolnej UE na lata 2021–2027 oraz Krajowy Plan Odbudowy. Poniżej wskazano potencjalne zewnętrzne źródła finansowania projektów.

Tabela 8: Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania projektów

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	OBSZARY WSPARCIA
FUNDUSZ NA RZECZ SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI (FST)	Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji to nowy instrument finansowy realizowany w ramach polityki spójności służącym zapewnieniu wsparcia obszarom borykającym się z poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wynikającymi z transformacji w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej. Jego zadaniem jest ułatwienie wdrażania Europejskiego Zielonego Ładu, którego celem jest osiągnięcie neutralności klimatycznej UE do 2050 r. Beneficjentami funduszu mają być województwa: śląskie, dolnośląskie, wielkopolskie, małopolskie, łódzkie i lubelskie. Obszar wsparcia to: przekwalifikowanie pracowników związanych z branżą wydobywczą, tworzenie nowych miejsc pracy, rekultywacja terenów pokopalnianych, walka ze smogiem.
FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA INFRASTRUKTURĘ, KLIMAT, ŚRODOWISKO (FENIKS)	Głównym celem FENIKS jest poprawa warunków rozwoju kraju w oparciu o budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego, w tym: ➤ obniżenie emisyjności gospodarki transformację w kierunku gospodarki przyjaznej środowisku i o obiegu zamkniętym, ➤ budowę efektywnego i odpornego systemu transportowego o jak najniższym negatywnym wpływie na środowisko naturalne, ➤ dokończenie realizacji odcinków sieci bazowej TEN-T do roku 2030 ➤ poprawę bezpieczeństwa transportu, ➤ zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej oraz poprawę odporności systemu ochrony zdrowia, ➤ wzmocnienie roli kultury w rozwoju społecznym i gospodarczym. Program stanowią następujące priorytety: Priorytet I: Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójność Priorytet II: Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR Priorytet III: Transport miejski Priorytet IV: Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności Priorytet V: Wsparcie sektora transportu z EFRR Priorytet VI: Zdrowie Priorytet VII: Kultura Priorytet VIII: Pomoc techniczna Budżet wynosi ponad 25 mld euro.
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA NOWOCZESNEJ GOSPODARKI (FENG)	Fundusz jest kontynuacją Programu Innowacyjna Gospodarka 2007–2013 (POIG) i Programu Inteligentny Rozwój 2014–2020 (POIR). Budżet funduszu wynosi około 7,7 mld euro, a główne cele to: ➤ zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii; ➤ wzrost konkurencyjności MŚP; ➤ rozwinięcie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości; ➤ transformacja gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0 oraz zielonych technologii W skład funduszu wchodzi następujące priorytety: Priorytet I: Wsparcie dla przedsiębiorców, czyli zapewnienie dofinansowania w obszarach B+R, wdrożeń nowych rozwiązań, infrastruktury B+R, internacjonalizacji, rozwoju kompetencji, automatyzacji i robotyzacji, zielonej gospodarki.

	Priorytet II: Środowisko przyjazne innowacjom, czyli wspieranie projektów strategicznym znaczeniu dla polskiej gospodarki, w tym m.in. rozbudowy publicznej infrastruktury badawczej, transferu i komercjalizacji technologii powstających na uczelniach i w instytutach, a także wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu takich jak akceleratory, klastry, instytucje badawcze oraz szerokie wsparcie start-upów. Priorytet III: Zazielenienie przedsiębiorstw, czyli wsparcie projektów bezpośrednio przyczyniających się do realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu, w tym neutralności klimatycznej, zielonej transformacji gospodarki i zrównoważonego rozwoju. Priorytet IV: Pomoc techniczna
FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ROZWOJU SPOŁECZNEGO 2021–2027 (FERS)	Fundusz zakłada realizację działań na rzecz m.in. poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia. Cele funduszu to: ➤ wzmocnienie systemu ochrony zdrowia i edukacji, ➤ kształcenie kadr dla gospodarki, ➤ zwiększenie jakości usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia, ➤ wsparcie realizacji polityki społecznej w obszarach integracji społecznej, usług społecznych i ekonomii społecznej, ➤ poprawa sytuacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami, ➤ zwiększenie dostępu do opieki na najmłodszych dziećmi, ➤ poprawa dostępności do usług publicznych, ➤ zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych, w tym w zakresie świadczenia usług publicznych, ➤ rozwój dialogu społecznego i obywatelskiego. Fundusz definiuje następujące priorytety: Priorytet I: Lepsze polityki dla rozwoju społecznego Priorytet II: Rozwój opieki nad najmłodszymi dziećmi Priorytet III: Równe szanse dla osób z niepełnosprawnościami Priorytet IV: Zdrowie i zdrowotna opieka długoterminowa Priorytet V: Szkolnictwo wyższe i nauka Priorytet VI: Innowacje społeczne Priorytet VII: Pomoc techniczna
FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA ROZWÓJ CYFROWY (FERC)	Zakres wsparcia w ramach FERC jest komplementarny ze wsparciem pozostałych programów realizujących cele polityki spójności na lata 2021-2027 oraz innych instrumentów krajowych i unijnych. Cele FERC to: ➤ budowa społeczeństwa gigabitowego w Polsce, ➤ udostępnienie zaawansowanych e-usług pozwalających w pełni na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców (4 i 5 stopień e-dojrzałości usług), ➤ zapewnienie cyberbezpieczeństwa poprzez wsparcie w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji, ➤ rozwój gospodarki opartej na danych wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe, ➤ rozwój współpracy na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, ➤ wsparcie rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządów terytorialnych i przedsiębiorców. W obrębie funduszu realizowane będą następujące priorytety: Priorytet I: Zwiększenie dostępu do ultraszybkiego internetu szerokopasmowego Priorytet II: Zaawansowane usługi cyfrowe Priorytet III: Pomoc techniczna Zakładany budżet wynosi około 2 mld euro.

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

REGIONALNY PROGRAM WIELKOPOLSKIEGO	Program regionalny Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 został przyjęty przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego dnia 5 grudnia 2022r. Program określa następujące priorytety: PRIORYTET 1 – KONKURENCYJNA I CYFROWA GOSPODARKA PRIORYTET 2 – ENERGIA I ŚRODOWISKO PRIORYTET 3 – MOBILNOŚĆ MIEJSKA PRIORYTET 4 – MOBILNOŚĆ I ŁĄCZNOŚĆ PRIORYTET 5 – PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ SPOŁECZNA PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE PRIORYTET 7 – KAPITAŁ LUDZKI GOTOWY DO ZMIAN PRIORYTET 8 – ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ Budżet programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 wynosi ponad 2,15 mln euro, w tym: ➤ 1,25 mld € z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), ➤ 487 mln € z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), ➤ 414 mln € z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST).
WSPÓLNA POLITYKA ROLNA NA LATA 2023–2027 (WPR 2023–2027)	Przyjęte pod koniec 2020 r. rozporządzenie przejściowe w sprawie wspólnej polityki rolnej zapewnia ciągłość wsparcia prawnego i finansowego dla rolników i innych beneficjentów, zanim w 2023 r. wejdą w życie zreformowane przepisy. W ramach WPR planowane jest wsparcie działań szkoleniowych i doradczych dla rolników uwzględniających potrzeby zidentyfikowane w poszczególnych celach szczegółowych w zakresie prowadzenia działalności rolniczej i wykorzystania zasobów gospodarstwa. Wspólna polityka rolna to ok. jednej trzeciej budżetu UE. Ma ona: – zapewniać obywatelom UE przystępną i bezpieczną żywność; – zagwarantować odpowiedni poziom życia rolnikom; – chronić zasoby naturalne i środowisko.
RZĄDOWY FUNDUSZ POLSKI ŁĄD: PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH	Kluczowym celem Programu jest zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez JST. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez BGK.
RZĄDOWY FUNDUSZ ROZWOJU DRÓG	Priorytetem Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych. Rozwój lokalnej infrastruktury drogowej stanowi przy tym działanie komplementarne do inicjatyw podejmowanych na szczeblu krajowym w odniesieniu do budowy systemu autostrad i dróg ekspresowych, przyczyniając się do stworzenia spójnego i zintegrowanego systemu transportowego. Źródła finansowania Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg to wpłaty pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dotacje z budżetu państwa, Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe oraz z zysku jednoosobowych spółek Skarbu Państwa i spółek, w których wszystkie udziały są własnością Skarbu Państwa.
NARODOWY I WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej to fundusz gwarantujący wsparcie dla przedsięwzięć w formie instrumentów zwrotnych, z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody i zarządzania gospodarką wodną i odpadową.
PROGRAM MINISTERSTWA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO	Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zakładają wsparcie inicjatyw z zakresu kultury o charakterze projektowym, z wyłączeniem stałej działalności kulturalnej podmiotów. Adresowane są do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, instytucji filmowych, szkół i uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów gospodarczych, kościołów i związków wyznaniowych oraz osób prawnych, w przypadku programu „Ochrona zabytków” również osoby fizyczne.
KRAJOWY PLAN ODBUDOWY I	Celem planu jest wzmocnienie odporności gospodarczej i społecznej oraz budowa potencjału polskiej gospodarki na przyszłość. Program ma służyć odbudowie

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

ZWIĘKSZANIE ODPORNOŚCI (KPO)

gospodarki po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 i zapewnić jej większą odporność na przyszłe nieprzewidziane okoliczności. Środki przyznawane w ramach programu będą przeznaczone na modernizację technologiczną rodzimych firm. W ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Polska będzie miała do dyspozycji ok. 58,1 mld euro, w tym: 23,9 mld euro w formie dotacji oraz 34,2 mld euro w pożyczkach. Czas na wykorzystanie tych środków to rok 2026. Plan odbudowy zakłada wsparcie inwestycji poprzez realizację projektów w następujących obszarach:

- Odporne społeczeństwo: – Ochrona zdrowia. – Edukacja;
- Odporne państwo: – Cyfryzacja usług publicznych – Infrastruktura i komunikacja;
- Odporna gospodarka: – Umiejętności. – Nowe technologie;
- Odporne środowisko: – Budynki. – Energetyka.

PROGRAM ROZWOJU ORGANIZACJI OBYWATELSKICH NA LATA 2018 – 2027 (PROO) I FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH (FIO)

Program dedykowany jest rozwojowi polskich organizacji obywatelskich. Dotacje w ramach programu będą przydzielane na rozwój instytucjonalny organizacji oraz realizację ich celów statutowych. Wsparcie można uzyskać na realizację wieloletniej strategii rozwoju organizacji, budowę kapitału żelaznego jak również na zaspokojenie nagłych potrzeb w sytuacjach awaryjnych. Konkursy są uruchamiane dla mediów obywatelskich, organizacji strażniczych, think tanków. Celem FIO jest dofinansowywanie projektów mających na celu zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Wsparcie można uzyskać na projekt społeczny z zakresu wszystkich obszarów działalności pożytku publicznego. W ramach Programu wydzielone zostały cztery priorytety: „Małe Inicjatywy”, „Aktywne Społeczeństwo”, „Aktywni Obywatele”, „Silne Organizacje Pozarządowe”.

7. ASPEKT ŚRODOWISKOWY REALIZACJI STRATEGII

Wykaz przedsięwzięć określonych w *Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034* skoncentrowany będzie wyłącznie na obszarze gminy *Godziesze Wielkie*, tu przede wszystkim na terenach zmienionych antropogenicznie, zurbanizowanych, przekształconych w wyniku działalności człowieka. Większość z zaplanowanych działań charakteryzuje się pozytywnym lub neutralnym wpływem na środowisko i realizowana będzie zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami krajowymi oraz wspólnotowymi w zakresie ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju tu m.in.:

Tabela 9: Odwołanie do polskich i wspólnotowych zapisów w zakresie ochrony środowiska

LP.	NAZWA DOKUMENTU	ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE
1.	Artykuły 11 i 191-193 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)	UE jest uprawniona do działania we wszystkich obszarach polityki w dziedzinie środowiska, takich jak zanieczyszczenie powietrza i wody, gospodarowanie odpadami i zmiana klimatu. Zakres tych działań wyznacza zasada pomocniczości oraz wymóg uzyskania jednomyślności w Radzie w takich sprawach jak kwestie budżetowe, zagospodarowanie przestrzenne miast i wsi, użytkowanie gruntów, zarządzanie ilościowe zasobami wodnymi, wybór źródeł energii oraz struktura dostaw energii.
2.	Polityka klimatyczno-energetycznej UE do roku 2030	Przedsięwzięcia zdefiniowane w SRG wpisują się w ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 poprzez: - racjonalne gospodarowanie zasobami poprzez zastosowanie w ramach prac modernizacyjnych materiałów i technologii w powszechnie uznanych za bezpieczne, spełniających stosowne normy, - ograniczenie presji na środowisko poprzez zastosowanie rozwiązań przyjaznych dla środowiska.
3.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jako podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 102 z dnia 17 września 2019 r. (M.P. 2019 poz. 1060). Głównym celem polityki regionalnej wskazanym w opracowaniu jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Powyższy cel realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe polityki regionalnej: 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym; 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. Założenia strategiczne gminy zostały określone z uwzględnieniem postanowień Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.
4.	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030	Strategia została przyjęta uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. 2017 poz. 260). Głównym celem dokumentu jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Opracowanie weryfikuje następujące cele szczegółowe: Cel szczegółowy I: Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną; Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony;

5.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	Cel szczegółowy III: Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1055). Główny cel Strategii to zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu uczestników i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie ww. celu realizowane będzie poprzez następujące kierunki interwencji: ➤ Kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; ➤ Kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; ➤ Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności; ➤ Kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; ➤ Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko; ➤ Kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe. Założenia strategiczne Gminy Godziesze Wielkie obejmujące wykorzystanie potencjału ze względu na położenie i dostępność komunikacyjną, a także dalsze prace w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej, wpłyną na osiągnięcie celu głównego Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.
6.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Cele szczegółowe dokumentu zostały określone jako: Cel I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego; Cel II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska; Cel III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.

Mając na uwadze dążenie do redukcji i eliminacji negatywnych oddziaływań na środowisko w ramach realizacji planowanych inwestycji przewiduje się wdrożenie działań prewencyjnych i respektowanie rygorów ochronnych określonych przepisami prawa dla poszczególnych obszarów cennych przyrodniczo.

Należy zaznaczyć, że żadne z przedsięwzięć określonych w *Strategii rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034* nie generuje wystąpienia oddziaływań skumulowanych i oddziaływań transgranicznych jak również nie wpływa zasadniczo na środowisko oraz nie generuje zagrożeń dla zdrowia ludzi, poniżej wskazano rodzaj oddziaływań o charakterze czasowym mogących wystąpić podczas realizacji inwestycji.

Tabela 10: Wykaz oddziaływań i środków zapobiegawczych

RODZAJ ODDZIAŁYWANIA	CHARAKTER I SKALA ODDZIAŁYWANIA	ŚRODKI ZAPOBIEGAWCZE
EMISJA HAŁASU	Podczas przeprowadzania prac związanych z inwestycjami przede wszystkim infrastrukturalnymi przewiduje	Uciążliwości związane z realizacją projektu będą okresowe i zminimalizowane poprzez zastosowanie sprzętu sprawnego technicznie i posiadającego wszelkie atesty bezpieczeństwa

	się okresowe wystąpienie oddziaływań akustycznych. Zasięg oddziaływania definiuje się jako lokalny (obszar gminy), właściwy dla miejsca realizacji inwestycji.	i spełniającego normy użytkowania, ograniczenie do minimum zanieczyszczenia odpadami, w zakresie ochrony przed hałasem - prowadzenie robót wyłącznie w tzw. porze dziennej (w godzinach od 6:00 do maksymalnie 20:00, brak robót w porze nocnej), korzystanie ze sprawnego technicznie, nowoczesnego parku maszynowego z użyciem technologii najmniej uciążliwych akustycznie spowoduje, iż dolegliwości związane z hałasem będą okresowe, przejściowe i nie odczuwalne poza ścisłym rejonem robót. Oddziaływanie ma charakter temporalny – właściwy dla czasu realizacji inwestycji i odwracalny.
EMISJA SPALIN	Realizacja inwestycji wskazanych w SRG <i>Godziesze Wielkie</i> na lata 2025-2034 związana jest z okresową emisją spalin pojazdów wykorzystanych do ww. działań. Zasięg oddziaływania definiuje się jako lokalny (obszar gminy), właściwy dla miejsca realizacji inwestycji.	Uciążliwości związane z realizacją przedmiotowych projektów będą okresowe i zminimalizowane poprzez zastosowanie pojazdów sprawnych technicznie. Normy dopuszczalnych emisji spalin w nowych pojazdach sprzedawanych na terenie Unii Europejskiej oraz Europejskim Obszarze Gospodarczym podlegają przyjętym rozporządzeniom i dyrektywom UE. Od 1 września 2017 roku na terenie Unii Europejskiej wszystkie nowe modele samochodów muszą być poddawane testom WLTP i RDE, które znacznie lepiej sprawdzają pojazdy w porównaniu do rzeczywistej jazdy pod kątem spalania oraz emisji spalin. Oddziaływanie ma charakter temporalny – właściwy dla czasu realizacji inwestycji i odwracalny.
EMISJA ŚCIEKÓW	Emisja ścieków obiektów objętych projektami. Zasięg oddziaływania definiuje się jako lokalny (obszar gminy), właściwy dla miejsca realizacji inwestycji.	Obiekty objęte projektami włączone są do gminnego systemu wodno-kanalizacyjnego i podlegają normom korzystania z ww. systemu. Ewentualne awarie systemu wodno-kanalizacyjnego są na bieżąco usuwane przez odpowiednie jednostki Gminy. Gmina sukcesywnie przeznacza środki na funkcjonowanie i konserwację systemu wodno-kanalizacyjnego.
GOSPODARKA ODPADAMI NA ETAPIE REALIZACJI PROJEKTU	Gospodarka odpadami związana jest z eksploatacją obiektów objętych projektami. Zasięg oddziaływania definiuje się jako lokalny (obszar gminy), właściwy dla miejsca realizacji inwestycji.	Zgodnie z ustawą o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. właścicielem wszystkich powstałych podczas realizacji przedsięwzięcia odpadów będzie Wykonawca prac. Wytwórca odpadów będzie zobowiązany do przejęcia odpowiedzialności prawnej za wytwarzane odpady, na podstawie umów zawartych ze Zleceniodawcami. Przestrzegana będzie zasada „zanieczyszczający płaci”, której źródłem jest art. 174 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE 2006 C 321E). Odpady są gospodarowane zgodnie z Harmonogramem wywozu odpadów komunalnych i segregowanych. Wnioskodawca deklaruje

poniesienie wszelkich kosztów związanych z wystąpieniem wszelkich ewentualnych szkód w środowisku, a także kosztów związanych z korzystaniem ze środowiska na etapie realizacji i eksploatacji projektu.

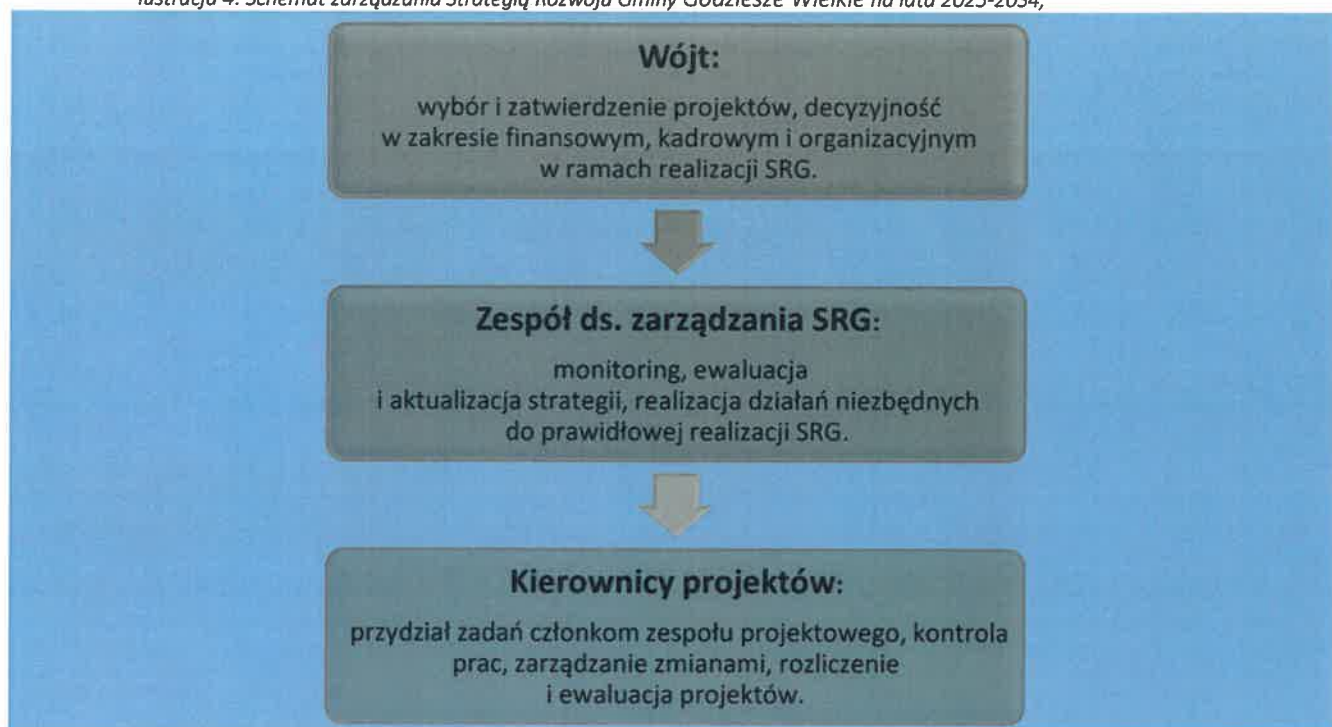
8. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

System zarządzania *Strategią Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034* realizowany będzie w oparciu o:

- realizację zaplanowanych działań inwestycyjnych,
- ewaluację i monitoring procesu realizacji celów, kierunków i działań,
- aktualizację treści dokumentu w oparciu o propozycje od partnerów i interesariuszy strategii,
- stałą weryfikację źródeł finansowania dla założonego planu inwestycyjnego.

Koordinacja i odpowiedzialność za wdrożenie założeń *Strategii* spoczywać będą na Wójcie Gminy Godziesze Wielkie, który we współpracy z podległymi mu wydziałami i pracownikami Urzędu Gminy będzie realizował postanowienia przedmiotowego opracowania.

Ilustracja 4: Schemat zarządzania Strategią Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034,



Źródło: *oprac. własne*

Organem odpowiedzialnym za wsparcie strategiczne przy realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie* będzie Rada Gminy. Założenia dokumentu będą wdrażane w oparciu o zasadę partycypacji społecznej z uwzględnieniem narzędzi programowych i finansowych, których zakres i/lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu, tj.:

- programy i strategię branżowe,
- uchwały budżetowe,
- dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych,
- projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne,

Adekwatność założeń *Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie* opierać się będzie na stałej aktualizacji treści dokumentu w kontekście zmiennych zewnętrznych tj.:

- pojawiające się zmiany prawne,
- przyjęcie nowych programów i planów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji w zakresie celów wskazanych w poszczególnych obszarach,
- nowe możliwości finansowania projektów w oparciu o finansowanie zewnętrzne,
- zmieniające się potrzeby społeczne.

Sposobem weryfikacji i identyfikacji osiągniętych rezultatów będzie stały monitoring wdrażania *Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie*. Monitorowanie będzie podstawą do:

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

- oceny realizacji działań i osiągania celów,
- prognozy i wprowadzania zmian warunków realizacji *Strategii* w odniesieniu do zachowania spójności z dokumentami ranki lokalnej, regionalnej i krajowej,
- wdrożenie działań naprawczych i zabezpieczających,
- włączenie i stałe informowanie społeczności lokalnej o osiągniętych efektach.

Monitoring będzie odnosił się do wskaźników określonych dla każdego z zadań wskazanych w rozdziale 7 niniejszego opracowania.

Uzyskane w wyniku monitoringu dane umożliwią przeprowadzenie ewaluacji działań określonych w *Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie*. Sugerowanym okresem sprawozdawczym jest coroczne raportowanie wskaźników realizacji założeń dokumentu. Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie będzie Wójt Gminy *Godziesze Wielkie*, realizujący zadania w oparciu o jednostki podległe. W procesie ewaluacji wykorzystana będzie metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji strategii i osiągniętych efektów na podstawie danych pochodzących ze sprawozdań i raportów wewnętrznych oraz zewnętrznych. Informacje dotyczące poziomu realizacji działań określonych w przedmiotowym dokumencie zawarte będą między innymi w sporządzanym w terminie do dnia 31 maja każdego roku, raporcie o stanie gminy, który wynika z nałożonymi na jednostki samorządu terytorialnego zobowiązaniem wynikającym z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. W 2030 roku tj. w ostatnim okresie badania stopnia realizacji założeń *Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034*. Wnioski w nim zawarte posłużą w określeniu spójnego i zrównoważonego rozwoju gminy.

SPIS ILUSTRACJI

Ilustracja 1: Etapy opracowania Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034	3
Ilustracja 2: Obszary, cele strategiczne i cele operacyjne	12
Ilustracja 3: Oznaczenie miejscowości, w których zlokalizowane są placówki edukacyjne na terenie gminy Godziesze Wielkie, oprac. własne na podstawie mapy:	28
Ilustracja 4: Schemat zarządzania Strategią Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034,	62

SPIS MAP

Mapa 1 Lokalizacja obszarów cennych przyrodniczo na terenie gminy Godziesze Wielkie	24
Mapa 2 Korytarze ekologiczne na terenie gminy Godziesze Wielkie	25
Mapa 3 Sieć dróg oraz układu osadniczego gminy	27
Mapa 4 Model przestrzenno-funkcjonalny gminy	33

SPIS TABEL

Tabela 1: Problemy, wyzwania i potencjały	7
Tabela 2 Model operacyjny (1)	13
Tabela 3 Model operacyjny (2)	17
Tabela 4 Model operacyjny (3)	19
Tabela 5: Wykaz zabytków wpisanych do Rejestru Zabytków, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie	25
Tabela 6: Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Godziesze Wielkie, źródło: Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,	30
Tabela 7: Korelacja założeń Strategii rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034 z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu	39
Tabela 8: Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania projektów	54
Tabela 9: Odwołanie do polskich i wspólnotowych zapisów w zakresie ochrony środowiska	58
Tabela 10: Wykaz oddziaływań i środków zapobiegawczych	59

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1: Analiza ankiet dot. stanu istniejącego oraz perspektyw rozwoju gminy Godziesze Wielkie

Ankieta dot. stanu istniejącego oraz perspektyw rozwoju gminy Godziesze Wielkie adresowana była do pełnoletnich mieszkańców gminy. Celem badania ankietowego było celem zaangażowanie społeczności lokalnej i stworzenie możliwości wypowiedzenia się mieszkańców gminy w tak ważnych zagadnieniach, jakimi są kierunki rozwoju i przedsięwzięcia realizowane na terenie gminy Godziesze Wielkie a w perspektywie stworzenie dokumentu – Strategii rozwoju gminy – wynikającego ze wspólnych obserwacji, potrzeb i pomysłów mieszkańców z założeniem systematycznego i skutecznego realizowania wyznaczonych celów.

Badanie opinii społecznej miało formę anonimowej ankiety. Ankietę należało wypełnić i przesłać mailowo na adres gmina@godzieszewielkie.pl lub złożyć w Sekretariacie Urzędu Gminy Godziesze Wielkie do dnia 07.04.2025 r.

W wyniku przeprowadzonej partycypacji społecznej otrzymano 20 wypełnionych formularzy ankietowych. Poniższe wykresy i tabele stanowią analizę statystyczną przeprowadzonego na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie 2025-2034 badania ankietowego.

Należy zaznaczyć, że w wyniku zliczania głosów respondentów wystąpiły sytuacje braku udzielenia odpowiedzi na wszystkie pytania zawarte w ankiecie. Tym samym niektóre głosy/odpowiedzi przedstawione w poniższych grafikach nie sumują się. Te pojedyncze zdarzenia zostały opatrzone stosownym przypisem pod ilustracjami. W tabelach wprowadzono natomiast kolumnę „BRAK ODPOWIEDZI”.

Metryka ankietowanych

WIEK	ILOŚĆ ANKIETOWANYCH
18-25	0
26-35	0
36-50	12
51-65	5
66 i więcej	3
łącznie	20
PŁEĆ	ILOŚĆ ANKIETOWANYCH
kobieta	11
mężczyzna	9
WYKSZTAŁCENIE	ILOŚĆ ANKIETOWANYCH
podstawowe	0
zawodowe	2
średnie	6
wyższe	11
brak odpowiedzi	1
DZIAŁALNOŚĆ ZAWODOWA	ILOŚĆ ANKIETOWANYCH
inne	0
własna działalność gospodarcza	2
praca w sektorze prywatnym	1
praca w sektorze publicznym	11
uczeń/student	0
bezrobotny	0

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

praca w organizacji pozarządowej	0
emeryt/rencista	5
rolnik	0
brak odpowiedzi	1
ZAMIESZKANIE	IŁOŚĆ ANKIETOWANYCH
od urodzenia	13
kilka-kilkanaście-kilkadziesiąt lat	6
nie dotyczy	1

1. Statystyka odpowiedzi dot. oceny warunków życia/działalności w gminie oraz możliwości jej rozwoju

OCENA WARUNKÓW ŻYCIA/DZIAŁALNOŚCI W GMINIE ORAZ MOŻLIWOŚCI JEJ ROZWOJU	BARDZ O DOBRE	DOBRE	ŚREDNIE	ZŁE	BARDZO ZŁE	BRAK ODPO WIEDZI
WARUNKI DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	1	7	12	0	0	0
DOSTĘP DO INSTYTUCJI, PLACÓWEK USŁUGOWYCH	7	9	2	2	0	0
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY SPORTU I REKREACJI, CIEKAWEGO SPĘDZENIA CZASU	0	4	8	5	3	0
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KULTURY I ROZRYWKI	0	4	7	7	2	0
POZIOM OFERTY I WYDARZEŃ KULTURALNYCH	0	7	4	9	0	0
STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO	1	12	7	0	0	0
WALORY KRAJOBRAZOWE	5	8	7	0	0	0
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNYCH (W TYM: PLACE, SKWERY, PARKI)	2	14	4	0	0	0
STAN I JAKOŚĆ DRÓG	5	5	9	1	0	0
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ (WODOCIAGI)	4	12	3	1	0	0
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ (KANALIZACJA)	4	5	10	1	0	0
DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTU PUBLICZNEGO	1	8	7	4	0	0
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	5	9	2	4	0	0
POZIOM WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW	0	15	5	0	0	0
RYNEK PRACY (MOŻLIWOŚĆ ZATRUDNIENIA)	0	1	16	3	0	0
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ OPIEKI SPOŁECZNEJ	0	8	11	1	0	0
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ OPIEKI ZDROWOTNEJ	0	5	7	8	0	0
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ	9	7	4	0	0	0
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE PODSTAWOWYM	8	9	3	0	0	0
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE ŚREDNIM	1	0	4	5	6	4
USŁUGI TURYSTYCZNE	1	3	5	5	5	1
DOSTĘPNOŚĆ DO BAZY GASTRONOMICZNEJ	2	11	5	1	0	1
DOSTĘPNOŚĆ DO BAZY NOCLEGOWEJ	0	4	11	3	2	0

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

DOSTĘP DO INTERNETU	0	8	4	5	3	0
DOSTĘP DO USŁUG PUBLICZNYCH ŚWIADCZONYCH PRZEZ INTERNET	0	9	6	3	2	0
DOSTĘPNOŚĆ TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD INWESTYCJE	0	1	12	5	2	0
AKTYWNOŚĆ ŚRODOWISK LOKALNYCH	3	4	13	0	0	0
ROZWÓJ ROLNICTWA I BRANŻY ROLNO-SPOŻYWCZEJ	1	11	7	1	0	0
ATRAKCYJNOŚĆ GMINY DLA TURYSTÓW	0	6	9	3	2	0
JAKOŚĆ RZĄDZENIA ORAZ FUNKCJONOWANIE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W GMINIE	7	9	4	0	0	0
ROZWÓJ INNOWACJI W PRZEDSIĘBIORSTWACH	0	2	15	1	2	0
ATRAKCYJNE MIEJSCA PRACY W PRZEMYŚLE	0	1	11	6	2	0
POMOC W EKSPORTOWANIU TOWARÓW I USŁUG	0	1	13	2	4	0
WSPÓŁPRACA BIZNESU, ROLNICTWA Z UCZELNIAMI, CENTRAMI TRANSFERU WIEDZY	0	1	9	6	2	2

OBSZARY NAJLEPIEJ OCENIANE	BARDZO DOBRE	DOBRE	ŁĄCZNA ILOŚĆ POZYTYWNYCH OCEN
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE PODSTAWOWYM	8	9	17
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ	9	7	16
JAKOŚĆ RZĄDZENIA ORAZ FUNKCJONOWANIE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W GMINIE	7	9	16
DOSTĘP DO INSTYTUCJI, PLACÓWEK USŁUGOWYCH	7	9	16
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNYCH (W TYM: PLACE, SKWERY, PARKI)	2	14	16
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ (WODOCIĄGI)	4	12	16
OBSZARY OCENIANE NAJGORZEJ	ZŁE	BARDZO ZŁE	ŁĄCZNA ILOŚĆ NEGATYWNYCH OCEN
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE ŚREDNIM	5	6	11
USŁUGI TURYSTYCZNE	5	5	10
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KULTURY I ROZRYWKI	7	2	9
DOSTĘP DO INTERNETU	5	3	8
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY SPORTU I REKREACJI, CIEKAWEGO SPĘDZENIA CZASU	5	3	8
ATRAKCYJNE MIEJSCA PRACY W PRZEMYŚLE	6	2	8
WSPÓŁPRACA BIZNESU, ROLNICTWA Z UCZELNIAMI, CENTRAMI TRANSFERU WIEDZY	6	2	8
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ OPIEKI ZDROWOTNEJ	8	0	8

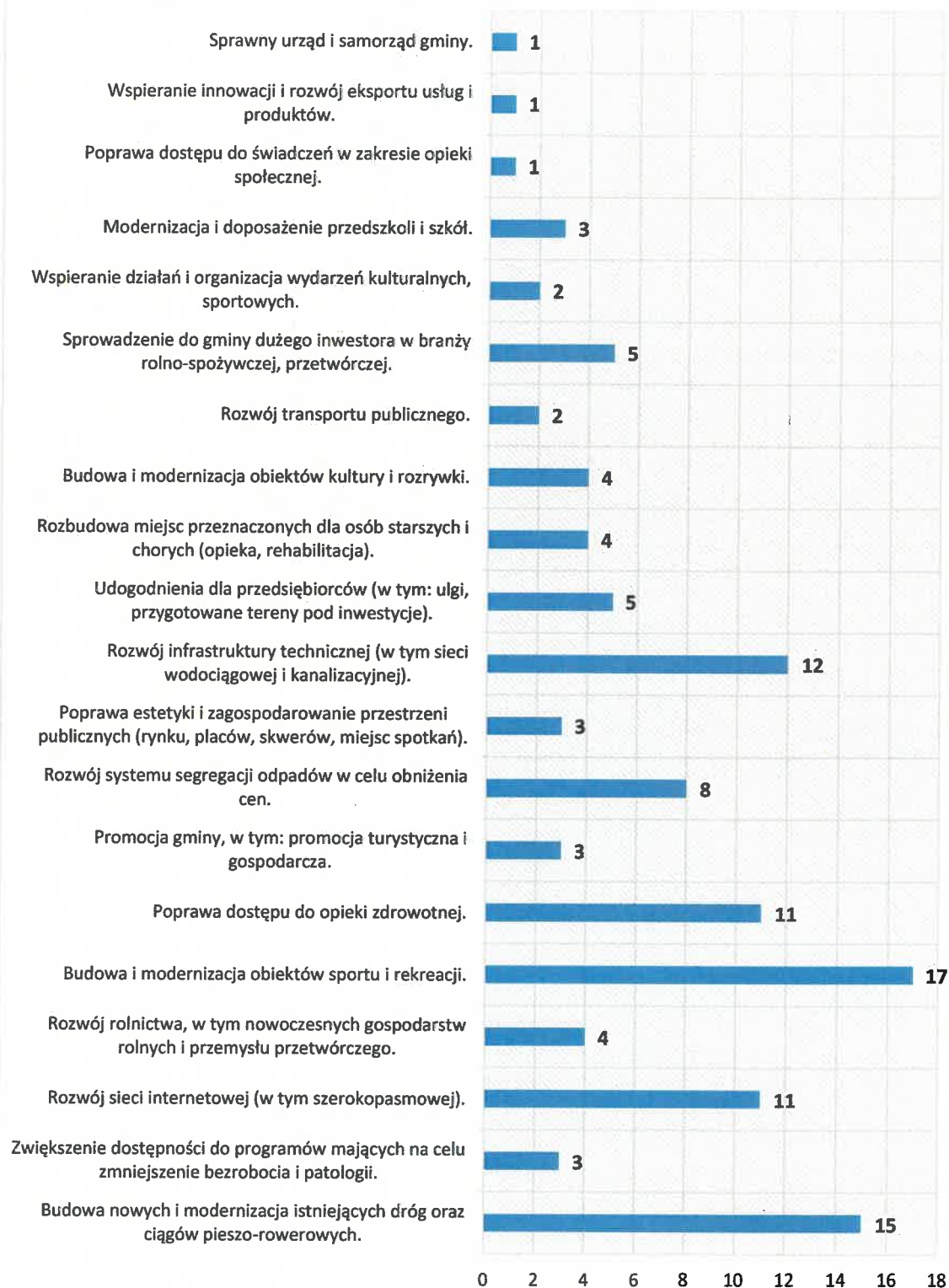
Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

2. Statystyka odpowiedzi dot. określenia głównych problemów społecznych występujących na terenie gminy

WYSZCZEGÓLNIENIE	WYSOKIE ZAGROŻENIE PROBLEMEM	ŚREDNIE ZAGROŻENIE PROBLEMEM	NISKIE ZAGROŻENIE PROBLEMEM	BRAK PROBLEMU	BRAK ODPOWIEDZI
PRZESTĘPCZOŚĆ	0	6	14	0	0
PRZESTĘPCZOŚĆ MŁODOCIANYCH	0	6	14	0	0
BEZROBOCIE	0	13	6	1	0
BIEDA	0	8	12	0	0
PRZEMOC W RODZINIE	0	4	15	0	1
ALKOHOLIZM	4	11	5	0	0
NARKOMANIA	0	9	11	0	0
WZROST LICZBY OSÓB STARSZYCH	7	8	5	0	0
WZROST LICZBY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I CHORYCH	4	9	7	0	0
BRAK WYKWALIFIKOWANYCH PRACOWNIKÓW	1	9	10	0	0
BRAK ATRAKCYJNYCH MIEJSC PRACY	4	16	0	0	0

3. Proszę o wybranie maksymalnie 6 priorytetów, które mają lub mogłyby mieć największy wpływ na rozwój gminy w latach 2025-2034 oraz rozwiązanie istniejących problemów i barier rozwoju

PRIORYTETY ROZWOJOWE GMINY GODZIESZE WIELKIE WEDŁUG ANKIETOWANYCH



4. Proszę wymienić 3 najważniejsze inwestycje / przedsięwzięcia, które Pani/Pana zdaniem powinny być priorytetowo realizowane na terenie gminy oraz 3 obiekty (m.in. budynki,) / obszary, na terenie gminy, które Pani/Pana zdaniem w pierwszej kolejności wymagają rewitalizacji (odnowienia, modernizacji, nadania nowych funkcji):
- Budowa/utworzenie żłobka (publicznego);
 - Budowa nowych i modernizacja istniejących dróg oraz budowa dróg rowerowych (Godziesze Wielkie, Kakawa Kolonia Krzemionka, Zadowice);
 - Budowa oświetlenia ulicznego na terenie gminy;
 - Rozwój transportu publicznego - zwiększenie wymiaru transportu autokarowego;
 - Modernizacja ośrodka sportu i rekreacji oraz budowa boiska Orlik w Szwacinie;
 - Remont budynków szkół podstawowych;
 - Budowa szkolnych boisk;
 - Remont placu zabaw przedszkola w Godzieszach Wielkich;
 - Budowa domu opieki dla osób z ciężkimi chorobami.
5. Proszę wymienić 3 obiekty/obszary na terenie gminy, które wymagają rewitalizacji:
- Urząd Gminy w Godzieszach Wielkich;
 - Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Woli Doroszewskiej;
 - Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Godzieszach Wielkich;
 - Ośrodek zdrowia w Godzieszach Wielkich;
 - PSZOK w Saczynie;
 - Budynek OSP w Godzieszach Wielkich;
 - Ośrodek Sportu i Rekreacji w Szwacinie;
 - Drogowe miasteczko i przestrzeń między szkołą podstawową a przedszkolem w Godzieszach Wielkich;
 - Oczyszczalnia ścieków Godziesze Małe;
 - Oczyszczalnia ścieków Saczyn;
- Dodatkowo do istotnych inwestycji należy zaliczyć:
- Budowę nowego obiektu SUW Wolica;
 - Wymianę sieci wodociągowej.
6. Kluczowe elementy (atuty, mocne strony definiowane w obszarze infrastruktury, kultury/wydarzeń kulturalnych, przemysłu/gospodarki, zasobów środowiskowych czy potencjału społecznego), z których gmina może być dumna (proszę wymienić maksymalnie 3):
- Infrastruktura techniczna: wodociągi, kanalizacja;
 - Infrastruktura dróg;
 - Wiejski Inkubator Przedsiębiorczości w Kakawie Kolonii;
 - Wsparcie rodziców i opiekunów poprzez organizację półkolonii dla dzieci i młodzież w okresie przerw szkolnych;
 - Działalność organizacji pozarządowych, klubów i stowarzyszeń tu w szczególności: jednostki OSP, Orkiestra dęta, Klub kolarski Zefir;
 - Wydarzenia kulturalne i sportowe tj. konkurs pieśni patriotycznej, dożynki gminne czy wyścigi kolarskie.

7. Proszę ocenić poniższe stwierdzenia dotyczące Gminy:

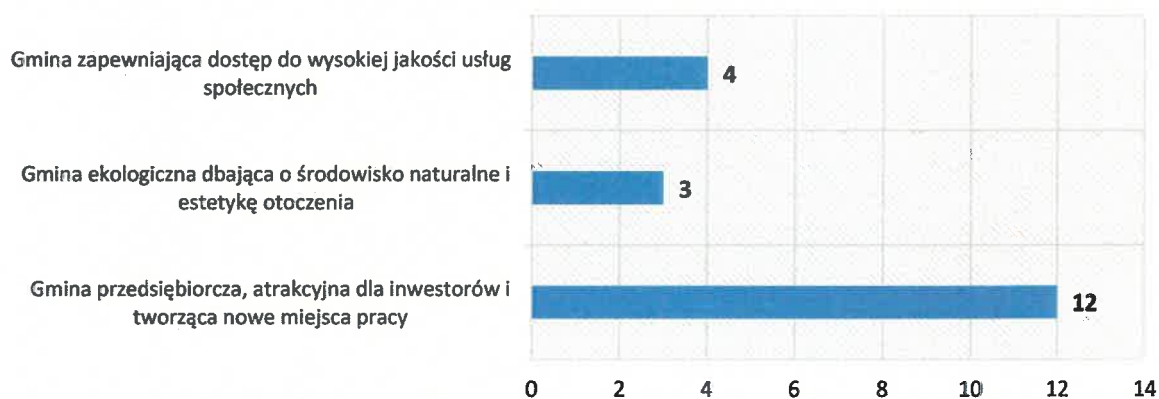
KATEGORIA	BARDZO WYSOKA	WYSOKA	ŚREDNIA/PRZECIĘTNA	NISKA	BARDZO NISKA	BRAK ODPOWIEDZI
ATRAKCYJNA JAKO MIEJSCE ZAMIESZKANIA	2	8	9	0	0	1
ATRAKCYJNA JAKO MIEJSCE DO PRACY	0	1	13	5	0	1

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

ATRAKCYJNA JAKO MIEJSCE DO WYPOCZYNKU	0	2	10	5	2	1
ATRAKCYJNIEJSZA NIŻ SĄSIEDNIE GMINY	0	4	14	1	0	1
POŁOŻONA W ATRAKCYJNYM MIEJSCU REGIONU	0	4	13	2	0	1
TO GMINA, W KTÓREJ MOŻNA CZUĆ SIĘ BEZPIECZNIE	2	7	8	2	0	1
TO GMINA, Z KTÓRĄ JESTEM SILNIE ZWIĄZANY/A	8	11	1	0	0	0

8. Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź z czym chciał(a)by Pani/Pan, aby utożsamiano Gminę w roku 2034.

WIZJA ROZWOJU GMINY GODZIESZE WIELKIE WEDŁUG ANKIETOWANYCH





Załącznik nr 2

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Godziesze Wielkie

Analiza danych statystycznych





Spis treści

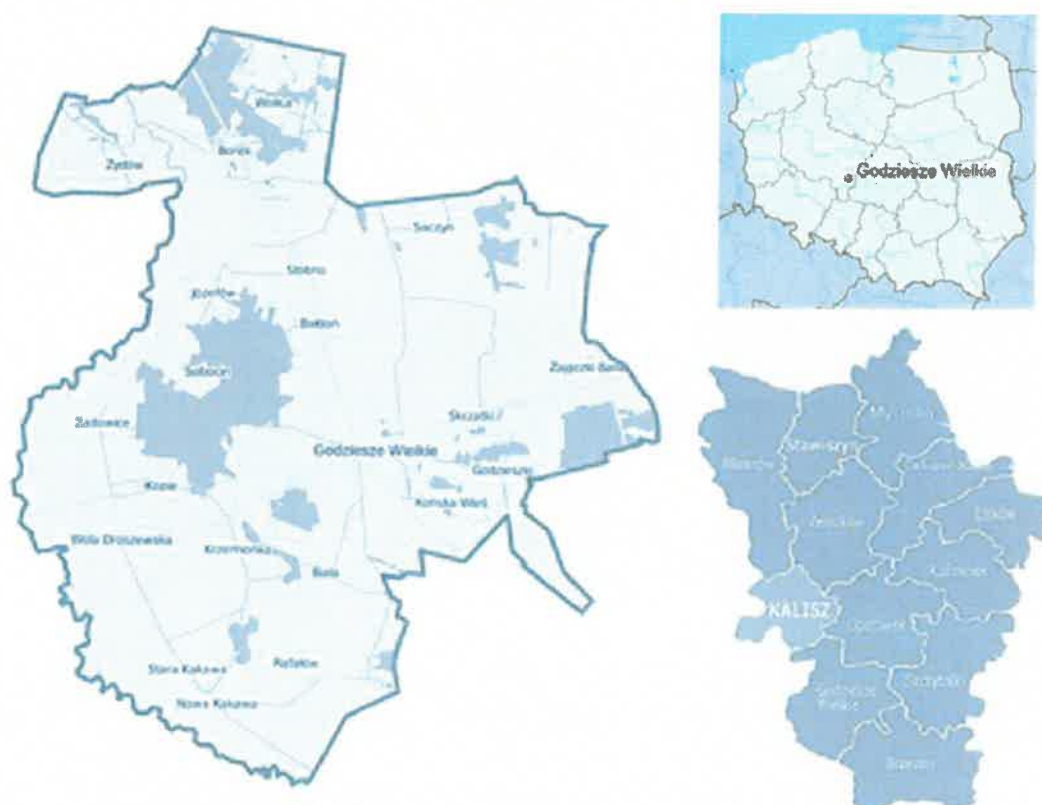
1. Położenie, powierzchnia i przynależność administracyjna	3
2. Demografia.....	4
3. Kultura i edukacja	9
4. Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	12
5. Mieszkalnictwo.....	13
6. Gospodarka przestrzenna i granice ochrony konserwatorskiej.....	14
7. Infrastruktura i środowisko.....	15
8. Gospodarka odpadami	23
9. Gospodarka i rolnictwo	25
10. Rynek pracy.....	45
11. Aktywność społeczna	45
12. Bezpieczeństwo publiczne	47
13. Finanse samorządowe.....	47
14. Gmina w ocenie mieszkańców	51
15. Gmina Godziesze Wielkie w obiektywie.....	53
16. Analiza SWOT	55
17. Podsumowanie.....	56
Spis tabel.....	61
Spis ilustracji	63

1. Położenie, powierzchnia i przynależność administracyjna

Gmina Godziesze Wielkie to gmina wiejska leżąca w województwie wielkopolskim w południowej części powiatu kaliskiego. Gmina Godziesze Wielkie w obecnych granicach powstała w dniu 01.01.1973 roku na mocy Uchwały Nr XVIII/98/72 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5.12.1972 roku. Jej powierzchnia wynosi 105 km², co stanowi 9% powierzchni powiatu. Rozciągłość gminy z zachodu na wschód wynosi ca 12,3 km, a z południa na północ ca 14,7 km. Gmina graniczy z sześcioma jednostkami samorządu gminnego:

- od północnego zachodu z miastem Kalisz,
- od północy z gminą Opatówek,
- od wschodu z gminą Szczytniki,
- od południowego wschodu i południa z gminą Brzeziny,
- od zachodu z gminami Sieroszewice i Nowe Skalmierzyce.
- zachodnia granica biegnie wzdłuż rzeki Prosnny.

Ilustracja 1: Gmina Godziesze Wielkie – lokalizacja, oprac. własne na podstawie map dostępnych w Internecie



W obrębie administracyjnym gminy znajduje się 25 sołectw a siedzibą i centrum administracyjnym gminy jest wieś Godziesze Wielkie.

Tabela 1: Wykaz sołectw, wsi i przysiółków w gminie Godziesze Wielkie

Lp.	Nazwa sołectwa	Nazwa wsi
1.	Bałoś	Bałoś
2.	Biała	Biała
3.	Borek	Borek

**Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych**



4.	Godziesze Małe I	Godziesze Małe
5.	Godziesze Małe II	
6.	Godziesze Wielkie	Godziesze Wielkie
7.	Godzieszki	Godzieszki
8.	Józefów	Józefów
9.	Kakawa-Kolonia	Kakawa-Kolonia
10.	Kąpie	Kąpie
11.	Końska Wieś	Końska Wieś
12.	Krzemionka	Krzemionka
13.	Nowa Kakawa	Nowa Kakawa
14.	Rafałów	Rafałów
15.	Saczyn	Saczyn
16.	Skrzatki	Skrzatki
17.	Stara Kakawa	Stara Kakawa
18.	Stobno	Stobno
19.	Stobno Siódme	Stobno Siódme
20.	Takomyśle	Takomyśle
21.	Wola Droszewska	Wola Droszewska
22.	Wolica	Wolica
23.	Zadowice	Zadowice
24.	Zajączki Bankowe	Zajączki Bankowe
25.	Żydów	Żydów

2. Demografia

Dane demograficzne zostały przedstawione na podstawie następujących źródeł:

- dane wewnętrzne gminy Godziesze Wielkie,
- dane Głównego Urzędu Statystycznego i Banku Danych Lokalnych.

W przypadku danych za rok 2025 bazowano na informacjach pochodzących z wewnętrznych statystyk prowadzonych przez gminę.

Powierzchnia gminy obejmuje 10 510 ha i zgodnie z danymi wewnętrznymi gminy Godziesze Wielkie stan na dzień 31.03.2025 r. zamieszkuje ją 10 016 osób z czego 4 984 osoby to kobiety, ze średnią gęstością zaludnienia 84 osób/km².

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



Ilustracja 2: Struktura płciowa mieszkańców gminy Godziesze Wielkie, źródło: dane wewnętrzne gminy stan na dzień 31.03.2025 r.



Tabela 2: Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach gminy Godziesze Wielkie, źródło: dane wewnętrzne gminy stan na dzień 31.03.2025 r.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców	% ludności w odniesieniu do mieszkańców ogółu gminy	Lp. osób uprawnionych do głosowania
1.	Bałdoń	236	2,37	193
2.	Biała	288	2,89	218
3.	Borek	895	8,99	703
4.	Godziesze Małe	839	8,42	664
5.	Godziesze Wielkie	677	6,80	554
6.	Godzieszki	104	1,04	84
7.	Józefów	323	3,24	244
8.	Kakawa-Kolonia	246	2,47	183
9.	Kąpie	143	1,44	102
10.	Końska Wieś	197	1,98	145
11.	Krzemionka	138	1,39	107
12.	Nowa Kakawa	232	2,33	170
13.	Rafałów	147	1,48	106
14.	Saczyn	558	5,60	461
15.	Skrzatki	302	3,03	237
16.	Stara Kakawa	390	3,92	292
17.	Stobno	413	4,15	316
18.	Stobno Siódme	444	4,46	344

**Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych**



19.	Takomyśle	105	1,05	80
20.	Wola Droszewska	692	6,95	550
21.	Wolica	1502	15,08	1206
22.	Zadowice	359	3,60	279
23.	Zajączki Bankowe	199	2,00	141
24.	Żydów	530	5,32	419

Poniższe tabele i wykresy obrazują tendencje dotyczące przyrostu naturalnego, struktury wiekowej mieszkańców oraz ruchów migracyjnych na obszarze gminy Godziesze Wielkie i bazują na danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie, stan na dzień 31.12.2024 r.

Tabela 3: Przyrost naturalny w gminie Godziesze Wielkie w latach 2019-2024, oprac. własne na podstawie oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie, stan na dzień 31.12.2024 r.

Kategoria	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Liczba urodzeń	148	127	116	115	97	82
Liczba zgonów	91	102	89	96	81	91
Saldo przyrostu naturalnego	57	25	27	19	16	-9

Ilustracja 3: Krzywa przyrostu naturalnego w gminie Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie, stan na dzień 31.12.2024 r.

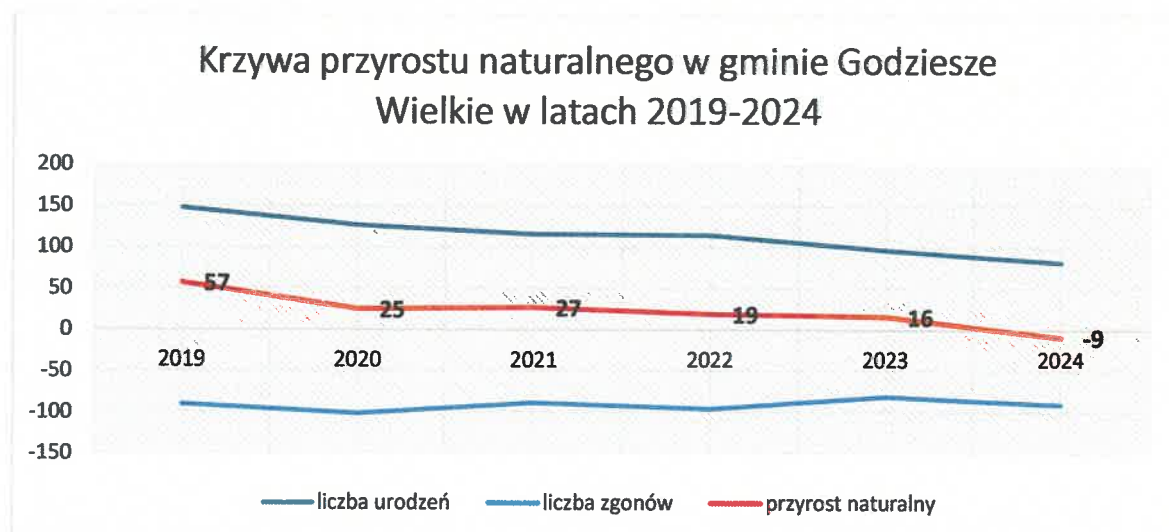


Tabela 4: Ekonomiczne grupy wiekowe mieszkańców gminy Godziesze Wielkie oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie stan na dzień 31.12.2024 r.

Lp.	Nazwa	Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	w tym liczba kobiet	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	w tym liczba kobiet	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym	w tym liczba kobiet
1.	Bałośń	41	17	138	65	57	31
2.	Biała	67	30	170	77	108	33
3.	Borek	173	80	583	276	139	89
4.	Godziesze Małe	171	80	485	214	183	120



Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych

5.	Godziesze Wielkie	114	65	380	185	183	121
6.	Godzieszki	19	8	61	27	24	15
7.	Józefów	80	30	194	94	49	30
8.	Kakawa-Kolonia	62	39	139	64	45	26
9.	Kąpie	38	18	88	43	17	13
10.	Końska Wieś	45	19	111	44	41	25
11.	Krzemionka	24	11	86	43	28	17
12.	Nowa Kakawa	61	33	122	65	49	27
13.	Rafałów	38	19	85	43	24	16
14.	Saczyn	96	35	333	151	129	84
15.	Skrzatki	65	31	193	86	44	29
16.	Stara Kakawa	85	38	220	94	85	53
17.	Stobno	91	42	227	102	95	61
18.	Stobno Siódme	98	52	278	138	68	40
19.	Takomyśle	25	17	55	26	25	13
20.	Woła Droszewska	137	62	423	189	132	89
21.	Wolica	285	133	924	454	293	172
22.	Zadowice	79	33	209	99	71	47
23.	Zajączki Bankowe	56	19	115	58	28	21
24.	Żydów	106	55	316	139	108	70
25.	Razem	2056	966	5935	2776	2025	1242

Ilustracja 4: Grupy ekonomiczne mieszkańców w ujęciu procentowym, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie stan na dzień 31.12.2024 r.



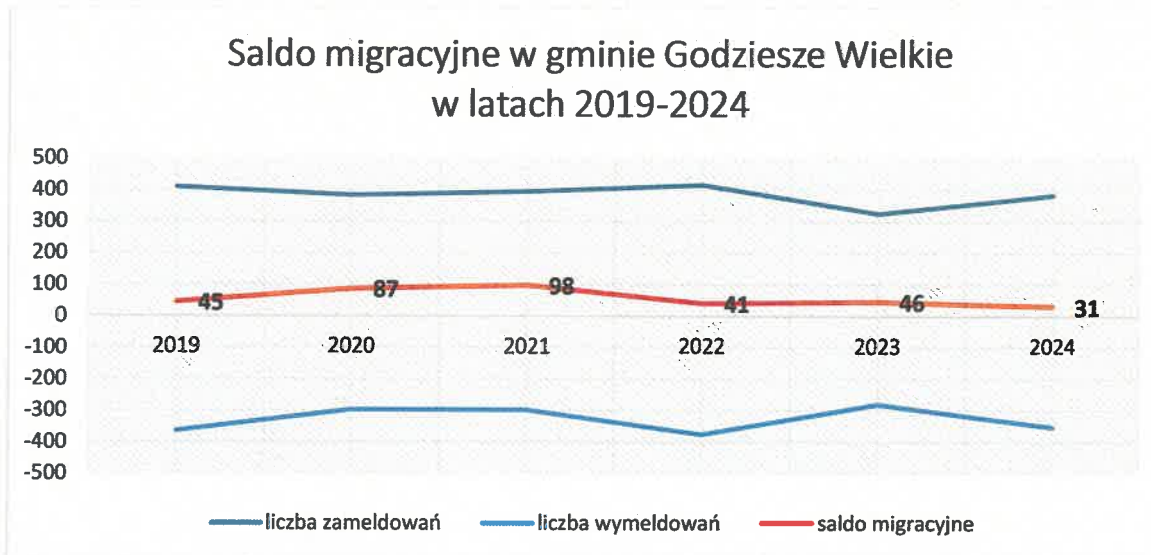
Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



Tabela 5: Saldo migracyjne, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie stan na dzień 31.12.2024 r.

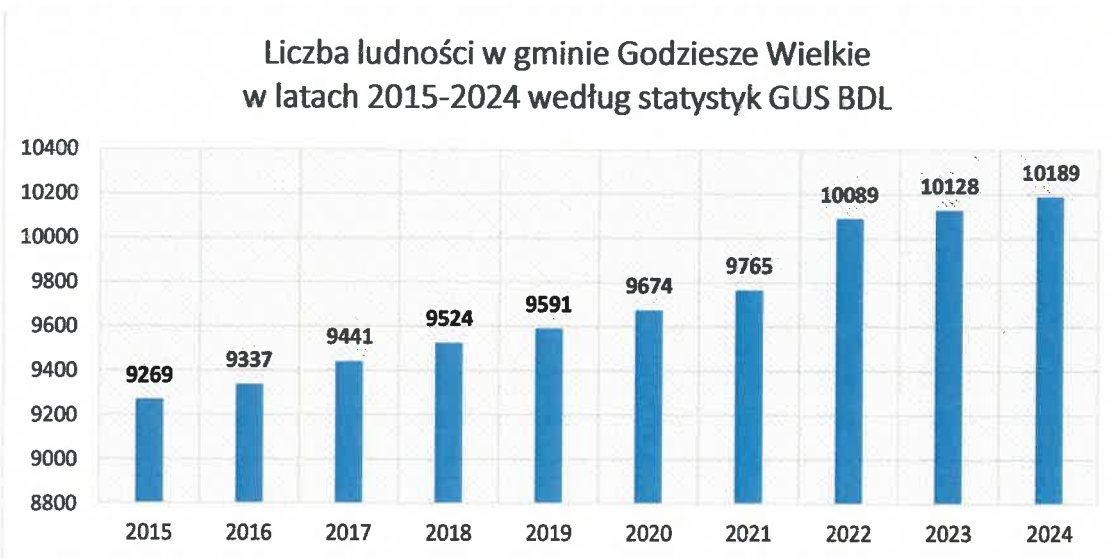
Kategoria	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Liczba zameldowań	410	384	396	417	326	384
Liczba wymeldowań	365	297	298	376	280	353
Saldo migracji	45	87	98	41	46	31

Ilustracja 5: Migracje ludności w latach 2013-2022, oprac. własne oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie stan na dzień 31.12.2024 r.



Poniższe ujęcie statystyczne bazuje na danych pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego i Bazy danych lokalnych (GUS BDL). Na podstawie danych statystycznych GUS na terenie gminy Godziesze Wielkie utrzymuje się trend przyrostu liczby ludności zamieszkującej obszar gminy. W latach 2015-2024 liczba ludności w gminie wzrosła o 9%.

Ilustracja 6: Populacja w gminie Godziesze Wielkie w latach 2015-2024, oprac. własne na podstawie danych statystycznych GUS BDL, źródło: GUS BDL <https://bdl.stat.gov.pl/bdl> stan nadzień 31 grudnia dla każdego z analizowanych roczników.

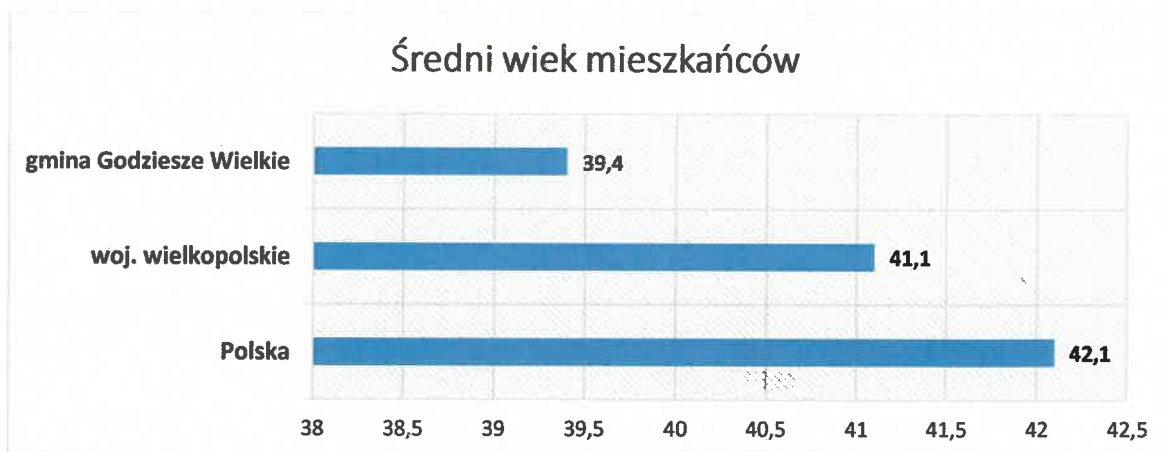


**Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych**



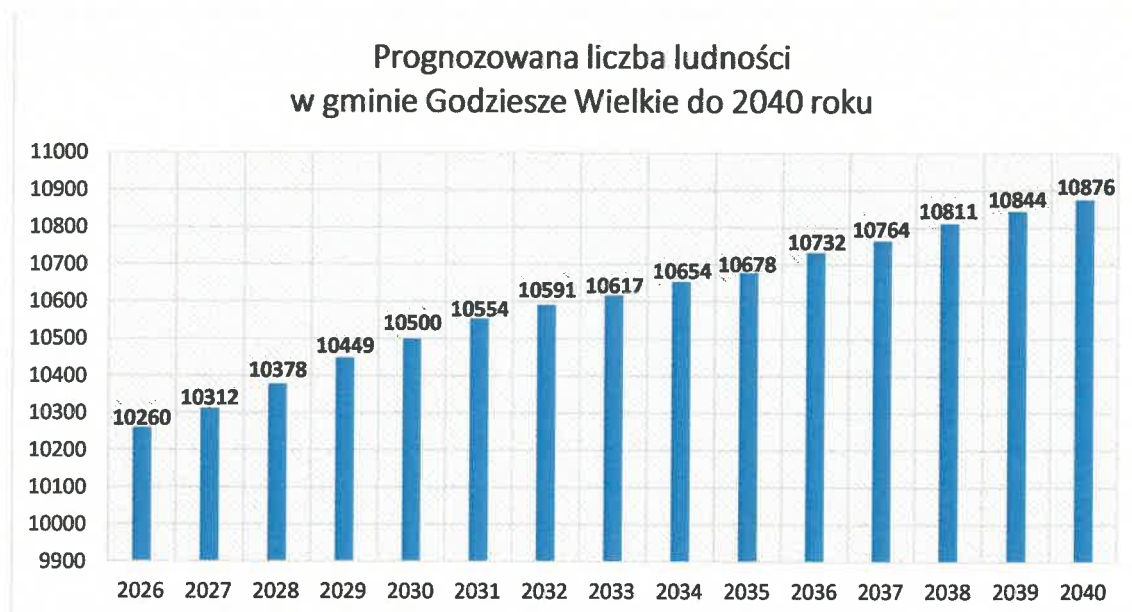
Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, średni wiek mieszkańców wynosi 39,4 lat i jest niższy do średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Ilustracja 7: Średni wiek mieszkańca w ujęciu porównawczym kraj-województwo-gmina, źródło: GUS BDL
<https://bdl.stat.gov.pl/bdl>



Z przedstawionych w Prognozie ludności dla gminy Godziesze Wielkie na lata 2026-2040 danych wynika, że trend wzrostowy będzie się utrzymywał a populacja gminy będzie sukcesywnie wzrastać.

Ilustracja 8: Prognoza ludności dla gminy Godziesze Wielkie na lata 2026-2040, oprac. własne na podstawie Prognozy ludności dla gmin na lata 2023-2060, Gminy ludność. Tablica: Gminy ludność. Tablica zbiorcza w formacie xlsx, oprac. Główny Urząd Statystyczny, źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-ludnosc-na-lata-2023-2060,11,1.html>



3. Kultura i edukacja

Do zadań jednostek samorządowych należy zaspokajanie podstawowych potrzeb mieszkańców w zakresie usług publicznych w tym edukacyjnych. Do obowiązków gmin należą:

**Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych**



- zapewnienie warunków działania szkół i przedszkoli,
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych,
- wyposażenie placówek oświatowych w niezbędny sprzęt, pomoce dydaktyczne, które pozwolą realizować programy nauczania,
- przeprowadzanie egzaminów i konkursów.

Gmina Godziesze Wielkie realizuje zadania oświatowe wynikające z ustawy o systemie oświaty i rozporządzeń wykonawczych poprzez zabezpieczenie działalności przedszkoli, szkół podstawowych i opieki nad dziećmi do lat 3, a także zapewnia dostępność do edukacji dla uczniów niepełnosprawnych, finansując dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół poza terenem gminy.

Zadania oświatowe realizowane są przy pomocy środków otrzymanych z budżetu państwa – subwencji oświatowej oraz z budżetu gminy. Na terenie gminy obecnie funkcjonują następujące placówki edukacyjne, dla których organem prowadzącym jest Gmina Godziesze Wielkie:

Tabela 6: Placówki edukacyjne w gminie Godziesze Wielkie, oprac. własne na podstawie oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie, stan na dzień 31.12.2024 r.

Nazwa szkoły/zespołu szkół	Podmioty wchodzące w skład zespołu szkół	Lp. uczniów w roku szkolnym 2022/2023	Lp. uczniów w roku szkolnym 2023/2024	Lp. uczniów w roku szkolnym 2024/2025	Lp. oddziałów
Zespół Szkół nr 1 w Godzieszach Wielkich	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Godzieszach Wielkich	387 + 2 z. rewalidacyjno-wychowawcze	376 + 2 z. rewalidacyjno-wychowawcze	397 + 2 z. rewalidacyjno-wychowawcze	20
	Publiczne przedszkole im. M. Konopnickiej w Godzieszach Wielkich wraz z Oddziałem zamiejscowym w Saczynie	210	231	234	10
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Stobnie Siódmym	Szkoła Podstawowa im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Stobnie Siódmym	186	192	220	12
	Przedszkole publiczne w Stobnie Siódmym	97	105	107	5
Zespół Szkół w Woli Droszewskiej	Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Woli Droszewskiej	121	111	112	6 + 1 łączony (IV i V)
	Publiczne Przedszkole w Woli Droszewskiej	40	42	32	3

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Starej Kakawie	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Starej Kakawie	63	68	82	3 + 4 łączone (IV i V, VI i VII, VII i VIII)
	Oddziały Przedszkolne przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Starej Kakawie	53	40	40	3
Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Żydowie	Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Żydowie	45	44	45	5 + 3 łączone (II i III, IV i V, VI i VII)
	Oddziały Przedszkolne przy Szkole Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Żydowie	22	23	22	2

Tabela 7: Podstawowe dane charakteryzujące obszar „edukacja” w gminie Godziesze Wielkie, źródło: dane wewnętrzne gminy Godziesze Wielkie

Kategoria	Wartość
Szkoły podstawowe (dane dla podmiotów prowadzonych przez JST)	
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży – ogółem	5
w tym szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego	5
Współczynnik skolaryzacji brutto	78,50%
Współczynnik skolaryzacji netto	77,70%
Wychowanie przedszkolne (dane dla podmiotów prowadzonych przez JST)	
Przedszkola – ogółem	3
w tym przedszkola prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego	3
Oddziały przedszkolne- ogółem	3
w tym oddziały przedszkolne prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego	2

Na terenie gminy Godziesze Wielkie od 2012 roku w Wolicy funkcjonuje Centrum Edukacyjno-Rehabilitacyjne „TĘCZA”, które jest niepubliczną placówką oświatową. W jej skład wchodzi:

- Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna „TĘCZA” z oddziałami przedszkolnymi;
- Niepubliczna Specjalna Szkoła Przysposabiająca do Pracy;
- Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy „Centrum Edukacyjno-Rehabilitacyjne TĘCZA”.

Na terenie gminy Godziesze Wielkie swoją działalność prowadzi Niepubliczny Żłobek Słodziaki mający siedzibę w Borku. Żłobek dysponuje 39 miejscami przeznaczonymi dla dzieci, zapewniając im opiekę w odpowiednich warunkach.

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



Ilustracja 9: Oznaczenie miejscowości, w których zlokalizowane są placówki edukacyjne na terenie gminy Godziesze Wielkie, oprac. własne na podstawie mapy:



https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fa/Godziesze_Wielkie_%28gmina%29_location_map.png

Na obszarze gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Godziesze Wielkie posiadająca filię w Woli Doroszeńskiej.

4. Pomoc społeczna i opieka zdrowotna

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz inne zadania zlecone gminie i zadania własne gminy, w szczególności w ramach ustaw o: świadczeniach rodzinnych, świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ochronie zdrowia psychicznego, Karcie Dużej Rodziny, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy państwa w wychowaniu dzieci, pomocy osobom uprawnionym do alimentów na terenie gminy Godziesze Wielkie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godzieszach Wielkich znajdujący się w budynku Gminy Godziesze Wielkie przy ulicy 11 Listopada 10. Pomoc jako zadania zlecone i własne realizowana jest w formie, zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych i specjalnych celowych, dożywiania dzieci w szkołach.

Tabela 8: Beneficjenci pomocy społecznej w gminie Godziesze Wielkie w latach 2019-2024, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie

Kategoria	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	174	162	151	181	186	172
Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	474	434	378	429	483	441

**Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych**



Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie Godziesze Wielkie w latach 2019-2024 ulegała wahaniom, podobnie jak udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy.

Tabela 9: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z podziałem na kategorie udzielanej pomocy przez GOPS w latach 2019-2024, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie

Kategoria	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Ubóstwo	290	202	178	204	219	192
Bezdomność	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym potrzeba ochrony wielodzietności	0	0	0	0	27 19	8
Bezrobocie	84	57	45	31	58	62
Niepełnosprawność	125	112	106	105	123	110
Długotrwała lub ciężka choroba	110	115	72	73	143	181
Bezradność w sprawach opieki wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego	228	141	148	180	196	174
w tym rodziny niepełne	59	48	34	54	52	27
rodziny wielodzietne	169	111	114	126	144	147
Alkoholizm	1	0	0	0	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	0	1	3	0	0
Zdarzenia losowe	0	0	0	0	0	0

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2019-2024 były:

- ubóstwo,
- bezradność w sprawach opieki wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- niepełnosprawność.

Na terenie gminy funkcjonuje przychodnia MEDYCYNĄ RODZINNA sp. z o.o. zlokalizowana przy ul. Kaliskiej 2 w Godzieszach Wielkich, świadcząca usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. W zakresie obsługi specjalistycznej, gmina znajduje się w zasięgu podmiotów zlokalizowanych w Kaliszu.

Tabela 10: Placówki opieki zdrowotnej w gminie Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie

Nazwa podmiotu	Liczba deklaracji	Zasoby kadrowe
MEDYCYNĄ RODZINNA SP. Z O.O. ul. KALISKA 2, Godziesze Wielkie	4878	3 LEKARZY 4 PIEŁĘGNIARKI 1 POŁOŻNA

5. Mieszkalnictwo

Zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego 2021 w gminie Godziesze Wielkie znajdowało się 2 766 lokali mieszkalnych (w tym 164 niezamieszkałe) o ogólnej powierzchni 297 846m².

Zgodnie z danymi wewnętrznymi gminy całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Godziesze Wielkie (stan na dzień 31.12.2024 r.) to 3 131 mieszkań, zatem przeciętnie na każde z mieszkań przypada 3,2 osoby.

Tabela 11: Liczba mieszkań na terenie gminy, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



Kategoria zdarzenia	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mieszkania	1642	1739	1838	1968	2966	3131
Lokale komunalne	-	-	-	-	-	-

Według danych Głównego urzędu Statystycznego (stan na dzień 31.12.2023 r.) mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności to 5,3, przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wynosiła 125,2 m² a udział mieszkań oddanych do użytkowania w nowych budynkach jednorodzinnych w łącznej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania w nowych budynkach mieszkalnych stanowił 1%.

6. Gospodarka przestrzenna i granice ochrony konserwatorskiej

Teren gminy Godziesze Wielkie obejmuje część południową Wzgórz Opatowsko-Malanowskich i na południu część Kotliny Grabowskiej. Wzgórza Opatowsko-Malanowskie tworzą przebiegający południkowo Wał Chełmce-Godziesze wznoszący się na wysokość 60-70 m powyżej otaczających go dolin i stanowiący dział wodny pomiędzy rzeką Prosną a Pokrzywnicą. Wysokości bezwzględne na terenie gminy kształtują się na poziomie 105 m. n.p.m. w dolinie Proсны do 175 m. n.p.m. w obrębie Wzgórz. Na terenie gminy występują takie formy antropogeniczne powstałe w wyniku działalności człowieka. Są to formy wklęsłe powstałe po eksploatacji kruszywa. Odkrywki złoża Borek, Borek II i Saczyn oraz Stobno I po wyeksploatowaniu zostały już zrehabilitowane. Obserwuje się wiele odkrywek po nielegalnej eksploatacji kruszywa przez miejscową ludność w różnych częściach gminy.

Gmina Godziesze Wielkie położona jest w dorzeczu Proсны, która wraz z Pokrzywnicą i Kiełbaśnicą (prawy dopływ Proсны) tworzy główną sieć hydrograficzną. Długość cieków podstawowych wynosi 48,8 km z czego na Prosnę przypada 23,5 km. Generalnie cały system hydrograficzny skierowany jest w kierunku północnym.

Gmina Godziesze Wielkie to gmina o dominującej funkcji rolniczej. Sieć osadniczą gminy Godziesze Wielkie tworzą 25 wsi sołeckie, siedzibą gminy i urzędu są Godziesze Wielkie. Powierzchnia gminy obejmuje 10.510 ha a rozciągłość gminy z zachodu na wschód wynosi ca 12,3 km, a z południa na północ ca 14,7 km. Przestrzeń gminy Godziesze Wielkie stanowią następujące główne rodzaje użytkowania terenu:

- tereny zwartej zabudowy poszczególnych wsi gminy,
- powstające tereny działalności gospodarczej, skoncentrowane w rejonie drogi powiatowej, jak i rozproszone w poszczególnych miejscowościach,
- strefa upraw z pojedynczymi pojawiającymi się zabudowaniami najczęściej o charakterze zabudowy zagrodowej,
- tereny kompleksów leśnych, położone w północnej, zachodniej i wschodniej części gminy o łącznej powierzchni 1 599,39 ha.

Na terenie gminy Godziesze Wielkie istnieje wyłącznie sieć komunikacyjna drogowa (kolej nie przebiega przez teren gminy).

Na obszarze gminy znajdują się obiekty dawnej architektury drewnianej takiej jak wiejskie chaty, domy kryte strzechą czy obory oraz zabytki sakralne w tym m.in. kościół parafialny pw. św. Bartłomieja w Godzieszach Wielkich.

Tabela 12: Wykaz zabytków wpisanych do Rejestru Zabytków, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Nr decyzji	Data wpisu do rejestru
1.	Godziesze Wielkie	Kościół parafialny	590/A	04.06.1954
2.	Godziesze Wielkie	Dzwonnica	221/A	01.02.1969

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



3.	Godziesze Wielkie	Wypożyczenie kościoła parafialnego pw. św. Bartłomieja Ap.	45/Wlkp.	22.01.2003
4.	Godziesze Wielkie	Spichlerz (przeniesiony do skansenu w Lednogórze)	600/A	16.10.1969
5.	Józefów	Grodzisko wczesnośredniowieczne	460/A	02.02.1985
6.	Stobno	Osada kultury łużyckiej	85/Wlkp	06.03.2002
7.	Żydów	Dwór	503/A	26.08.1988
8.	Żydów	Spichlerz	503/A	26.08.1988
9.	Żydów	Stodoła	503/A	26.08.1988
10.	Żydów	Park	534/A	25.07.1990

7. Infrastruktura i środowisko

Na obszarze gminy znajduje się następująca infrastruktura techniczna:

Tabela 13: Infrastruktura techniczna na obszarze gminy Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie

Sieć wodociągowa	
podmiot odpowiedzialny za gospodarkę wodno-ściekową na terenie gminy	Gmina Godziesze Wielkie
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	192,19
liczba podłączonych budynków mieszkalnych do sieci wodociągowej	2 723
liczba ludności gminnej korzystającej z sieci wodociągowej	9 057
% ludności gminnej korzystającej z sieci wodociągowej	94 %
liczba ujęć wody	2
Sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	39,38
liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej	975
liczba ludności gminnej korzystającej z sieci kanalizacyjnej	3 582
% ludności gminnej korzystającej z sieci kanalizacyjnej	37 %
Oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	2
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	2 396
średnia dobowa przepustowość oczyszczalni ścieków	250
Drogi	
Drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe	Na terenie gminy brak dróg krajowych i wojewódzkich. Przez gminę przebiega z północy na południowy wschód droga powiatowa nr 6232 z Kalisza poprzez Godziesze do Brzezin. Pozostałe drogi powiatowe to: Nr 4628 Opatówek - Brzeziny Nr 4636 Godziesze - Saczyn - Borek Nr 4630 Borek - Żydów Nr 4631 Godziesze - Iwanowice Nr 4632 Wola Droszewska - Przystajnia Kolonia

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



	Nr 5312 Ołobok - Godziesze Nr 5305 Gostyczyna - Żydów Nr 4627 Kalisz – Wolica
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	232,187
w tym długość dróg gminnych (w km)	186,990

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w raporcie „POLSKA W ZASIĘGU STACJONARNEGO DOSTĘPU DO INTERNETU” Raport wielkopolskie¹ w gminie Godziesze Wielkie jest 3 439 punktów adresowych. Na koniec czerwca 2024 roku w zasięgu stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych było 1 949 punktów adresowych, a 1 490 pozostało bez zasięgu. Na wskazanym obszarze były 1 783 białe plamy NGA. Od 1 stycznia 2023 do 30 czerwca 2024 roku obywatele zgłosili 284 zapotrzebowania na internet i 8 weryfikacji danych w systemie internet.gov.pl.

Poniżej przedstawiono przedsiębiorców telekomunikacyjnych działających na terenie gminy i świadczących usługi stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych:

- Aleksander Cuprych Audio Systems (usługi detaliczne),
- EXATEL S.A. (usługi detaliczne),
- FIBERHOST SPÓŁKA AKCYJNA (usługi hurtowe),
- HIPERIA Sp. z o.o. (usługi detaliczne),
- INEA SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ (usługi detaliczne),
- NAUKOWA I AKADEMICKA SIEĆ KOMPUTEROWA- PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY (usługi detaliczne),
- NETCOM COMPUTERS Robert Opieliński (usługi detaliczne),
- NETIA SPÓŁKA AKCYJNA (usługi hurt-detel),
- ORANGE POLSKA S.A. (usługi hurt-detel),
- P4 SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ (usługi detaliczne),
- POLKOMTEL Sp. z o.o. (usługi detaliczne),
- RFC INTERNET SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ (usługi detaliczne),
- T-MOBILE POLSKA S.A. (usługi detaliczne),
- VECTRA S.A. (usługi detaliczne),
- VICE NET SPÓŁKA AKCYJNA (usługi detaliczne).

Poniżej przedstawiono liczbowy i procentowy podział na punkty adresowe w zależności od rodzaju zasięgu na terenie gminy.

Tabela 14: Podział na rodzaje usług i zasięgów.²

Rodzaj usług i zasięgów	Liczba adresów	Udział
Rzeczywisty	1 886	54,84%
Hurtowy (wyłącznie)	61	1,77%
Teoretyczny (wyłącznie)	2	0,06%
Brak zasięgu	1 490	43,33%
Razem	3 439	100%

Tabela 15: Liczbowy i procentowy udział zasięgów oraz liczba punktów adresowych na terenie gminy w zależności od przepustowości.³

Przepustowość [Mb/s]	Liczba zasięgów	Udział %	Liczba punktów adresowych	Udział %
----------------------	-----------------	----------	---------------------------	----------

¹ Dane właściwe dla gminy Godziesze Wielkie, pochodzą z II kwartału 2024 r., źródło:

<https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/polska-w-zasiegu--pierwszy-raport-z-danymi-z-internetgovpl>

² Dane podane za: POLSKA W ZASIĘGU STACJONARNEGO DOSTĘPU DO INTERNETU. Raport wielkopolskie II kwartał 2024, <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/polska-w-zasiegu--pierwszy-raport-z-danymi-z-internetgovpl>

³ Ibidem

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



2	78	0,50%	23	1,18%
10	0	0%	0	0%
20	0	0%	0	0%
30	363	2,31%	78	4,00%
40	84	0,53%	8	0,41%
50	357	2,27%	130	6,67%
60	107	0,68%	29	1,49%
70	71	0,45%	24	1,23%
80	8	0,05%	1	0,05%
90	0	0%	0	0%
100	350	2,23%	222	11,39%
200	1	0,01%	0	0%
300	0	0%	0	0%
400	0	0%	0	0%
500	0	0%	0	0%
600	1 304	8,30%	30	1,54%
700	0	0%	0	0%
800	0	0%	0	0%
900	2 379	15,14%	1	0,05%
1000	10 613	67,53%	1 403	71,99%
2000	0	0%	0	0%
3000	0	0%	0	0%
4000	0	0%	0	0%
5000	0	0%	0	0%
6000	0	0%	0	0%
7000	0	0%	0	0%
8000	0	0%	0	0%
9000	0	0%	0	0%
10000	0	0%	0	0%
Razem	15 715	100%	1 949	100%

W kolejnej tabeli przedstawiono liczbę zasięgów w gminie w zależności od rodzaju medium.

Tabela 16: Liczba zasięgów z podziałem na medium.⁴

Medium	Liczba zasięgów	Udział
Światłowodowe	14 302	91,01%
Kablowe współosiowe miedziane	0	0%
Kablowe parowe miedziane	773	4,92%
Radiowe (FWA)	640	4,07%
Razem	15 715	100%

W gminie zgłoszone zostały plany inwestycyjne obejmujące 1 896 punktów adresowych. Zgłoszone plany inwestycyjne przewidują objęcie w kolejnych 3 latach zasięgiem stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych:

- 462 punktów adresowych znajdujących się już w zasięgu rzeczywistym;
- 42 punktów adresowych znajdujących się już w zasięgu wyłącznie hurtowym;
- 2 punktów adresowych znajdujących się już w zasięgu teoretycznym;
- 0 punktów adresowych znajdujących się w planie inwestycyjnym ze środków publicznych;
- 0 punktów adresowych znajdujących się w innym planie inwestycyjnym ze środków prywatnych;
- 1 390 punktów adresowych będących białymi plamami (bez zasięgu).

⁴ Dane podane za: POLSKA W ZASIĘGU STACJONARNEGO DOSTĘPU DO INTERNETU. Raport wielkopolskie II kwartał 2024, <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/polska-w-zasiegu--pierwszy-raport-z-danymi-z-internetgovpl>



Teren gminy Godziesze Wielkie obejmuje część południową Wzgórz Opatowsko-Malanowskich i na południu część Kotliny Grabowskiej. Wzgórz Opatowsko-Malanowskie tworzą przebiegający południkowo Wał Chełmce-Godziesze wznoszący się na wysokość 60-70 m powyżej otaczających go dolin i stanowiący dział wodny pomiędzy rzeką Prosną a Pokrzywnicą. Wysokości bezwzględne na terenie gminy kształtują się na poziomie 105 m. n.p.m. w dolinie Proсны do 175 m. n.p.m. w obrębie Wzgórz. Na terenie gminy występują takie formy antropogeniczne powstałe w wyniku działalności człowieka. Są to formy wklęsłe powstałe po eksploatacji kruszywa. Odkrywki złoża Borek, Borek II i Saczyn oraz Stobno I po wyeksploatowaniu zostały już zrekultywowane. Obserwuje się wiele odkrywek po nielegalnej eksploatacji kruszywa przez miejscową ludność w różnych częściach gminy.

Gmina Godziesze Wielkie znajduje się w obszarze dorzecza Odry w regionie wodnym Warty. Gmina położona jest w zlewni Proсны, która wraz z Pokrzywnicą i Kiełbaśnicą (prawy dopływ Proсны) tworzy główną sieć hydrograficzną. Długość cieków podstawowych wynosi 48,8 km z czego na Prosną przypada 23,5 km. Generalnie cały system hydrograficzny skierowany jest w kierunku północnym. Odnosząc się do obszaru terytorialnego PGW WP RZGW w Poznaniu związanego z regionem wodnym Warty przynależnym do obszaru dorzecza Odry, zgodnie z obowiązującą II aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r., poz. 335) na terenie Gminy Godziesze Wielkie zlokalizowane są jednolite części wód powierzchniowych rzecznych tj.: Kiełbaśnica, Trojanówka od Pokrzywnicy do ujścia, Lipówka, Pokrzywnica, Proсна od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego, Proсна od Strugi Kraszewickiej do Ołoboku. W oparciu o obowiązujący Plan dla obszaru dorzecza Odry w regionie wodnym Warty wszystkie jednolite części wód powierzchniowych rzecznych charakteryzuje zły stan wód, w związku z czym są one zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Wszystkie jednolite rzecze posiadają odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Dla wszystkich jednolitych ustalono odstępstwa z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na odroczeniu w czasie terminu osiągnięcia celów środowiskowych oraz z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na złagodzeniu celów środowiskowych. Z terenem gminy nie są związane jednolite części wód powierzchniowych jeziornych.

techniczny.

Na podstawie map zagrożenia powodziowego udostępnionych na stronie internetowej <http://mapy.isok.gov.pl/>, obszar gminy Godziesze Wielkie znajduje się w zasięgu zagrożenia powodziowego o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącymi 1%⁵

W odniesieniu do poszczególnych typów suszy gmina Godziesze Wielkie jest:

- umiarkowanie zagrożona suszą atmosferyczną,
- umiarkowanie zagrożona suszą rolniczą,
- umiarkowanie zagrożona suszą hydrologiczną,
- umiarkowanie zagrożona suszą hydrogeologiczną⁶.

Poniższa tabela przedstawia jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) oraz części wód podziemnych (JCWPd) znajdujące się na obszarze gminy⁷.

⁵ Wizualizację graficzną – mapy JCW przedstawiono w Załączniku nr 2 „Planowanie w gospodarowaniu wodami”

⁶ Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPPSS, wizualizację graficzną – mapy JCW przedstawiono w Załączniku nr 2 „Gospodarowanie wodami, ryzykiem powodziowym i ryzykiem suszy”

⁷ Ibidem

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych

Tabela 17: Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Godziesze Wielkie, źródło: Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,
<http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Nazwa/numer	Kod	Typ	Dorzecze/regi on wodny	Status	Stan	Cele środowiskowe
JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH						
JCWP Kiełbaśnica	RW60001518456	P_org - Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Silnie zmieniona część wód	Umiarkowany potencjał ekologiczny. Stan chemiczny: poniżej dobrego. Stan (ogólny): zły stan wód.	Dobry potencjał ekologiczny. Stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo (g, h, i) perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników- stan dobry
JCWP Trojanówka od Pokrzywnicy do ujścia	RW600010184699	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Silnie zmieniona część wód	Umiarkowany potencjał ekologiczny. Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny BZT5, OWO, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce Stan chemiczny poniżej dobrego. Wskaźniki determinujące stan chemiczny benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo (g, h, i) perylen; bromowane difenyletery, heptachlor Stan (ogólny) zły.	Umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, fosforany, IO, MIR]; pozostałe wskaźniki- II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D. Stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo (g, h, i) perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników- stan dobry.
JCWP Lipówka	RW60000918452	PNp - Potok lub strumień	Obszar dorzecza Odry,	Naturalna część wód	Umiarkowany stan ekologiczny.	Umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot azotanowy, fosfor

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



		nizinny piaszczysty	region wodny Warty		Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny przewodność, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos. Stan chemiczny: brak danych. Wskaźniki determinujące stan chemiczny nie dotyczy Stan (ogólny) zły stan wód.	ogólny, fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IOI; pozostałe wskaźniki- II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D. Dobry stan chemiczny.
JCWP Pokrzywnica	RW600016184689	Rz_org- Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Naturalna część wód	Słaby stan ekologiczny Stan chemiczny poniżej dobrego Stan (ogólny): zły stan wód	Umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki- II klasa jakości) Stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo (g, h, i) perylen(w), fluoranten(w), rtęć(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników- stan dobry
JCWP Proсна od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego	RW600011184933	RzN- Rzeka nizinna	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Silnie zmieniona część wód	Umiarkowany potencjał ekologiczny Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny BZT5, azot ogólny, azot azotanowy; makrofity. Stan chemiczny poniżej dobrego. Wskaźniki determinujące stan chemiczny	Umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, MIR]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości). Stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo (g, h, i) perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników- stan dobry.

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



JCWP Proсна od Strugi Kraszewickiej do Ołoboku	RW600011184399	RzN- Rzeka nizinna	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Naturalna część wód	benzo(a)piren, benzo (g, h, i) perylen, fluoranten; nie dotyczy Stan (ogólny): zły stan wód.	Umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny]; pozostałe wskaźniki- II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D. Dobry stan chemiczny.
JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH						
JCWPd 81	GW600081	Wody podziemne	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Jednolita część wód podziemnych	Stan chemiczny dobry Stan ilościowy dobry JCWPd dobry	Dobry stan chemiczny Dobry stan ilościowy

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych

Gmina Godziesze Wielkie zaliczana jest do strefy wielkopolskiej PL_3003 zajmującej powierzchnię 29 466 km². Strefa obejmuje 222 gminy i 2 miasta na prawach powiatu: Konin i Leszno, razem 224 gminy oraz 33 powiaty (w tym 2 miasta na prawach powiatu).

Ilustracja 10: Strefa wielkopolska wraz z podziałem administracyjnym, źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2023”, <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/publications/card/2016>



Ocena jakości powietrza za rok 2023 w województwie wielkopolskim zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2023” wykazała znaczny spadek stężeń zanieczyszczeń pyłowych, a tym samym istotną poprawę jakości powietrza w porównaniu z rokiem 2022. W roku 2023 na całym obszarze województwa wielkopolskiego, dotrzymane zostały poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}. Mimo istotnej poprawy jakości powietrza, w roku 2023 w strefie wielkopolskiej wystąpiło przekroczenie średniorocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀. Przekroczenie to było głównie spowodowane niską emisją pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków.

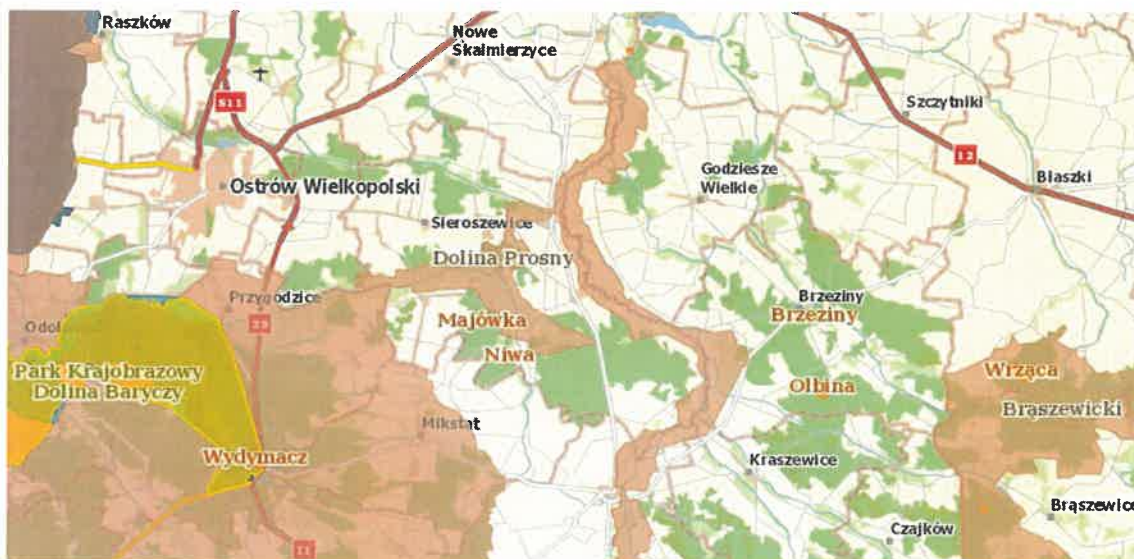
We wszystkich strefach województwa wielkopolskiego, podobnie jak w latach wcześniejszych przekroczony został poziom celu długoterminowego ozonu określony pod kątem ochrony zdrowia, a w strefie wielkopolskiej dodatkowo przekroczony został poziom celu długoterminowego określony w celu ochrony roślin. Przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu spowodowane było przede wszystkim warunkami meteorologicznymi sprzyjającymi tworzeniu się ozonu w przyziemnej warstwie atmosfery oraz napływem spoza granic województwa i kraju mas powietrza zanieczyszczonych ozonem.



Zgodnie z raportem wojewódzkim za 2023 rok Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim w gminie Godziesze Wielkie został przekroczony wyłącznie dopuszczalny poziom O_3 .

Na terenie gminy Godziesze Wielkie (wzdłuż jej zachodniej granicy) znajduje się obszar chronionego krajobrazu Dolina Rzeki Prosny, który został powołany Rozporządzeniem nr 65 Wojewody Kaliskiego z dnia 20 grudnia 1996 roku w sprawie ustalenia obszaru chronionego krajobrazu "Dolina rzeki Prosny" (Dz. Urz. Woj. Kal. z 1997 r. Nr 1, poz. 1). Dnia 16 lipca 2019 r. weszła w życie Uchwała Nr IX/164/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny na terenie województwa wielkopolskiego. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 10 602,40 ha i jest położona na terenie gmin: Brzeziny 810,41 ha, Doruchów 637,65 ha, Grabów nad Prosną 1 679,96 ha, Godziesze Wielkie 1 596,63 ha, Kraszewice 58,39 ha, Łęka Opatowska 2 145,63 ha, Nowe Skalmierzyce 292,43 ha, Sieroszewice 3 381,3 ha. Obszar powołano w celu ochrony wartości przyrodniczych, kulturowych oraz zasobów wodnych i walorów rekreacyjnych. Szczególny walor krajobrazowy nadają Prośnie, powtarzające się regularnie, występujące na przemian brzegi wklęsłe i wypukłe. Skarpy przybrzeżne koryta rzeki porastają łągi zboczowe oraz zarośla wiklinowe. W części przybrzeżnej oraz w starorzeczach doliny Prosny występuje około 50 różnego typu naturalnych zbiorowisk roślinnych. Na terenie tym spotkać można wiele roślin chronionych, w tym takich jak: grzybienie białe, grązeł żółty, kruszyna pospolita. Swoje miejsca lęgowe mają tu chronione gatunki ptaków – m.in. gołąbkarz, łabędź niemy, błotniak stawowy, czajka, dudek i kobuz. Do najcenniejszych elementów obszaru należą: różnorodność zbiorowisk przyrodniczych, stanowiska gatunków chronionych, pomniki przyrody, zabytki architektury, miejsca atrakcyjne turystycznie i krajobrazowo. Poniższa mapa przedstawia lokalizację gminy względem ww.

Ilustracja 11: źródło: Lokalizacja obszarów cennych przyrodniczo na terenie gminy Godziesze Wielkie,
<https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>



8. Gospodarka odpadami

Podmiotem odpowiedzialnym za organizację i funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami jest Gmina Godziesze Wielkie. Podmiotami odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy są podmioty wybrane w trybie przetargu nieograniczonego na odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy.

Na terenie gminy Godziesze Wielkie nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych, dlatego też gmina jest członkiem Związku Komunalnego Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”. W związku z powyższym, zgodnie z zawartą umową na zagospodarowanie odpadów komunalnych, odebrane od

**Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych**



właścicieli nieruchomości (niesegregowane) zmieszane odpady komunalne, bioodpady stanowiące odpady komunalne oraz przeznaczone do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych trafiają do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Orli Staw” Orli Staw 2, 62-834 Ceków.

Na terenie gminy Godziesze Wielkie od 2020 roku działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Saczynie. Dostarczone przez mieszkańców gminy odpady komunalne są przyjmowane w ramach poniesionej opłaty (od właścicieli nieruchomości zamieszkałych). Do grupy dostarczanych odpadów należą między innymi: odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte baterie, zużyte akumulatory, zużyte opony, tekstylia i odzież, przeterminowane leki, chemikalia (farby, rozpuszczalniki, lakiery, oleje odpadowe, przeterminowane środki ochrony itp.), zużyte opakowania po chemii gospodarczej, niebezpiecznych środkach, płynach, farbach, zużyte żarówki, świetlówki, tworzywa sztuczne.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. liczba osób zameldowanych na terenie gminy Godziesze Wielkie wynosiła 9914. Natomiast zadeklarowana przez właścicieli nieruchomości sumaryczna liczba osób zamieszkujących nieruchomości położone na terenie gminy wynosi 9714.⁸ Różnica w podanych wartościach wynika z faktu, że wielu uczniów i studentów kontynuuje naukę poza miejscem stałego zameldowania. Analogicznie sytuacja ta występuje u osób czynnych zawodowo, przebywających poza obszarem gminy.

Ilustracja 12: Łączna ilość odpadów komunalnych odebranych w latach 2020-2023- analiza porównawcza⁹



Jak wskazują ww. dane w poszczególnych latach wzrasta ilość odebranych z terenu gminy odpadów, co wiązać się może ze wzrostem świadomości ekologicznej mieszkańców i przekazywaniem odpadów do wyznaczonych punktów.

⁸ Dane pochodzą z dokumentu pn.: ROCZNA ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY GODZIESZE WIELKIE ZA ROK 2023, źródło: <https://godzieszewielkie.pl/bip/gospodarka-odpadami-komunalnymi/analizy-dotyczace-systemu-gospodarowania-odpadami-komunalnymi/2023>

⁹ Dane pochodzą z rocznych analiz stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Godziesze Wielkie z lat 2020-2023, źródło: <https://godzieszewielkie.pl/bip/gospodarka-odpadami-komunalnymi/analizy-dotyczace-systemu-gospodarowania-odpadami-komunalnymi>

**Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych**



Tabela 18: Informacja o poszczególnych rodzajach odpadów komunalnych zebranych w PSZOK-u w Saczynie w 2023 r., oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	45,2280
15 01 04	Opakowania z metali	0,2500
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	326,0080
15 01 07	Opakowania ze szkła	272,6260
16 01 03	Zużyte opony	19,0200
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia innych niż wymienione w 17 01 06	62,3400
17 02 01	Drewno	8,8200
17 02 03	Tworzywa sztuczne	15,4000
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0,0400
20 01 01	Papier i tektura	7,3200
20 01 10	Odzież	6,2000
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,2200
20 01 39	Tworzywa sztuczne	29,4200
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	359,3580
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1357,9320
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	65,5200
Razem		2 575,7020

9. Gospodarka i rolnictwo

Poniższe tabele i wykresy przedstawiają syntetyczne ujęcie danych statystyczny z obszaru gospodarki.

Tabela 19: Działalność gospodarcza wg kodów PKD, źródło: dane gminy Godziesze Wielkie, stan na dzień 31.03.2025 r.

Kod PKD	Nazwa	Liczba
4941Z	Transport drogowy towarów	193
4799Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami	180
4791Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet	170
4339Z	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	167
4333Z	Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian	149
4334Z	Malowanie i szklenie	146
4332Z	Zakładanie stolarki budowlanej	144
4331Z	Tynkowanie	133
4399Z	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane	131
4321Z	Wykonywanie instalacji elektrycznych	122
4322Z	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	106
4719Z	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach	104
4329Z	Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych	96
4520Z	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	90
4120Z	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	83
4511Z	Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych i furgonetek	80
4690Z	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	78
4312Z	Przygotowanie terenu pod budowę	74
4311Z	Rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych	73
4391Z	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	68

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



4532Z	Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	67
0161Z	Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną	61
8559B	Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane	61
7311Z	Działalność agencji reklamowych	59
4673Z	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego	58
4789Z	Sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona na straganach i targowiskach	58
4519Z	Sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	57
7490Z	Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej niesklasyfikowana	56
4778Z	Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	55
4776Z	Sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	52
3312Z	Naprawa i konserwacja maszyn	51
7711Z	Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek	50
4711Z	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	48
6622Z	Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	48
4540Z	Sprzedaż hurtowa i detaliczna motocykli, ich naprawa i konserwacja oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna części i akcesoriów do nich	47
4782Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na straganach i targowiskach	42
4771Z	Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	41
4779Z	Sprzedaż detaliczna artykułów używanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	41
6201Z	Działalność związana z oprogramowaniem	40
8211Z	Działalność usługowa związana z administracyjną obsługą biura	40
8130Z	Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni	39
4531Z	Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	38
7022Z	Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania	38
7420Z	Działalność fotograficzna	37
9602Z	Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	37
4110Z	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	36
4221Z	Roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych	36
4631Z	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw	36
6619Z	Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	36
7410Z	Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania	36
7712Z	Wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	36
4775Z	Sprzedaż detaliczna kosmetyków i artykułów toaletowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	35
1623Z	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	34
6209Z	Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych	34
6820Z	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	34
4619Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą towarów różnego rodzaju	33
5320Z	Pozostała działalność pocztowa i kurierska	33
8219Z	Wykonywanie fotokopii, przygotowywanie dokumentów i pozostała specjalistyczna działalność wspomagająca prowadzenie biura	33
9609Z	Pozostała działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana	33

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



2562Z	Obróbka mechaniczna elementów metalowych	32
3320Z	Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia	32
6202Z	Działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki	32
8129Z	Pozostałe sprzątanie	32
4222Z	Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych	31
3314Z	Naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych	30
7112Z	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	30
4211Z	Roboty związane z budową dróg i autostrad	29
4772Z	Sprzedaż detaliczna obuwia i wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	28
6312Z	Działalność portali internetowych	28
4299Z	Roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane	27
4752Z	Sprzedaż detaliczna drobnych wyrobów metalowych, farb i szkła prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	27
5610A	Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne	27
7732Z	Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych	27
7739Z	Wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowane	27
8230Z	Działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów	27
3109Z	Produkcja pozostałych mebli	26
4621Z	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt	26
6203Z	Działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi	26
6311Z	Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność	26
1610Z	Produkcja wyrobów tartacznych	24
4291Z	Roboty związane z budową obiektów inżynierii wodnej	24
4661Z	Sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia	24
4759Z	Sprzedaż detaliczna mebli, sprzętu oświetleniowego i pozostałych artykułów użytku domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	24
4942Z	Działalność usługowa związana z przewodnikami	24
5221Z	Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy	24
9511Z	Naprawa i konserwacja komputerów i urządzeń peryferyjnych	24
4313Z	Wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich	23
2511Z	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części	22
3101Z	Produkcja mebli biurowych i sklepowych	22
3299Z	Produkcja pozostałych wyrobów, gdzie indziej niesklasyfikowana	22
3319Z	Naprawa i konserwacja pozostałego sprzętu i wyposażenia	22
4642Z	Sprzedaż hurtowa odzieży i obuwia	22
5229C	Działalność pozostałych agencji transportowych	22
7721Z	Wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego	22
8299Z	Pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowana	22
1629Z	Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	21
4669Z	Sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń	21
4671Z	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych	21
4777Z	Sprzedaż detaliczna zegarków, zegarów i biżuterii prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	21
6810Z	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek	21
7120B	Pozostałe badania i analizy techniczne	21
7731Z	Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń rolniczych	21

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



8121Z	Niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	21
8690E	Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana	21
9601Z	Pranie i czyszczenie wyrobów włókienniczych i futrzarskich	21
4618Z	Działalność agentów specjalizujących się w sprzedaży pozostałych określonych towarów	20
4729Z	Sprzedaż detaliczna pozostałej żywności prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	20
4781Z	Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona na straganach i targowiskach	20
8122Z	Specjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych	20
3313Z	Naprawa i konserwacja urządzeń elektronicznych i optycznych	19
4652Z	Sprzedaż hurtowa sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego oraz części do niego	19
4721Z	Sprzedaż detaliczna owoców i warzyw prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	19
4725Z	Sprzedaż detaliczna napojów alkoholowych i bezalkoholowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	19
6629Z	Pozostała działalność wspomagająca ubezpieczenia i fundusze emerytalne	19
6831Z	Pośrednictwo w obrocie nieruchomościami	19
7111Z	Działalność w zakresie architektury	19
8560Z	Działalność wspomagająca edukację	19
9512Z	Naprawa i konserwacja sprzętu (tele)komunikacyjnego	19
9529Z	Naprawa pozostałych artykułów użytku osobistego i domowego	19
0163Z	Działalność usługowa następująca po zbiorach	18
4674Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzeijnego	18
4724Z	Sprzedaż detaliczna pieczywa, ciast, wyrobów ciastkarskich i cukierniczych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	18
4741Z	Sprzedaż detaliczna komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	18
5210B	Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów	18
8551Z	Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych	18
1413Z	Produkcja pozostałej odzieży wierzchniej	17
2512Z	Produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej	17
3102Z	Produkcja mebli kuchennych	17
4613Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą drewna i materiałów budowlanych	17
4649Z	Sprzedaż hurtowa pozostałych artykułów użytku domowego	17
6399Z	Pozostała działalność usługowa w zakresie informacji, gdzie indziej niesklasyfikowana	17
7320Z	Badanie rynku i opinii publicznej	17
8552Z	Pozaszkolne formy edukacji artystycznej	17
0162Z	Działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich	16
5621Z	Przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering)	16
5630Z	Przygotowywanie i podawanie napojów	16
6920Z	Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe	16
8292Z	Działalność związana z pakowaniem	16
9522Z	Naprawa i konserwacja urządzeń gospodarstwa domowego oraz sprzętu użytku domowego i ogrodniczego	16
1813Z	Działalność usługowa związana z przygotowywaniem do druku	15
4722Z	Sprzedaż detaliczna mięsa i wyrobów z mięsa prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	15

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



4743Z	Sprzedaż detaliczna sprzętu audiowizualnego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	15
5610B	Ruchome placówki gastronomiczne	15
5629Z	Pozostała usługowa działalność gastronomiczna	15
8110Z	Działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach	15
9604Z	Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej	15
1624Z	Produkcja opakowań drewnianych	14
4643Z	Sprzedaż hurtowa elektrycznych artykułów użytku domowego	14
4712Z	Pozostała sprzedaż detaliczna niewyspecjalizowana	14
4723Z	Sprzedaż detaliczna ryb, skorupiaków i mięczaków prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	14
4751Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	14
4754Z	Sprzedaż detaliczna elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	14
4765Z	Sprzedaż detaliczna gier i zabawek prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	14
4939Z	Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany	14
2561Z	Obróbka metali i nakładanie powłok na metale	13
3311Z	Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych	13
4637Z	Sprzedaż hurtowa herbaty, kawy, kakao i przypraw	13
4639Z	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	13
4641Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów tekstylnych	13
4651Z	Sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania	13
4677Z	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu	13
4764Z	Sprzedaż detaliczna sprzętu sportowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	13
9001Z	Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych	13
9329B	Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana	13
9521Z	Naprawa i konserwacja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku	13
9524Z	Naprawa i konserwacja mebli i wyposażenia domowego	13
1812Z	Pozostałe drukowanie	12
4213Z	Roboty związane z budową mostów i tuneli	12
4622Z	Sprzedaż hurtowa kwiatów i roślin	12
4675Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych	12
4932Z	Działalność taksówek osobowych	12
6110Z	Działalność w zakresie telekomunikacji przewodowej	12
6492Z	Pozostałe formy udzielania kredytów	12
7729Z	Wypożyczanie i dzierżawa pozostałych artykułów użytku osobistego i domowego	12
8020Z	Działalność ochroniarska w zakresie obsługi systemów bezpieczeństwa	12
9003Z	Artystyczna i literacka działalność twórcza	12
9319Z	Pozostała działalność związana ze sportem	12
1419Z	Produkcja pozostałej odzieży i dodatków do odzieży	11
4212Z	Roboty związane z budową dróg szynowych i kolei podziemnej	11
4676Z	Sprzedaż hurtowa pozostałych półproduktów	11
4761Z	Sprzedaż detaliczna książek prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	11
4773Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów farmaceutycznych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	11

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



5829Z	Działalność wydawnicza w zakresie pozostałego oprogramowania	11
6621Z	Działalność związana z oceną ryzyka i szacowaniem poniesionych strat	11
6832Z	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie	11
7312C	Pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w mediach elektronicznych (Internet)	11
7430Z	Działalność związana z tłumaczeniami	11
8622Z	Praktyka lekarska specjalistyczna	11
1011Z	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu	10
1039Z	Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw	10
3315Z	Naprawa i konserwacja statków i łodzi	10
3317Z	Naprawa i konserwacja pozostałego sprzętu transportowego	10
4611Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą produktów rolnych, żywych zwierząt, surowców dla przemysłu tekstylnego i półproduktów	10
4617Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	10
4633Z	Sprzedaż hurtowa mleka, wyrobów mleczarskich, jaj, olejów i tłuszczów jadalnych	10
4638Z	Sprzedaż hurtowa pozostałej żywności, włączając ryby, skorupiaki i mięczaki	10
4645Z	Sprzedaż hurtowa perfum i kosmetyków	10
4663Z	Sprzedaż hurtowa maszyn wykorzystywanych w górnictwie, budownictwie oraz inżynierii lądowej i wodnej	10
4726Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów tytoniowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	10
4774Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów medycznych, włączając ortopedyczne, prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	10
5520Z	Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania	10
5819Z	Pozostała działalność wydawnicza	10
5911Z	Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych	10
6419Z	Pozostałe pośrednictwo pieniężne	10
6499Z	Pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	10
8220Z	Działalność centrów telefonicznych (call center)	10
1013Z	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego	9
1071Z	Produkcja pieczywa; produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek	9
1729Z	Produkcja pozostałych wyrobów z papieru i tektury	9
4614Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą maszyn, urządzeń przemysłowych, statków i samolotów	9
4647Z	Sprzedaż hurtowa mebli, dywanów i sprzętu oświetleniowego	9
5224C	Przeładunek towarów w pozostałych punktach przeładunkowych	9
6391Z	Działalność agencji informacyjnych	9
6512Z	Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe	9
7312B	Pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w mediach drukowanych	9
7312D	Pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w pozostałych mediach	9
7810Z	Działalność związana z wyszukiwaniem miejsc pracy i pozyskiwaniem pracowników	9
9321Z	Działalność wesołych miasteczek i parków rozrywki	9
1392Z	Produkcja gotowych wyrobów tekstylnych	8
1622Z	Produkcja gotowych parkietów podłogowych	8
1814Z	Introligatorstwo i podobne usługi	8
3511Z	Wytwarzanie energii elektrycznej	8
4335Z	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	8

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



4632Z	Sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów z mięsa	8
4763Z	Sprzedaż detaliczna nagrań dźwiękowych i audiowizualnych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	8
5229A	Działalność morskich agencji transportowych	8
6120Z	Działalność w zakresie telekomunikacji bezprzewodowej, z wyłączeniem telekomunikacji satelitarnej	8
7499Z	Wszelka pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej niesklasyfikowana	8
7733Z	Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń biurowych, włączając komputery	8
7740Z	Dzierżawa własności intelektualnej i podobnych produktów, z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim	8
8559A	Nauka języków obcych	8
8690A	Działalność fizjoterapeutyczna	8
9002Z	Działalność wspomagająca wystawianie przedstawień artystycznych	8
0149Z	Chów i hodowla pozostałych zwierząt	7
0220Z	Pozyskiwanie drewna	7
1512Z	Produkcja toreb bagażowych, toreb ręcznych i podobnych wyrobów kaletniczych; produkcja wyrobów rymarskich	7
2361Z	Produkcja wyrobów budowlanych z betonu	7
2591Z	Produkcja pojemników metalowych	7
4322Z	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych i klimatyzacyjnych	7
4616Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą wyrobów tekstylnych, odzieży, wyrobów futrzarskich, obuwia i artykułów skórzanych	7
4634B	Sprzedaż hurtowa napojów bezalkoholowych	7
4636Z	Sprzedaż hurtowa cukru, czekolady, wyrobów cukierniczych i piekarskich	7
4666Z	Sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń biurowych	7
4730Z	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw	7
4742Z	Sprzedaż detaliczna sprzętu telekomunikacyjnego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	7
4753Z	Sprzedaż detaliczna dywanów, chodników i innych pokryć podłogowych oraz pokryć ściennych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	7
4762Z	Sprzedaż detaliczna gazet i artykułów piśmiennych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach	7
4778Z	Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów	7
5590Z	Pozostałe zakwaterowanie	7
5821Z	Działalność wydawnicza w zakresie gier komputerowych	7
5912Z	Działalność postprodukcyjna związana z filmami, nagraniami wideo i programami telewizyjnymi	7
5920Z	Działalność w zakresie nagrań dźwiękowych i muzycznych	7
6190Z	Działalność w zakresie pozostałej telekomunikacji	7
7312A	Pośrednictwo w sprzedaży czasu i miejsca na cele reklamowe w radio i telewizji	7
8621Z	Praktyka lekarska ogólna	7
8690C	Praktyka pielęgniarek i położnych	7
0240Z	Działalność usługowa związana z leśnictwem	6
0812Z	Wydobywanie żwiru i piasku; wydobywanie gliny i kaolinu	6
1414Z	Produkcja bielizny	6
1820Z	Reprodukcja zapisanych nośników informacji	6
2529Z	Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych	6

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



2599Z	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana	6
3212Z	Produkcja wyrobów jubilerskich i podobnych	6
3220Z	Produkcja instrumentów muzycznych	6
3831Z	Demontaż wyrobów zużytych	6
4612Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą paliw, rud, metali i chemikaliów przemysłowych	6
4615Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą mebli, artykułów gospodarstwa domowego i drobnych wyrobów metalowych	6
4623Z	Sprzedaż hurtowa żywych zwierząt	6
4634A	Sprzedaż hurtowa napojów alkoholowych	6
4662Z	Sprzedaż hurtowa obrabiarek	6
4776A	Sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów i środków ochrony roślin	6
4931Z	Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski	6
5229B	Działalność śródlądowych agencji transportowych	6
6910Z	Działalność prawnicza	6
7021Z	Stosunki międzyludzkie (public relations) i komunikacja	6
7219Z	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych	6
7734Z	Wynajem i dzierżawa środków transportu wodnego	6
8690D	Działalność paramedyczna	6
8899Z	Pozostała pomoc społeczna bez zakwaterowania, gdzie indziej niesklasyfikowana	6
9603Z	Pogrzeby i działalność pokrewna	6
0119Z	Pozostałe uprawy rolne inne niż wieloletnie	5
0130Z	Rozmnażanie roślin	5
1089Z	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana	5
1621Z	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna	5
2222Z	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych	5
2223Z	Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych	5
2341Z	Produkcja ceramicznych wyrobów stołowych i ozdobnych	5
2611Z	Produkcja elementów elektronicznych	5
2640Z	Produkcja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku	5
2651Z	Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych	5
2829Z	Produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana	5
3213Z	Produkcja sztucznej biżuterii i wyrobów podobnych	5
3514Z	Handel energią elektryczną	5
3700Z	ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW	5
4100A	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych	5
4323Z	Montaż izolacji	5
4324Z	Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych	5
4341Z	Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	5
4619Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą hurtową niewyspecjalizowaną	5
4672Z	Sprzedaż hurtowa metali i rud metali	5
4683Z	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego	5
4711Z	Sprzedaż detaliczna niewyspecjalizowana z przewagą żywności, napojów lub wyrobów tytoniowych	5
4775Z	Sprzedaż detaliczna kosmetyków i artykułów toaletowych	5
5222A	Działalność usługowa wspomagająca transport morski	5
5222B	Działalność usługowa wspomagająca transport śródlądowy	5

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



5811Z	Wydawanie książek	5
5814Z	Wydawanie czasopism i pozostałych periodyków	5
6491Z	Leasing finansowy	5
7120A	Badania i analizy związane z jakością żywności	5
8122B	Pozostałe sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych, gdzie indziej niesklasyfikowane	5
8891Z	Opieka dzienna nad dziećmi	5
9329Z	Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna	5
0990Z	Działalność usługowa wspomagająca pozostałe górnictwo i wydobywanie	4
1032Z	Produkcja soków z owoców i warzyw	4
1041Z	Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych	4
1052Z	Produkcja lodów	4
1072Z	Produkcja sucharów i herbatników; produkcja konserwowanych wyrobów ciastkarskich i ciastek	4
1084Z	Produkcja przypraw	4
1085Z	Wytwarzanie gotowych posiłków i dań	4
1396Z	Produkcja pozostałych technicznych i przemysłowych wyrobów tekstylnych	4
1399Z	Produkcja pozostałych wyrobów tekstylnych, gdzie indziej niesklasyfikowana	4
1412Z	Produkcja odzieży roboczej	4
2229Z	Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych	4
2572Z	Produkcja zamków i zawiasów	4
2594Z	Produkcja złączy i śrub	4
2620Z	Produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych	4
2733Z	Produkcja sprzętu instalacyjnego	4
2740Z	Produkcja elektrycznego sprzętu oświetleniowego	4
2790Z	Produkcja pozostałego sprzętu elektrycznego	4
3103Z	Produkcja materaców	4
4624Z	Sprzedaż hurtowa skór	4
4635Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów tytoniowych	4
4644Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów porcelanowych, ceramicznych i szklanych oraz środków czyszczących	4
4648Z	Sprzedaż hurtowa zegarków, zegarów i biżuterii	4
4665Z	Sprzedaż hurtowa mebli biurowych	4
4752Z	Sprzedaż detaliczna drobnych wyrobów metalowych, materiałów budowlanych, farb i szkła	4
4791Z	Pośrednictwo w sprzedaży detalicznej niewyspecjalizowanej	4
5224A	Przeładunek towarów w portach morskich	4
5224B	Przeładunek towarów w portach śródlądowych	4
5310Z	Działalność pocztowa objęta obowiązkiem świadczenia usług powszechnych (operatora publicznego)	4
5612Z	Ruchome placówki gastronomiczne	4
6612Z	Działalność maklerska związana z rynkiem papierów wartościowych i towarów giełdowych	4
6920A	Działalność rachunkowo-księgowa	4
7020Z	Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i pozostałe doradztwo w zakresie zarządzania	4
7112B	Pozostała działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	4
7120C	Pozostałe badania i analizy techniczne	4
8123B	Pozostała działalność związana ze sprzątaniem, gdzie indziej niesklasyfikowana	4
8810Z	Pomoc społeczna bez zakwaterowania dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych	4
9004Z	Działalność obiektów kulturalnych	4

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



9200Z	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z GRAMI LOSOWYMI I ZAKŁADAMI WZAJEMNYMI	4
9329A	Działalność pokoiów zagadek, domów strachu, miejsc do tańczenia i w zakresie innych form rozrywki lub rekreacji organizowanych w pomieszczeniach lub w innych miejscach o zamkniętej przestrzeni	4
0129Z	Uprawa pozostałych roślin wieloletnich	3
0164Z	Obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin	3
0230Z	Pozyskiwanie dziko rosnących produktów leśnych, z wyłączeniem drewna	3
1061Z	Wytwarzanie produktów przemiału zbóż	3
1073Z	Produkcja makaronów, klusek, kuskusu i podobnych wyrobów mącznych	3
1086Z	Produkcja artykułów spożywczych homogenizowanych i żywności dietetycznej	3
1092Z	Produkcja gotowej karmy dla zwierząt domowych	3
1439Z	Produkcja pozostałej odzieży dzianej	3
1723Z	Produkcja artykułów piśmiennych	3
1811Z	Drukowanie gazet	3
2319Z	Produkcja i obróbka pozostałego szkła, włączając szkło techniczne	3
2370Z	Cięcie, formowanie i wykańczanie kamienia	3
2592Z	Produkcja opakowań z metali	3
2593Z	Produkcja wyrobów z drutu, łańcuchów i sprężyn	3
2612Z	Produkcja elektronicznych obwodów drukowanych	3
2712Z	Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej	3
3092Z	Produkcja rowerów i wózków inwalidzkich	3
3316Z	Naprawa i konserwacja statków powietrznych i statków kosmicznych	3
3512Z	Przesyłanie energii elektrycznej	3
3513Z	Dystrybucja energii elektrycznej	3
3811Z	Zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne	3
4100B	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków niemieszkalnych	3
4618Z	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą hurtową wyspecjalizowaną pozostałych towarów	3
4727Z	Sprzedaż detaliczna pozostałej żywności	3
4751Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych	3
4754Z	Sprzedaż detaliczna elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	3
4762Z	Sprzedaż detaliczna gazet i pozostałych periodyków oraz artykułów papierniczych	3
4771Z	Sprzedaż detaliczna odzieży	3
4779C	Sprzedaż detaliczna pozostałych artykułów używanych	3
4781Z	Sprzedaż detaliczna pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	3
4782Z	Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	3
4783Z	Sprzedaż detaliczna motocykli oraz części i akcesoriów do nich	3
4792Z	Pośrednictwo w sprzedaży detalicznej wyspecjalizowanej	3
5121Z	Transport lotniczy towarów	3
5223Z	Działalność usługowa wspomagająca transport lotniczy	3
5510Z	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	3
5611Z	Restauracje	3
5621Z	Okazjonalne przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering okazjonalny)	3
5622Z	Regularne przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering regularny) i pozostała gastronomiczna działalność usługowa	3
5630Z	Podawanie napojów	3
5812Z	Wydawanie wykazów oraz list (np. adresowych, telefonicznych)	3

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



5813Z	Wydawanie gazet	3
7211Z	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie biotechnologii	3
7220Z	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych	3
7735Z	Wynajem i dzierżawa środków transportu lotniczego	3
7820Z	Działalność agencji pracy tymczasowej	3
7830Z	Pozostała działalność związana z udostępnianiem pracowników	3
7990C	Pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji, gdzie indziej niesklasyfikowana	3
8121Z	Niespecjalistyczne sprzątanie budynków	3
8291Z	Działalność świadczona przez agencje inkasa i biura kredytowe	3
8510Z	Placówki wychowania przedszkolnego	3
8553Z	Pozaszkolne formy edukacji z zakresu nauki jazdy i pilotażu	3
8559D	Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane	3
8690B	Działalność pogotowia ratunkowego	3
9311Z	Działalność obiektów sportowych	3
9313Z	Działalność obiektów służących poprawie kondycji fizycznej	3
9523Z	Naprawa obuwia i wyrobów skórzanych	3
9525Z	Naprawa zegarów, zegarków oraz biżuterii	3
0210Z	Gospodarka leśna i pozostała działalność leśna, z wyłączeniem pozyskiwania produktów leśnych	2
0322Z	Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych	2
1082Z	Produkcja kakao, czekolady i wyrobów cukierniczych	2
1083Z	Przetwórstwo herbaty i kawy	2
1091Z	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich	2
1102Z	Produkcja win gronowych	2
1104Z	Produkcja pozostałych niedestylowanych napojów fermentowanych	2
1330Z	Wykończanie wyrobów włókienniczych	2
1391Z	Produkcja dzianin metrażowych	2
1392Z	Produkcja wyrobów tekstylnych dla gospodarstw domowych i gotowych artykułów wyposażenia wnętrz	2
1411Z	Produkcja odzieży skórzanej	2
1420Z	Produkcja wyrobów futrzarskich	2
1520Z	Produkcja obuwia	2
1627Z	Wykończanie wyrobów drewnianych	2
2312Z	Kształtowanie i obróbka szkła płaskiego	2
2363Z	Produkcja masy betonowej prefabrykowanej	2
2364Z	Produkcja zaprawy murarskiej	2
2512Z	Produkcja drzwi i okien z metalu	2
2521Z	Produkcja grzejników i kotłów centralnego ogrzewania	2
2530Z	Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą	2
2550Z	Kucie, prasowanie, wytłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków	2
2573Z	Produkcja narzędzi	2
2630Z	Produkcja sprzętu (tele)komunikacyjnego	2
2652Z	Produkcja zegarków i zegarów	2
2670Z	Produkcja instrumentów optycznych i sprzętu fotograficznego	2
2711Z	Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów	2
2731Z	Produkcja kabli światłowodowych	2
2732Z	Produkcja pozostałych elektronicznych i elektrycznych przewodów i kabli	2
2821Z	Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych	2
2822Z	Produkcja urządzeń dźwigowych i chwytaków	2
2825Z	Produkcja przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych	2

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



2830Z	Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa	2
2849Z	Produkcja pozostałych narzędzi mechanicznych	2
2893Z	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów	2
2899Z	Produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana	2
2932Z	Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	2
3012Z	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych	2
3100Z	Produkcja mebli	2
3211Z	Produkcja monet	2
3240Z	Produkcja gier i zabawek	2
3821Z	Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	2
4342Z	Wykonywanie pozostałych specjalistycznych robót budowlanych w zakresie budowy budynków	2
4391Z	Roboty murarskie	2
4646Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i medycznych	2
4664Z	Sprzedaż hurtowa maszyn dla przemysłu tekstylnego oraz maszyn do szycia i maszyn dziewiarskich	2
4672Z	Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	2
4673Z	Sprzedaż hurtowa motocykli oraz części i akcesoriów do nich	2
4685B	Pozostała sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych	2
4721Z	Sprzedaż detaliczna owoców i warzyw	2
4725Z	Sprzedaż detaliczna napojów alkoholowych i bezalkoholowych	2
4740Z	Sprzedaż detaliczna narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej	2
4761Z	Sprzedaż detaliczna książek	2
4763Z	Sprzedaż detaliczna sprzętu sportowego	2
4769C	Sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów związanych z kulturą i rekreacją, gdzie indziej niesklasyfikowana	2
4772Z	Sprzedaż detaliczna obuwia i wyrobów skórzanych	2
4950A	Transport rurociągami paliw gazowych	2
5010Z	Transport morski i przybrzeżny pasażerski	2
5030Z	Transport wodny śródlądowy pasażerski	2
5110Z	Transport lotniczy pasażerski	2
5210A	Magazynowanie i przechowywanie paliw gazowych	2
5640Z	Pośrednictwo w zakresie działalności usługowej związanej z żywnością	2
5913Z	Działalność związana z dystrybucją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych	2
6130Z	Działalność w zakresie telekomunikacji satelitarnej	2
6310D	Pozostała działalność usługowa w zakresie infrastruktury obliczeniowej, przetwarzania danych, zarządzania stronami internetowymi (hosting) i działalności powiązane	2
6629Z	Działalność wspomagająca ubezpieczenia i fundusze emerytalne, gdzie indziej niesklasyfikowana	2
7413Z	Działalność w zakresie projektowania wnętrz	2
7414Z	Pozostała działalność w zakresie specjalistycznego projektowania	2
7500Z	DZIAŁALNOŚĆ WETERYNARYJNA	2
7711Z	Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i lekkich pojazdów silnikowych, w tym motocykli	2
7712Z	Wynajem i dzierżawa samochodów ciężarowych	2
7722Z	Wypożyczanie kaset wideo, płyt CD, DVD itp.	2
7912Z	Działalność organizatorów turystyki	2
7990B	Działalność w zakresie informacji turystycznej	2
8123A	Działalność usługowa związana z dezynfekcją, dezynsekcją i deratyzacją	2
8210Z	Działalność związana z administracyjną obsługą biura, włączając działalność wspomagającą	2
8610Z	Działalność szpitali	2
8623Z	Praktyka lekarska dentystyczna	2

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



9200Z	Działalność związana z grami hazardowymi	2
9531A	Naprawa mechaniczna i serwisowa pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	2
9531C	Działalność usługowa detailingu pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	2
9532Z	Naprawa i konserwacja motocykli	2
9621Z	Działalność fryzjerska	2
0121Z	Uprawa winogron	1
0899Z	Pozostałe górnictwo i wydobywanie, gdzie indziej niesklasyfikowane	1
1012Z	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu	1
1020Z	Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków	1
1031Z	Przetwarzanie i konserwowanie ziemniaków	1
1042Z	Produkcja margaryny i podobnych tłuszczów jadalnych	1
1051Z	Przetwórstwo mleka i wyrób serów	1
1062Z	Wytwarzanie skrobi i wyrobów skrobiowych	1
1081Z	Produkcja cukru	1
1089D	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, z wyłączeniem suplementów diety, substytutów mięsa, roślinnych substytutów dla jaj, nabiału i innych produktów mlecznych, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
1103Z	Produkcja cydru i pozostałych win owocowych	1
1105Z	Produkcja piwa	1
1106Z	Produkcja słodów	1
1107Z	Produkcja napojów bezalkoholowych; produkcja wód mineralnych i pozostałych wód butelkowanych	1
1310A	Produkcja przędzy bawełnianej	1
1310B	Produkcja przędzy wełnianej	1
1310C	Produkcja przędzy z włókien chemicznych	1
1310D	Produkcja przędzy z pozostałych włókien tekstylnych, włączając produkcję nici	1
1320A	Produkcja tkanin bawełnianych	1
1320B	Produkcja tkanin wełnianych	1
1320C	Produkcja tkanin z włókien chemicznych	1
1320D	Produkcja pozostałych tkanin	1
1393Z	Produkcja dywanów i chodników	1
1394Z	Produkcja wyrobów powroźniczych, lin, szpagatów i wyrobów sieciowych	1
1395Z	Produkcja włóknin i wyrobów wykonanych z włóknin, z wyłączeniem odzieży	1
1410Z	Produkcja odzieży dzianej	1
1421Z	Produkcja odzieży wierzchniej	1
1422Z	Produkcja bielizny	1
1431Z	Produkcja wyrobów pończoszniczych	1
1511Z	Wyprawa skór, garbowanie; wyprawa i barwienie skór futerkowych	1
1512Z	Produkcja toreb bagażowych, toreb ręcznych i podobnych wyrobów kaletniczych; produkcja wyrobów rymarskich z dowolnego materiału	1
1611Z	Produkcja wyrobów tartacznych	1
1625Z	Produkcja drzwi i okien z drewna	1
1628Z	Produkcja pozostałych wyrobów z drewna oraz wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania	1
1711Z	Produkcja masy włóknistej	1
1712Z	Produkcja papieru i tektury	1
1721Z	Produkcja papieru falistego, tektury falistej oraz opakowań z papieru i tektury	1
1721Z	Produkcja papieru falistego i tektury falistej oraz opakowań z papieru i tektury	1
1722Z	Produkcja artykułów gospodarstwa domowego, toaletowych i sanitarnych	1

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



1724Z	Produkcja tapet	1
2016Z	Produkcja tworzyw sztucznych w formach podstawowych	1
2041Z	Produkcja mydła i detergentów, środków myjących i czyszczących	1
2042Z	Produkcja wyrobów kosmetycznych i toaletowych	1
2059Z	Produkcja pozostałych wyrobów chemicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
2211Z	Produkcja opon i dętek z gumy; bieżnikowanie i regenerowanie opon z gumy	1
2219Z	Produkcja pozostałych wyrobów z gumy	1
2221Z	Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych	1
2226Z	Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych	1
2311Z	Produkcja szkła płaskiego	1
2313Z	Produkcja szkła gospodarczego	1
2314Z	Produkcja włókien szklanych	1
2320Z	Produkcja wyrobów ogniotrwałych	1
2331Z	Produkcja ceramicznych kafli i płytek	1
2332Z	Produkcja cegieł, dachówek i materiałów budowlanych, z wypalanej gliny	1
2342Z	Produkcja ceramicznych wyrobów sanitarnych	1
2343Z	Produkcja ceramicznych izolatorów i osłon izolacyjnych	1
2344Z	Produkcja pozostałych technicznych wyrobów ceramicznych	1
2349Z	Produkcja pozostałych wyrobów ceramicznych	1
2351Z	Produkcja cementu	1
2352Z	Produkcja wapna i gipsu	1
2362Z	Produkcja wyrobów budowlanych z gipsu	1
2365Z	Produkcja cementu wzmocnionego włóknem	1
2366Z	Produkcja pozostałych wyrobów z betonu, cementu i gipsu	1
2369Z	Produkcja pozostałych wyrobów z betonu, gipsu i cementu	1
2391Z	Produkcja wyrobów ściernych	1
2399Z	Produkcja pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
2410Z	Produkcja surówki, żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych	1
2420Z	Produkcja rur, przewodów, kształtowników zamkniętych i łączników, ze stali	1
2431Z	Produkcja prętów ciągnionych na zimno	1
2432Z	Produkcja wyrobów płaskich walcowanych na zimno	1
2433Z	Produkcja wyrobów formowanych na zimno	1
2434Z	Produkcja drutu	1
2441Z	Produkcja metali szlachetnych	1
2442A	Produkcja aluminium hutniczego	1
2442B	Produkcja wyrobów z aluminium i stopów aluminium	1
2443Z	Produkcja ołowiu, cynku i cyny	1
2444Z	Produkcja miedzi	1
2445Z	Produkcja pozostałych metali nieżelaznych	1
2446Z	Wytwarzanie paliw jądrowych	1
2451Z	Odlewnictwo żeliwa	1
2452Z	Odlewnictwo staliwa	1
2453Z	Odlewnictwo metali lekkich	1
2454A	Odlewnictwo miedzi i stopów miedzi	1
2454B	Odlewnictwo pozostałych metali nieżelaznych, gdzie indziej niesklasyfikowane	1
2540Z	Produkcja broni i amunicji	1
2553Z	Obróbka mechaniczna elementów metalowych	1

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



2571Z	Produkcja wyrobów nożowniczych i sztućców	1
2660Z	Produkcja urządzeń napromieniowujących, sprzętu elektromedycznego i elektroterapeutycznego	1
2680Z	Produkcja magnetycznych i optycznych niezapisanych nośników informacji	1
2720Z	Produkcja baterii i akumulatorów	1
2751Z	Produkcja elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	1
2752Z	Produkcja nonelektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	1
2811Z	Produkcja silników i turbin, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych	1
2812Z	Produkcja sprzętu i wyposażenia do napędu hydraulicznego i pneumatycznego	1
2813Z	Produkcja pozostałych pomp i sprężarek	1
2814Z	Produkcja pozostałych kurków i zaworów	1
2815Z	Produkcja łożysk, kół zębatach, przekładni zębatach i elementów napędowych	1
2823Z	Produkcja maszyn i sprzętu biurowego, z wyłączeniem komputerów i urządzeń peryferyjnych	1
2824Z	Produkcja narzędzi ręcznych mechanicznych	1
2825Z	Produkcja przemysłowych urządzeń chłodniczych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	1
2841Z	Produkcja maszyn do obróbki metalu	1
2891Z	Produkcja maszyn dla metalurgii	1
2892Z	Produkcja maszyn dla górnictwa i do wydobywania oraz budownictwa	1
2894Z	Produkcja maszyn dla przemysłu tekstylnego, odzieżowego i skórzanego	1
2895Z	Produkcja maszyn dla przemysłu papierniczego	1
2896Z	Produkcja maszyn do obróbki gumy lub tworzyw sztucznych oraz wytwarzania wyrobów z tych materiałów	1
2910A	Produkcja silników do pojazdów samochodowych (z wyłączeniem motocykli) oraz do ciągników rolniczych	1
2910B	Produkcja samochodów osobowych	1
2910C	Produkcja autobusów	1
2910D	Produkcja pojazdów samochodowych przeznaczonych do przewozu towarów	1
2910E	Produkcja pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	1
2920Z	Produkcja nadwozi do pojazdów silnikowych; produkcja przyczep i naczep	1
2931Z	Produkcja wyposażenia elektrycznego i elektronicznego do pojazdów silnikowych	1
3011Z	Produkcja statków i konstrukcji pływających	1
3020Z	Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego	1
3030Z	Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn	1
3040Z	Produkcja wojskowych pojazdów bojowych	1
3091Z	Produkcja motocykli	1
3099Z	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
3230Z	Produkcja sprzętu sportowego	1
3250Z	Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne	1
3291Z	Produkcja mioteł, szczotek i pędzli	1
3514Z	Dystrybucja energii elektrycznej	1
3522Z	Dystrybucja paliw gazowych w systemie sieciowym	1
3523Z	Handel paliwami gazowymi w systemie sieciowym	1
3812Z	Zbieranie odpadów niebezpiecznych	1
3822Z	Przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych	1

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



3900Z	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ I POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA ZWIĄZANA Z GOSPODARKĄ ODPADAMI	1
4350Z	Roboty budowlane specjalistyczne w zakresie inżynierii lądowej i wodnej	1
4611A	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą hurtową zbóż i nasion oleistych	1
4611B	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą hurtową pozostałych płodów rolnych, żywych zwierząt, surowców dla przemysłu tekstylnego i półproduktów	1
4664Z	Sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń	1
4671Z	Sprzedaż hurtowa pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	1
4681Z	Sprzedaż hurtowa paliw stałych, ciekłych, gazowych oraz produktów pochodnych	1
4684Z	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzeijnego	1
4686Z	Sprzedaż hurtowa pozostałych półproduktów	1
4722Z	Sprzedaż detaliczna mięsa i wyrobów z mięsa	1
4723Z	Sprzedaż detaliczna ryb, skorupiaków i mięczaków	1
4724Z	Sprzedaż detaliczna pieczywa, ciast, wyrobów ciastkarskich i cukierniczych	1
4753Z	Sprzedaż detaliczna dywanów, chodników i innych pokryć podłogowych oraz pokryć ściennych	1
4755Z	Sprzedaż detaliczna mebli, sprzętu oświetleniowego, artykułów stołowych oraz pozostałych artykułów użytku domowego	1
4764Z	Sprzedaż detaliczna gier i zabawek	1
4769A	Sprzedaż detaliczna instrumentów muzycznych i nut	1
4773Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów farmaceutycznych	1
4774Z	Sprzedaż detaliczna wyrobów medycznych i ortopedycznych	1
4776B	Sprzedaż detaliczna żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych	1
4777Z	Sprzedaż detaliczna zegarków i biżuterii	1
4779A	Sprzedaż detaliczna używanych lub antykwarycznych książek	1
4779B	Sprzedaż detaliczna antyków	1
4910Z	Transport kolejowy pasażerski międzymiastowy	1
4920Z	Transport kolejowy towarów	1
4933Z	Transport pasażerski na żądanie pojazdem z kierowcą	1
4950B	Transport rurociągowy pozostałych towarów	1
5020Z	Transport morski i przybrzeżny towarów	1
5040Z	Transport wodny śródlądowy towarów	1
5122Z	Transport kosmiczny	1
5221A	Pomoc drogowa	1
5221B	Pozostała działalność usługowa wspomagająca transport lądowy	1
5226Z	Pozostała działalność usługowa wspomagająca transport	1
5530Z	Pola kempingowe (włączając pola dla pojazdów kempingowych) i pola namiotowe	1
5819Z	Pozostała działalność wydawnicza, z wyłączeniem w zakresie oprogramowania	1
5913Z	Działalność związana z dystrybucją filmów i nagrań wideo	1
5914Z	Działalność związana z projekcją filmów	1
6010Z	Nadawanie programów radiofonicznych	1
6020Z	Nadawanie programów telewizyjnych ogólnodostępnych i abonamentowych	1
6039Z	Pozostała działalność związana z dystrybucją treści	1
6210B	Pozostała działalność w zakresie programowania	1
6220B	Pozostała działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki oraz zarządzaniem urządzeniami informatycznymi	1
6512Z	Działalność w zakresie pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych	1

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



6619Z	Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	1
6812A	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych	1
6812B	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków niemieszkalnych	1
7722Z	Wypożyczanie i dzierżawa pozostałych artykułów użytku osobistego i domowego	1
7751Z	Pośrednictwo w wynajmie i dzierżawie samochodów osobowych, samochodów kempingowych i przyczep	1
7820Z	Działalność agencji pracy tymczasowej i pozostała działalność związana z udostępnianiem pracowników	1
7990A	Działalność pilotów wycieczek i przewodników turystycznych	1
8001Z	Działalność detektywistyczna i działalność ochroniarska w zakresie ochrony osobistej	1
8009Z	Działalność ochroniarska, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
8010Z	Działalność ochroniarska, z wyłączeniem obsługi systemów bezpieczeństwa	1
8240Z	Pośrednictwo w zakresie działalności wspomagającej prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowane	1
8299B	Działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
8425Z	Ochrona przeciwpożarowa	1
8559B	Kursy i szkolenia związane ze zdobywaniem wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych	1
8694Z	Działalność pielęgnarska i położnicza	1
8699A	Opieka farmaceutyczna	1
8699B	Działalność dietetyczna	1
8699D	Działalność w zakresie pozostałej opieki zdrowotnej	1
9012Z	Działalność twórcza w zakresie sztuk wizualnych	1
9013Z	Pozostała działalność twórcza	1
9020A	Działalność artystyczna filharmonii, orkiestr i chórów	1
9020C	Pozostała działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych	1
9031B	Działalność pozostałych obiektów kulturalnych	1
9039Z	Pozostała działalność wspomagająca działalność twórczą i działalność związaną z wystawianiem przedstawień artystycznych	1
9319Z	Działalność sportowa, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
9522Z	Naprawa i konserwacja urządzeń gospodarstwa domowego oraz sprzętu do użytku domowego i ogrodniczego	1
9529Z	Naprawa i konserwacja artykułów użytku osobistego i domowego, gdzie indziej niesklasyfikowana	1
9531B	Naprawa blacharsko-lakiernicza oraz konserwacja pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	1
9610Z	Pranie i czyszczenie wyrobów tekstylnych i futrzarskich	1
9622Z	Działalność w zakresie pielęgnacji urody i pozostała działalność kosmetyczna	1
9623Z	Działalność spa, saun i łaźni parowych	1
9630Z	Pogrzeby i działalność pokrewna	1
9691Z	Działalność usługowa na rzecz osób w miejscu zamieszkania	1

**Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych**



Tabela 20: Podmioty gospodarcze według klas wielkości na terenie gminy Godziesze Wielkie w latach 2020-2024, źródło GUS BDL <https://bdl.stat.gov.pl/bdl>

Podmioty wg klas wielkości	ROK				
	2020	2021	2022	2023	2024
0-9	838	918	953	1003	1056
10-49	25	25	24	20	20
50-249	4	4	5	5	5

Tabela 21: Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Godziesze Wielkie w latach 2020-2024 według rejestru region, źródło: GUS BDL <https://bdl.stat.gov.pl/bdl>

Podmioty wg sektorów własnościowych	ROK				
	2020	2021	2022	2023	2024
Sektor publiczny – ogółem, w tym:	16	16	16	16	17
sektor publiczny – państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	13	13	13	13	14
Sektor prywatny – ogółem, w tym:	849	928	962	1008	1058
sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	739	811	840	877	910
sektor prywatny – spółki handlowe	32	35	43	48	56
sektor prywatny – spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	1	1	1
sektor prywatny – spółdzielnie	3	4	4	4	4
sektor prywatny – fundacje	3	4	4	5	5
sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	24	25	25	27	28

Ilustracja 13: Podmioty według sektorów własnościowych w gminie Godziesze Wielkie w latach 2020-2024, oprac. na podstawie danych statystycznych GUS BDL <https://bdl.stat.gov.pl/bdl>



**Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych**



Porównując dane statystyczne dotyczące liczebności podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na obszarze gminy Godziesze Wielkie z lat 2020-2024 zauważalny jest stały wzrost ich liczebności i na dominantę przedsiębiorstw prywatnych zatrudniających od 0 do 9 osób.

Gmina Godziesze Wielkie jest typowo rolniczą gminą, o dość silnie rozwiniętych działach specjalnych rolnictwa, w tym przede wszystkim ogrodnictwa i sadownictwa. Sąsiedztwo dużego blisko stutysięcznego miasta, jakim jest Kalisz, stanowi dla gminy bardzo korzystne położenie. Kalisz to bardzo dobry rynek zbytu dla płodów wyprodukowanych na terenie gminy. To duży ośrodek przemysłu spożywczego.

Tabela 22: Struktura użytków rolnych w gminie Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie

Lp.	Rodzaj gruntów	Wielkość (ha)
1.	Grunty orne	6 514,7937
2.	Sady	54,7521
3.	Łąki trwałe	745,9625
4.	Pastwiska trwałe	635,8645
5.	Grunty rolne zabudowane	306,3117
6.	Grunty rolne pod stawami	12,2384
7.	Grunty rolne pod rowami	59,9405
8.	Grunty rolne zadrzewione i zakrzewione	41,3945
9.	Nie użytki	53,5407
10.	Lasy	1599,3878

Tabela 23: Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych w gminie Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie

Lp.	Powierzchnia (ha)	Liczba gospodarstw
1.	1-2	516
2.	2,01-5	542
3.	5,01-7	185
4.	7,01-10	188
5.	10,01-15	145
6.	powyżej 15	85
Łącznie:		1661



Ilustracja 14: Ujęcie % liczby gospodarstw rolnych w gminie Godziesze Wielkie według ich powierzchni

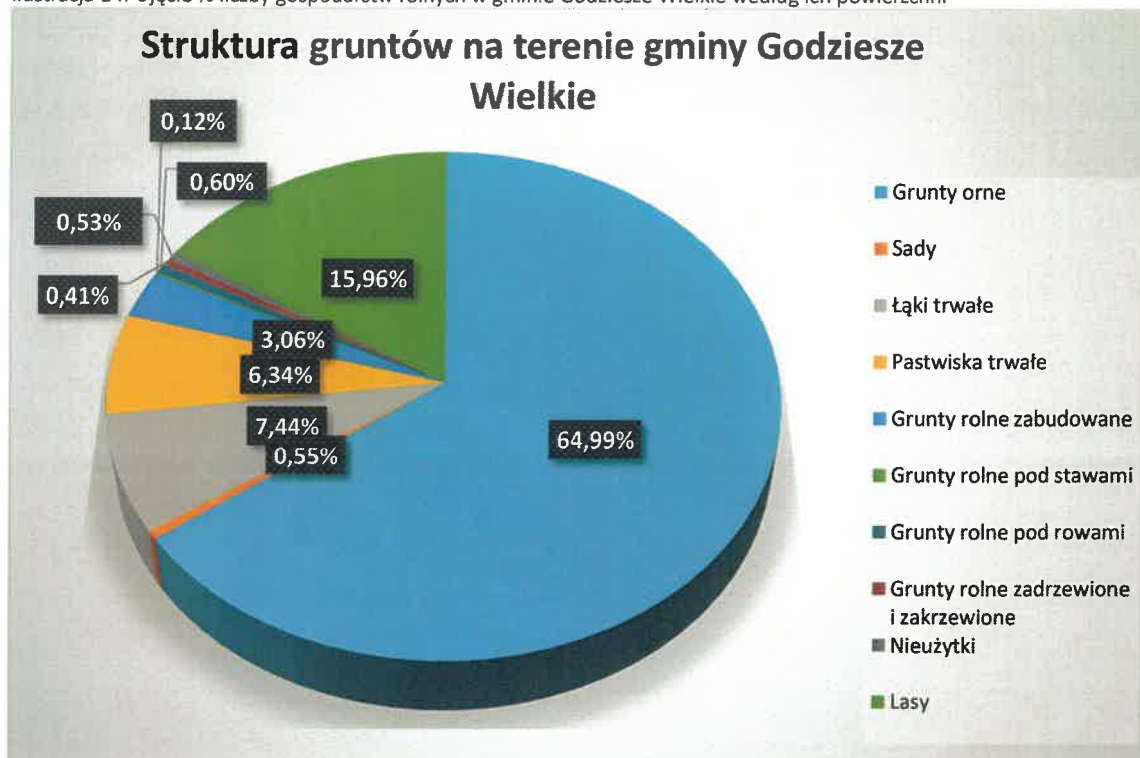


Tabela 24: Wielkość użytków rolnych w poszczególnych sołectwach/miejscowościach, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie

Lp.	Nazwa	Wielkość użytków rolnych (ha)
1.	Bałdoń	188,8781
2.	Biała	395,1788
3.	Borek	223,9320
4.	Godziesze Małe	715,5956
5.	Godziesze Wielkie	482,054
6.	Godzieszki	262,8587
7.	Józefów	436,0060
8.	Kakawa-Kolonia	258,5636
9.	Kąpie	119,9822
10.	Końska Wieś	176,7217
11.	Krzemionka	112,6526
12.	Nowa Kakawa	308,8426
13.	Rafałów	255,6127
14.	Saczyn	800,1037
15.	Skrzatki	187,4539
16.	Stara Kakawa	363,9686
17.	Stobno	299,2729
18.	Stobno Siódme	205,7580
19.	Takomyśle	173,7923
20.	Wola Droszewska	873,0871
21.	Wolica	363,6335
22.	Zadowice	439,0164
23.	Zajączki Bankowe	283,0387

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



24.	Żydów	464,4301
-----	-------	----------

10. Rynek pracy

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu zawartymi w Sprawozdaniu o rynku pracy 01.01.2024-31.12.2024 struktura bezrobotnych na terenie gminy Godziesze Wielkie przedstawiała się następująco:

Tabela 25: Struktura bezrobocia na terenie gminy Godziesze Wielkie stan na dzień 31.12.2024 r., na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu

Wyszczególnienie		Bezrobotni zarejestrowani		
		Razem	kobiety	mężczyźni
Ogółem		113	62	51
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 1	9	4	5
	1-3	21	10	11
	3-6	20	14	6
	6-12	18	9	9
	12-24	13	6	7
	Powyżej 24	32	19	13
Wiek	18-24	22	13	8
	25-34	23	16	6
	35-44	22	11	11
	45-54	25	14	11
	55-59	16	8	8
	60 lat i więcej	5	0	5
Wykształcenie	wyższe	16	10	6
	policealne i średnie zawodowe/branżowe	31	16	15
	średnie ogólnokształcące	17	13	4
	zasadnicze zawodowe/branżowe	30	18	12
	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	19	5	14
Staż pracy ogółem	do 1 roku	14	8	6
	1-5 lat	25	13	12
	5-10 lat	24	15	9
	10-20 lat	17	9	8
	20-30 lat	12	5	7
	30 lat↑	4	3	1
	bez stażu	17	9	8

11. Aktywność społeczna

Gmina Godziesze Wielkie przynależy do Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni”. Aktualnie swoją działalnością LGD obejmuje teren 9 gmin położonych w obrębie powiatu kaliskiego tj.: Blizanów, Ceków Kolonia, Godziesze Wielkie, Koźminek, Lisków, Mycielin, Opatówek, Stawiszyn, Żelazków. Stowarzyszenie działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, uwzględnia ochronę oraz promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, rozwój turystyki oraz popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych.

Podmiotem aktywizującym społeczność lokalną jest Wiejski Inkubator Przedsiębiorczości w Kakawie-Kolonii, oddany do użytku 8 maja 2020 r. To nowoczesny budynek, który pełni wiele funkcji

**Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych**



skupiając organizacje pozarządowe realizujące wszelkie inicjatywy integrujące, edukujące i aktywizujące lokalną społeczność. Jego głównym gospodarzem jest miejscowe Koło Gospodyń Wiejskich, poza tym w budynku znajduje się siłownia, sala fitness, gabinety fizjoterapeutyczne oraz klub dla mam z dziećmi.

Tabela 26: Wykaz organizacji pozarządowych na terenie gminy Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie

Lp.	Nazwa
1.	„FUNDACJA DZIECIOM "POMAGAJ"
2.	Stowarzyszenie „Jak w Rodzinie” w Godzieszach Wielkich
3.	Uczniowski Klub Sportowy "Zefir" przy Szkole Podstawowej w Woli Droszewskiej
4.	Ludowy Zespół Sportowy LZS Godziesze Wielkie
5.	„AKADEMIA SPORTU” w Godzieszach Wielkich
6.	Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów
7.	„Fundacja Skrzydła Lasu”
8.	Fundacja Szpital Wolica
9.	Fundacja Święto Zdrowia
10.	Stowarzyszenie Orkiestra Dęta Osp Godziesze Wielkie
11.	Ochotnicza Straż Pożarna w Białej
12.	Ochotnicza Straż Pożarna w Borku
13.	Ochotnicza Straż Pożarna w Godzieszach Wielkich
14.	Ochotnicza Straż Pożarna w Józefowie
15.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kolonii-Kakawie
16.	Ochotnicza Straż Pożarna w Krzemionce
17.	Ochotnicza Straż Pożarna w Saczynie
18.	Ochotnicza Straż Pożarna w Starej Kakawie
19.	Ochotnicza Straż Pożarna w Stobnie
20.	Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Droszewskiej
21.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zadowicach
22.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zajączkach Bankowych
23.	Ochotnicza Straż Pożarna w Żydowie
24.	Koło Gospodyń Wiejskich w Białej koło Godziesz
25.	Koło Gospodyń Wiejskich w Godzieszach Małych Godzieszanki Małe
26.	Koło Gospodyń Wiejskich w Godzieszach Wielkich Godzieszanki
27.	Koło Gospodyń Wiejskich w Godzieszkach
28.	Koło Gospodyń Wiejskich w Józefowie Józefinki
29.	Koło Gospodyń Wiejskich w Kakawie-Kolonii
30.	Koło Gospodyń Wiejskich w Końskiej Wsi
31.	Koło Gospodyń Wiejskich w Krzemionce
32.	Koło Gospodyń Wiejskich w Nowej Kakawie
33.	Koło Gospodyń Wiejskich w Saczynie
34.	Koło Gospodyń Wiejskich w Skrzatkach
35.	Koło Gospodyń Wiejskich w Starej Kakawie
36.	Koło Gospodyń Wiejskich Stobno Bałdoń
37.	Koło Gospodyń Wiejskich w Takomyślach
38.	Koło Gospodyń Wiejskich w Woli Droszewskiej
39.	Koło Gospodyń Wiejskich w Wolicy Woliczanki
40.	Koło Gospodyń Wiejskich w Zajączkach Bankowych
41.	Koło Gospodyń Wiejskich w Żydowie



12. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli, ale również ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego, a także przed zjawiskami mogącymi zakłócić normalne funkcjonowanie obywateli, godzącymi w ogólnoprzyjęte normy postępowania. Jego utrzymanie jest istotne dla zapewnienia stanu optymalnego i sprawnego funkcjonowania społeczeństwa.

Dane udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Kaliszu, przedstawiają następującą aktywność przestępczą na terenie gminy Godziesze Wielkie w latach 2019-2024:

Tabela 27: Liczba interwencji policyjnych na terenie gminy Godziesze Wielkie w latach 2019-2024, oprac. na podstawie danych udostępnionych przez Komendę Powiatową Policji w Kaliszu

Kategoria zdarzenia	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Wykroczenia	654	689	473	745	733	823
Przestępstwa	71	78	76	62	52	49

Dane statystyczne dotyczące liczby przestępstw i wykroczeń wskazują, że liczba wykroczeń sukcesywnie rośnie, liczba przestępstw natomiast od 2022 roku spada.

Na analizowanym terenie działa 13 jednostek OSP dbających o bezpieczeństwo mieszkańców i obszaru gminy w zakresie ochrony przeciwpożarowej i działań w zakresie zwalczania skutków klęsk i katastrof związanych ze zjawiskami pogodowymi jak również działań w zakresie zagrożeń i wypadków w ruchu drogowym czy działań dotyczących usuwania siedlisk niebezpiecznych owadów.

Tabela 28: Liczba interwencji OSP na terenie gminy Godziesze Wielkie w latach 2019-2024, oprac. na podstawie danych udostępnionych przez OSP

Kategoria zdarzenia	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Pożary	97	54	61	91	147	87
Miejscowe zagrożenia	72	109	149	103	90	106
Fałszywe alarmy	11	13	11	12	8	7

13. Finanse samorządowe

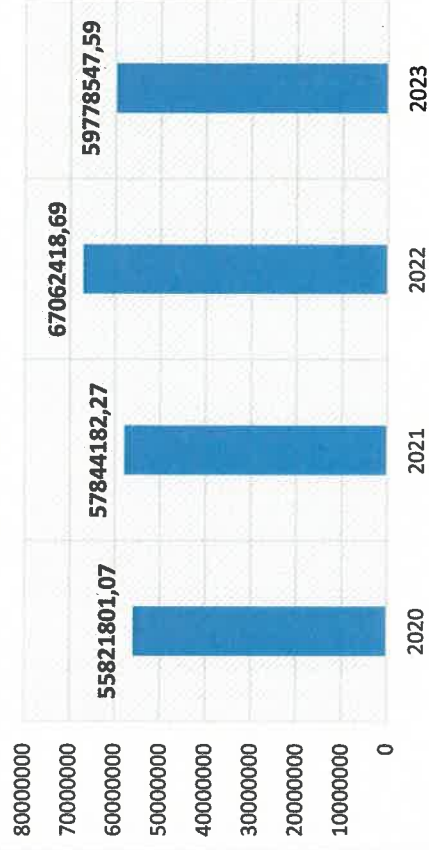
Zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów dot. wskaźników dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla poszczególnych gmin (wskaźniki G), powiatów (wskaźniki P) i województw (wskaźniki W), stanowiących podstawę do wyliczenia rocznych kwot części wyrównawczej subwencji ogólnej i wpłat na 2024 r. odpowiednio dla gmin, powiatów i województw (wg zasad określonych w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego - Dz.U. z 2022 r. poz. 2267, z późn. zm.) ww. wskaźnik dla gminy Godziesze Wielkie, w zakresie dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych - planowane dochody na 2024 r., w zakresie pozostałych dochodów podatkowych - wykonane dochody za 2022 r., wynosi 1 563,71 PLN¹⁰.

Poniżej przedstawiono dane historyczne z zakresu finansów samorządowych adekwatnych dla analizowanej jednostki administracyjnej.

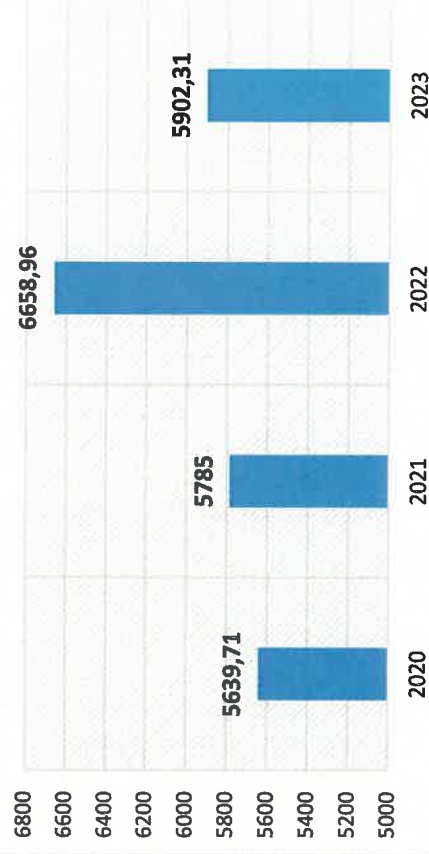
¹⁰ Wskaźniki dochodów podatkowych gmin, powiatów i województw na 2024 r. - Ministerstwo Finansów - Portal Gov.pl (www.gov.pl)

Ilustracja 15: Finanse samorządowe gminy Godziesze Wielkie, źródło: Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl>

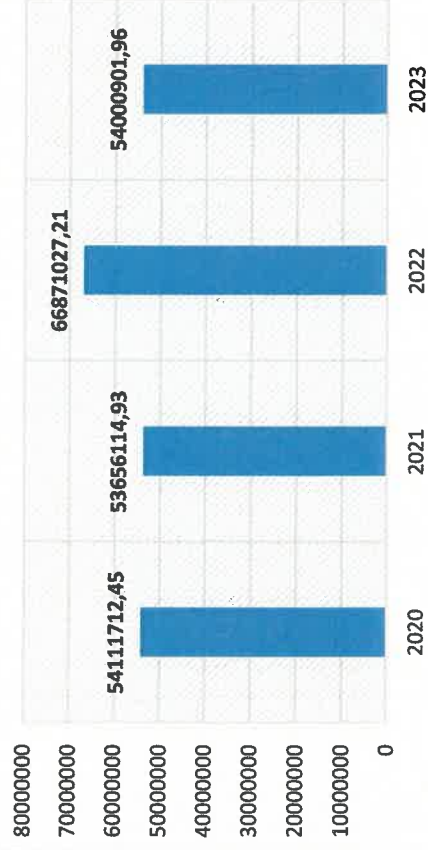
Dochody gminy ogółem



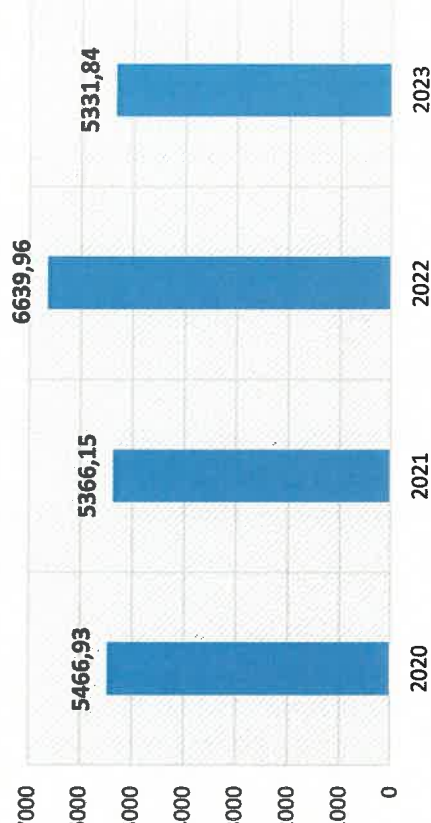
Dochody na 1 mieszkańca ogółem



Wydatki gminy ogółem

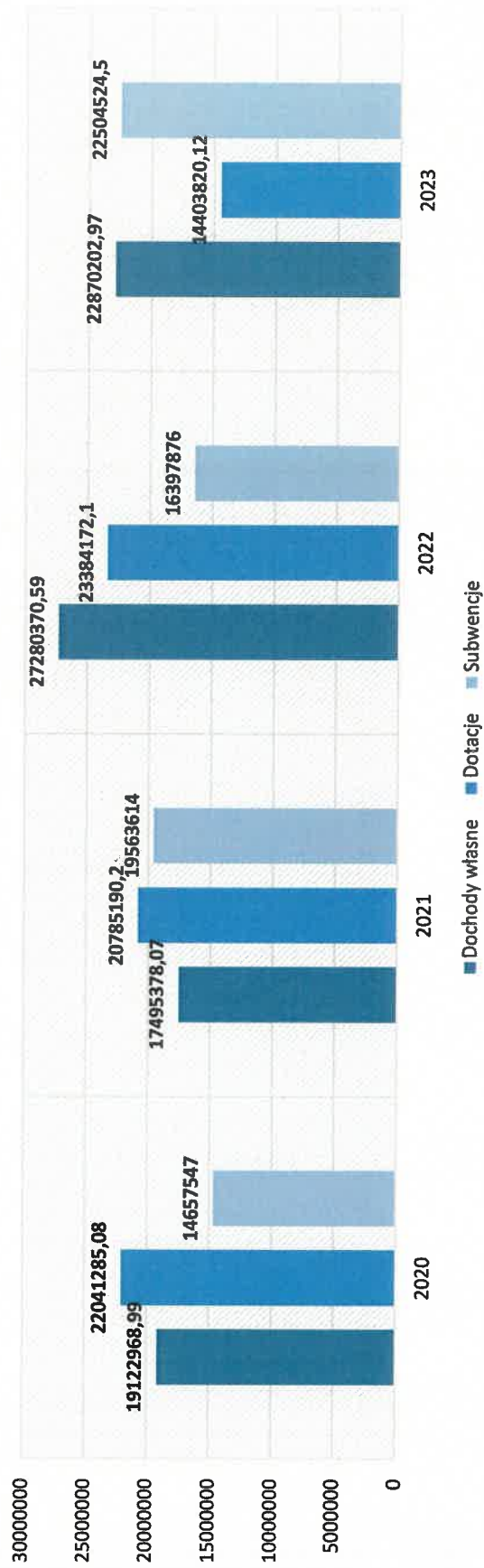


Wydatki na 1 mieszkańca



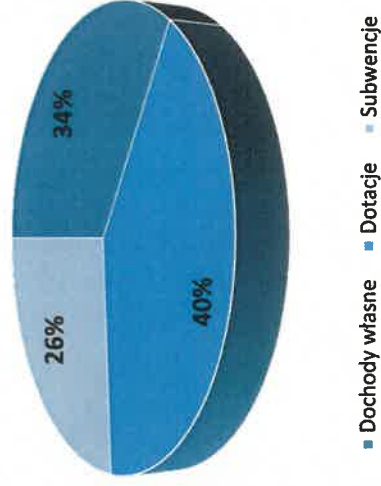


Dochody własne, dotacje, subwencje

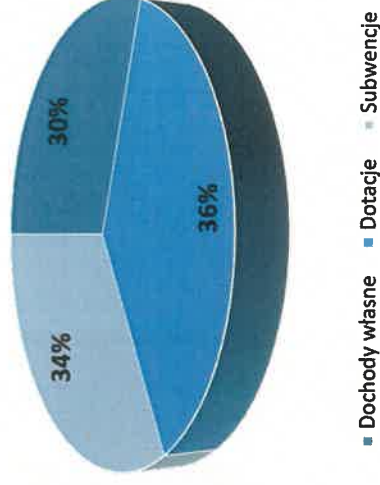




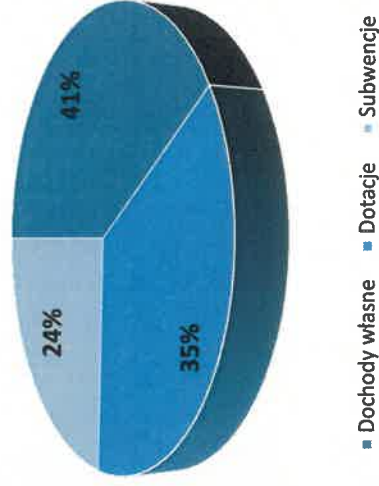
Udział procentowy dochodów w 2020 r.



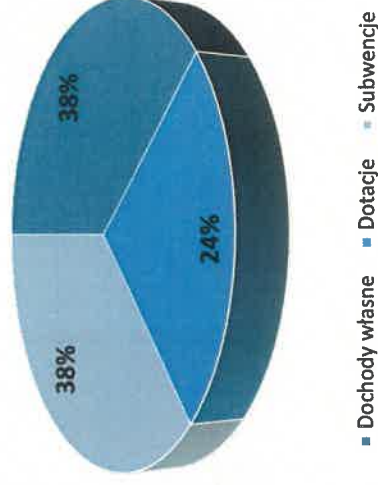
Udział procentowy dochodów w 2021 r.



Udział procentowy dochodów w 2022 r.



Udział procentowy dochodów w 2023 r.



14. Gmina w ocenie mieszkańców

W ramach partycypacji społecznej związanej z opracowaniem strategii rozwoju gminy oraz na potrzeby uzyskania opinii mieszkańców dot. oceny aktualnej sytuacji w gminie Godziesze Wielkie przeprowadzono badanie ankietowe dot. stanu istniejącego oraz perspektyw rozwoju gminy.

Celem badania ankietowego było celem zaangażowanie społeczności lokalnej i stworzenie możliwości wypowiedzenia się mieszkańców gminy w tak ważnych zagadnieniach, jakimi są kierunki rozwoju i przedsięwzięcia realizowane na terenie gminy Godziesze Wielkie a w perspektywie stworzenie dokumentu – Strategii rozwoju gminy – wynikającego ze wspólnych obserwacji, potrzeb i pomysłów mieszkańców z założeniem systematycznego i skutecznego realizowania wyznaczonych celów.

Na bazie uzyskanych wyników poniżej przedstawiono ocenę gminy Godziesze Wielkie przez jej mieszkańców.

Tabela 29: Wyniki najlepiej i najgorzej ocenianych obszarów życia/działalności w gminie Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie analizy badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy

OBSZARY NAJLEPIEJ OCENIANE	BARDZO DOBRE	DOBRE	ŁĄCZNA ILOŚĆ POZYTYWNYCH OCEN
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE PODSTAWOWYM	8	9	17
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ	9	7	16
JAKOŚĆ RZĄDZENIA ORAZ FUNKCJONOWANIE ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W GMINIE	7	9	16
DOSTĘP DO INSTYTUCJI, PLACÓWEK USŁUGOWYCH	7	9	16
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNYCH (W TYM: PLACE, SKWERY, PARKI)	2	14	16
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ (WODOCIĄGI)	4	12	16
OBSZARY OCENIANE NAJGORZEJ	ZŁE	BARDZO ZŁE	ŁĄCZNA ILOŚĆ NEGATYWNYCH OCEN
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ SZKOLNICTWA NA POZIOMIE ŚREDNIM	5	6	11
USŁUGI TURYSTYCZNE	5	5	10
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY KULTURY I ROZRYWKI	7	2	9
DOSTĘP DO INTERNETU	5	3	8
DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY SPORTU I REKREACJI, CIEKAWEGO SPĘDZENIA CZASU	5	3	8
ATRAKCYJNE MIEJSCA PRACY W PRZEMYŚLE	6	2	8
WSPÓŁPRACA BIZNESU, ROLNICTWA Z UCZELNIAMI, CENTRAMI TRANSFERU WIEDZY	6	2	8
DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ OPIEKI ZDROWOTNEJ	8	0	8

Wśród inwestycji wskazanych przez ankietowanych jako priorytetowe wymienić należy inwestycje tj.:

- Budowa/utworzenie żłobka (publicznego);
- Budowa nowych i modernizacja istniejących dróg oraz budowa dróg rowerowych (Godziesze Wielkie, Kakawa Kolonia Krzemionka, Zadowice);
- Budowa oświetlenia ulicznego na terenie gminy;
- Rozwój transportu publicznego- zwiększenie wymiaru transportu autokarowego;
- Modernizacja ośrodka sportu i rekreacji oraz budowa boiska Orlik w Szwacinie;
- Remont budynków szkół podstawowych;
- Budowa szkolnych boisk;

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



- Remont placu zabaw przedszkola w Godzieszach Wielkich;
- Budowa domu opieki dla osób z ciężkimi chorobami.

Określając miejsca i obiekty na terenie gminy wymagające pilnej rewitalizacji, ankietowani wskazali:

- Urząd Gminy w Godzieszach Wielkich;
- Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Woli Doroszewskiej;
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Godzieszach Wielkich;
- Ośrodek zdrowia w Godzieszach Wielkich;
- PSZOK w Saczynie;
- Budynek OSP w Godzieszach Wielkich;
- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Szwacinie;
- Drogowe miasteczko i przestrzeń między szkołą podstawową a przedszkolem w Godzieszach Wielkich;
- Oczyszczalnia ścieków Godziesze Małe;
- Oczyszczalnia ścieków Saczyn

Dodatkowo do istotnych inwestycji należy zaliczyć

- Budowę nowego obiektu SUW Wolica;
- Wymianę sieci wodociągowej.

Określając główne problemy społeczne występujące na terenie gminy Godziesze Wielkie ankietowani wskazali:

- brak atrakcyjnych miejsc pracy,
- alkoholizm,
- wzrost liczby osób starszych,
- wzrost liczby osób niepełnosprawnych i chorych.

Atutami i mocnymi stronami gminy według ankietowanych są:

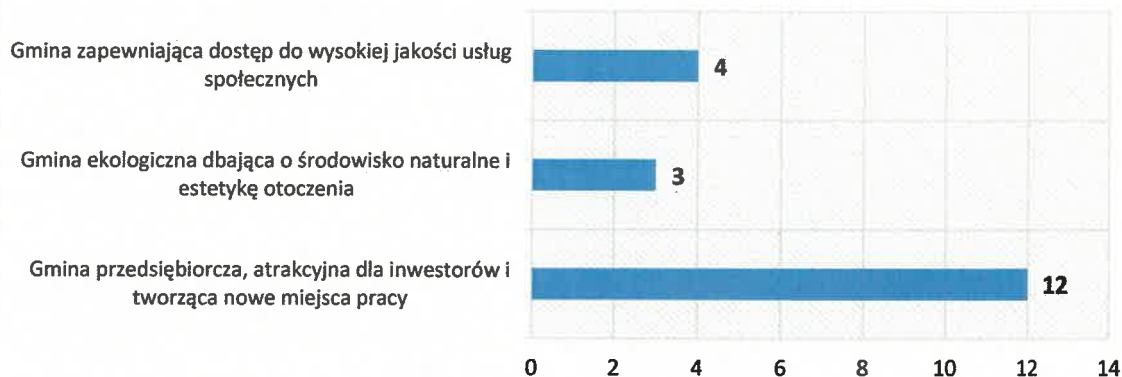
- Infrastruktura techniczna: wodociągi, kanalizacja;
- Infrastruktura dróg;
- Wiejski Inkubator Przedsiębiorczości w Kakawie Kolonii;
- Wsparcie rodziców i opiekunów poprzez organizację półkolonii dla dzieci i młodzież w okresie przerw szkolnych;
- Działalność organizacji pozarządowych, klubów i stowarzyszeń tu w szczególności: jednostki OSP, Orkiestra dęta, Klub kolarski Zefir, Stowarzyszenie jak w rodzinie;
- Wydarzenia kulturalne i sportowe tj. konkurs pieśni patriotycznej, dożynki gminne czy wyścigi kolarskie, gminne święto sportu.

W oparciu o mocne strony gminy Godziesze Wielkie ankietowani określili wizję i priorytety rozwoju sprzyjające wykorzystaniu jej potencjału.



Ilustracja 16: Priorytety rozwojowe wskazane przez ankietowanych, oprac. na podstawie analizy badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy¹¹

WIZJA ROZWOJU GMINY GODZIESZE WIELKIE WEDŁUG ANKIETOWANYCH



15. Gmina Godziesze Wielkie w obiektywie

Ilustracja 17: Gmina Godziesze Wielkie w obiektywie, źródło: <https://godzieszewielkie.pl/gmina/galeria>



¹¹ Ze względu na brak udzielenia odpowiedzi na pytanie przez wszystkich respondentów, głosy w przedstawionej grafice nie sumują się.

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych





16. Analiza SWOT

Przeprowadzona diagnoza obszaru oraz wnioski z analizy badań ankietowych społeczności lokalnej pozwoliły na wskazanie silnych i słabych stron gminy Godziesze Wielkie a także szans i zagrożeń identyfikujących gminę.

Analiza SWOT – kapitał społeczny

MOCNE STRONY	▪ Dodatni przyrost naturalny i wzrostowa prognoza demograficzna; ▪ Aktywność społeczna: działalność OSP, kół gospodyń wiejskich, klubów sportowych; ▪ Podmioty wspierające działania oddolne: Wiejski Inkubator Przedsiębiorczości w Kakawie-Kolonii, który pełni wiele funkcji skupiając organizacje pozarządowe realizujące wszelkie inicjatywy integrujące, edukujące i aktywizujące lokalną społeczność; ▪ Wydarzenie kulturalno-sportowe np. konkurs pieśni patriotycznej, dożynki gminne czy wyścigi kolarskie; ▪ Dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym; ▪ Dostępność i jakość edukacji przedszkolnej; ▪ Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Godzieszach Wielkich.
SŁABE STRONY	▪ Wzrastająca liczba osób starszych; ▪ Brak dostępu do specjalistycznej i kompleksowej opieki zdrowotnej; ▪ Brak miejsc przeznaczonych dla osób starszych i chorych (opieka, rehabilitacja); ▪ Brak publicznego żłobka; ▪ Potrzeba modernizacji i doposażenia obiektów infrastruktury społecznej i edukacyjnej.
SZANSE	▪ Zwiększenie zakresu dostępu do kompleksowej opieki zdrowotnej; ▪ Utworzenie nowych miejsc integracji społecznej; ▪ Utworzenie miejsc przeznaczonych dla osób starszych i chorych (opieka, rehabilitacja); ▪ Zwiększenie dostępu do świadczeń społecznych i programów pomocowych; ▪ Możliwość wsparcia inicjatyw społecznych w oparciu o finansowanie zewnętrzne.
ZAGROŻENIA	▪ Tendencja tzw. „starzenia się społeczeństwa”; ▪ Wzrastające potrzeby osób starszych i niesamodzielnych; ▪ Wzrastający problem alkoholizmu; ▪ Brak atrakcyjnych miejsc pracy; ▪ Zagrożenie bezrobociem i wzrastające zagrożenie biedą; ▪ Ograniczona ilość środków na inwestycje i działania w obszarze kapitału ludzkiego.

Analiza SWOT – Infrastruktura i środowisko

MOCNE STRONY	▪ Wysoki poziom zwodociągowania gminy; ▪ Korzystne położenie komunikacyjne i zadowalająca jakość większości dróg na terenie gminy; ▪ Stosunkowo dobra jakość powietrza; ▪ Obszar chronionego krajobrazu Dolina Rzeki Prośny. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 10 602,40 ha, a na terenie Godziesze Wielkie 1 596,63 ha; ▪ Lesistość obszaru.
SŁABE STRONY	▪ Brak optymalnego poziomu skanalizowania gminy; ▪ Potrzeba modernizacji gminnych oczyszczalni ścieków; ▪ Niezadowolający stan nawierzchni niektórych dróg i brak odpowiedniej infrastruktury około drogowej: oświetlenie, drogi rowerowe; ▪ Brak optymalnych rozwiązań w zakresie transportu publicznego; ▪ Potrzeba rewitalizacji obszarów i budynków o funkcji publicznej.
SZANSE	▪ Możliwość wsparcia inwestycji w oparciu o finansowanie zewnętrzne; ▪ Budowa dróg rowerowych i oświetlenia ulicznego; ▪ Poprawa dostępu do zbiorowego transportu publicznego; ▪ Wzrost poziomu skanalizowania gminy; ▪ Wzrost świadomości ekologicznej społeczności lokalnej.

**Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych**



ZAGROŻENIA	▪ Wzrost ilości produkcji odpadów komunalnych i ich niewłaściwe gospodarowanie przez część właścicieli nieruchomości; ▪ Degradacja środowiska naturalnego; ▪ Wzmoczone zmiany klimatyczne (wzrost temperatury, susze, ulewne deszcze); ▪ Ograniczona ilość środków na realizację inwestycji.
-------------------	---

Analiza SWOT – potencjał gospodarczy

MOCNE STRONY	▪ Wiejski Inkubator Przedsiębiorczości w Kakawie-Kolonii; ▪ Rosnąca ilość podmiotów gospodarczych; ▪ Potencjał rolno-spożywczy gminy; ▪ Aktywność społeczności lokalnej.
SŁABE STRONY	▪ Brak inwestorów zewnętrznych; ▪ Brak sieci nowoczesnych gospodarstw rolnych; ▪ Niewystarczające udogodnienia dla rozwoju przedsiębiorczości.
SZANSE	▪ Sprowadzenie do gminy dużego inwestora w branży rolno-spożywczej, przetwórczej stymulującego rozwój branży i zatrudnienia; ▪ Wspieranie innowacji i rozwój eksportu usług i produktów; ▪ Udogodnienia dla przedsiębiorców (w tym: ulgi, przygotowane tereny pod inwestycje); ▪ Stabilizacja geopolityczna na świecie (koniec wojny w Ukrainie).
ZAGROŻENIA	▪ Kryzys ekonomiczno-gospodarczy i spowolnienie gospodarcze w kraju i na świecie; ▪ Wzrastająca inflacja; ▪ Malejąca opłacalność produkcji rolnej; ▪ Brak inwestora w branży rolno-spożywczej, przetwórczej; ▪ Brak wystarczającej promocji gospodarczej gminy.

17. Podsumowanie

Tabela 30: Resume diagnozy obszaru

Kategoria	Cechy/uwarunkowania gminy Godziesze Wielkie
Położenie i przynależność administracyjna	Gmina Godziesze Wielkie to gmina wiejska leżąca w województwie wielkopolskim w południowej części powiatu kaliskiego. Jej powierzchnia wynosi 105 km² a w jej skład wchodzi 25 sołectw. Gmina Godziesze Wielkie graniczy z sześcioma jednostkami samorządu gminnego: - od północnego zachodu z miastem Kalisz, - od północy z gminą Opatówek, - od wschodu z gminą Szczytniki, - od południowego wschodu i południa z gminą Brzeziny, - od zachodu z gminami Sieroszewice i Nowe Skalmierzyce. - zachodnia granica biegnie wzdłuż rzeki Prosnę.
Demografia	Powierzchnia gminy obejmuje 10 510 ha i według danych wewnętrznych gminy stan na dzień 31.03.2025 r. zamieszkuje ją 10 016 osób z czego 4 984 osoby to kobiety ze średnią gęstością zaludnienia 84 osób/km².

**Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych**



	W latach 2015-2024 liczba ludności w gminie wzrosła o 9%. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego trend wzrostowy będzie utrzymywał się w kolejnych latach.
Kultura i edukacja	Na terenie gminy obecnie funkcjonują następujące placówki edukacyjne, dla których organem prowadzącym jest Gmina Godziesze Wielkie: ▪ Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Godzieszach Wielkich; ▪ Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Woli Droszewskiej; ▪ Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Starej Kakawie; ▪ Szkoła Podstawowa im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Stobnie Siódmym; ▪ Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego w Żydowie; ▪ Publiczne Przedszkole w Godzieszach Wielkich; ▪ Publiczne Przedszkole w Woli Droszewskiej; ▪ Publiczne Przedszkole w Stobnie Siódmym; ▪ Oddziały Przedszkolne przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Starej Kakawie; ▪ Oddziały Przedszkolne przy Szkole Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Żydowie. Na terenie gminy funkcjonuje prywatny żłobek. W gminie działa Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Godziesze Wielkie posiadająca filię w Woli Doroszewskiej.
Pomoc społeczna i ochrona zdrowia	Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz inne zadania zlecone gminie i zadania własne gminy, w szczególności w ramach ustaw o: świadczeniach rodzinnych, świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ochronie zdrowia psychicznego, Karcie Dużej Rodziny, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy państwa w wychowaniu dzieci, pomocy osobom uprawnionym do alimentów na terenie gminy Godziesze Wielkie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Godzieszach Wielkich znajdujący się w budynku Gminy Godziesze Wielkie przy ulicy 11 Listopada 10. Na terenie gminy funkcjonuje przychodnia MEDYCYNĄ RODZINNA sp. z o.o. zlokalizowana przy ul. Kaliskiej 2 w Godzieszach Wielkich, świadcząca usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. W zakresie obsługi specjalistycznej, gmina znajduje się w zasięgu podmiotów zlokalizowanych w Kaliszu.
Mieszkalnictwo	Zgodnie z danymi wewnętrznymi gminy całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Godziesze Wielkie (stan na dzień 31.12.2024 r.) to 3 131 mieszkań, zatem przeciętnie na każde z mieszkań przypada 3,2 osoby. Na terenie gminy brak mieszkań komunalnych.
Gospodarka przestrzenna i granice ochrony konserwatorskiej	Gmina Godziesze Wielkie to gmina o dominującej funkcji rolniczej. Sieć osadniczą gminy Godziesze Wielkie tworzą 25 wsi sołeckie, siedzibą gminy i urzędu są Godziesze Wielkie. Powierzchnia gminy obejmuje 10.510 ha a rozciągłość gminy z zachodu na wschód wynosi ca 12,3 km, a z południa na północ ca 14,7 km. Przestrzeń gminy Godziesze Wielkie stanowią następujące główne rodzaje użytkowania terenu: - tereny zwartej zabudowy poszczególnych wsi gminy,

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



	- powstające tereny działalności gospodarczej, skoncentrowane w rejonie drogi powiatowej, jak i rozproszone w poszczególnych miejscowościach, - strefa upraw z pojedynczymi pojawiającymi się zabudowaniami najczęściej o charakterze zabudowy zagrodowej, - tereny kompleksów leśnych, położone w północnej, zachodniej i wschodniej części gminy. Na terenie gminy Godziesze Wielkie istnieje wyłącznie sieć komunikacyjna drogowa (kolej nie przebiega przez teren gminy). Na obszarze gminy znajduje się dziesięć obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków w tym m.in. kościół parafialny pw. św. Bartłomieja w Godzieszach Wielkich.	
Infrastruktura i środowisko	Sieć wodociągowa	
	długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	192,19
	liczba podłączonych budynków mieszkalnych do sieci wodociągowej	2 723
	liczba ludności gminnej korzystającej z sieci wodociągowej	9 057
	% ludności gminnej korzystającej z sieci wodociągowej	94 %
	liczba ujęć wody	2
	Sieć kanalizacyjna	
	długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	39,38
	liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej	975
	liczba ludności gminnej korzystającej z sieci kanalizacyjnej	3 582
	% ludności gminnej korzystającej z sieci kanalizacyjnej	37 %
	Oczyszczalnie ścieków	
	liczba oczyszczalni ścieków	2
	liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	2 396
	średnia dobową przepustowość oczyszczalni ścieków	250
	Drogi	
	długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	232,187
	w tym długość dróg gminnych (w km)	186,990
Gospodarka odpadami	Na terenie gminy Godziesze Wielkie nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych, dlatego gmina jest członkiem Związku Komunalnego Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina” – odebrane od właścicieli nieruchomości (niesegregowane) zmieszane odpady komunalne, bioodpady stanowiące odpady komunalne oraz przeznaczone do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	

**Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych**



	niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych trafiają do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Orli Staw” Orli Staw 2, 62-834 Ceków. Na terenie gminy Godziesze Wielkie od 2020 roku działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Na dzień 31 grudnia 2023 r. liczba osób zameldowanych na terenie gminy Godziesze Wielkie wynosiła 9914, natomiast zadeklarowana przez właścicieli nieruchomości sumaryczna liczba osób zamieszkujących nieruchomości położone na terenie gminy wynosi 9714. Liczba odpadów z roku na rok wzrasta, co wiązać się może ze wzrostem świadomości ekologicznej mieszkańców i przekazywaniem odpadów do wyznaczonych punktów.																																	
Gospodarka i rolnictwo	Porównując dane statystyczne dotyczące liczebności podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na obszarze gminy Godziesze Wielkie z lat 2020-2024 zauważalny jest stały wzrost ich liczebności i na dominantę przedsiębiorstw prywatnych zatrudniających od 0 do 9 osób. Gmina Godziesze Wielkie jest typowo rolniczą gminą, o dość silnie rozwiniętych działach specjalnych rolnictwa, w tym przede wszystkim ogrodnictwa i sadownictwa. <table><tr><th>Lp.</th><th>Rodzaj gruntów</th><th>Wielkość (ha)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Grunty orne</td><td>6 514,7937</td></tr><tr><td>2.</td><td>Sady</td><td>54,7521</td></tr><tr><td>3.</td><td>Łąki trwałe</td><td>745,9625</td></tr><tr><td>4.</td><td>Pastwiska trwałe</td><td>635,8645</td></tr><tr><td>5.</td><td>Grunty rolne zabudowane</td><td>306,3117</td></tr><tr><td>6.</td><td>Grunty rolne pod stawami</td><td>12,2384</td></tr><tr><td>7.</td><td>Grunty rolne pod rowami</td><td>59,9405</td></tr><tr><td>8.</td><td>Grunty rolne zadrzewione i zakrzewione</td><td>41,3945</td></tr><tr><td>9.</td><td>Nie użytki</td><td>53,5407</td></tr><tr><td>10.</td><td>Lasy</td><td>1599,3878</td></tr></table>	Lp.	Rodzaj gruntów	Wielkość (ha)	1.	Grunty orne	6 514,7937	2.	Sady	54,7521	3.	Łąki trwałe	745,9625	4.	Pastwiska trwałe	635,8645	5.	Grunty rolne zabudowane	306,3117	6.	Grunty rolne pod stawami	12,2384	7.	Grunty rolne pod rowami	59,9405	8.	Grunty rolne zadrzewione i zakrzewione	41,3945	9.	Nie użytki	53,5407	10.	Lasy	1599,3878
Lp.	Rodzaj gruntów	Wielkość (ha)																																
1.	Grunty orne	6 514,7937																																
2.	Sady	54,7521																																
3.	Łąki trwałe	745,9625																																
4.	Pastwiska trwałe	635,8645																																
5.	Grunty rolne zabudowane	306,3117																																
6.	Grunty rolne pod stawami	12,2384																																
7.	Grunty rolne pod rowami	59,9405																																
8.	Grunty rolne zadrzewione i zakrzewione	41,3945																																
9.	Nie użytki	53,5407																																
10.	Lasy	1599,3878																																
Rynek pracy i aktywność społeczna	Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu zawartymi w Sprawozdaniu o rynku pracy 01.01.2024-31.12.2024 na terenie gminy Godziesze Wielkie zarejestrowanych było 113 osób bezrobotnych w tym 62 kobiety. Gmina Godziesze Wielkie przynależy do Stowarzyszenia „LGD7-Kraina Nocy i Dni”. Stowarzyszenie działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, uwzględnia ochronę oraz promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, rozwój turystyki oraz popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych. Podmiotem aktywizującym społeczność lokalną jest Wiejski Inkubator Przedsiębiorczości w Kakawie-Kolonii, skupiający organizacje pozarządowe realizujące wszelkie inicjatywy integrujące, edukujące i aktywizujące lokalną społeczność. Obecnie na terenie gminy zarejestrowanych jest 41 organizacji pozarządowych.																																	
Bezpieczeństwo publiczne	Dane statystyczne dotyczące liczby przestępstw i wykroczeń wskazują, że liczba wykroczeń sukcesywnie rośnie, liczba przestępstw natomiast od 2022 roku spada. Na analizowanym terenie działa 13 jednostek OSP dbających o bezpieczeństwo mieszkańców i obszaru gminy w zakresie ochrony przeciwpożarowej i działań w zakresie zwalczania skutków klęsk i katastrof związanych ze zjawiskami pogodowymi jak również																																	

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



	działań w zakresie zagrożeń i wypadków w ruchu drogowym czy działań dotyczących usuwania siedlisk niebezpiecznych owadów.
Finanse samorządowe	Zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów dot. wskaźników dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca dla poszczególnych gmin (wskaźniki G), stanowiących podstawę do wyliczenia rocznych kwot części wyrównawczej subwencji ogólnej i wpłat na 2024 r. ww. wskaźnik dla gminy Godziesze Wielkie, w zakresie dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych - planowane dochody na 2024 r., w zakresie pozostałych dochodów podatkowych – wykonane dochody za 2022 r., wynosi 1 563,71 PLN. W 2023 roku dochody gminy ogółem wyniosły 59778547,59 PLN, a wydatki 54000901,96 PLN.

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych

Spis tabel

Tabela 1: Wykaz sołectw, wsi i przysiółków w gminie Godziesze Wielkie	3
Tabela 2: Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach gminy Godziesze Wielkie, źródło: dane wewnętrzne gminy stan na dzień 31.03.2025 r.	5
Tabela 3: Przyrost naturalny w gminie Godziesze Wielkie w latach 2019-2024, oprac. własne na podstawie oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie, stan na dzień 31.12.2024 r.	6
Tabela 4: Ekonomiczne grupy wiekowe mieszkańców gminy Godziesze Wielkie oprac. oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie stan na dzień 31.12.2024 r.	6
Tabela 5: Saldo migracyjne, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie stan na dzień 31.12.2024 r.	8
Tabela 6: Placówki edukacyjne w gminie Godziesze Wielkie, oprac. własne na podstawie oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie, stan na dzień 31.12.2024 r.	10
Tabela 7: Podstawowe dane charakteryzujące obszar „edukacja” w gminie Godziesze Wielkie, źródło: dane wewnętrzne gminy Godziesze Wielkie	11
Tabela 8: Beneficjenci pomocy społecznej w gminie Godziesze Wielkie w latach 2019-2024, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie	12
Tabela 9: Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z podziałem na kategorie udzielanej pomocy przez GOPS w latach 2019-2024, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie	13
Tabela 10: Placówki opieki zdrowotnej w gminie Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie	13
Tabela 11: Liczba mieszkań na terenie gminy, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie	13
Tabela 12: Wykaz zabytków wpisanych do Rejestru Zabytków, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie	14
Tabela 13: Infrastruktura techniczna na obszarze gminy Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie	15
Tabela 14: Podział na rodzaje usług i zasięgów.....	16
Tabela 15: Liczbowy i procentowy udział zasięgów oraz liczba punktów adresowych na terenie gminy w zależności od przepustowości.	16
Tabela 16: Liczba zasięgów z podziałem na medium.....	17
Tabela 17: Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Godziesze Wielkie, źródło: Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje	19
Tabela 18: Informacja o poszczególnych rodzajach odpadów komunalnych zebranych w PSZOK-u w Saczynie w 2023 r., oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie	25
Tabela 19: Działalność gospodarcza wg kodów PKD, źródło: dane gminy Godziesze Wielkie, stan na dzień 31.03.2025 r.	25
Tabela 20: Podmioty gospodarcze według klas wielkości na terenie gminy Godziesze Wielkie w latach 2020-2024, źródło GUS BDL https://bdl.stat.gov.pl/bdl	42
Tabela 21: Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Godziesze Wielkie w latach 2020-2024 według rejestru regon, źródło: GUS BDL https://bdl.stat.gov.pl/bdl	42
Tabela 22: Struktura użytków rolnych w gminie Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie	43

Załącznik nr 2: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej
i przestrzennej gminy Godziesze Wielkie
Analiza danych statystycznych



Tabela 23: Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych w gminie Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie	43
Tabela 24: Wielkość użytków rolnych w poszczególnych sołectwach/miejscowościach, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie.....	44
Tabela 25: Struktura bezrobocia na terenie gminy Godziesze Wielkie stan na dzień 31.12.2024 r., na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Kaliszu	45
Tabela 26: Wykaz organizacji pozarządowych na terenie gminy Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie	46
Tabela 27: Liczba interwencji policyjnych na terenie gminy Godziesze Wielkie w latach 2019-2024, oprac. na podstawie danych udostępnionych przez Komendę Powiatową Policji w Kaliszu	47
Tabela 28: Liczba interwencji OSP na terenie gminy Godziesze Wielkie w latach 2019-2024, oprac. na podstawie danych udostępnionych przez OSP	47
Tabela 29: Wyniki najlepiej i najgorzej ocenianych obszarów życia/działalności w gminie Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie analizy badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy	51
Tabela 30: Resume diagnozy obszaru.....	56

Spis ilustracji

Ilustracja 1: Gmina Godziesze Wielkie – lokalizacja, oprac. własne na podstawie map dostępnych w Internecie.....	3
Ilustracja 2: Struktura płciowa mieszkańców gminy Godziesze Wielkie, źródło: dane wewnętrzne gminy stan na dzień 31.03.2025 r.	5
Ilustracja 3: Krzywa przyrostu naturalnego w gminie Godziesze Wielkie, oprac. na podstawie oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie, stan na dzień 31.12.2024 r.	6
Ilustracja 4: Grupy ekonomiczne mieszkańców w ujęciu procentowym, oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie stan na dzień 31.12.2024 r.	7
Ilustracja 5: Migracje ludności w latach 2013-2022, oprac. własne oprac. na podstawie danych wewnętrznych gminy Godziesze Wielkie stan na dzień 31.12.2024 r.	8
Ilustracja 6: Populacja w gminie Godziesze Wielkie w latach 2015-2024, oprac. własne na podstawie danych statystycznych GUS BDL, źródło: GUS BDL https://bdl.stat.gov.pl/bdl stan nadziej 31 grudnia dla każdego z analizowanych roczników.	8
Ilustracja 7: Średni wiek mieszkańca w ujęciu porównawczym kraj-województwo-gmina, źródło: GUS BDL https://bdl.stat.gov.pl/bdl	9
Ilustracja 8: Prognoza ludności dla gminy Godziesze Wielkie na lata 2026-2040, oprac. własne na podstawie Prognozy ludności dla gmin na lata 2023-2060, Gminy ludność. Tablica: Gminy ludność. Tablica zbiorcza w formacie xls, oprac. Główny Urząd Statystyczny, źródło: https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2023-2060,11,1.html	9
Ilustracja 9: Oznaczenie miejscowości, w których zlokalizowane są placówki edukacyjne na terenie gminy Godziesze Wielkie, oprac. własne na podstawie mapy:.....	12
Ilustracja 9: Strefa wielkopolska wraz z podziałem administracyjnym, źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2023”, https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/publications/card/2016	22
Ilustracja 10: źródło: Lokalizacja obszarów cennych przyrodniczo na terenie gminy Godziesze Wielkie, https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/	23
Ilustracja 11: Łączna ilość odpadów komunalnych odebranych w latach 2020-2023- analiza porównawcza.....	24
Ilustracja 12: Podmioty według sektorów własnościowych w gminie Godziesze Wielkie w latach 2020-2024, oprac. na podstawie danych statystycznych GUS BDL https://bdl.stat.gov.pl/bdl	42
Ilustracja 13: Ujęcie % liczby gospodarstw rolnych w gminie Godziesze Wielkie według ich powierzchni	44
Ilustracja 14: Finanse samorządowe gminy Godziesze Wielkie, źródło: Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych, https://bdl.stat.gov.pl/bdl	48
Ilustracja 15: Priorytety rozwojowe wskazane przez ankietowanych, oprac. na podstawie analizy badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy	53
Ilustracja 16: Gmina Godziesze Wielkie w obiektywie, źródło: https://godzieszewielkie.pl/gmina/galeria	53



Załącznik nr 3

Gospodarowanie wodami, ryzykiem powodziowym i ryzykiem suszy



Spis treści

Wstęp.....	3
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.....	3
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarze dorzecza Odry	15
Plan przeciwdziałania skutkom suszy	16
Spis ilustracji	19
Spis tabel.....	19



Wstęp

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne strategia rozwoju gminy powinna uwzględniać ustalenia dokumentów planistycznych z zakresu gospodarowania wodami. Załącznik stanowi odniesienie do:

- Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjętego rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023r. poz. 335);
- Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (PZRP) przyjętego rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Dz. U. poz. 2714);
- Planu przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) przyjętego rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021r. (Dz. U. 2021r. poz. 1615);

Poniższe akapity zawierają podstawowe informacje dotyczące stanu i jakości jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych oraz mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego adekwatne dla obszaru gminy Godziesze Wielkie.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry ma na celu efektywne zarządzanie zasobami wodnymi, ochronę środowiska wodnego oraz zapewnienie zrównoważonego wykorzystania wód. Jest to ważny instrument wdrażania dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. w dziedzinie polityki wodnej. Warto podkreślić, że ten plan ma istotny wpływ na ochronę środowiska wodnego i zrównoważone wykorzystanie zasobów wodnych w dorzeczu Odry. Długość cieków głównego Odry wynosi 742 km na terytorium Polski, długość cieków istotnych (ciek lub kilka cieków, dla którego lub których wyznaczono JCWP) to 41 564,7 km. Główne dopływy lewostronne to: Opawa, Nysa Kłodzka, Bystrzyca, Bóbr, Nysa Łużycka, Kaczawa, prawostronne: Mała Panew, Widawa, Barycz, Obrzyca, Warta, Myśla, Ina.

Pod względem administracyjnym obszar dorzecza Odry leży w województwach: śląskim, opolskim, dolnośląskim, łódzkim, kujawsko-pomorskim, wielkopolskim, lubuskim, zachodniopomorskim i pomorskim. Podzielony jest na pięć regionów wodnych:

- region wodny Górnej Odry (RZGW Gliwice),
- region wodny Środkowej Odry (RZGW Wrocław),
- region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego (RZGW Szczecin),
- region wodny Warty (RZGW Poznań),
- region wodny Noteci (RZGW Bydgoszcz).

Gmina Godziesze Wielkie znajduje się w obszarze dorzecza Odry w regionie wodnym Warty. Region wodny Warty zajmuje powierzchnię około 37 173 km². Obejmuje zlewnię Warty od źródeł po ujście do Odry w okolicach Kostrzyna. Warta jest najdłuższym dopływem Odry o długości 808,2 km. Na obszarze regionu wodnego Warty zasilanie cieków powierzchniowych następuje w około 45-55% ze spływów powierzchniowych oraz w 45-55% z zasilania wodami podziemnymi. Udział zasilania podziemnego w całkowitym odpływie rocznym waha się od 50% na Nizinach Środkowopolskich do 55-65% na Pojezierzu Wielkopolskim i w górnej części regionu, aż do powyżej 65% m.in. na obszarze środkowej Warty. Region wodny Warty znajduje się całkowicie w obrębie jednego ekoregionu i są nim Równiny Centralne (100% powierzchni regionu).

Odnosząc się do obszaru terytorialnego PGW WP RZGW w Poznaniu związanego z regionem wodnym Warty przynależnym do obszaru dorzecza Odry, zgodnie z obowiązującą II aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r., poz. 335) na terenie Gminy Godziesze Wielkie zlokalizowane są jednolite części wód powierzchniowych rzecznych tj.: Kielbaśnica, Trojanówka od Pokrzywnicy do ujścia, Lipówka, Pokrzywnica, Prosna od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego, Prosna od Strugi Kraszewickiej do Ołoboku. W oparciu o obowiązujący Plan dla obszaru dorzecza Odry w regionie wodnym Warty wszystkie jednolite części wód powierzchniowych rzecznych



charakteryzuje zły stan wód, w związku z czym są one zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Wszystkie jednolite rzeczne posiadają odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Dla wszystkich jednolitych ustalono odstępstwa z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na odroczeniu w czasie terminu osiągnięcia celów środowiskowych oraz z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej polegające na złagodzeniu celów środowiskowych. Z terenem gminy nie są związane jednolite części wód powierzchniowych jeziornych.

Do największych miast w regionie wodnym należą: Poznań, Łódź, Gorzów Wielkopolski, Konin, Koło, Kalisz oraz Częstochowa. Gmina położona jest w zlewni rzeki Prosnę.

W ujęciu ogólnym, zgodnie z art. 4 ust. 1 RDW celem dla wód powierzchniowych jest:

- nie pogarszanie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW,
- osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,
- osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

Zgodnie z art. 59 pr.w. celem środowiskowym dla JCWPd jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń,
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Poniższa tabela przedstawia jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) oraz części wód podziemnych (JCWPd) znajdujące się na obszarze gminy.



Załącznik nr 3: Gospodarowanie wodami, ryzykiem powodziowym i ryzykiem suszy

Tabela 1: Charakterystyka JCW zlokalizowanych na terenie gminy Godziesze Wielkie, źródło: Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Nazwa/numer	Kod	Typ	Dorzecze/region wodny	Status	Stan	Cele środowiskowe
JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH						
JCWP Kielbaśnica	RW60001518456	P_org- Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Silnie zmieniona część wód	Umiarkowany potencjał ekologiczny. Stan chemiczny: poniżej dobrego. Stan (ogólny): zły stan wód.	Dobry potencjał ekologiczny. Stan chemiczny: dla zlagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g, h, i)perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników- stan dobry
JCWP Trojanówka od Pokrzywnicy do ujścia	RW600010184699	PNp- Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Silnie zmieniona część wód	Umiarkowany potencjał ekologiczny. Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny BZT5, OWO, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce Stan chemiczny poniżej dobrego. Wskaźniki determinujące stan chemiczny benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g, h, i) perylen; bromowane difenyletery, heptachlor Stan (ogólny) zły.	Umiarkowany potencjał ekologiczny (zlagodzone wskaźniki: łazot ogólny, fosforany, IO, MIR]; pozostałe wskaźniki- II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D. Stan chemiczny: dla zlagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g, h, i) perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników- stan dobry.
JCWP Lipówka	RW60000918452	PNp- Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Naturalna część wód	Umiarkowany stan ekologiczny.	Umiarkowany stan ekologiczny (zlagodzone wskaźniki: łazot ogólny, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosforany, przewodność elektrolityczna wleściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki- II klasa

CA 2020

Załącznik nr 3: Gospodarowanie wodami, ryzykiem powodziowym i ryzykiem suszy

JCWP Pokrzywnica	RW600016184689	Rz_org- Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Naturalna część wód	Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny przewodność, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos. Stan chemiczny: brak danych. Wskaźniki determinujące stan chemiczny nie dotyczy Stan (ogólny) zły stan wód.	jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D. Dobry stan chemiczny.
JCWP Proсна od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego	RW600011184933	RzN- Rzeka nizinna	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Silnie zmieniona część wód	Umiarkowany potencjał ekologiczny Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny BZT5, azot ogólny, azot azotanowy; makrofity. Stan chemiczny poniżej dobrego. Wskaźniki determinujące stan chemiczny	Umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki- II klasa jakości) Stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo (g, h, i) perylen(w), fluoranten(w), rtęć(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników- stan dobry Umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, MIR]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości). Stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo (g, h, i) perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników- stan dobry.

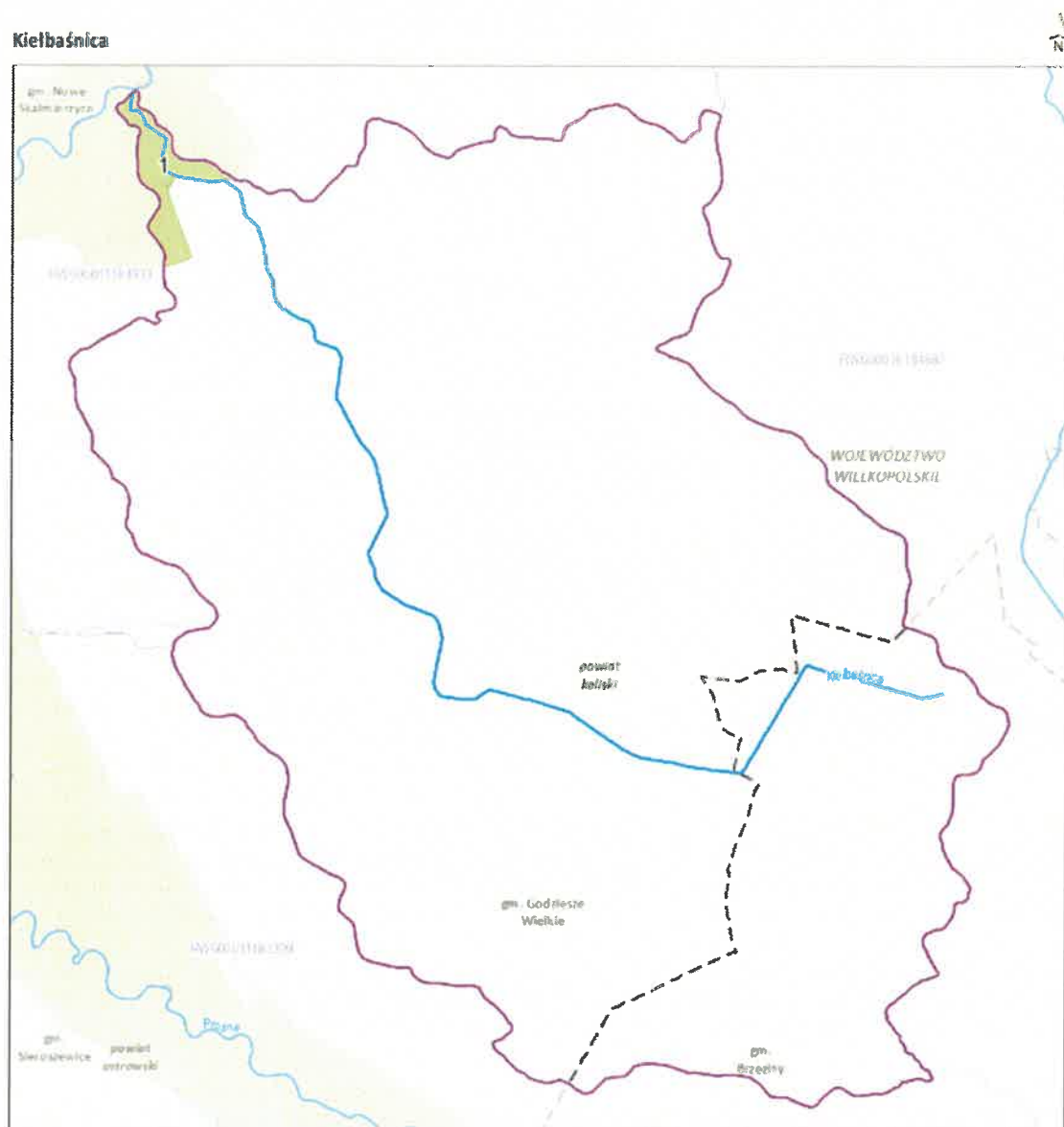
Załącznik nr 3: Gospodarowanie wodami, ryzykiem powodziowym i ryzykiem suszy

JCWP Proсна od Strugi Kraszewickiej do Ołoboku	RW600011184399	RzN- Rzeka nizinna	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Naturalna część wód	benzo(a)piren, benzo (g, h, i) perylen, fluoranten; nie dotyczy Stan (ogólny): zły stan wód.	Umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D. Dobry stan chemiczny.
JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH						
JCWPd 81	GW600081	Wody podziemne	Obszar dorzecza Odry, region wodny Warty	Jednolita część wód podziemnych	Stan chemiczny dobry Stan ilościowy dobry Stan JCWPd dobry	Dobry stan chemiczny Dobry stan ilościowy



Załącznik nr 3: Gospodarowanie wodami, ryzykiem powodziowym i ryzykiem suszy

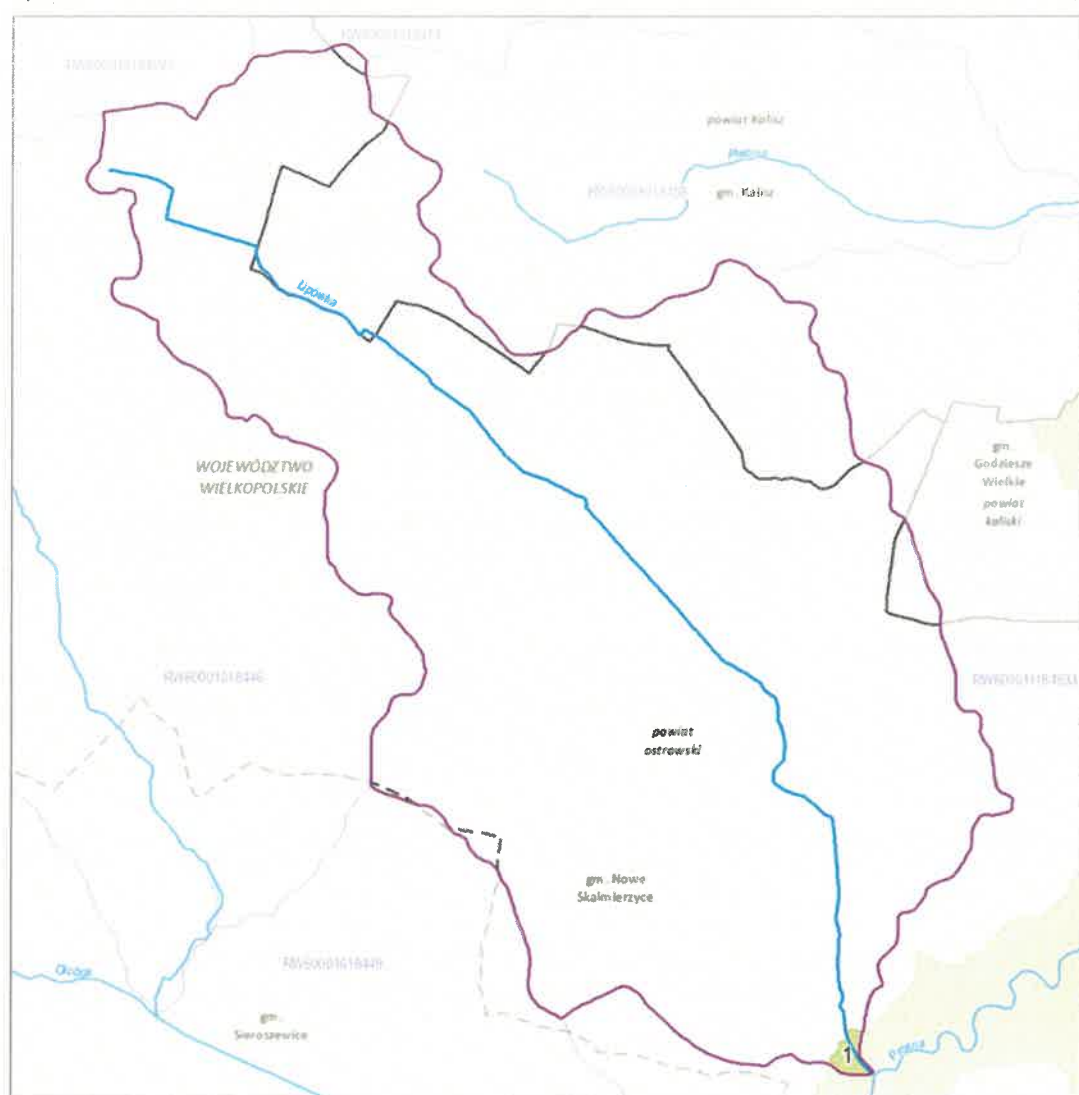
Ilustracja 1: Zlewnia jednolitych części wód powierzchniowych z zaznaczeniem obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk i gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>



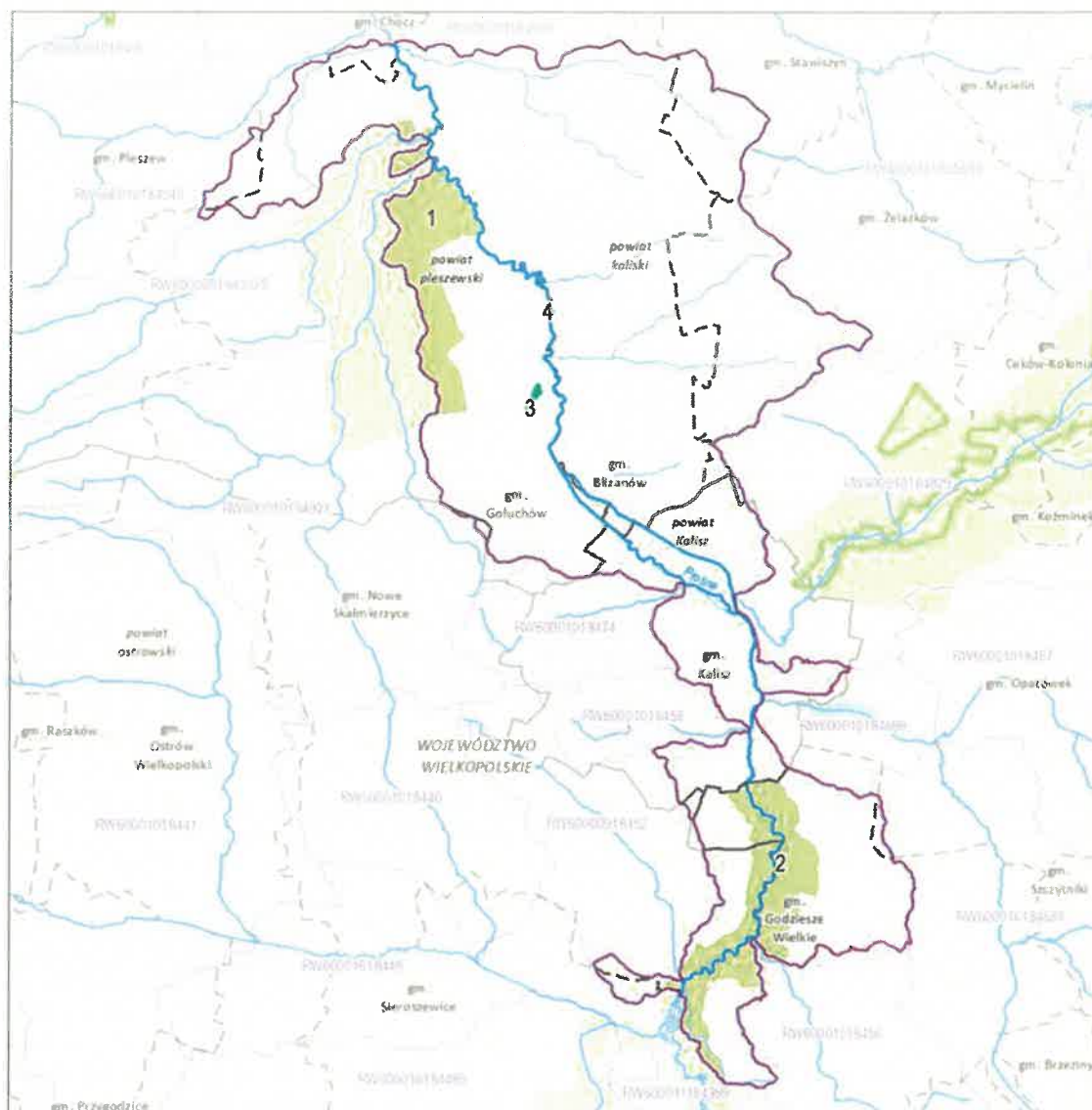
Trojanówka od Pokrzywnicy do ujścia



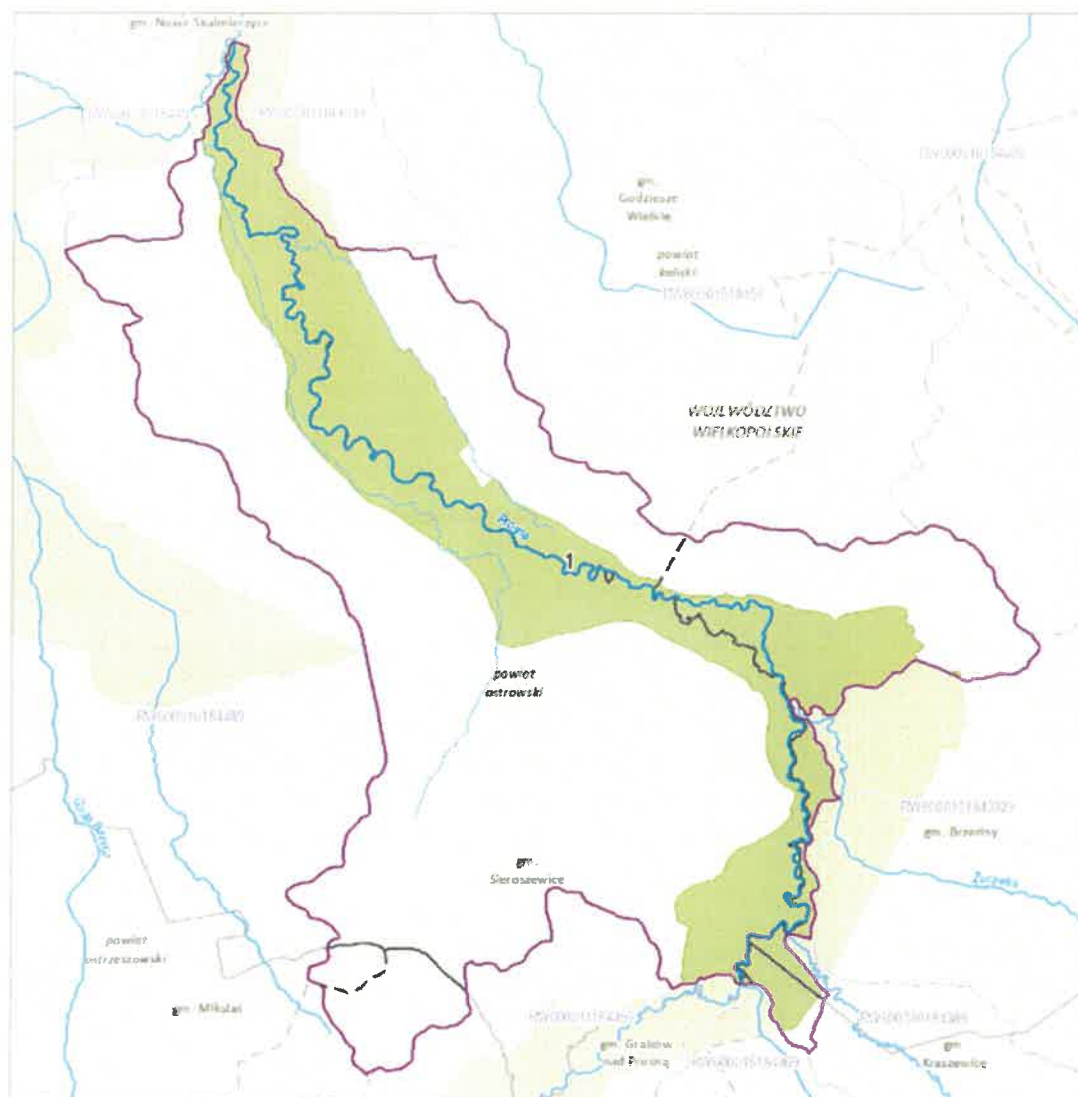
Lipówka



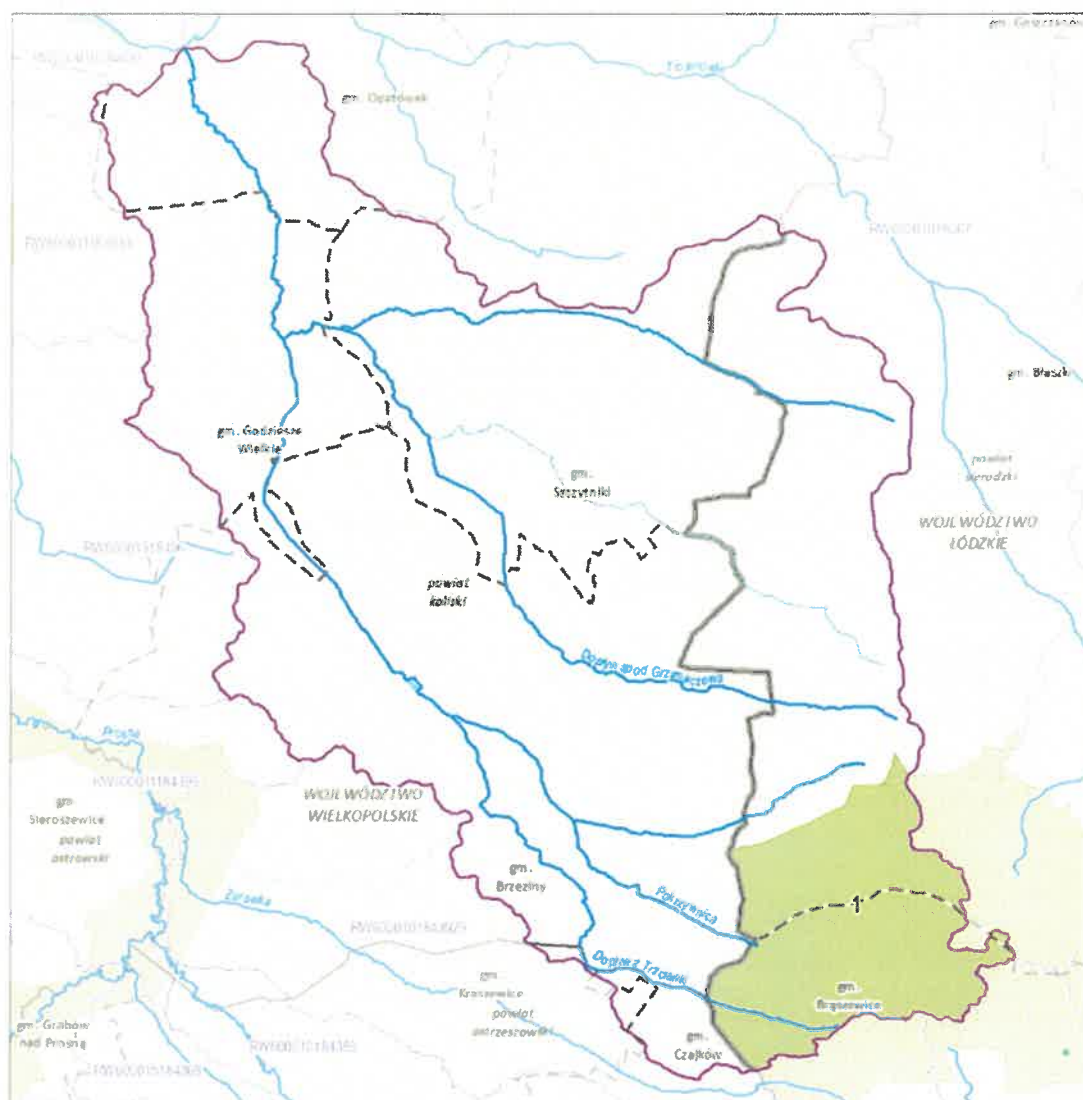
Proсна od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego



Prosna od Strugi Kraszewickiej do Ołoboku



Pokrzywnica



Zlewnia jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych z zaznaczeniem obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk i gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie

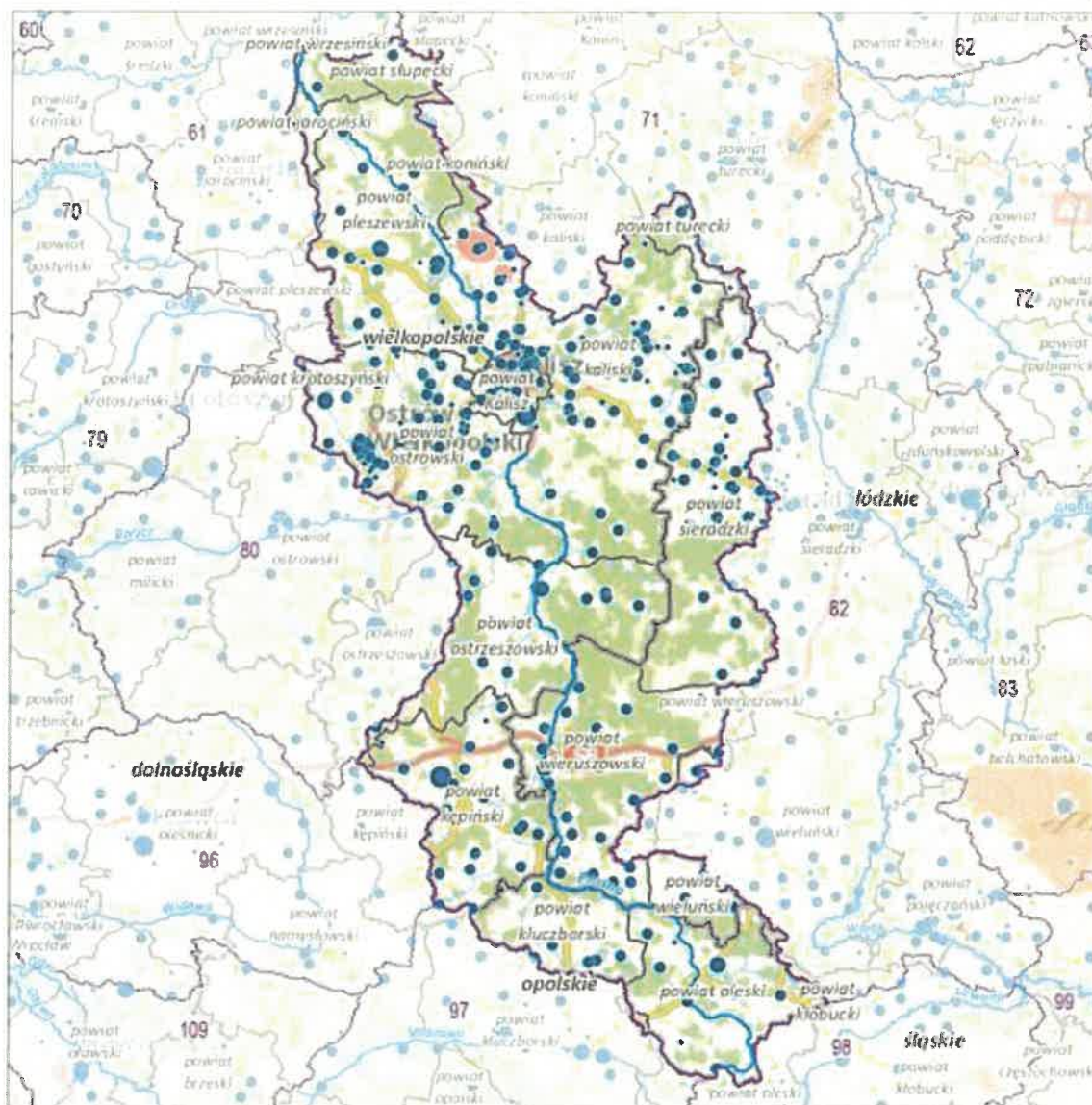
- | | |
|---|----------------------------------|
| 1 Numer obszaru chronionego według karty | → Kierunek przepływu wody |
| ■ Stanowisko dokumentacyjne | ~ JCWP rzecznych (RW) |
| ● Pomnik przyrody (punkt) | ~ Pozostałe ciek |
| ■ Pomnik przyrody (powierzchnia) | ■ Jeziora i zbiorniki wodne |
| ■ Park narodowy | ■ Obszar zlewni wybranej JCWP RW |
| ■ Park krajobrazowy | ■ Zlewnie JCWP RW |
| ■ Rezerwat przyrody | Granice administracyjne: |
| ■ Użytek ekologiczny | — Polski |
| ■ Obszar chronionego krajobrazu | — województwa |
| ■ Zespół przyrodniczo-krajobrazowy | — powiatu |
| ■ Specjalny obszar ochrony siedlisk (PLH) | --- gminy |
| ■ Obszar specjalnej ochrony ptaków (PLB) | |



Załącznik nr 3: Gospodarowanie wodami, ryzykiem powodziowym i ryzykiem suszy

Ilustracja 2: Jednolita część wód podziemnych wraz z lokalizacją punktów ujęć wód podziemnych, źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=GW600081>

GW600081



Jednolita część wód podziemnych (Jcwpd) z lokalizacją ujęć wód podziemnych

0 10 20 km

Lokalizacja ujęć wód podziemnych w podziale na klasy wielkości poboru rocznego (stan na 2019 r.)

- > 1000 tys. m³/rok [4]
- 500 - 1000 tys. m³/rok [7]
- 10 - 500 tys. m³/rok [212]
- < 10 tys. m³/rok [108]

Obciążenia zwiercadel wód podziemnych:

- ▲ Odwadnianie nieczynnych zakładów górniczych [0]
- ▨ Odwadnianie złóż hepali [0]
- (e) depresja w pierwszym poziomie wodonośnym [0]
- (e) depresja w głównym użytkowym poziomie wodonośnym [9]

- Rzeka
- Obszar wybrany Jcwpd
- Pozostałe obszary Jcwpd
- Granice administracyjne:
- Polska
- woj. wielkopolskie
- powiatu

Lokalizacja Jcwpd nr 81 na tle podziału na RZGW



Plan zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarze dorzecza Odry

Nadrzędnym celem *Planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP)* jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej poprzez identyfikację i minimalizację zagrożeń.

Działania te mają prowadzić m.in. do obniżenia strat powodziowych. W planie zarządzania ryzykiem powodziowym zidentyfikowano miejsca problemowe, dla których stwierdzono znaczące zagrożenie lub ryzyko powodziowe.

Wśród celów głównych PZRP wymienia się:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego.
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego.
3. Poprawę systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią to tereny, na których istnieje wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi, co jest określane na podstawie map zagrożenia powodziowego. Zgodnie z prawem wodnym, te obszary uwzględnia się w planach zagospodarowania przestrzennego, aby zapewnić ochronę przed powodzią i ograniczyć potencjalne negatywne skutki. Zgodnie z art. 166 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2024r., poz. 1087 ze zm.), w celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią, m. in. w strategii rozwoju gminy uwzględniono tzw. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, przez które w myśl art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne rozumiane jako:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

Na podstawie map zagrożenia powodziowego udostępnionych na stronie internetowej <http://mapy.isok.gov.pl/>, obszar gminy Godziesze Wielkie znajduje się w zasięgu zagrożenia powodziowego o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącymi 0,2% (niskie, raz na 500 lat), 1% (średnie, raz na 100 lat), 10% (wysokie, raz na 10 lat), obszaru między linią brzegu, a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnie wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału na terenie gminy. Występują również tereny w zasięgu obszarów narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.



- analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych,
- propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych,
- propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji,
- katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

PPSS został przyjęty we wrześniu 2021 r. w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej – <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2021/1615> „Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy, Dz. U. 2021 r. poz. 1615”. Dokument jest ukierunkowany na przeciwdziałanie skutkom suszy i jednocześnie aktywnie wspiera proces osiągania celów środowiskowych w jednolitych częściach wód. W konsekwencji PPSS ma przełożenie na szereg innych dokumentów, planów, strategii opracowywanych dla różnych sektorów.

Plan określa katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy właściwych dla szczebla lokalnego tj. właściwego dla kategoryzacji Gminy Godziesze Wielkie:

- Retencja:
 - Zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych;
 - Zwiększenie retencji naturalnej i sztucznej na gruntach leśnych;
 - Retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych;
- Budowa/Retencja:
 - Realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji;
 - Podpiętrzenie wód jezior dla przeciwdziałania skutkom suszy;
 - Realizacja działań inwestycyjnych w zakresie kształtowania zasobów wodnych poprzez zwiększanie sztucznej retencji;
- Budowa:
 - Budowa oraz przebudowa urządzeń melioracji wodnych dla zwiększania retencji glebowej;
 - Budowa lub przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa lub przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych;
 - Budowa i przebudowa ujęć wód podziemnych oraz budowa lub przebudowa rurociągów wodociągowych magistralnych do przesyłania wody do obszarów zagrożonych suszą hydrologiczną dla potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi mieszkańców tych obszarów;
- Zmiana korzystania
 - Wykorzystanie wód z systemów drenarskich do nawożenia i nawadniania upraw polowych.
- Formalne:
 - Uwzględnienie tematyki suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej w ramach planów zarządzania kryzysowego wszystkich szczebli;
 - Czasowe ograniczenie zużycia wody z sieci wodociągowej;
 - Czasowe ograniczenie korzystania z wód;
 - Zmiana sposobu wykonywania oraz przesunięcie terminów realizacji prac utrzymaniowych na ciekach, z uwagi na wystąpienie suszy hydrologicznej, ujętych w planach utrzymania wód;
 - Przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych;
- Edukacja:
 - Edukacja i kreowanie świadomości rolników w zakresie zwiększania retencji na gruntach rolnych, zwiększania materii organicznej w glebie oraz upowszechniania upraw mniej wrażliwych na suszę. Propagowanie ubezpieczeń rolnych.

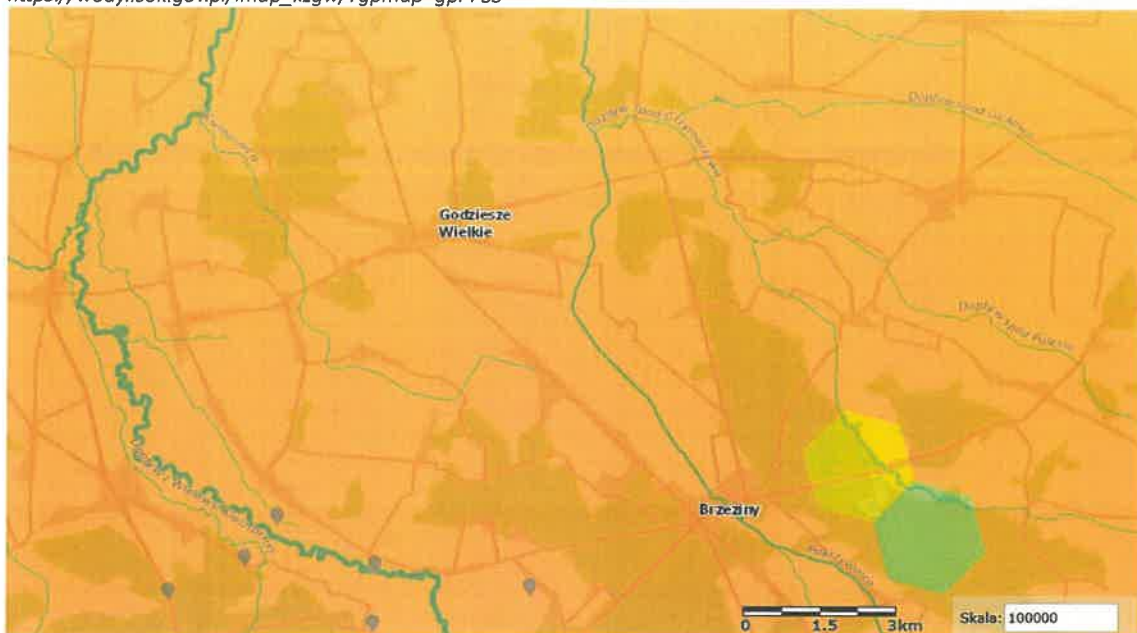
W odniesieniu do poszczególnych typów suszy gmina Godziesze Wielkie jest:

- ekstremalnie zagrożona występowaniem suszy atmosferycznej,
- ekstremalnie zagrożona suszą rolniczą,
- umiarkowanie zagrożona suszą hydrologiczną,
- umiarkowanie zagrożona suszą hydrogeologiczną

W łącznym zestawieniu Gmina Godziesze Wielkie klasyfikuje się jako obszar silnie zagrożony suszą.



Ilustracja 5: Stopień zagrożenia suszą – gmina Godziesze Wielkie, źródło:
https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPPSS



Spis ilustracji

Ilustracja 1: Zlewnia jednolitych części wód powierzchniowych z zaznaczeniem obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk i gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, źródło: http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe	8
Ilustracja 2: Jednolita część wód podziemnych wraz z lokalizacją punktów ujęć wód podziemnych, źródło: http://karty.apgw.gov.pl:4200/api/v1/jcw/pdf?code=GW600081	14
Ilustracja 3: Mapa zagrożenia powodziowego na terenie gminy Godziesze Wielkie (1), źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPPSS	16
Ilustracja 4: Mapa zagrożenia powodziowego na terenie gminy Godziesze Wielkie (2), źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPPSS	16
Ilustracja 5: Stopień zagrożenia suszą – gmina Godziesze Wielkie, źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPPSS	18

Spis tabel

Tabela 1: Charakterystyka JCW zlokalizowanych na terenie gminy Godziesze Wielkie, źródło: Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje	5
---	---



Załącznik nr 4 do Strategii Rozwoju
Gminy Godziesze Wielkie
na lata 2025-2034

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034



Godziesze Wielkie, październik 2025

KIEROWNIK ZESPOŁU

Mgr Łukasz Żebrowski

Autor:

Mgr Piotr Nowakowski

Mgr Łukasz Żebrowski

Imię i nazwisko oraz podpis	Data
 mgr Łukasz Żebrowski	29 październik 2025 r..
 mgr Piotr Nowakowski	

Spis treści

1.	WSTĘP	6
1.1	Podstawa prawna	6
1.2	Cel i zakres opracowania	6
1.3	Metodyka wykorzystana do sporządzenia prognozy	8
2.	Zawartość i Główne Cele Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034	9
3.	Powiązanie Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie z innymi dokumentami z innymi dokumentami o charakterze strategicznym	11
3.1	Ocena zgodności kierunków działań zaproponowanych w Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	12
3.1.1	Uwarunkowania wynikające z aktów prawa międzynarodowego oraz wspólnotowego	12
3.1.2	Dokumenty krajowe	16
3.1.3	Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego do 2030 roku	17
3.1.4	Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	17
3.1.5	Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej	19
3.1.6	Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon	23
3.1.7	Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	25
3.1.8	Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego	26
4.	Analiza stanu środowiska przyrodniczego gminy Godziesze Wielkie	27
4.1	Powietrze atmosferyczne	27
4.2	Hałas	33
4.3	Promieniowanie elektromagnetyczne	37
4.4	Wody powierzchniowe	42
4.4.1	Wody powierzchniowe	42
4.4.2	Wody podziemne	48
4.5	Gospodarka wodno-ściekowa	51
4.5.1	Sieć wodociągowa	51
4.5.2	Odprowadzanie ścieków	53
4.6	Powierzchnia ziemi i gleby	54
4.7	Przyroda	60
4.7.1	Lasy	60
4.7.2	Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Godziesze Wielkie	62
5.	IDENTYFIKACJA, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	63
6.	ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	108
7.	POTENCJALNE ZMIANY W STANIE ŚRODOWISKA W PRZYPADKU ZANIECHANIA REALIZACJI ZAŁOŻEŃ Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie	115
8.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	116
9.	PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie	117
10.	TRANSGENICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	119
11.	PPROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI Strategii	120
12.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	121
13.	SPIS TABEL	131
14.	SPIS MAP	131
15.	SPIS RYSUNKÓW	131

SKRÓTY

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

BIP – Biuletyn Informacji Publicznej

EAP – Program Działań na Rzecz Ochrony Środowiska (ang. European Action Plan)

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

EUROBAT – Porozumienie o ochronie nietoperzy w Europie (ang. Agreement on the Conservation of Populations of European Bats)

FAO – Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (ang. Food and Agriculture Organization)

GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

GSM – Global System for Mobile Communications, najpopularniejszy obecnie standard telefonii komórkowej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GZWP – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa

JCW – jednolite części wód

JCWpd – jednolite części wód podziemnych

KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej

MEW – małe elektrownie wodne

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

NZŚ – nadzwyczajne zagrożenia środowiska

ODR – Ośrodek Doradztwa Rolniczego

PCB – Polichlorowane Bifenyle (Polychlorinated Biphenyls)

PEM – promieniowanie elektromagnetyczne

PGO – Plan Gospodarki Odpadami

PGR – Państwowe Gospodarstwo Rolne

PGW – Plan Gospodarowania Wodami

PIG – Państwowy Instytut Geologiczny

POE – pozarządowe organizacje ekologiczne

POP – Program Ochrony Powietrza

PSZOK – punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

RDW – Ramowa Dyrektywa Wodna

PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

PSH – Państwowa Służba Hydrogeologiczna

RLM – Równoważna Liczba Mieszkańców

WRPO – Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny

RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej

SCWP – scalone części wód powierzchniowych

UNFCCC – Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Konwencja Klimatyczna, ang. United Nations Framework Convention on Climate Change)

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

ZDP – Zarząd Dróg Powiatowych

ZDR – zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii

ZZR – zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii

1. WSTĘP

1.1 Podstawa prawna

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2024 poz. 1112) „przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty (...) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, **wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...)**”, a także w przypadku wprowadzania zmian do przyjętych dokumentów (art. 50). Obowiązek opracowania prognozy oddziaływania na środowisko nakłada art. 51 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy, zgodnie z którym: organ opracowujący dokument, o którym mowa w art. 46 lub 47, sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

1.2 Cel i zakres opracowania

Podstawowym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy Strategii Rozwoju Gminy nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Należy dążyć do sytuacji, w której względy ochrony środowiska są rozważane na równi z celami i priorytetami ekonomicznymi oraz społecznymi. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Wymagania dotyczące zakresu prognozy określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2024 poz. 1112) Zgodnie z tą ustawą Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

Prognoza przedstawia również:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,

Szczegółowy zakres prognozy został ustalony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wojewódzkim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu.

1.3 Metodyka wykorzystana do sporządzenia prognozy

W Prognozie analizie poddano aktualny i prognozowany stan ochrony środowiska na terenie gminy Godziesze Wielkie oraz proponowane kierunki działań w tym zakresie. Wnioski z tej analizy odniesiono do stanu środowiska w gminie i przeanalizowano możliwe skutki realizacji Strategii.

W Prognozie oddziaływania na środowisko przeanalizowano uwzględnione w Strategii kierunki działań przyjętych w innych dokumentach (m.in. w polityce ekologicznej państwa oraz wojewódzkim programie ochrony środowiska). Do analizy przyjęto dwa warianty rozważań:

- z realizacją założeń strategii
- zaniechanie wdrażania założeń strategii.

W celu ułatwienia analizy oddziaływań zastosowano opis oddziaływań elementów środowiska i zaproponowanych w Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie zadań, na podstawie którego wyciągnięto określone wnioski.

2. ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE STRATEGII ROZWOJU GMINY GODZIESZE WIELKIE NA LATA 2025-2034

Misja określa wartości, jakimi będzie kierowała się społeczność lokalna w celu zrealizowania zaprojektowanej wizji rozwoju. Ukierunkowuje również na działania, które trzeba podjąć, aby misja się powiodła, a wizja stała się rzeczywistością.

Misja Gminy Godziesze Wielkie określoną w strategii jest:

Przedsiębiorcza i atrakcyjna inwestycyjnie gmina zapewniająca stabilność ekonomiczną i wysoką jakość życia mieszkańców z zachowaniem standardów tj.:

- profesjonalizmu, współpracy zespołowej, racjonalności i efektywności podejmowanych działań,
- stałego dialogu ze społecznością lokalną oraz efektywnej polityki informacyjnej,
- wykorzystania nowoczesnych rozwiązań w procesach administracyjno-komunikacyjnych,
- konsekwencji w realizacji ustalonych celów i zamierzeń.

Wizja to obraz gminy, który będzie następstwem realizacji strategii. Ukazuje Gminę Godziesze Wielkie w perspektywie do 2034 roku. Będzie to obraz gminy zmieniony na skutek przyjętych i realizowanych działań.

W roku 2034 Gmina Godziesze Wielkie to miejsce:

- dostępne, funkcjonalne i przyjazne dla mieszkańców i inwestorów,
- o wysokim rozwoju kapitału społecznego, przedsiębiorczości i dostępności do atrakcyjnych form zatrudnienia,
- dbałości o bezpieczeństwo i standardy środowiskowe tu w szczególności w kontekście prowadzenia efektywnej polityki pro-środowiskowej.

Cele strategiczne i operacyjne

Na podstawie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej gminy Godziesze Wielkie która została uzupełniona o wyniki badania ankietowego oraz dane zebrane na warsztatach strategicznych, wyznaczono obszary strategiczne działalności gminy, które wymagają poprawy bądź dodatkowego impulsu rozwojowego.

Obszar PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

- **Cel strategiczny: Bezpieczeństwo i komunikacja**
- **Cele operacyjne:**
 - Poprawa dostępu do komunikacji zbiorowej
 - Budowa i modernizacja dróg z infrastrukturą towarzyszącą
 - Rozwój nowoczesnej infrastruktury informatycznej
 - Poprawa ochrony mieszkańców, mienia i środowiska na terenie gminy
- **Cel strategiczny: Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska**
- **Cele operacyjne:**
 - Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez uporządkowaną gospodarkę odpadami i rolnictwo
 - Zwiększenie dostępu do infrastruktury technicznej
 - Poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie

- Racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna
- Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej

Obszar Kapitał Społeczny

- **Cel strategiczny:** Gmina dobrym miejscem do życia
- **Cele operacyjne:**
 - Wysoka jakość życia i usług publicznych/społecznych
 - Poprawa estetyki i zagospodarowania przestrzeni publicznej celem podniesienia atrakcyjności życia mieszkańców
 - Efektywne zarządzanie gminą

Obszar Gospodarka

- **Cel strategiczny:** Rozwój oparty przedsiębiorczości i nowoczesnym rolnictwie
- **Cele operacyjne:**
 - Wsparcie mikro i małych przedsiębiorców, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w średnich firmach na terenie gminy
 - Promowanie lokalnych produktów, usług
 - Wsparcie rolnictwa w zakresie dostosowania do nowych wyzwań

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie zostanie przyjęta do realizacji na podstawie uchwały Rady Gminy. Efektywne wdrożenie i zarządzanie niniejszą Strategią wymaga dużego zainteresowania administracji samorządowej, a także współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami zaangażowanymi w zagadnienia związane z rozwojem gminy.

Zarządzanie Strategią będzie się odbywać z wykorzystaniem instrumentów, które pozwolą na jego weryfikację w oparciu o wyniki monitorowania procesów zachodzących w otoczeniu realizowanej polityki.

Wdrażanie Strategii Rozwoju będzie możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania rozwoju gminy. Podstawowymi źródłami finansowania działań: środki własne gminy i powiatu, środki budżetowe, środki własne przedsiębiorstw, celowe fundusze (NFOŚiGW, WFOŚiGW), dotacje, kredyty i pożyczki pochodzące zarówno z niekomercyjnych, jak i komercyjnych instytucji finansowych (m.in. BOŚ, BGK), środki Unii Europejskiej (PROW, FENIKS, WRPO, Fundusz Odbudowy, Life+).

3. Powiązanie Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie z innymi dokumentami z innymi dokumentami o charakterze strategicznym

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034 jest dokumentem, który przede wszystkim uwzględnia uwarunkowania i potrzeby lokalne, występujące na obszarze gminy Godziesze Wielkie, tym nie mniej oceniany dokument powstał w oparciu o cele zawarte w innych dokumentach takich jak dokumenty, plany czy strategie międzynarodowe, w tym Unii Europejskiej, krajowe, województwa, a także sektorowych plany czy programy.

Wyznaczone cele i kierunki działań niniejszego dokumentu są zatem z nimi zbieżne i będą zmierzały do ich realizacji w obszarze gminy Godziesze Wielkie. W strategii sformułowano 3 obszary, 4 cele strategiczne, w ramach których niektóre z zaplanowanych działań będą oddziaływały na środowisko. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, docelowo przyczynią się do poprawy jego jakości, ponieważ, zgodnie z zapisami strategii, Gmina Godziesze Wielkie dąży do poprawy stanu środowiska, by polepszyć jakość życia w gminie oraz przeciwdziałać skutkom zmian klimatu. Główne założenia dokumentów strategicznych, których cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione w projekcie dokumentu przedstawiono poniżej.

W Strategii uwzględniono także monitoring realizacji ustaleń dokumentu. Zarówno cele jak i zadania strategiczne zostały określone w taki sposób, aby były zgodne z opracowaniami wyższego szczebla. Podczas opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie uwzględniono wytyczne dotyczące ochrony przyrody zawarte w następujących dokumentach o charakterze strategicznym:

1. Europejska Konwencja Krajobrazowa
2. Europejski Zielony Ład
3. 8 Program działań w zakresie środowiska do roku 2030
4. Ramy klimatyczno-energetyczne do 2030 roku
5. Strategia powstrzymania utraty i poprawy stanu różnorodności biologicznej w Europie do roku 2030 (SPA 2020)
6. Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
7. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku
8. Polityka energetyczna Polski do 2040 roku
9. Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego do 2030 roku
10. Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kaliskiego na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030
11. Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej
12. Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon
13. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

W kolejnym podrozdziale przedstawiono cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby w te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione w Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie.

3.1 Ocena zgodności kierunków działań zaproponowanych w Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

3.1.1 Uwarunkowania wynikające z aktów prawa międzynarodowego oraz wspólnotowego Europejska Konwencja Krajobrazowa z 20 października 2000 r.

Jest jedynym aktem międzynarodowym w całości dedykowanym tematyce krajobrazu. Celem Europejskiej Konwencji Krajobrazowej jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również odznaczających się wyjątkowym pięknem, dlatego swoim zasięgiem obejmuje terytorium całej Polski. Konwencja została ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r., a obowiązuje od 1 stycznia 2005 r.

W celu realizacji zapisów konwencji, strony podejmują działania zmierzające m.in. do:

- prawnego uznania krajobrazów jako istotnego komponentu otoczenia ludzi;
- ustanowienie procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem;
- uwzględniania kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią.

Działania i cele zawarte w Strategii uwzględniają cele niniejszej konwencji poprzez cel operacyjny Racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna oraz działanie Aktualizacja zapisów dokumentów planistycznych i przestrzennych

Europejski Zielony Ład skupia się na założeniach dotyczących przejścia na czystą energię, dzięki czemu nastąpi ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i poprawa naszą jakość życia. Te założenia to:

- zapewnienie przystępnych cenowo i bezpiecznych dostaw energii w UE,
- stworzenie w pełni zintegrowanego, wzajemnie połączonego i cyfrowego unijnego rynku energii,
- nadanie priorytetu efektywności energetycznej, poprawienie charakterystyki energetycznej, budynków oraz rozwój sektora energetycznego opartego głównie na źródłach odnawialnych. Aby to osiągnąć, Komisja wyznaczyła cele, które dotyczą m.in.:
 - budowania powiązanych ze sobą systemów energetycznych i lepiej zintegrowanych sieci wspierających odnawialne źródła energii,
 - promowania innowacyjnych technologii i nowoczesnej infrastruktury,
 - zwiększenia efektywności energetycznej i promowanie ekoprojektów,
 - wzmocnienie pozycji konsumentów i pomoc dla krajów UE w przeciwdziałaniu ubóstwu energetycznemu,
 - propagowanie unijnych norm i technologii energetycznych na arenie światowej.

Plan działania Europejski Zielony Ład ma pomóc przekształcić UE w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę:

- która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto,

- w której nastąpi oddzielenie wzrostu gospodarczego od zużywania zasobów,
- w której żadna osoba ani żaden region nie pozostaną w tyle.

Działania zawarte w Strategii wpisują się w ww. założenia poprzez cele operacyjne zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej i poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie

8 Program działań w zakresie środowiska do roku 2030 (8. EAP)

Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32022D0591>)

Opierając się o założenia Europejskiego Zielonego Ładu w 8. EAP przedstawiono sześć priorytetów, którymi są:

1. osiągnięcie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r.
2. wzmocnienie zdolności przystosowawczych, zwiększenie odporności i zmniejszenie podatności na zmianę klimatu
3. dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym
4. osiągnięcie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, oraz ochrona zdrowia i dobrostanu Europejczyków
5. ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego (zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich)
6. redukcja presji na środowisko i klimat związanej z produkcją i konsumpcją (zwłaszcza w dziedzinie energii, rozwoju przemysłowego, mieszkalnictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego)

Działania zawarte w Strategii (cele operacyjne poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie, racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna) wpisują się priorytety 8 programu.

Polityka klimatyczna

Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030

Ramy klimatyczno-energetyczne do 2030 roku obejmują ogólnounijne cele na lata 2021- 2030. Przywódcy państw członkowskich Unii Europejskiej uzgodnili podczas szczytu w Brukseli 23 października 2014 r. cele polityki klimatycznej UE do roku 2030. Podstawowym celem tej polityki pozostaje redukcja emisji gazów cieplarnianych w 2030 roku o co najmniej 40% w stosunku do roku 1990. Ponadto uzgodniono cel dotyczący poprawy efektywności energetycznej określony jako 27% zmniejszenie zapotrzebowania w relacji do prognoz oraz osiągnięcie co najmniej 27% udziału źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii. W 2018 r. państwa członkowskie UE, Komisja i Parlament

zrewidowały decyzje określające cele polityki klimatycznej w zakresie poprawy efektywności energetycznej oraz wzrostu udziału odnawialnych źródeł energii w końcowym jej zużyciu:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 40% w stosunku do poziomów z 1990 roku;
- co najmniej 32 – procentowy udział w energii odnawialnej;
- poprawę efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.

Plan działania prowadzący do przejścia na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r. Komunikat (KOM(2011) 112 wersja ostateczna). Aby utrzymać globalną zmianę klimatu na poziomie poniżej 2°C — uzgodnionym na szczepie międzynarodowym celu, mającym zapobiec katastroficznym skutkom globalnego ocieplenia — UE stawia cel ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o 80–95% do 2050 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r. Założenia komunikatu przełożyły się na kolejne dokumenty.

Europejski Zielony Ład

Zainicjowany w 2019 r. pakiet inicjatyw politycznych kieruje UE na drogę transformacji ekologicznej, a ostatecznie – ku neutralności klimatycznej, którą ma ona osiągnąć do 2050 r.

To wkład UE w porozumienie paryskie, które zostało ratyfikowane przez UE i wszystkie jej państwa i które wyznacza cel w postaci utrzymania globalnego ocieplenia na poziomie maksymalnie +1,5°C w porównaniu z poziomem sprzed epoki przemysłowej.

Oto główne cele Europejskiego Zielonego Ładu na 2050 r.

- Neutralność klimatyczna,
- Gospodarka o obiegu zamkniętym,
- Czysty przemysł,
- Zdrowsze środowisko,
- Bardziej zrównoważone rolnictwo,
- Sprawiedliwość i równość klimatyczna.

Fit for 55 (Gotowi na 55)

14 lipca 2021 r. Komisja Europejska opublikowała kompleksowy zestaw wniosków ustawodawczych dotyczących przeglądu i dostosowania prawodawstwa UE w zakresie energii i klimatu do nowego celu redukcji emisji do 2030r. o 55% (w porównaniu z poziomami z 1990r.), tak zwany pakiet „Fit for 55” (Komunikat Komisji Do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Gotowi na 55”: osiągnięcie unijnego celu klimatycznego do 2030r. w drodze do neutralności klimatycznej COM/2021/550 final).

Pakiet stanowi spójne i wyważone ramy realizacji unijnych celów klimatycznych:

- zapewnić sprawiedliwy społecznie charakter transformacji
- utrzymać i zwiększyć innowacyjność i konkurencyjność unijnego przemysłu, a równocześnie zagwarantować równość szans względem podmiotów gospodarczych z państw trzecich
- umocnić pozycję UE jako lidera globalnej walki ze zmianą klimatu.

Nazwa pakietu odnosi się do celu, którym jest redukcja emisji o co najmniej 55% do 2030 roku.

Pakiet w swoim zakresie obejmuje wiele zagadnień:

- Unijny system handlu uprawnieniami do emisji,
- Społeczny Fundusz Klimatyczny,

- Graniczny podatek węglowy,
- Cele redukcyjne państw członkowskich,
- Emisje i pochłanianie gazów cieplarnianych w sektorze gruntów i leśnictwa,
- Normy emisji CO₂ dla samochodów osobowych i dostawczych,
- Redukcja emisji metanu w sektorze energetycznym,
- Zrównoważone paliwa lotnicze,
- Paliwa o obniżonej emisyjności w żegludze,
- Infrastruktura paliw alternatywnych,
- Energia odnawialna,
- Efektywność energetyczna,
- Charakterystyka energetyczna budynków,
- Pakiet gazowo-wodorowy,
- Opodatkowanie energii.

Działania związane z ochroną powietrza ujęte w Strategii wpisują się w ww. cele (cele operacyjne poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie, racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna).

Strategia powstrzymania utraty i poprawy stanu różnorodności biologicznej w Europie do roku 2030 (SPA2020), opublikowana przez Komisję Europejską 20 maja 2020 r., wyznacza cele, których realizacja ma przyczynić się do odbudowy różnorodności biologicznej oraz budowanie odporności naszych społeczeństw na przyszłe zagrożenia, takie jak:

- skutki zmian klimatu,
- pożary lasów,
- brak bezpieczeństwa żywnościowego,
- występowanie chorób – w tym poprzez ochronę dzikiej fauny i flory i zwalczanie nielegalnego handlu dziką fauną i florą

Cele te będą realizowane poprzez następujące działania:

- Utworzenie w całej UE większej sieci obszarów chronionych na lądzie i na morzu
- Rozpoczęcie planu odbudowy zasobów przyrodniczych

UE zamierza przywrócić do 2030 r. zdegradowane ekosystemy oraz zarządzać nimi w sposób zrównoważony przy pomocy konkretnych zobowiązań i działań. Zwróci przy tym uwagę na główne czynniki powodujące utratę bioróżnorodności.

W Strategii przedstawiono działania związane z rozbudową infrastruktury w zakresie termomodernizacji, wymiany źródeł ciepła czy gospodarki wodno-ściekowej (cele operacyjne poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie, racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna, zwiększenie dostępu do infrastruktury technicznej)

Zrównoważony rozwój, czyli zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska: „taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów

przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń” jest podstawą polityki ekologicznej Unii Europejskiej, a od 1997 r. stał się także normą konstytucyjną w Polsce. Polska jako członek Unii Europejskiej jest zobowiązana do wdrażania prawa unijnego, w tym dyrektyw, a także realizacji postanowień zawartych w porozumieniach międzynarodowych oraz dokumentach strategicznych i programowych UE, które sukcesywnie są uwzględniane w podstawach prawnych oraz krajowych dokumentach strategicznych. Rozwój zrównoważony, który stał się priorytetem w dokumentach strategicznych UE określany jest jako – rozwój w kierunku gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej dla środowiska i bardziej konkurencyjnej (wg KE) i oznacza m.in.:

- budowanie konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej, która będzie korzystać z zasobów w sposób racjonalny i oszczędny,
- ochronę środowiska naturalnego, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zapobieganie utracie bioróżnorodności,
- opracowania nowych, przyjaznych dla środowiska technologii i metod produkcji,
- poprawienie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza w odniesieniu do MŚP,
- pomaganie konsumentom w dokonywaniu świadomych wyborów, itd.

3.1.2 Dokumenty krajowe

Poniżej przedstawiono obszary, cele główne i kierunki wpływające na osiągnięcie celów poszczególnych dokumentów horyzontalnych, które mają znaczenie w kontekście Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I)

- Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (I.1)
- Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (I.2)

Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III)

- Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu (III.1)
- Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III.2)

W Strategii przewidziano działania związane z odnawialnymi źródłami energii, gospodarką ściekową oraz budową ścieżek rowerowych (cele operacyjne budowa i modernizacja dróg z infrastrukturą towarzyszącą, zwiększenie dostępu do infrastruktury technicznej)

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności

Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko

W Strategii przewidziano budowę ścieżek rowerowych oraz wspieranie elektromobilności oraz poprawa dostępu do komunikacji zbiorowej (cele operacyjne Poprawa dostępu do komunikacji zbiorowej, racjonalna polityka proekologiczna)

Polityka energetyczna Polski do 2040 roku

- **Cel szczegółowy 6 Rozwój odnawialnych źródeł energii**
- **Cel szczegółowy 8 Poprawa efektywności energetycznej**

Cele te wpisują w cel I projektu Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie (cele operacyjne poprawa ochrony mieszkańców, mienia i środowiska na terenie gminy, Poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie)

3.1.3 Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Cele i kierunki działań polityki ekologicznej województwa wielkopolskiego przedstawiono w perspektywie do 2030 roku. Program, podobnie jak poprzedni nawiązuje do przyjętej przez Sejm RP „Polityki ekologicznej Państwa 2030”.

W opisie realizacji programu dla poszczególnych zagadnień zawarto najważniejsze działania, jakie będą podejmowane w najbliższych latach. Realizacja założonych celów szczegółowych będzie miała miejsce poprzez przypisane im kierunki działań.

Cele szczegółowe zostały ujęte w następujących blokach tematycznych:

Dla poszczególnych obszarów interwencji zdefiniowano następujące cele:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza – cele:

1.1. Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach

1.2. Adaptacja do zmian klimatu;

1.3. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;

W Strategii jako cele operacyjne postawiono: Poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie, Racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna, Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej

3.1.4 Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Dokumentem będącym podstawą programowania rozwoju województwa, a pośrednio również rozwoju poszczególnych powiatów i gmin województwa, jest strategia rozwoju.

W roku 2019 opracowano Strategię rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku (Wielkopolska 2030). W Strategii opisano cele w układzie hierarchicznym (w podziale na cele strategiczne i operacyjne) oraz w układzie horyzontalnym.

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie Strategii do zapisów dokumentu strategicznego i/lub planistycznego	Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2024-2030
1.	Strategia rozwoju województwa Wielkopolskiego do 2030	CEL STRATEGICZNY 1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW CEL OPERACYJNY 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu CEL OPERACYJNY 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia CEL OPERACYJNY 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	Cel strategiczny: ROZWÓJ OPARTY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I NOWOCZESNYM ROLNICTWIE Cele operacyjne: - Wsparcie mikro i małych przedsiębiorców, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w średnich firmach na terenie gminy - Promowanie lokalnych produktów, usług - Wsparcie rolnictwa w zakresie dostosowania do nowych wyzwań Cel strategiczny: ROZWÓJ NOWOCZESNEGO ROLNICTWA Cele operacyjne: - Wsparcie rolnictwa w zakresie dostosowania do nowych wyzwań - promowanie lokalnych produktów, usług
		CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie CEL OPERACYJNY 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom CEL OPERACYJNY 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	Cel strategiczny: GMINA DOBRYM MIEJSCEM DO ŻYCIA Cele operacyjne - Wysoka jakość życia i usług publicznych/społecznych - Poprawa estetyki i zagospodarowania przestrzeni publicznej celem podniesienia atrakcyjności życia mieszkańców

CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI CEL OPERACYJNY 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa CEL OPERACYJNY 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski CEL OPERACYJNY 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	Cel strategiczny: NIEZAWODNA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I OCHRONA ŚRODOWISKA Cele operacyjne: - Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez uporządkowaną gospodarkę odpadami i rolnictwo - Zwiększenie dostępu do infrastruktury technicznej - Poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie - Racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna - Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej Cel strategiczny: BEZPIECZEŃSTWO I KOMUNIKACJA Cele operacyjne: - Poprawa dostępu do komunikacji zbiorowej - Budowa i modernizacja dróg z infrastrukturą towarzyszącą
CEL STRATEGICZNY 4. WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM CEL OPERACYJNY 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług CEL OPERACYJNY 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	Cel strategiczny: GMINA DOBRYM MIEJSCEM DO ŻYCIA Cele operacyjne - Efektywne zarządzanie gminą

3.1.5 Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej

Program ochrony powietrza (POP) dla strefy wielkopolskiej, w której stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu w powietrzu został sporządzony w celu określenia działań, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wymaganej jakości powietrza.

W Programie przedstawiono podstawowe kierunki działań na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenem. Kierunki te, w dużym stopniu pokrywają się z działaniami na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia powietrza innymi substancjami, w związku z czym powinny być realizowane kompleksowo w ramach Programów ochrony powietrza dla poszczególnych stref województwa wielkopolskiego.

Istotnym elementem umożliwiającym realizację postanowień Programu ochrony powietrza jest przeniesienie poniższych działań kierunkowych do polityk strategicznych i planistycznych dokumentów

na szczeblu województwa, powiatów i gmin. Pozwoli to na efektywne i sprawne współdziałanie odpowiedzialnych za jego realizację jednostek organizacyjnych oraz planowe i zachowawcze realizowanie przyszłych inwestycji.

W zakresie ograniczania emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno-bytowej i technologicznej) – przedsiębiorstwa energetyczne, jednostki samorządu terytorialnego, mieszkańcy:

- nawiązanie współpracy przez samorządy z dostawcami ciepła sieciowego, paliw gazowych,
- rozbudowa centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą,
- rozbudowa sieci gazowych,
- zmiana (jeżeli jest stosowane) paliwa stałego na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie gazu, energii elektrycznej, względnie indywidualnych źródeł energii odnawialnej,
- ograniczanie emisji z niskich rozproszonych źródeł technologicznych,
- zmiana technologii i surowców stosowanych w rzemiośle, usługach i drobnej wytwórczości wpływająca na ograniczanie emisji pyłów zawieszonych, w tym zakaz spalania węgla brunatnego,
- regularne czyszczenie kominów przy spalaniu paliw stałych.

W zakresie ograniczania emisji liniowej (komunikacyjnej) – jednostki samorządu terytorialnego, zarządcy dróg:

- kontynuacja modernizacji lub wymiany taboru komunikacji miejskiej/gminnej, ze szczególnym uwzględnieniem korelacji ekonomiczno-ekologicznej, tzn. współmierność zaangażowanych środków finansowych do spodziewanych efektów ekologicznych,
- dążenie do wprowadzenia nowych niskoemisyjnych paliw i technologii, szczególnie w systemie transportu publicznego i służb miejskich/gminnych,
- szkolenia dla prowadzących pojazdy dot. takiego użytkowania pojazdów i sposobu jazdy, aby ograniczać emisję zanieczyszczeń,
- podejmowanie działań mających na celu stosowanie zachęt do wymiany pojazdów na bardziej przyjazne środowisku (np. uprzywilejowane miejsca parkingowe),
- kanalizowanie ruchu tranzytowego z ominięciem centralnych części miast i stref zamieszkania,
- tworzenie stref ograniczonego ruchu i stref uspokojonego ruchu,
- rozwój i zwiększanie efektywności systemu transportu publicznego,
- polityka cenowa opłat za przejazdy i zsynchronizowanie rozkładów jazdy transportu zbiorowego zachęcające do korzystania z systemu transportu zbiorowego,
- rozwój systemu tras rowerowych i infrastruktury rowerowej,
- rozwój i modernizacja systemu płatnego parkowania w centrach miast,
- priorytet dla ruchu pieszego, ruchu rowerowego i transportu zbiorowego w centrach miast,
- tworzenie buspasów oraz wydzielanie przejazdów dla autobusów,
- budowa systemu parkingów P&R oraz parkingów buforowych wraz z systemem informacji o zajętości miejsc postojowych,
- wspieranie rozwiązań proekologicznych w zakresie transportu (np. wspieranie stacji ładowania pojazdów elektrycznych).

W zakresie ograniczania emisji z istotnych źródeł punktowych – energetyczne spalanie paliw – przedsiębiorstwa energetyczne:

- zakaz stosowania węgla brunatnego,
- ograniczenie emisji pyłu i benzo(a)pirenu w pyle poprzez optymalne sterowanie procesem spalania i podnoszenie sprawności procesu produkcji energii,
- zmiana paliwa na inne, o mniejszej zawartości zanieczyszczeń,
- stosowanie wysokoefektywnych technik ochrony powietrza gwarantujących zmniejszenie emisji substancji do powietrza,
- stosowanie odnawialnych źródeł energii,
- zmniejszenie strat przesyłu energii.

W zakresie ograniczania emisji z istotnych źródeł punktowych – źródła technologiczne – zakłady przemysłowe:

- stosowanie wysokoefektywnych technik ochrony atmosfery gwarantujących zmniejszenie emisji substancji do powietrza,
- optymalizacja procesów produkcji w celu ograniczenia emisji substancji do powietrza,
- zmiana technologii produkcji prowadząca do zmniejszenia emisji pyłów, stopniowe wprowadzanie BAT,
- stopniowe dostosowywanie instalacji do wymogów emisyjnych zawartych w Dyrektywie 2010/75/UE (IED) i zatwierdzonych konkluzji dla poszczególnych gałęzi przemysłu,
- podejmowanie działań ograniczających do minimum ryzyko wystąpienia awarii urządzeń ochrony atmosfery (ze szczególnym uwzględnieniem dużych obiektów przemysłowych), a także ich skutków poprzez utrzymywanie urządzeń w dobrym stanie technicznym.

W zakresie planowania działań i planowania przestrzennego – jednostki samorządu terytorialnego:

- opracowanie Gminnego Programu Niskoemisyjnego (GPN) zgodnie z ustawą z dnia 21 listopada 2008r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (t.j. Dz.U. 2025 poz. 1419).
- uwzględnianie w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sposobów zabudowy i zagospodarowania terenu umożliwiających ograniczenie emisji pyłów poprzez działania polegające na:
 - ustalaniu minimalnego współczynnika zieleni na poziomie przynajmniej 20% w obrębie zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
 - wprowadzaniu zieleni ochronnej i urządzonej oraz niekubaturowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych miast (place, skwery),
 - tworzenie tzw. zielonej infrastruktury,
 - tworzenie „zielonych” miejsc wypoczynku dla dzieci i osób starszych,
 - zachowaniu istniejących terenów zieleni i wolnych od zabudowy celem lepszego przewietrzania miast,
- ustalaniu sposobu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem instalowania ogrzewania niskoemisyjnego w nowo planowanej zabudowie,
- zalecanie podłączania nowych obiektów do sieci ciepłowniczej w rejonach objętych centralnym systemem ciepłowniczym,
- modernizowaniu układu komunikacyjnego celem przeniesienia ruchu poza ścisłe centra miast,

- reorganizacji układu komunikacyjnego oraz wprowadzeniu stref ograniczających ruch samochodowy w ścisłych centrach miast,
- zapewnieniu obsługi transportem zbiorowym na etapie tworzenia planów miejscowych i wydawania decyzji o warunkach zabudowy w miastach,
- w decyzjach środowiskowych dla budowy i przebudowy dróg:
- wskazanie stosowania wzdłuż ciągów komunikacyjnych pasów zieleni w pasach drogowych (z roślin o dużych zdolnościach fitoremediacyjnych) oraz późniejszego dbania o ich dobry stan jakościowy,
- wskazanie stosowania ekranów akustycznych pochłaniających typu „zielona ściana” zamiast najczęściej stosowanych ekranów odbijających,
- planowanie rozbudowy miast w sposób zapobiegający zbytniemu „rozlewaniu się miast”.

Uwzględnianie przez podmioty podlegające ustawie o zamówieniach publicznych:

- kryteriów efektywności energetycznej w definiowaniu wymagań dotyczących zakupów produktów (np. klasa efektywności energetycznej, niskie zużycie paliwa, itp.),
- kryteriów efektywności energetycznej w ramach zakupów usług (np. stosowania zabezpieczeń przed pyleniem w czasie robót budowlanych, segregacji odpadów itp.).

Działania kontrolne prowadzone przez uprawnione jednostki:

- wzmocnienie kontroli na stacjach diagnostycznych pojazdów;
- wzmocnienie kontroli gospodarstw domowych; obiektów sektora handlu i usług oraz małych przedsiębiorstw w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów;
- wzmocnienie kontroli zakładów przemysłowych na terenie miasta emitujących zanieczyszczenia do powietrza;
- wzmocnienie kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów zielonych;
- kontrole czystości kół w pojazdach wyjeżdżających z placów budów;
- kontrole czystości ulic przy wyjazdach z placów budów;
- kontrole zabezpieczeń przeciwko pyleniu i roznoszeniu odpadów (np. styropianu) z terenu inwestycji budowlanych oraz w trakcie przewożenia materiałów sypkich.

Strategia Rozwoju Gminy jest zgodna z Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej. Program uwzględnia zapisy dotyczące działań naprawczych:

- Ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej,
- Zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej,
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- Edukacja ekologiczna,
- Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.
- Inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin,
- Kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych.

3.1.6 Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon

W Programie przedstawiono podstawowe kierunki działań na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia powietrza ozonem. Kierunki te, w dużym stopniu pokrywają się z działaniami na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia powietrza innymi substancjami, w związku z czym powinny być realizowane kompleksowo w ramach Programów ochrony powietrza dla poszczególnych stref województwa wielkopolskiego.

1. W zakresie działań systemowych:

- doskonalenie systemu zarządzania jakością powietrza w zakresie ozonu na poziomie wojewódzkim, w ramach systemu ochrony powietrza, poprzez uwzględnianie we wszystkich działaniach podejmowanych na rzecz ochrony powietrza konieczności ograniczania emisji prekursorów ozonu;
- rozwinięcie działań w zakresie edukacji społeczeństwa (kampania edukacyjno- informacyjna nt. stanu zanieczyszczenia powietrza ozonem, przyczyn jego powstawania, szkodliwości ozonu dla ludzi i roślin, możliwych działań własnych społeczeństwa dla poprawy stanu jakości powietrza);
- promocja działań na rzecz podniesienia efektywności energetycznej i oszczędzania energii;
- prowadzenie polityki rozwoju województwa w kierunkach ograniczenia emisji zanieczyszczeń oraz integracja wszystkich programów rozwojowych z uwzględnieniem celów długoterminowych ochrony powietrza;
- praktyczne wprowadzenie zasad zielonych zamówień publicznych, uwzględniających wpływ na środowisko, a nie tylko cenę produktu przy wyborze produktów i usług dla celów publicznych;
- uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego możliwych korzyści przepływu powietrza;
- podjęcie inicjatyw w sprawie określenia metodyki uwzględniania naturalnej emisji NMLZO;
- podjęcie inicjatyw w kierunku rozpoczęcia negocjacji nt. ograniczenia napływu zanieczyszczeń transgranicznych.

2. W zakresie ograniczenia emisji komunikacyjnej:

- budowę obwodnic i wyprowadzenie ruchu tranzytowego z obszarów największego zaludnienia;
- usprawnienie ruchu drogowego w miastach (organizacja ruchu, likwidacja zatorów poprzez „zielone fale”, inteligentne systemy zarządzania ruchem);
- zastępowanie indywidualnych środków transportu transportem publicznym;
- rozbudowę systemów transportu publicznego;
- rozbudowę systemów transportu alternatywnego, w tym budowa ścieżek rowerowych;
- promowanie ekologicznych środków transportu w tym zastępowanie floty autobusów miejskich autobusami o mniej uciążliwym dla środowiska napędzie (w tym gazowym i elektrycznym) i spełniających normy emisji spalin EURO 4, 5 i 6;
- zakup w ramach zamówień publicznych jedynie ekologicznych środków transportu, spełniających normy podane wyżej;
- wprowadzanie stref ograniczonego ruchu;
- eliminacja z ruchu pojazdów nie spełniających norm, poprzez wzmożone kontrole;
- popularyzacja tzw. „eko- drivingu” w ramach szkolenia kierowców;
- wprowadzanie pasów zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

3. W zakresie ograniczenia emisji punktowej:

- analiza pozwoleń udzielonych największym emitentom NO_x, NMLZO, CO i zaostrzenie kontroli tych zakładów;
- negocjacje z wybranymi zakładami z punktu widzenia wpływu na zanieczyszczenie, nt. ewentualnej redukcji emisji prekursorów ozonu;
- wprowadzanie systemów zarządzania środowiskiem (ISO, EMAS), w tym wykorzystanie najlepszej dostępnej techniki (BAT).

4. W zakresie ograniczenia emisji LZO przy stosowaniu rozpuszczalników i innych substancji:

- zaostrzenie kontroli przestrzegania przepisów dotyczących eksploatacji urządzeń oraz usług w zakresie składowania, dystrybucji paliw, rozpuszczalników i innych substancji, ze szczególną uwagą na szczelność instalacji oraz odzysk i unieszkodliwianie ew. przecieków;
- popularyzowanie farb i lakierów o niskiej zawartości LZO.

5. W zakresie ograniczenia emisji rozproszonej – komunalnej:

- redukcje emisji z gospodarki komunalnej mają mniejszy wpływ na powstawanie ozonu, gdyż największe wielkości emisji notuje się w okresie grzewczym, a najwyższe stężenia ozonu w sezonie letnim. Należy je jednak w analizie uwzględnić jako działania dodatkowe, które są zaplanowane do realizacji ze względu na redukcję emisji pyłu PM₁₀ i B(a)P;
- eliminacja indywidualnych pieców oraz niskosprawnych kotłów węglowych i zastępowanie ich dostawą ciepła sieciowego, gdzie jest to uzasadnione ekonomicznie, ogrzewaniem gazowym i elektrycznym z priorytetem na obszarach przekroczeń norm jakości powietrza;
- eliminacja lokalnych, nisko sprawnych kotłowni, szczególnie spalających węgiel niskiej jakości;
- wspieranie i promocja wykorzystania działań termomodernizacyjnych (izolacja budynków, wymiana okien, usprawnienia systemów ogrzewania – automatyka, regulacja) w budynkach publicznych, komunalnych i prywatnych;
- wprowadzanie mechanizmów ograniczających stosowane paliw węglowych (czasowe, w strefach zagrożonych przekroczeniami norm);
- wspieranie i promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w kierunku wspierania wykorzystania biomasy do kotłów indywidualnych, jak i współspalania. Dla budownictwa indywidualnego stosowanie paneli słonecznych i pomp ciepłych;
- budowa, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych, tam gdzie jest to uzasadnione ekonomicznie;
- rozbudowa sieci gazowych, szczególnie na terenach budownictwa rozproszonego;
- usprawnienie zarządzania energią, zarówno na poziomie dostawców, jak i odbiorców, w przyszłości wprowadzanie inteligentnych liczników oraz inteligentnych systemów energetycznych energetyki rozproszonej;
- przy rewitalizacji obiektów zabytkowych, uwzględnianie ich niskoemisyjnego ogrzewania;
- w rzemiośle, drobnej wytwórczości i usługach preferowanie technologii o niskiej emisji prekursorów ozonu.

Strategia wpisuje się w dokument poprzez następujące cele operacyjne poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie, racjonalna polityka

proekologiczna oraz przestrzenna, poprawa ochrony mieszkańców, mienia i środowiska na terenie gminy)

3.1.7 Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza stanowi podstawowy dokument planistyczny w zakresie gospodarowania wodami. Opracowywany jest przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Plan jest podsumowaniem każdego z 6 letnich cykli planistycznych wymaganych Dyrektywą 2000/60/WE tzw. Ramową Dyrektywą Wodną (2003-2009; 2009-2015; 2015-2021; 2021-2027) i stanowić powinien podstawę podejmowania wszelkich decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w przyszłości. Zawiera elementy wymienione w art. 114 ustawy Prawo wodne m.in. ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód i obszarów chronionych. Teren objęty niniejszym opracowaniem znajduje się na obszarze dorzecza Odry. Obowiązujący obecnie Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335).

Cele środowiskowe dla wód podziemnych i powierzchniowych zgodnie z planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry są następujące:

Dla **jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP)** rzecznych w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny. W zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). W przypadku JCW monitorowanych, które zgodnie z wynikami oceny stanu przeprowadzonej przez GIOŚ osiągają bardzo dobry stan ekologiczny, celem środowiskowym jest utrzymanie hydromorfologicznych parametrów oceny na poziomie I klasy.

Celem środowiskowym dla JCWP przejściowym i przybrzeżnych w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny. W przypadku osiągnięcia dobrego stanu chemicznego, celem jest utrzymanie parametrów chemicznych wód na poziomie dobrym. Ze względu na fakt, iż żadna JCWP przejściowa lub przybrzeżna nie osiągnęła bardzo dobrego stanu ekologicznego w zakresie elementów biologicznych, elementom fizykochemicznym, jako cel środowiskowy zostały przypisane wartości graniczne dla stanu dobrego/umiarkowanego. Celem w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan wód (II klasa). Natomiast dla JCW monitorowanych, które osiągnęły stan bardzo dobry ekologiczny, celem jest utrzymanie parametrów oceny na poziomie I klasy jakości wód.

Cele środowiskowe dla jezior jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny.

Celem środowiskowym dla obszarów chronionych funkcjonujących na obszarach dorzeczy będzie osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu.

Zgodnie z art. 4 RDW dla **jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)** przyjęto się następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Wymóg nie pogarszania się stanu części wód oznacza, iż dla części wód będących obecnie w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. W Strategii przewidziano działania mające na celu poprawę jakości wód poprzez rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz budowę nowej (modernizację) oczyszczalni ścieków (cel operacyjny zwiększenie dostępu do infrastruktury technicznej)

3.1.8 Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego

Objęty projektem dokumentu obszar nie jest położony w granicach krajobrazów priorytetowych określonych w „Audycie krajobrazowym województwa wielkopolskiego”, przyjętym uchwałą Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego.

4. Analiza stanu środowiska przyrodniczego gminy Godziesze Wielkie

4.1 Powietrze atmosferyczne

Według regionalizacji klimatycznej A. Wosia (1993) gmina Godziesze Wielkie znajduje się na pograniczu obszaru regionu Klimatycznego XV – Środkowowielkopolskiego oraz XVI – Południowo-wielkopolskiego. Autor podkreśla bardzo słabo rysującą się granicę klimatyczną między tymi regionami. Z analizy danych klimatycznych dla tego regionu XVI wg A. Wosia (1993) nakreśla się następująca charakterystyka:

- Pozostanie pod wpływem mas polarno-morskich, rzadziej zwrotnikowych i kontynentalnych;
- Korzystne warunki klimatyczne;
- Wiosny stosunkowo ciepłe, zimy łagodne;
- temperatura średnia roczna 8,3 °C, średnia stycznia -1,5 °C, lipca 18,1 °C;
- średnie sumy opadów wynoszą 508 mm;
- najwięcej opadów przypada na czerwiec, lipiec i sierpień, a najmniej w styczniu, lutym i marcu;
- przewaga wiatrów zachodnich – średnia prędkość wiatru wynosi 3,9 m/s;
- czas zalegania pokrywy śnieżnej w granicach 40-45 dni;
- średnia grubość pokrywy śnieżnej to 5-6 cm;
- Średnia roczna wilgotność względna powietrza wynosił 80 – 82%;
- długość okresu wegetacyjnego około 226-228 dni.

Źródła zanieczyszczeń powietrza możemy podzielić ze względu na pochodzenie na dwie grupy: pochodzenia naturalnego oraz antropogenicznego. Wśród zanieczyszczeń powietrza wyróżnia się między innymi: pyły, sadze, aerozole, gazy i pary, substancje aromatyczne (odory), a także różnego rodzaju energie (hałas i wibracje, promieniowanie elektromagnetyczne).

O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze.

Poprawa jakości powietrza, a następnie utrzymywanie stężeń substancji poniżej określonych prawem poziomów dopuszczalnych, są konieczne dla ochrony zdrowia ludzi oraz środowiska. Źródłem wiedzy na temat zmian zachodzących w powietrzu są: monitorowanie zanieczyszczeń i ocena jego jakości. Wykazują one, że mimo znacznej redukcji emisji w obszarze sektora przemysłu, standardy jakości powietrza nadal nie są dotrzymywane, a za jego nieodpowiedni stan odpowiada w pierwszej kolejności zjawisko tzw. niskiej emisji, pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego oraz transportu.

Przestrzenny rozkład emisji na terenie województwa wielkopolskiego jest zróżnicowany. Największe skupiska emitorów punktowych, jak i znaczna emisja liniowa związane są z obszarami zurbanizowanymi dużych miast. Emisja punktowa dotyczy emisji zorganizowanej z zakładów, powstającej w wyniku energetycznego spalania paliw oraz przemysłowych procesów technologicznych. Emisja liniowa to głównie emisja komunikacyjna z transportu samochodowego, kolejowego, wodnego i lotniczego. Emisja powierzchniowa jest sumą emisji z palenisk domowych, oczyszczania ścieków w otwartych urządzeniach oczyszczających i składowania odpadów.

Szkodliwymi substancjami pochodzenia antropogenicznego najczęściej emitowanymi do powietrza są przede wszystkim: tlenek siarki, tlenek węgla, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA),

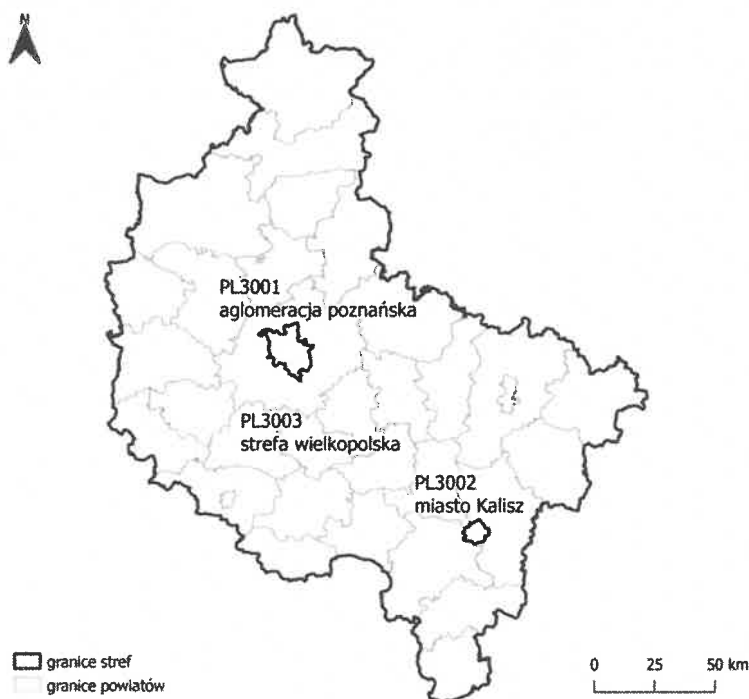
benzo(a)piren, sadza, kadm oraz drobne pyły powstające w wyniku spalania węgla, oleju opałowego oraz materiałów pędnych. Zanieczyszczenie powietrza powyżej wymienionymi substancjami chemicznymi ma negatywny wpływ na jakość życia i zdrowie człowieka, a także zaburza prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów.

Z analizy danych statystycznych województwa wynika, że emisja substancji gazowych z zakładów przemysłowych utrzymuje się od lat na zbliżonym poziomie, natomiast zauważalny jest spadek emisji pyłów, w tym ze spalania paliw.

Według obowiązujących przepisów, ocena jakości powietrza dokonywana jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). Co roku Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w poszczególnych strefach. Ocena jakości powietrza dla roku 2024 w województwie wielkopolskim wykonano dla trzech stref: aglomeracji poznańskiej, miasta Kalisza i strefy wielkopolskiej.

Gmina Godziesze Wielkie znajduje się na terenie strefy wielkopolskiej objętej „Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na przekroczenia wartości docelowych pyłów zawieszonych PM₁₀”.

Rysunek 1 Podział województwa wielkopolskiego na strefy



Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2024

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanej stacji pomiarowej. Najbliższa stacja pomiarowa, z której prowadzone są pomiary zlokalizowana jest w Kaliszu, przy ul. Wyszyńskiego. Zgodnie z danymi z pomiarów rozkład poszczególnych zanieczyszczeń w skali roku jest zmienny i w większości pokrywa się z sezonem grzewczym. Jest to bowiem w znacznej mierze emisja niezorganizowana, związana ze

spalaniem paliw kopalnych oraz innych stałych (w tym śmieci) w indywidualnych gospodarstwach domowych.

Dopuszczalne poziomy poszczególnych substancji w powietrzu atmosferycznym reguluje Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2020 poz. 2279 ze zm.).

Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim została wykonana w odniesieniu do nowego układu stref i zmienionych poziomów substancji w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa – Prawo ochrony środowiska (t.j Dz.U. 2025 poz. 647 z późn. Zm.)
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2020 poz. 2279 ze zm.).

Nowy podział kraju na strefy jest obecnie zgodny z ustawą z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw wraz z aktami wykonawczymi (Dz. U. z 2012 r., poz. 460 ze zm.), będącą transpozycją Dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy do prawa polskiego. Ocenę jakości powietrza atmosferycznego dokonuje się pod kątem ochrony zdrowia i ochrony roślin.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje: dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, benzen, ozon, pył PM₁₀, ołów w PM₁₀, arsen w PM₁₀, nikiel w PM₁₀, kadm w PM₁₀, benzo(a)piren w PM₁₀, pył PM_{2,5}.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do poszczególnych klas. Podział na klasy jest uzależniony od tego, czy dla danej substancji jest określony poziom dopuszczalny czy docelowy oraz czy obowiązuje margines tolerancji. Przypisanie odpowiedniej klasy dla danej substancji następuje gdy:

- • przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji – **klasa C**;
- • nie przekracza poziomu dopuszczalnego – **klasa A**;
- • przekracza poziom docelowy – **klasa C**;
- • nie przekracza poziomu docelowego – **klasa A**;
- • przekracza poziom celu długoterminowego – **klasa D2**;
- • nie przekracza poziomu celu długoterminowego – **klasa D1**.

Jakość środowiska na obszarze opracowania jest zadowalająca, na co wskazują badania zanieczyszczenia powietrza przeprowadzone w 2024 roku przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska i Centralne Laboratorium Badawcze Oddział w Poznaniu. Ich wyniki zostały zawarte w dokumencie GIOŚ pt. „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2024” (GIOŚ, 2025). W 2024 roku obszar opracowania zaliczono do strefy wielkopolskiej.

Dopuszczalne poziomy poszczególnych substancji w powietrzu atmosferycznym reguluje Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2020 poz. 2279 ze zm.).

Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim została wykonana w odniesieniu do nowego układu stref i zmienionych poziomów substancji w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa – Prawo ochrony środowiska (t.j Dz.U. 2025 poz. 647 z późn. Zm.),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2020 poz. 2279 ze zm.).

Tabela 1 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2024 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM_{2,5})

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹⁾	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5} ²⁾
PL3001	aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1
PL3002	miasto Kalisz	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1
PL3003	strefa wielkopolska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2024.

Ze względu na przekroczenie dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu, obszar gminy Godziesze Wielkie (strefa wielkopolska) przypisano do klasy C. Przekroczenia dopuszczalnego poziomu zanieczyszczeń notowane w rocznej serii pomiarowej wykazują wyraźną sezonową zmienność. Powodem przekroczeń w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego.

W strefie wielkopolskiej przekroczony jest poziom ozonu dla celu długoterminowego), w związku z tym strefę zaliczono do klasy D2.

Ocena pod kątem ochrony roślin

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości SO₂, NO_x i O₃, otrzymane w roku 2023 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomu docelowego pozwoliły na zaklasyfikowanie gminy, będącej składową strefy wielkopolskiej do klasy A.

Tabela 2. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2024 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾
PL3003	strefa wielkopolska	A	A	A

Źródło: GIOŚ

Dla ozonu - poziom celu długoterminowego - strefa wielkopolska uzyskała klasę D2

a) Pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską – dla ozonu, dwutlenku siarki i tlenku azotu –zaliczono do klasy A, dla ozonu dla poziomu celu długoterminowego ustanowionego przypisano klasę D2.

b) Pod kątem ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaklasyfikowano następująco:

- dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, ołowiu (stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych niklu – do strefy A,
- dla ozonu, kadmu, arsenu, niklu dla poziomu docelowego - do strefy A,
- dla pyłu PM_{2,5} – do klasy A,
- dla pyłu PM₁₀ – do klasy A
- dla benzo(a)piranu w pyłe zawieszonym PM₁₀ – do strefy C,

c) w ramach oceny wykonano również dodatkową klasyfikację wyznaczając:

- dla poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza I) klasę A1,
- dla ozonu klasę D2 w odniesieniu do celu długoterminowego.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programów ochrony powietrza.

Podsumowanie

Najgorszą jakość powietrza odnotowuje się w zakresie przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłów zawieszonych: PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P.

Presja na środowisko w zakresie stanu czystości powietrza atmosferyczna powstaje na skutek czynników naturalnych i antropogenicznych. Spośród czynników antropogenicznych najważniejszymi są emisje zanieczyszczeń:

- ze źródeł komunikacyjnych,
- z domowych kotłowni,
- ze źródeł przemysłowych.

Na stan jakości powietrza wpływ ma wiele czynników. Negatywnie na stan jakości powietrza wpływają przede wszystkim paleniska domowe (tzw. emisja niska), szlaki komunikacyjne, w dalszej kolejności przemysł oraz rolnictwo.

Stan jakości powietrza pogarsza się w miesiącach zimowych, co związane jest z emisją zanieczyszczeń ze spalania energetycznego. W szczególności chodzi tu o **emisję niską**, którą powodują liczne paleniska gospodarstw domowych, stosujące paliwa nie ekologiczne (węgiel kamienny) oraz inne materiały (opakowania, tworzywa sztuczne, itp.). Zanieczyszczenia te gromadzą się wokół miejsc ich powstawania, a rozpraszanie tych substancji następuje w wyniku przewietrzania pionowego i poziomego. Jednocześnie wskazać należy na coraz większą świadomość ekologiczną ludności, co przejawia się ograniczeniem opalania domów wszelkimi odpadami, wydzielającymi w procesie spalania znaczną ilość substancji toksycznych.

Innym znaczącym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest **ruch pojazdów**, poruszających się po istniejących drogach oraz maszyny rolnicze. Pojazdy samochodowe w ruchu emitują gazy spalinowe i wytwarzają pyły w wyniku ścierania okładzin hamulców i opon na nawierzchni drogowej. W wyniku spalania paliwa do atmosfery dostają się zanieczyszczenia gazowe, takie jak: dwutlenek węgla, tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, aldehydy i tlenki siarki. Powstające pyły zawierają związki ołowiu, kadmu, niklu, miedzi oraz wyższe węglowodory aromatyczne, w tym benzen, wykazujący działanie rakotwórcze. Zanieczyszczenia te powodują głównie powstawanie ozonu troposferycznego. Ilość

emitowanych zanieczyszczeń jest wypadkową natężenia i płynności ruchu, konstrukcji silnika i jego stanu technicznego, zastosowania filtrów, rodzaju paliwa, parametrów technicznych i stanu drogi.

Reasumując, warunki Aero sanitarne analizowanego terenu są zdeterminowane przez tzw. emisję niską z istniejących terenów zabudowy (zagrodowej, mieszkaniowej i usługowej) oraz ruchu pojazdów samochodowych i maszyn rolniczych.

Na stan jakości środowiska wpływa przede wszystkim wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł (z uwzględnieniem przepływów transgranicznych oraz przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze).

Utrzymanie dobrej jakości powietrza, a nawet poprawę jego jakości, można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji na środowisko naturalne, stworzenie warunków rozwoju dla gazyfikacji gminy (budowy sieci gazowej wysokiego ciśnienia i stacji redukcyjnych, doprowadzenie sieci do miejscowości o zwartej zabudowie), likwidację lub modernizację kotłowni tradycyjnych (zmiana nośnika energii z węgla np. na gaz), poprawę nawierzchni dróg, budowę obwodnic, a przede wszystkim poprzez zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (energię wiatru, promieniowania słonecznego, energia geotermalna, biogaz).

Na obszarze gminy nie występują podmioty gospodarcze szczególnie uciążliwe dla środowiska, zakłady posiadające instalacje mogące powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości oraz zakłady zaliczone do grupy o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Celem ochrony powietrza ze względu na wspomniane przekroczenia w dniu 18 grudnia 2017 r. Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął tzw. uchwały antysmogowe. Uchwałą dotyczącą terenu gminy Godziesze Wielkie jest ta o nr XXXIX/941/17 z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (bez Miasta Poznania i Miasta Kalisza dla których przyjęto oddzielne uchwały). Uchwała zakłada wprowadzenie od 1 maja 2018 r. zakazu stosowania najgorszej jakości paliw stałych np. bardzo drobnego mialu lub węgla brunatnego czy flotokoncentratu. Ponadto, wprowadza ograniczenia dla kotłów oraz tzw. miejscowych ogrzewaczy np. kominków i pieców. Wszystkie kotły instalowane po 1 maja 2018 r. muszą zapewnić możliwość wyłącznie automatycznego podawania paliwa, wysoką efektywność energetyczną oraz dotrzymanie norm emisyjnych. Nie mogą również posiadać rusztu awaryjnego oraz możliwości jego zamontowania. Kotły zainstalowane przed wejściem w życie uchwał antysmogowych i niespełniające ich wymagań będą musiały być wymienione w 2 etapach:

- do 1 stycznia 2024 r. – w przypadku kotłów bezklasowych,
- do 1 stycznia 2028 r. – w przypadku kotłów spełniających wymagania dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Kotły tzw. 5 klasy, zainstalowane przed wejściem w życie uchwał, będą mogły być użytkowane dożywno. Ponadto miejscowe ogrzewacze pomieszczeń (piece, kominki, kozy) zainstalowane przed wejściem w życie uchwał antysmogowych i niespełniające ich wymagań będą musiały być wymienione do 1 stycznia 2026 r.

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego przygotował także kampanię informacyjną dotyczącą ochrony powietrza, a w szczególności wpływu zanieczyszczeń na zdrowie oraz przeciwdziałania nadmiernej emisji zanieczyszczeń do powietrza. W tym celu zostały przygotowane spoty telewizyjne i radiowe, billboardy, plakaty oraz poradnik antysmogowy na temat wpływu zanieczyszczeń na zdrowie.

4.2 Hałas

Stan klimatu akustycznego jest jednym z najistotniejszych czynników określających jakość środowiska, bezpośrednio odczuwalnym przez człowieka i mającym fundamentalne znaczenie dla możliwości odpoczynku i regeneracji sił. Narażenie na hałas może stwarzać zagrożenie dla zdrowia. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112). Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób zagospodarowania. Dla poszczególnych terenów podano dopuszczalny równoważny poziom hałasu w porze dnia (6:00 – 22:00) i nocy (22:00 – 6:00) oraz dopuszczalne wartości wskaźników długookresowych dla poszczególnych rodzajów źródeł hałasu i przedziałów czasowych.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

Tabela 3 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LDWN i LN, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	L _{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1.	a. Strefa ochronna „A” uzdrowiska, b. tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c. tereny domów opieki społecznej d. tereny szpitali w miastach	61	56	50	40

3.	a. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b. tereny zabudowy zagrodowej c. tereny rekreacyjno- wypoczynkowe ²⁾ d. tereny mieszkaniowo- usługowe	65	56	55	45
4.	tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Objaśnienia:

1) Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

2) W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

3) Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Tabela 4 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LDWN i LN

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom			
		Drogi lub linie kolejowe ¹		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		LDWN przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	LN przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	LDWN przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	LN przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1.	a. Strefa ochronna „A” uzdrowiska, b. tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c. tereny domów opieki społecznej d. tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
3.	a. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b. tereny zabudowy zagrodowej c. tereny rekreacyjno- wypoczynkowe d. tereny mieszkaniowo- usługowe	68	59	55	45
4.	tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²	70	65	55	45

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

2) Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Spełnienie wymogów rozporządzenia nie gwarantuje mieszkańcom warunków, w których nie występuje uciążliwe oddziaływanie hałasu. Przyjęte standardy stanowią kompromis pomiędzy oczekiwaniami i realnymi możliwościami ograniczania hałasów komunikacyjnych.

Hałas komunikacyjny

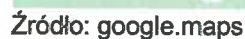
Ze względu na powszechność występowania, znaczny zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska jest hałas komunikacyjny.

Mapy klimatu akustycznego sporządza się dla odcinków dróg, na których występuje znaczne natężenie ruchu. Badaniami w tym zakresie, prowadzonymi przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad objęte są drogi krajowe oraz wojewódzkie.

Na terenie Gminy Godziesze Wielkie nie występują ww. drogi.

Brak jest danych o poziomie hałasu związanego z ruchem pojazdów oraz natężeniu ruchu pojazdów poruszających się na drogach powiatowych i gminnych przebiegających przez teren gminy Godziesze Wielkie.

Należy też domniemywać, że w związku ze zwiększającym się natężeniem ruchu na drogach powiatowych oraz gminnych klimat akustyczny w gminie Godziesze Wielkie ulega stopniowemu pogorszeniu.



Przez gminę przebiega z północy na południowy wschód droga powiatowa nr Z 6232P z Kalisza poprzez Godziesze do Brzezin. Pozostałe drogi powiatowe to:

Nr Z 5312P Wola Droszewska – Godziesze Małe

Nr L 4631P Godziesze Małe - Brzeziny

Nr L 4632P Wola Droszewska rondo - Brzeziny.

Nr L 5305P Żydów (gr. powiatu) – Żydów (do skrzyżowania z drogą nr 4630P)

Sieć dróg uzupełniają drogi gminne.

Do czynników mających wpływ na poziom emisji hałasu drogowego należą: natężenie ruchu, struktura strumienia pojazdów, a zwłaszcza udziału w nim transportu ciężkiego, stan techniczny pojazdów, rodzaj i stan techniczny nawierzchni, charakter zabudowy (zagospodarowanie) terenów otaczających.

Przyczyną hałasu drogowego jest przede wszystkim interakcja pomiędzy oponą, a nawierzchnią, a także dźwięki samego pojazdu (m. in. silnika, systemu napędowego, systemu wydechowego).

Kontakt opony z nawierzchnią staje się głównym źródłem hałasu występuje u większości samochodów przy prędkości powyżej 55 km/h, a w przypadku samochodów ciężarowych przy prędkości powyżej 70 km/h.

Powstawanie hałasu powodowane jest przez m. in.:

- zwiększenie szerokości opony – każde dodatkowe 10 mm szerokości powoduje wzrost hałasu o 0,2 – 0,4 dB,
- szorstkość nawierzchni - choć również bardzo gładkie nawierzchnie mogą generować hałas,
- szybkie tłoczenie i rozprężanie powietrza w miejscu kontaktu opony z nawierzchnią.

Natężenie dźwięku mierzy się w decybelach dB, skali logarytmicznej, gdzie podwójne zwiększenie głośności odpowiada wzrostowi natężenia dźwięku o 3 dB. Oznacza to, że poziom dźwięku wynoszący 68 dB jest dwa razy głośniejszy niż poziom dźwięku wynoszący 65 dB. Z natury tej skali wynika, że zmniejszenie hałasu o zaledwie kilka decybeli stanowi bardzo dużą różnicę.

Należy też domniemywać, że w związku ze zwiększającym się natężeniem ruchu także na drogach powiatowych oraz gminnych klimat akustyczny w gminie Godziesze Wielkie ulega stopniowemu pogorszeniu.

W związku z powyższym należy rozważyć przeprowadzenie badań w miejscach gdzie zaobserwowano szczególne natężenie ruchu i w wypadku stwierdzenia takiej konieczności umieszczenie w nich ekranów dźwiękochłonnych.

Hałas kolejowy

Przez teren gminy Godziesze Wielkie nie przebiega linia kolejowa. Najbliższa stacja znajduje się w Kaliszu (Kalisz Winiary) oraz w Opatówku oddalonych odpowiednio o ok. 2 i 4 km od granic gminy Godziesze Wielkie oraz ok. 11 i 14 od miejscowości Godziesze Wielkie.

Hałas przemysłowy

Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od rodzaju wykorzystywanych maszyn i urządzeń. Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów przemysłowych i warsztatów rzemieślniczych jest obowiązkiem ich właściciela (lub innego podmiotu posiadającego do nich tytuł prawny). Hałas przemysłowy na terenie gminy Godziesze Wielkie nie stanowi większego problemu. Nieliczne i nieduże zakłady prowadzą działalność na niewielką skalę, przez co nie można mówić o uciążliwości powodowanej przez hałas przemysłowy.

4.3 Promieniowanie elektromagnetyczne

Pola elektromagnetyczne są obecnie jednym z najpowszechniejszych zjawisk towarzyszących człowiekowi. Są one wytwarzane przez wszystkie instalacje oraz urządzenia zasilane energią

elektryczną (telewizor, komputer, domowa instalacja elektryczna, linie przesyłowe). Powstają również podczas pracy instalacji i urządzeń służących do komunikacji za pomocą fal, takich jak telefony komórkowe, stacje bazowe telefonii komórkowej czy anteny radiowo-telewizyjne.

Zgodnie z art. 121 Ustawy z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Głównym kryterium określającym dopuszczalne standardy parametrów fizycznych pól elektromagnetycznych jest Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 r., poz. 2448). Rozporządzenie to różnicuje dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych dla:

- terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
- miejsc dostępnych dla ludności.

W 2024 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu przeprowadził kolejną serię badań poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania te zrealizowano w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska.

W ostatnich latach nastąpiła zmiana przepisów wykonawczych dotyczących prowadzenia pomiarów i oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Obecnie podstawy prawne prowadzenia monitoringu pól elektromagnetycznych stanowią:

- art. 123 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (POŚ) (Dz.U. 2025 poz. 674, z późn. zm.),
- art. 23 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. 2024 poz. 425),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019, poz. 2448),
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz. U. 2022, poz. 2630),
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020, poz. 2311).

Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wprowadzono nowe normy składowej elektrycznej pola, zgodne ze standardem europejskim oraz zaleceniami Międzynarodowej Komisji ds. Ochrony przed Promieniowaniem (ICNIRP) i Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Do końca 2019 r. dopuszczalny poziom składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości od 3 MHz do 3 GHz w miejscach dostępnych dla ludności określony został na poziomie 7 V/m.

Obecnie poziom dopuszczalny składowej elektrycznej pola w miejscach dostępnych dla ludności dla zakresu częstotliwości od 10 MHz do 300 GHz wynosi od 28 V/m do 61 V/m. Dla częstotliwości objętych monitoringiem (80 MHz–40 GHz) dopuszczalny poziom pól elektromagnetycznych wynosi 28 V/m.

Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest w nowej, rozszerzonej sieci pomiarowej, zmienił się również zakres i częstotliwość prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. W myśl obowiązujących przepisów, w pierwszym cyklu pomiarowym w województwie wielkopolskim wyznaczono do badań poziomów pól elektromagnetycznych 279 punktów pomiarowych: 166 punktów pomiarowych w stałej sieci monitoringu (na lata 2021–2022) oraz 113 punktów pomiarowych w monitoringu badawczym (na lata 2021–2024).

Pomiary pola elektromagnetycznego w ramach PMŚ wykonywane są przez Centralne Laboratorium Badawcze Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska Oddział w Poznaniu.

W 2024 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wykonał serię badań poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania te zrealizowano w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 poz. 2311). W roku 2024 wykonano pomiary w 110 punktach pomiarowych. W 61 punktach pomiarowych średnia z 0,5 godzinnego pomiaru była wyższa od dolnych progów czułości sond pomiarowych wynoszących 0,5 V/m (NBM) oraz 0,8 V/m (PMM).

Najwyższe zmierzone wartości składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w danej kategorii obszarów zarejestrowano podczas badań,:

- miasta powyżej 200 000 mieszkańców – Poznań, ul. Jesionowa – 5,6 V/m, co stanowi 20,00% wartości dopuszczalnej poziomu PEM w środowisku;
- miasta w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców – Konin, ul. 11 Listopada – 3,1 V/m, co stanowi 11,07% wartości dopuszczalnej poziomu PEM w środowisku;
- miasta w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców – Środa Wielkopolska, Plac Armii Poznań – 2,2 V/m, co stanowi 7,86% wartości dopuszczalnej poziomu PEM w środowisku;
- miasta poniżej 20 000 mieszkańców – Międzychód, ul. 17 Stycznia/Pocztowa – 2,8 V/m, co stanowi 10,00% wartości dopuszczalnej poziomu PEM w środowisku;
- gminy wiejskie – Zakrzewo, ul. Sportowa – 2,0 V/m, co stanowi 7,14% wartości dopuszczalnej poziomu PEM w środowisku.

Poziomy PEM zmierzone w roku 2024 na terenie województwa wielkopolskiego są dużo niższe od poziomu dopuszczalnego.

Powyższe analizy wykazują, że zarówno średnie arytmetyczne z punktów pomiarowych w monitoringu stałym i badawczym, jak i średnie ze wszystkich punktów pomiarowych w województwie nie przekraczają 1 V/m.

Przeprowadzona analiza aktualnie uzyskanych wyników oraz tych z lat ubiegłych doprowadziła do postawienia następujących wniosków:

- mimo postępującego wzrostu ilości źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku;

- najwyższe zmierzone poziomy pól występują w dużych miastach, gdzie koncentracja źródeł jest znacznie większa niż na pozostałych terenach;
- mierzone wartości są wielokrotnie niższe niż poziomy dopuszczalne.

Na terenie Gminy Godziesze Wielkie nie ma obiektów nadawczych radiowo-telewizyjnych. Najbliżej położony duży obiekt nadawczy znajduje się około 24 km od Godzieszy Wielkich.

Obiekt nadawczy:	Kalisz/Mikstat
Kanał nadawczy:	31,38,41,44
Moc ERP [kW]:	100
Polaryzacja:	pozioma
Wys. anteny:	273 m

Dodatkowo w Chełmcach (gm. Opatówek) jest stacja linii radiowych (SLR), wieża betonowa RTV o wysokości 74 m. Nadajniki zamontowane są na wysokości 67 m (radiowe) oraz 69 i 72 m (telewizyjne). Nadajniki dysponują stosunkowo słabą mocą, stąd ich niewielki (lokalny) zasięg. Stacja oddalona jest o ok. 7 km od Godzieszy Wielkich (przy granicy z gminą Godziesze Wielkie).

Istnieje natomiast na terenie gminy sieć urządzeń radiokomunikacyjnych. W ostatnich latach nastąpił rozwój nowych technik telekomunikacyjnych i rozwój sieci telefonii komórkowej. Elementem tej sieci są stacje bazowe telefonii komórkowej zlokalizowane na jednej stacji bazowej - wieża Cellnex / Towerlink. Przy ww. stacjach nie stwierdza się występowania, w miejscach dostępnych dla ludzi, pól elektromagnetycznych o wartościach przekraczających wartości dopuszczalne.

Negatywną konsekwencją lokalizacji anten na dużych wysokościach, jest konieczność wznoszenia wysokich konstrukcji wsporczych, najczęściej w postaci wież kratowych, które są widocznym akcentem w krajobrazie. W Gminie znajdują się tereny o szczególnych walorach krajobrazowych. Dlatego też istotne jest lokalizowanie tych obiektów poza miejscami objętymi szczególną ochroną, z uwzględnieniem zakazów wynikających z aktów prawa miejscowego powołujących określony formy ochrony przyrody i w taki sposób, aby ich wpływ na krajobraz był najmniejszy.

Dostawcą energii elektrycznej w gminie Godziesze Wielkie jest ENERGA-OPERATOR S.A.
Zaopatrzenie

w energię elektryczną mieszkańców gminy jest w pełni zapewnione. Przez teren gminy przebiegają linie średniego napięcia 15kV ze stacjami transformatorowymi 15/0,4kV oraz linie niskiego napięcia, głównie napowietrzne. Przy granicy północnej gminy zlokalizowana jest sieć przesyłowa 110kV Kalisz Piwonice – Błaszki.

- nadmierna chemizacja rolnictwa,
- obiekty zagrażające środowisku (stacje paliw, zakłady produkcyjne, punkty eksploatacji kopalin).

Ocena stanu wód definiowana jest, jako wypadkowa stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wód, gdzie:

- stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód. Stan ekologiczny może być: bardzo dobry, dobry, umiarkowany, słaby, zły.
- potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- ocena elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V,
- ocena elementów fizyczno-chemicznych :
- dla rzek w zakresie klas: I; II; stan / potencjał poniżej dobrego,
- dla jezior - stan dobry i stan poniżej dobrego,
- ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) – stan dobry i stan poniżej dobrego,
- ocena elementów hydromorfologicznych.
- Poniżej przedstawiono wyniki monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jeziornych wyodrębnionych na terenie gminy

Charakterystyką wszystkich Jednolitych Części Wód Powierzchniowych występujących na terenie Gminy Godziesze Wielkie:

➤ **Nazwa JCWP Kielbaśnica**

Kod JCWP RW60001518456

Typ JCWP P_org - Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk

Rzeczywista długość JCWP [km] - 11.40

Powierzchnia zlewni JCWP [km²] - 40.34

Obszar dorzecza - obszar dorzecza Odry

Region wodny - region wodny Warty

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany potencjał ekologiczny

Wskaźniki determinujące stan/ potencjał - ekologiczny azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy; - nie dotyczy

Stan chemiczny - stan chemiczny poniżej dobrego

Wskaźniki determinujące stan chemiczny - benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen, fluoranten; nie dotyczy

Stan (ogólny) – zły stan wód

W ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego w roku 2024 przez RWMS w Poznaniu zostały przebadane wody JCWP Kielbaśnica RW60001518456 w punkcie pomiarowo- kontrolnym Kielbaśnica

- Godziesze Małe. Dla poszczególnych elementów otrzymano następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych: - bardzo zły
- klasa elementów hydromorfologicznych: powyżej średniego
- klasa elementów fizykochemicznych: >II (powyżej stan dobry)
- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne: – b.d.

Stan ekologiczny – zły

Stan chemiczny – poniżej dobrego

Ogólny stan wód – zły

➤ **Nazwa JCWP Prosna od Strugi Kraszewickiej do Ołoboku**

Kod JCWP RW600011184399

Typ JCWP RzN - Rzeka nizinna

Rzeczywista długość JCWP [km] - 25.79

Powierzchnia zlewni JCWP [km²] - 61.21

Obszar dorzecza - obszar dorzecza Odry

Region wodny - region wodny Warty

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny

Wskaźniki determinujące stan/ potencjał - ekologiczny azot ogólny, azot azotanowy; nie dotyczy

Stan chemiczny - brak danych

Wskaźniki determinujące stan chemiczny - nie dotyczy

Stan (ogólny) - zły stan wód

W ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego w roku 2023 i 2024 przez RWMS w Poznaniu zostały przebadane wody JCWP Prosna od Strugi Kraszewickiej do Ołoboku RW600011184399 w punkcie pomiarowo-kontrolnym Prosna - Wola Droszewska. Dla poszczególnych elementów otrzymano następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych: III (stan umiarkowany)
- klasa elementów hydromorfologicznych: I (stan b.dobry)
- klasa elementów fizykochemicznych: >II (powyżej stan dobrego)
- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne: II (potencjał dobry),

Stan ekologiczny – umiarkowany

Stan chemiczny - poniżej dobrego

Ogólny stan wód – zły

➤ **Nazwa JCWP Pokrzywnica**

Kod JCWP RW600016184689

Typ JCWP Rz_org - Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk

Rzeczywista długość JCWP [km] - 81.01

Powierzchnia zlewni JCWP [km²] - 241.24

Obszar dorzecza - obszar dorzecza Odry

Region wodny - region wodny Warty

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Stan/potencjał ekologiczny - słaby stan ekologiczny

Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny - azot ogólny, azot azotanowy; fitobentos, makrobezkręgowce, ichtiofauna

Stan chemiczny - stan chemiczny poniżej dobrego

Wskaźniki determinujące stan chemiczny - benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen, fluoranten, rtęć; bromowane difenyletery, heptachlor

Stan (ogólny) - zły stan wód

W ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego w roku 2024 przez RWMŚ w Poznaniu zostały przebadane wody JCWP Pokrzywnica RW600016184689 w punkcie pomiarowo- kontrolnym Pokrzywnica - Porwity. Dla poszczególnych elementów otrzymano następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych: - umiarkowany

- klasa elementów fizykochemicznych: dobry

- klasa elementów hydromorfologicznych: >II (powyżej dobrego)

- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne: dobry

Potencjał ekologiczny - umiarkowany

Stan chemiczny poniżej dobrego

Ogólny stan wód : zły

➤ **Nazwa JCWP Trojanówka od Pokrzywnicy do ujścia**

Kod JCWP RW60001018469

Typ JCWP PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty

Rzeczywista długość JCWP [km] – 6,02

Powierzchnia zlewni JCWP [km²] – 15,43

Obszar dorzecza - obszar dorzecza Odry

Region wodny - region wodny Warty

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany potencjał ekologiczny

Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny: BZT5, OWO, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce

Stan chemiczny: stan chemiczny poniżej dobrego

Wskaźniki determinujące stan chemiczny benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen; bromowane difenyloetery, heptachlor

Stan (ogólny): zły stan wód

W ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego w roku 2024 przez RWMŚ w Poznaniu zostały przebadane wody JCWP Trojanówka od Pokrzywnicy do ujścia RW60001018469 w punkcie pomiarowo-kontrolnym Trojanówka - Kalisz. Dla poszczególnych elementów otrzymano następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych: IV (zły)
- klasa elementów fizykochemicznych: >III (powyżej umiarkowanego)
- klasa elementów hydromorfologicznych: >II (powyżej dobrego)
- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne: bardzo dobry

Potencjał ekologiczny - słaby

Stan chemiczny – poniżej dobrego

Ogólny stan wód - zły

➤ **Nazwa JCWP Lipówka**

Kod JCWP RW60000918452

Typ JCWP PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty

Rzeczywista długość JCWP [km] - 11.86

Powierzchnia zlewni JCWP [km²] - 35.54

Obszar dorzecza - obszar dorzecza Odry

Region wodny - region wodny Warty

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny

Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny: przewodność, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos

Stan chemiczny - brak danych

Wskaźniki determinujące stan chemiczny - nie dotyczy

Stan (ogólny) -zły stan wód

W ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego w roku 2022 przez RWMŚ w Poznaniu zostały przebadane wody JCWP Lipówka RW60000918452 w punkcie pomiarowo- kontrolnym Łużyca - Ostrów Kaliski. Dla poszczególnych elementów otrzymano następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych: III (umiarkowany)
- klasa elementów fizykochemicznych: dobry
- klasa elementów hydromorfologicznych: >II (powyżej dobrego)
- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne: brak klasyfikacji

Potencjał ekologiczny - umiarkowany

Stan chemiczny - brak klasyfikacji.

Ogólny stan wód - zły

➤ **Nazwa JCWP Prosna od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego**

Kod JCWP RW600011184933

Typ JCWP RzN - Rzeka nizinna

Rzeczywista długość JCWP [km] - 52.59

Powierzchnia zlewni JCWP [km²] - 242.61

Obszar dorzecza - obszar dorzecza Odry

Region wodny - region wodny Warty

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany potencjał ekologiczny

Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny BZT5, azot ogólny, azot azotanowy; makrofity

Stan chemiczny - stan chemiczny poniżej dobrego

Wskaźniki determinujące stan chemiczny - benzo(a)piren, benzo(g,h,i)perylen, fluoranten; nie dotyczy

Stan (ogólny) - zły stan wód

W ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego w roku 2024 przez RWMŚ w Poznaniu zostały przebadane wody JCWP Prosna od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego RW600011184933 w punkcie pomiarowo- kontrolnym Prosna - Bogusław. Dla poszczególnych elementów otrzymano następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych: II (dobry)

- klasa elementów fizykochemicznych: I (bardzo dobry)

- klasa elementów hydromorfologicznych: >II (dobry)

- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne: bardzo dobry

Potencjał ekologiczny - umiarkowany

Stan chemiczny – poniżej dobrego

Ogólny stan wód - zły

Jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych podlegają monitoringowi. Zgodnie z art. 349 ust. 2 ustawy Prawo wodne – badania i oceny stanu wód powierzchniowych i podziemnych dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przy czym zgodnie z ust. 3 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych należą do kompetencji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Monitoring wód ma na celu pozyskanie informacji o stanie wód na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągania celów środowiskowych. Badania monitoringowe prowadzone są w punktach pomiarowo-kontrolnych.

Zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy są ścieki gromadzone w zbiornikach bezodpływowych, które często są nieszczelne lub wylewanie ścieków w przypadkowe miejsca.

Do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych przyczyniają się także nawozy stosowane w rolnictwie, a także chemiczne środki ochrony roślin. Dużym zagrożeniem są również niewłaściwie stosowane nawozy, głównie naturalne, takie jak gnojowica, gnojówka, obornik. Następuje wtedy zanieczyszczenie wód gruntowych znacznie stężonymi składnikami nawozu oddziałującymi przez dłuższy okres czasu na środowisko. Ponadto mogą być przyczyną zanieczyszczenia sanitarnego organizmami chorobotwórczymi.

Do zadań gminy należy monitorowanie stanu istniejącej infrastruktury piętrzącej i udrażniającej, celem zapewnienia odpowiedniego poziomu wód gruntowych oraz minimalizowania dzięki temu ryzyk związanych z powodzią oraz suszami. Kolejnym zadaniem jest monitorowanie odpowiedniego odprowadzania ścieków i likwidowanie nielegalnego poboru wód bądź odprowadzania do nich ścieków, a także rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej.

Na obszarach chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych wymagania nie zostały spełnione, a stan w PPK monitoringu obszarów chronionych został określony jako zły.

Ww. JCWP rzeczna znajdujące się na terenie gminy Godziesze Wielkie zostały zaliczone do wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych.

4.4.2 Wody podziemne

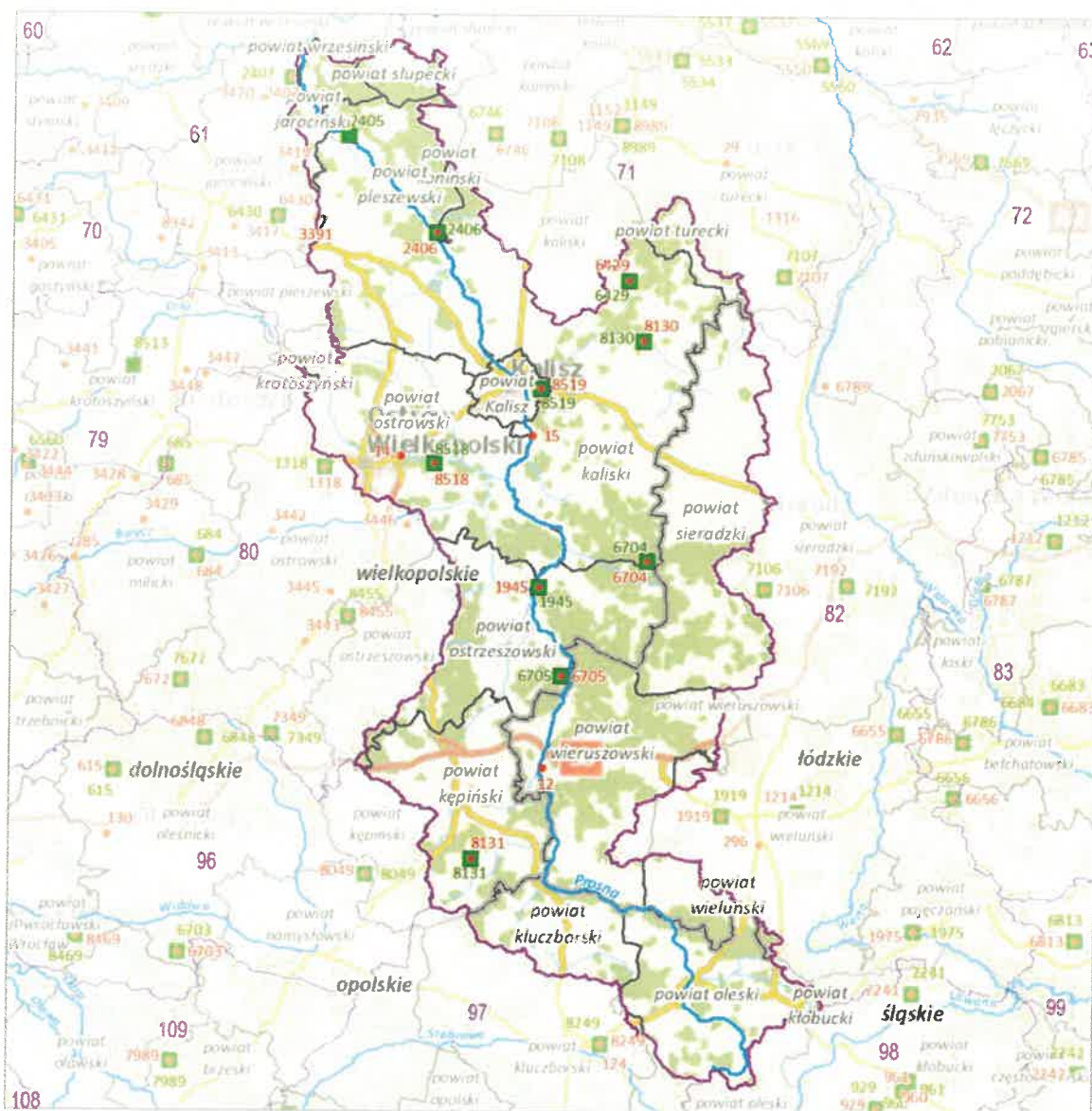
W ramach wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE) wydzielono na obszarze Polski tzw. **jednolite części wód podziemnych (JCWPd)**, przez które rozumie się określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Jednolite części wód są objęte monitoringiem prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny oraz wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska. Celem badań jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, określenie trendów zmian oraz sygnalizacji zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych.

RDW w art. 4 przewiduje dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Według aktualnie obowiązującego podziału Polski na 174JCWPd obszar Gminy Godziesze Wielkie znajduje się w całości w obszarze JCWPd 81. Powierzchnia wynosi 4914,76 km². W tabelach poniżej przedstawiono podstawowe informacje o nim.

Mapa 4. JCWPd nr 81



Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)
z lokalizacją punktów sieci obserwacyjno-badawczej wód podziemnych

0 5 10 km

Lokalizacja JCWPd nr 81 na tle podziału na RZGW

Źródło: pgi.gov.pl

Tabela 6. Powierzchnia i położenie JCWPd na terenie Gminy Godziesze Wielkie

Numer JCWPd	Powierzchnia [km ²]	Uwagi
JCWPd 81	4914,76	cała gmina

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne>

JCWPd nr 81 oznaczona jest europejskim kodem PLGW600081, charakteryzująca się dobrym stanem chemicznym i dobrym stanem ilościowym. JCWPd nr 81 jest niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego. JCWPd 81 przedstawia strukturę i funkcjonowanie systemu hydrogeologicznego, położonego obrębie zlewni rzeki Prosny. Obszar występowania zwykłych wód podziemnych w granicach zlewni Prosny uznaje się za wielowarstwowy system wodonośny wód podziemnych w utworach kenozoicznych i mezozoicznych, powiązanych układem krążenia z wodami powierzchniowymi.

Granice systemu są granicami hydrodynamicznymi, stąd należy on do systemów przejściowo zamkniętych. Prosna jest osią drenażu wszystkich poziomów wodonośnych, zaś jej dopływy związane są hierarchicznie z poszczególnymi drenażami poziomów. W strefach wododziałowych ciekę przeważnie drenują pierwszy poziom wodonośny, zaś w dolnym biegu stopniowo zasilane są z poziomów wód wgłębnych. W układzie pionowego krążenia wód, granicę górną systemu stanowi powierzchnia terenu ze strefą aeracji w poziomie gruntowym lub gliny morenowe i ły o charakterze słabo przepuszczalnym o zróżnicowanej miąższości. Granica dolna systemu jest słabo zarysowana i występuje na zmiennej głębokości od 300 do ponad 600 m. Z jednej strony stanowi ją układ warstw ilasto-mułkowatych, praktycznie nieprzepuszczalnych z drugiej zaś granica odnawialności wód w poziomach kredy, jury i triasu. Strukturę hydrogeologiczną systemu tworzy bardzo zróżnicowany układ warstw przepuszczalnych, słabo przepuszczalnych i bardzo słabo przepuszczalnych w utworach czwartorzędu, neogenu, kredy, jury i górnego triasu.

Zgodnie z regionalizacją wodną dla obszaru dorzecza Odry, region wodny Warty, analizowany teren znajduje się w zasięgu jednolitych części wód podziemnych **JCWPD nr 81**.

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz.U. 2023 poz. 335) stan JCWPd nr 81 przedstawia się następująco:

Wody podziemne na terenie gminy Godziesze Wielkie:

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)

Europejski kod JCWPd: PLGW600081

Nazwa JCWPd: 81

Region Wodny: Warta

Obszar dorzecza (Kod i Nazwa): Prosna

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej: RZGW w Poznaniu

Ocena stanu:

Ilościowego: dobry

Chemicznego: dobry

Jakość wód podziemnych

Badania realizowane w ramach krajowego monitoringu wód podziemnych, wykonywane są przez Państwowy Instytut Geologiczny (PIG) w Warszawie na zlecenie GIOŚ. Na podstawie badań przeprowadzonych w 2019 r. zarówno stan ilościowy wód JCWPd nr 81 jak i chemiczny oceniono jako dobry.¹

Podczas badań jakości wód podziemnych w obrębie JCWPd nr 81 przeprowadzonych przez PIG w 2023 i 2024 r. w ramach monitoringu operacyjnego na terenie gminy Godziesze Wielkie nie przeprowadzano badań (jak na całym obrębie JCWPd). Ostatnie badania przeprowadzono w 2022 r., w gminie Godziesze Wielkie, punkt znajdował się w m. Żydów – jakość wody została oznaczona jako słaba.

Głównym zagrożeniem dla jakości wód w gminie są nieoczyszczone (lub oczyszczone w niewystarczającym stopniu) ścieki komunalne z terenów wiejskich oraz zanieczyszczenia obszarowe.

¹ <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html>

Są to głównie ścieki (o charakterze bytowym) z terenów wiejskich (w tym terenów turystycznych), odprowadzane w sposób nieorganizowany, zanieczyszczenia spłukiwane z terenów rolnych i leśnych oraz terenów tras komunikacyjnych (drogowych i kolejowych). Ładunek zanieczyszczeń wprowadzany do środowiska z tych źródeł zależy od szeregu czynników, m.in.: stopnia skanalizowania danego obszaru (wprost od ilości nieszczelnych zbiorników bezodpływowych nieczystości ciekłych), poziomu kultury rolnej, stopnia zurbanizowania i intensywności ruchu komunikacyjnego danego obszaru.

Numer punktu pomiarowego wg ID Monitoring	Gmina	Miejscowość	Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	Przedział ujętej warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	Zwierciadło wody	Rodzaj punktu pomiarowego	Użytkowanie terenu	Rok badań	Klasa jakości 2022 końcowa
12	Wieruszów (gm. miejsko-wiejska)	Wieruszów	85,00	86,80-116,00	Zwierciadło napięte	st. wiercona	3. Miejskie tereny zielone	2022	II
14	Ostrów Wielkopolski (gm. miejska)	Krępa	28,00	47,00-63,00	Zwierciadło napięte	st. wiercona	9. Łąki i pastwiska	2022	IV
15	Godziesze Wielkie (gm. wiejska)	Żydów	2,50	14,50-25,50	Zwierciadło swobodne	st. wiercona	11. Roślinność drzewiasta i krzewiasta	2022	IV
1945	Grabów nad Prosną (gm. miejsko-wiejska)	Grabów nad Prosną	23,00	36,00-48,00	Zwierciadło napięte	st. wiercona	9. Łąki i pastwiska	2022	III
2406	Chocz (gm. miejsko-wiejska)	Brudzewek	2,50	6,00-8,00	Zwierciadło napięte	piezometr	4. Zabudowa wiejska	2022	IV
3391	Kotlin (gm. wiejska)	Kurcew	126,00	130,20-136,00	Zwierciadło napięte	st. wiercona	11. Roślinność drzewiasta i krzewiasta	2022	II
6429	Ceków-Kolonia (gm. wiejska)	Nowa Plewnia	2,00	5,80-8,80	Zwierciadło swobodne	piezometr	9. Łąki i pastwiska	2022	IV
6704	Brzeziny (gm. wiejska)	Fajum	1,34	3,00-6,00	Zwierciadło swobodne	piezometr	4. Zabudowa wiejska	2022	III
6705	Doruchów (gm. wiejska)	Plugawice	3,43	4,40-6,40	Zwierciadło swobodne	piezometr	4. Zabudowa wiejska	2022	IV
8130	Koźminek (gm. miejsko-wiejska)	Koźminek	31,00	37,00-42,00	Zwierciadło napięte	piezometr	4. Zabudowa wiejska	2022	III
8131	Trzcinnica (gm. wiejska)	Laski	33,50	36,00-40,00	Zwierciadło napięte	piezometr	1. Zabudowa miejska zwarta	2022	V
8518	Sieroszewice (gm. wiejska)	Kęszyce	9,61	15,00-18,00	Zwierciadło swobodne	piezometr	10. Lasy	2022	III
8519	Kalisz (gm. miejska)	Kalisz	10,50	20,50-26,50	Zwierciadło napięte	st. wiercona	2. Zabudowa miejska luźna	2022	V

4.5 Gospodarka wodno-ściekowa

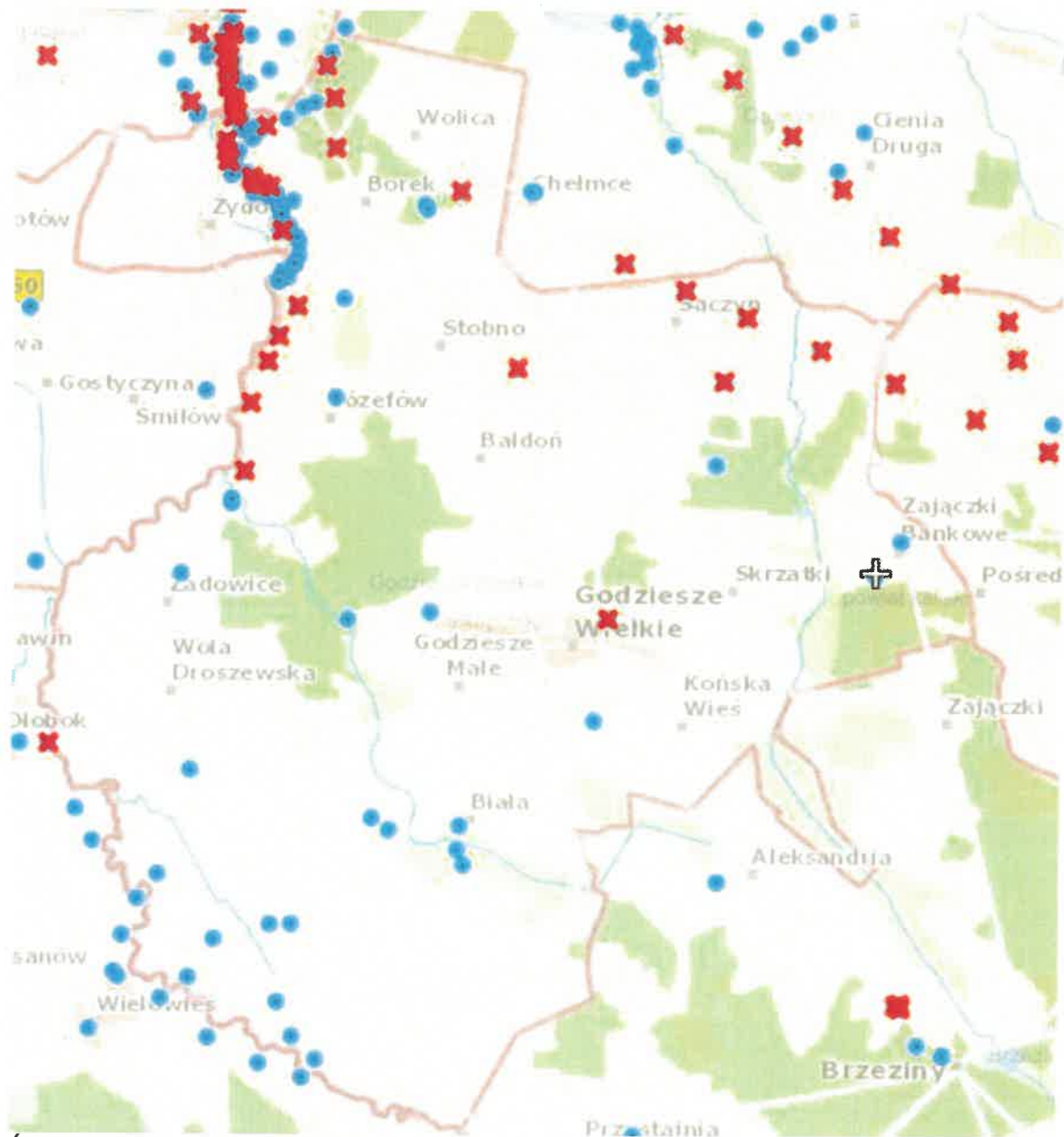
4.5.1 Sieć wodociągowa

Tabela 7 Pozwolenia wodno-prawne dla ujęć wody

Lp.	Nazwa ujęcia	Pozwolenie wodnoprawne	Okres obowiązywania	Dopuszczalne pobory
1.	Wolica	Decyzja Starosty Kaliskiego z 30.12.2016, znak: OS:.6341.34.2016	20 lat	Pobór wód podziemnych z utworów okresu kredowego $Q_{s\ max}$ 66,0 m ³ /h $Q_{d\ \acute{s}r}$ 930,1 m ³ /d $Q_{r\ max}$ 339486,50 m ³ /rok
2.	Biała	Decyzja Starosty Kaliskiego z 30.12.2016, znak: OS:.6341.35.2016	20 lat	Pobór wód podziemnych z utworów wodonośnych - czwartorzęd $Q_{h\ max}$ 70,0 m ³ /h $Q_{d\ \acute{s}r}$ 1269 m ³ /d

- Ogółem długość eksploatowanej sieci wodociągowej wynosi - 192,2 km
- Budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej - 2 723

Mapa 5 Mapa wszystkich otworów hydrogeologicznych na terenie Godziesze Wielkie



Poniższa tabela przedstawia ilość dostarczanej wody w ostatnich 3 latach w Gminie Godziesze Wielkie. Zauważa się tendencję rosnącą.

Tabela 8. Ilość dostarczanej wody w Gminie Godziesze Wielkie

rodzaj decyzji	lata		
	2022	2023	2024
ilość dostarczanej wody (tys. m ³)	394,3	411,3	421,1

Źródło: GUS - BDL

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Kaliszu dokonuje systematycznej okresowej oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia pod względem mikrobiologicznym oraz fizykochemicznym w wodociągach publicznych na terenie gminy Godziesze Wielkie. Przeprowadzone badania wykazały, że woda z wodociągów publicznych pochodząca z ujęć w badanym zakresie spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu z Ministra Zdrowia dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

4.5.2 Odprowadzanie ścieków

Podstawowe dane:

- Kanalizacja Długość sieci kanalizacyjnej ogółem – 39,4 km
- % korzystających z sieci – 36
- liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej 975
- liczba ludności gminnej korzystającej z sieci kanalizacyjnej 3 582

Gmina Godziesze Wielkie wprowadza oczyszczone ścieki komunalne z mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w:

- m. Godziesze Małe, do wód rzeki Kiełbaśnicy (dz. Nr 690/2 obręb Godziesze Małe). Warunki zrzutu ścieków określa Decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Kaliszu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 3 września 2021 znak PO.ZUZ.2.4210.215.2021.JG wydana na okres 10 lat.
- m. Saczyn, do ziemi, rowu PO-20, za pośrednictwem wylotu o średnicy 250 mm, zlokalizowanym w km 6+932. Warunki zrzutu ścieków określa Decyzja Starosty Kaliskiego z dnia 31 grudnia 2015 znak OS.6341.129.2015 wydana na okres 10 lat.

Tabela 9 Charakterystyka oczyszczalni ścieków (OS Godziesze Małe)

Lp.	Opis warunku	Dopuszczalne wartości	
1.	Dopuszczalna ilość odprowadzanych do odbiornika ścieków	Q _d śr	250 m ³ /d
		Q _s max	0,0056722 m ³ /s
		Q _r dop	91250 m ³ /rok
2.	Maksymalne wartości stężeń zanieczyszczeń w odprowadzanych ściekach	BZT ₅	≤ 25 mgO ₂ /l
		ChZT	≤ 125 mgO ₂ /l
		zawiesiny ogólne	≤ 35 mg/l

Tabela 10 Charakterystyka oczyszczalni ścieków (OS Saczyn)

Lp.	Opis warunku	Dopuszczalne wartości	
1.	Dopuszczalna ilość odprowadzanych do odbiornika ścieków	Q _d śr	250 m ³ /d
		Q _s max	15,6 m ³ /h
		Q _r dop	91250 m ³ /rok
2.	Maksymalne wartości stężeń zanieczyszczeń w odprowadzanych ściekach	BZT ₅	≤ 25 mgO ₂ /l
		ChZT	≤ 125 mgO ₂ /l
		zawiesiny ogólne	≤ 35 mg/l
		pH	6,5-9,0

Infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną zarządza bezpośrednio Urząd Gminy, którego zadaniem jest świadczenie usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę, zbiorowego odprowadzania ścieków oraz wywozu nieczystości płynnych z terenu gminy. Do obowiązków gminy należy eksploatacja i utrzymanie urządzeń sieci wodociągowej oraz urządzeń sieci kanalizacji sanitarnej wraz z urządzeniami służącymi do oczyszczania ścieków (oczyszczalnie).

Infrastruktura techniczna znajdująca się na terenie gminy Godziesze Wielkie, pomimo systematycznych zmian, wymaga dalszej modernizacji i rozbudowy. Przestarzałe odcinki sieci wodociągowej wykonane z rur azbestowo-cementowych podlegają sukcesywnej wymianie. Na stacjach uzdatniania wody zastosowane wcześniej technologie wymagają wprowadzania innowacyjnych rozwiązań by poprawić jakość i niezawodność działań związanych z poborem, uzdatnianiem i dystrybucją wody.

Mieszkańcy z terenu Gminy nieobjętego kanalizacją posiadają w większości zbiorniki bezodpływowe. Sytuacja ich stanu oraz rozporządzania nimi nie jest do końca rozpoznana. Prawdopodobnie część z nich nie spełnia wymagań w zakresie właściwego stanu technicznego.

Zagrożenie dla wód podziemnych stanowią również miejsca nielegalnego składowania odpadów („dzikie wysypiska”) odpadów komunalnych. Należy je sukcesywnie likwidować – wywozić na legalne składowiska odpadów. Powstawaniu takich miejsc będzie zapobiegać objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbioru odpadów.

4.6 Powierzchnia ziemi i gleby

Na terenie gminy przeważają gleby bielcowe i brunatne wylugowane V i VI klasy bonitacyjnej wytworzone przeważnie na podłożu piaszczystym. Stanowią one prawie 80% gruntów ornych i charakteryzują się małą zawartością próchnicy, są ubogie w składniki pokarmowe i okresowo lub stale za suche. Gleby klasy III i IV zajmują 22% gruntów ornych. Wytworzone one zostały z piasków gliniastych na glinach lekkich i mocnych.

W obniżeniach terenu i w dolinach cieków występują gleby murszowe i murszowate zajęte przez łąki i pastwiska. W gminie Godziesze Wielkie dominują kompleksy gleb żytnie przede wszystkim: bardzo słabe (40%), oraz słabe (31%), łącznie gleby żytnie stanowią 80% powierzchni gruntów ornych. Są to gleby brunatne i pseudobielcowe, rzadziej czarne ziemie, mady i gleby murszowate. Gleby kompleksów pszennych wynoszą 5% gruntów, a kompleksy zbożowo-pastewne stanowią 12% gruntów ornych gminy.

Wg danych Urzędu Gminy lasy zajmują 1599 ha, co stanowi 16 % ogólnej powierzchni gminy. Gmina Godziesze Wielkie jest typową gminą wiejską z przewagą użytków rolnych:

- Grunty orne 6514,7937
- Sady 54,7521
- Łąki trwałe 745,9625
- Pastwiska trwałe 635,8645
- Grunty rolne zabudowane 306,3117
- Grunty rolne pod stawami 12,2384
- Grunty rolne pod rowami 59,9405

- Grunty rolne zadrzewione i zakrzewione 41,3945
- Nieużytki 53,5407
- Lasy 1599,3878

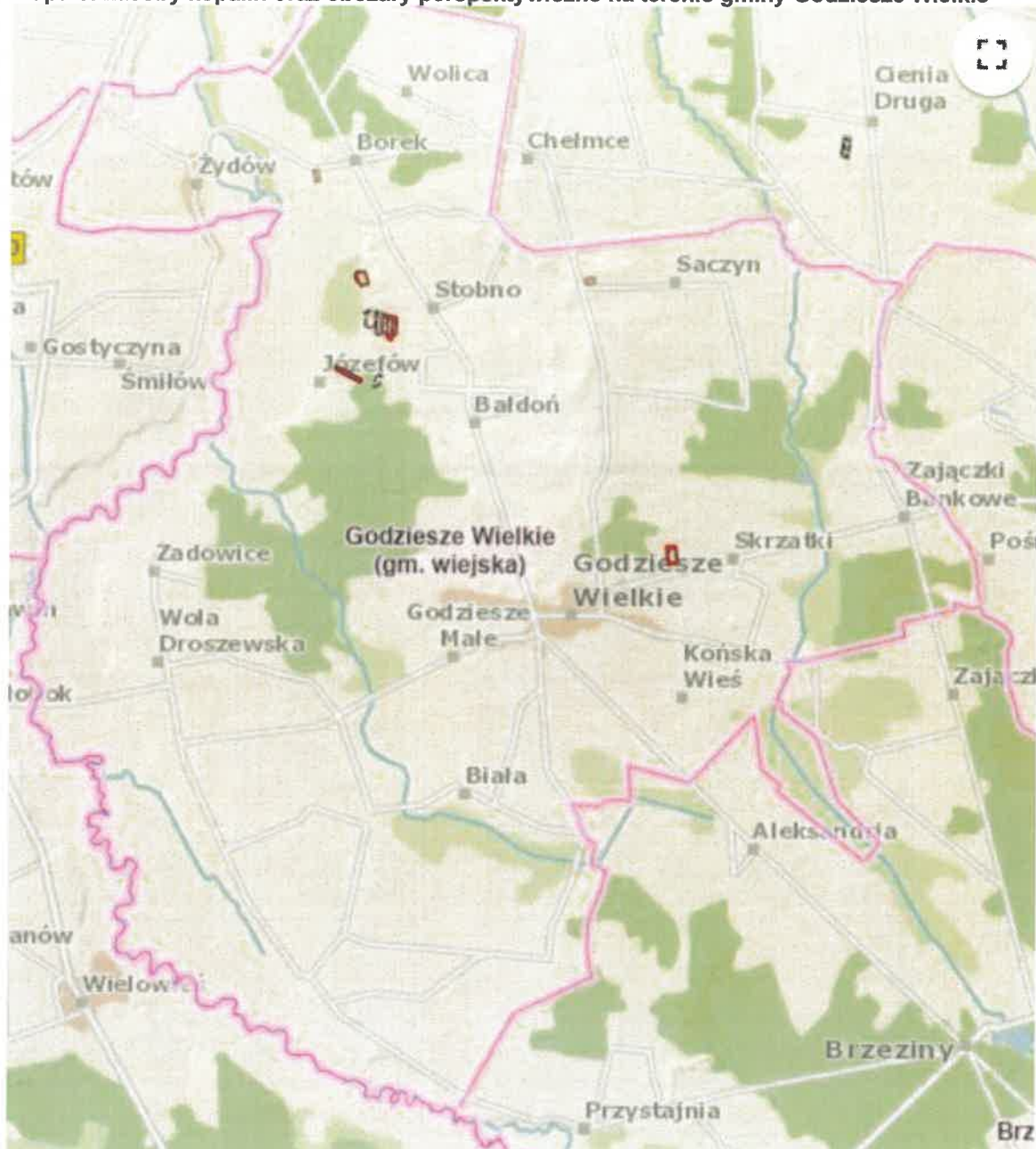
Budowa geologiczna

Dominujące utwory geologiczne na terenie Gminy Godziesze Wielkie związane są z działalnością lodowców. Na Wysoczyznach Kaliskiej i Tureckiej występują osady lodowcowe i wodnolodowcowe, ze zlodowacenia Warty. Są one w obszarze morenowym pokryte pagórkami moren czołowych, tego samego zlodowacenia. Kotlina Grabowska wypełniona jest osadem późniejszym, ze zlodowacenia bałtyckiego i częściowo z holocenu.

Powierzchnię terenu gminy stanowi typ wysoczyzny morenowej o mało urozmaiconej rzeźbie terenu i ma charakter łagodnie pofalowanych pagórków, podciętych dolinami o różnicy poziomów sięgających 45m. Licznie występują wydmy, nie przekraczające wysokości względnej 10 m. Teren wznosi się łagodnie z zachodu na wschód, a rzędne terenu wahają się w zakresie 117-160m n.p.m.

Teren Gminy jest bardzo ubogi w kopaliny, występują jedynie piaski i żwiry.

Mapa 6. Zasoby kopalin oraz obszary perspektywiczne na terenie gminy Godziesze Wielkie



Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/>

Gleby

Występujące typy i rodzaje gleb związane są z budową geologiczną i geomorfologiczną oraz warunkami wodnymi.

Wytworzenie się określonych profilów glebowych oraz ich przydatność rolnicza pozostaje w ścisłym związku z budową geologiczną i morfologią omawianego obszaru. Natomiast skład mineralny i właściwości gleb są uzależnione przede wszystkim od rodzaju skały macierzystej, panującego klimatu i występującej szaty roślinnej. Na kształtowanie się rolniczej przydatności gleb poza rzeźbą terenu i klimatem mają również duży wpływ czynniki glebowe takie jak: skład mechaniczny, miąższość poziomu

próchnicznego oraz głębokość występowania szkieletu. W gminie Godziesze Wielkie dominują gleby lekko kwaśne, kwaśne i bardzo kwaśne 96,8% (pH < 5,5).

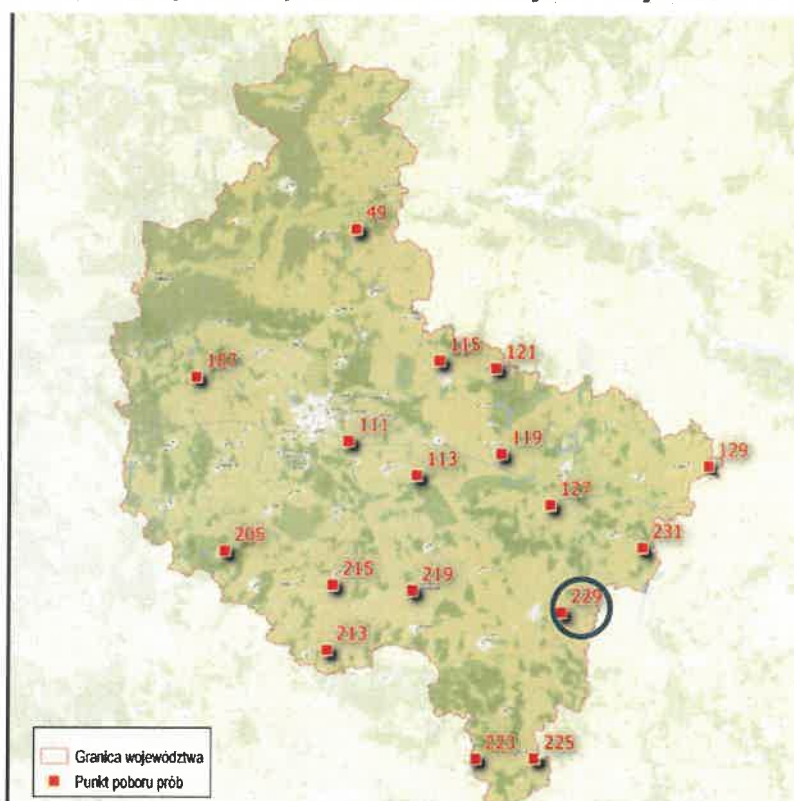
Tabela 11. Bonitacja jakości gleb w gminie Godziesze Wielkie

Gmina Godziesze Wielkie	Klasy bonitacyjne gruntów ornych (%)								
	I	II	IIIA	IIIB	IVA	IVB	V	VI	VIR Z
	0	0	0	1	11	10	28	49	1

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu, „Agrochemiczne badania gleb Wielkopolski w latach 2000-2004”, Poznań 2005 r.

Obowiązek prowadzenia monitoringu jakości gleb i ziemi wynika z art. 101b ustawy Prawo Ochrony Środowiska. Celem monitoringu jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka. Monitoring chemizmu gleb ornych Polski stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Badania prowadzone są od 1995 r. w cyklach 5-letnich, w ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo – kontrolnych, zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju. W Wielkopolsce wytypowano do badań 17 punktów pomiarowych, w tym na terenie powiatu kaliskiego – punkt nr 229, w miejscowości Borów (gm. Opatówek). Lokalizację punktów pomiarowych w województwie wielkopolskim przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 2. Rozmieszczenie punktów pomiarowo-kontrolnych w województwie wielkopolskim



Źródło: Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2020-2022

Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2020. Gleba badana w miejscowości Borów została zaklasyfikowana do kompleksu 2 (pszenny dobry) i klasy bonitacyjnej IIIa (gleby orne średnio dobre). Pod względem typu jest to gleba płowa, natomiast gatunku wg normy BN-78/9180-11 – pył gliniasty.

Analiza próbek gleby wykazała odczyn pH mierzony w 1M KCl równy 6,9 (gleba lekko kwaśna). W punkcie badawczym w miejscowości Borów wartość pH z roku na rok była zmienna. Największa wartość została osiągnięta w 2020 roku. Jako przedział optymalny dla procesów biologicznych, związanych z metabolizmem większości gatunków roślin i mikroorganizmów glebowych przyjmuje się wartości pH od 5,5 do 7,2. Wartość pH poniżej 4,5 sygnalizuje niebezpieczeństwo degradacji gleb, a wartość powyżej 7,0 świadczy o jej alkalizacji, która może wykazywać ujemne skutki dla gleby i roślin. Na glebach kwaśnych odczyn jest czynnikiem ograniczającym plonowanie większości roślin uprawnych, a spadek plonu zależy od wrażliwości poszczególnych gatunków. W warunkach zbyt niskiego odczynu zmniejsza się pobranie składników nawozowych przez rośliny, które w wyniku wymywania przedostają się do wód gruntowych (azot) lub uwstecniają (fosfor). Odczyn gleb w latach 1995-2020 w punkcie badawczym przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12 Odczyn gleb ornych na przestrzeni lat 1995-2020 w punkcie pomiarowym Borów

Odczyn	Jednostka	Rok					
		1995	2000	2005	2010	2015	2020
Odczyn „pH” w zawiesinie 1M KCl	pH	5,50	5,80	5,30	6,36	6,00	6,9

Źródło: www.gios.gov.pl/chemizm_gleb

Gleba w punkcie pomiarowym charakteryzuje się średnią zawartością próchnicy i w porównaniu z rokiem 2010 obserwuje się jej spadek. Należy zaznaczyć, iż materia organiczna jest podstawowym wskaźnikiem jakości gleb decydującym o ich właściwościach fizykochemicznych, takich jak zdolności sorpcyjne i buforowe oraz procesach biologicznych, warunkujących wiele przemian, a także właściwościach retencyjnych gleby. Wysoka zawartość próchnicy w glebach jest czynnikiem stabilizującym ich strukturę, zmniejszającym podatność na zagęszczenie oraz degradację w wyniku erozji wodnej i wietrznej. Zawartość węgla organicznego wynosiła 0,5%. W uproszczeniu przyjmuje się, iż zawartość węgla organicznego stanowi 58% zawartości próchnicy. Zawartość azotu ogólnego w punkcie pomiarowym była równa 0,1%. Azot całkowity jest jednym z ogólnych wskaźników jakości i żyzności gleb. W glebach użytkowanych rolniczo czynnikiem mającym istotny wpływ na zawartość azotu jest poziom nawożenia organicznego i mineralnego oraz zmianowanie. Stosunek węgla do azotu w materii organicznej (C:N) w badanej glebie wyniósł 5. Przeciętny stosunek C:N wynosi 10:1. Im stosunek C:N jest węższy, tym w większym stopniu rośliny wyższe mogą korzystać z azotu. Szeroki stosunek C:N powoduje natomiast pobieranie azotu przyswajalnego dla roślin przez mikroorganizmy (zbiłczanie azotu glebowego). Zawartość substancji organicznych gleby w punkcie badawczym Borów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13 Substancja organiczna gleby w latach 1995-2020

Substancja organiczna	Jednostka	Rok					
		1995	2000	2005	2010	2015	2020
Próchnica	%	1,61	1,41	1,42	1,48	1,28	0,86
Węgiel organiczny	%	0,93	0,82	0,82	0,86	0,74	0,5
Azot ogólny	%	0,074	0,065	0,060	0,082	0,10	0,10
Stosunek C:N	-	12,6	12,6	13,7	10,5	7,42	5

Źródło: http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb

Gleby w punkcie badawczym charakteryzowały się średnią zasobnością w przyswajalny fosfor, niską zasobnością w przyswajalny potas magnez, a także znacząco wyższą niż w latach poprzednich zasobnością w przyswajalną siarkę. Wszystkie wyżej wymienione pierwiastki mają istotne znaczenie w żywieniu roślin. Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin w punkcie badawczym w latach 1995-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14 Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin w latach 1995-2020

Pierwiastki	Jednostka	Rok					
		1995	2000	2005	2010	2015	2020
Fosfor przyswajalny	mg P ₂ O ₅ *100g ⁻¹	16,70	14,80	16,80	13,20	12,95	17,1
Potas przyswajalny	mg K ₂ O*100g ⁻¹	16,20	18,00	16,60	11,10	7,6	8
Magnez przyswajalny	mg Mg*100g ⁻¹	4,60	6,10	4,60	6,60	4,90	4,8
Siarka przyswajalna	mg S-SO ₄ *100g ⁻¹	1,26	1,26	1,11	1,24	0,90	2,6

Źródło: http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb

Negatywny wpływ na jakość gleb wywiera działalność człowieka na obszarach użytkowanych rolniczo oraz zurbanizowanych. Do terenów o przekształconej glebie zaliczono obszary zabudowane i zurbanizowane w tym tereny mieszkalne i rekreacyjno-wypoczynkowe oraz komunikacyjne. W gminie, w strukturze użytkowania dominują grunty rolne, ma ona charakter rolniczy, dlatego oddziaływanie tego sektora ma znaczący wpływ na jakość gleb. Większość mineralnych nawozów azotowych stosowanych w rolnictwie wpływa zakwaszając na glebę, przyczyniając się do pogorszenia jej struktury i warunków powietrzno-wodnych. Ogranicza to rozwój roślin i prowadzi do spadku plonów, sprzyja wymywaniu wapna i magnezu, a uaktywnieniu pierwiastków toksycznych np. glinu i manganu. Na zakwaszenie gleb wpływa również intensyfikacja rolnictwa, związana z usuwaniem masy roślinnej z ziemi. Kwaśne gleby mają niewielką możliwość przeciwdziałania gwałtownym zmianom odczynu, ponieważ ich zdolność buforująca jest zbyt mała dla zneutralizowania wzrostu stężenia jonów wodorowych. Nadmierne nawożenie gleb azotem mineralnym może przyczynić się do powstawania w glebie związków nitrozytowych i skażenia środowiska nitrozo-aminami.

Potencjalnym źródłem zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego jest prowadzenie produkcji zwierzęcej, szczególnie na większą skalę. Można wyróżnić trzy podstawowe etapy, związane z prowadzeniem produkcji zwierzęcej, decydujące o emisjach zanieczyszczeń do środowiska:

- utrzymanie zwierząt,
- przechowywanie nawozów naturalnych,
- nawożenie użytków rolnych.

Azot i fosfor zawarte w paszach dla zwierząt hodowlanych nie są przez nie całkowicie wykorzystywane i w dużym stopniu są wydalone wraz z odchodami. Odchody te, w formie obornika, gnojówki lub gnojowicy, są wartościowym nawozem naturalnym. Jednak nieprawidłowe ich przechowywanie i stosowanie na polach prowadzi do zanieczyszczenia środowiska.²

² Analiza oddziaływania rolnictwa na środowisko wodne w województwie zachodniopomorskim Potencjalne ograniczenia w rozwoju produkcji zwierzęcej, WIOŚ Szczecin

Zanieczyszczenie metalami ciężkimi następuje przede wszystkim na skutek emisji pyłów pochodzących ze źródeł motoryzacyjnych. W miarę upływu czasu następuje znaczna ich kumulacja w glebach bezpośrednio przyległych do dróg. Duże ilości tych pierwiastków są silnie sorbowane przez kompleks sorpcyjny i skumulowane w poziomach próchnicznych. Duża zawartość metali ciężkich wpływa nie tylko toksycznie na rośliny, ale oddziałuje niekorzystnie między innymi na strukturę i zwięźłość gleb.

Powszechnie spotykanym problemem jest występowanie miejsc nielegalnego składowania odpadów, „dzikich wysypisk”) zwłaszcza w okolicznych lasach, na granicy polno-leśnej i przydrożnych rowach. Potencjalnym zagrożeniem dla zasobów kopalin jest ich nielegalna eksploatacja, z pominięciem koncesji, tj. w sprzeczności z ustawą Prawo geologiczne i górnicze. Stanowi to zagrożenie nie tylko dla samych zasobów geologicznych ale przede wszystkim dla innych komponentów środowiska, w tym dla sfery przyrodniczej i krajobrazu. Do najważniejszych zagrożeń jakie może spowodować nielegalna eksploatacja kopalin należą:

- nieracjonalne wykorzystanie zasobów kopalin,
- brak działań w zakresie spełnienia podstawowych wymogów ochrony środowiska w trakcie eksploatacji,
- nieregularne rozproszenie obszarów eksploatacji i poszczególnych wyrobisk,
- zubożenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenu bez uwzględnienia zapisów prawa lokalnego,
- brak działań mających na celu zrehabilitowanie terenu poeksploatacyjnego.

4.7 Przyroda

4.7.1 Lasy

Lasy

Pod względem geograficznym Gmina Godziesze Wielkie leży w makroregionie Niziny Południowowielkopolskiej, na terenie mezoregionu Wysoczyzny Kaliskiej, Wysoczyzny Tureckiej i Kotliny Grabowskiej. Rzeźba powierzchni terenu jest wynikiem procesów geologicznych z epoki lodowcowej. Na Wysoczyznach Kaliskiej i Tureckiej występują osady lodowcowe i wodnolodowcowe ze zlodowacenia Warty. Są one w obszarze morenowym pokryte pagórkami moren czołowych tego samego zlodowacenia. Kotlina Grabowska wypełniona jest osadem późniejszym, ze zlodowacenia bałtyckiego i częściowo z holocenu.

Powierzchnia lasów na terenie gminy Godziesze Wielkie w 2024 r. wynosiła 1599,3878ha, a wskaźnik lesistości był równy 16%. Wskaźnik lesistości gminy jest niższy od wskaźnika lesistości powiatu kaliskiego (20,4%) oraz województwa wielkopolskiego (25,8%). Gmina Godziesze Wielkie wg podziału J.M. Matuszkiewicza na regiony geobotaniczne leży w dziale Brandenbursko – Wielkopolskim na granicy kilku krain: B.4 – Kraina Południowowielkopolsko-Łużycka, B.4b - Podkraina Południowowielkopolska, B.4b.16.- Okręg Doliny Górnej Prosnicy, B.4b.16.a - Wieruszowski. Wg regionalizacji przyrodniczo-leśnej z 2010 r. gmina Godziesze Wielkie położona jest w Krainie Wielkopolsko-Pomorskiej (III), 35 Mezoregionie - Kotlinie Żmigrodzkiej, Miłickiej i Grabowskiej. Wielowiekowa działalność człowieka doprowadziła do przekształcenia naturalnych zbiorowisk roślinnych, w tym również lasów.

Według struktury własnościowej na terenie gminy Godziesze Wielkie wyróżniamy:

- lasy publiczne Skarbu Państwa – 432,21 ha;
- lasy publiczne gminne – 11,00 ha;
- lasy prywatne – 1 183,20 ha.³

Lasy Skarbu Państwa zlokalizowane na terenie gminy Godziesze Wielkie administrowane są przez Nadleśnictwo Kalisz. Nadleśnictwo prowadzi gospodarkę leśną w oparciu o Plan Urządzania Lasu. Jest to podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej. Obecnie obowiązujący Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Kalisz został sporządzony na lata 2023 – 2032. Porastające gminę drzewostany są przeważnie jednogatunkowe i jednopiętrowe. Zdecydowana większość drzewostanów Nadleśnictwa Kalisz pochodzi z odnowień sztucznych – 99,56%.

Występujące na terenie gminy obszary leśne to siedliska borowe, z dominującym gatunkiem lasotwórczym w postaci sosny, tworzącej jednogatunkowe drzewostany czasami mieszane z brzozą, świerkiem i dębem. Charakteryzują się dużym zagrożeniem pożarowym i małą odpornością drzewostanu na zagrożenie przez szkodniki, czemu sprzyja ich skład gatunkowy. Dominujące siedliska boru świeżego porastające piaszczyste podłoża z formami wydmowymi podszyte są słabo rozwiniętym jałowcem i jarzębiną oraz ubogim runem leśnym reprezentowanym przez borówkę i wrzos. Lasy na wydmach pełnią rolę glebochronną i retencyjną. Wg Uproszczonego planu urządzania lasu stan zdrowotny lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa nie budzi zastrzeżeń, stan sanitarny jest zadowalający i stref zagrożenia przemysłowego nie zlokalizowano. Na obszarze gminy występują ponadto następujące zbiorowiska roślinne: łąki i pastwiska – skupiają się głównie w dolinach cieków i obniżeniach terenowych; nie przedstawiają zbytnej wartości gospodarczej, ale pełnią ważne funkcje przyrodnicze i środowiskowe, roślinność wodna i bagienna – występuje w pobliżu cieków oraz na terenach stale podmokłych, zarośla – na polanach i zrębach leśnych, na skrajach lasów, w wyrobiskach poeksploatacyjnych, zadrzewienia i zakrzewienia – przydrożne, nadwodne, śródpolne, o ogromnym znaczeniu ekologicznym i krajobrazowym, roślinność synantropijna (segetalna, ruderalna) – towarzysząca od zawsze człowiekowi – są to przeważnie rośliny jednoroczne, rozmaite chwasty na polach, miedzach, nieużytkach oraz w ogrodach. Szatę roślinną uzupełniają pola uprawne, sady, ogrody przydomowe, zieleń ozdobna, zieleń cmentarna.

Lasy, zadrzewienia, ekosystemy polne i łąkowe z zadrzewieniami pełnią istotną rolę ekologiczną i estetyczną w krajobrazie. Umożliwiają rozwój flory i fauny oraz przemieszczanie się różnych gatunków zwierząt. Wpływają pozytywnie na warunki życia ludzi. Zbiorowiska nieleśne są biotopem dla wielu gatunków fauny nie występującej na terenach leśnych. W lasach występują jelenie (*Cervus elaphus*), sarny (*Capreolus*), dziki (*Sus scrofa domesticus*). Zwierzyna drobna reprezentowana jest przez zające (*Lepus*), lisy (*Vulpes vulpes*), jenoty (*Nyctereutes*), borsuki (*Meles*), kuny (*Martes*), tchórze zwyczajne (*Mustela putorius*), piżmaki (*Ondatra zibethicus*), bażanty (*Phasianus colchicus*), kuropatwy (*Perdix perdix*), dzikie gęsi (gęgawy – *Anser anser*, zbożowe – *Anser fabalis*, białoczelne – *Anser albifrons*), dzikie kaczki (krzyżówki – *Anas platyrhynchos*, cyraneczki – *Anas crecca*), gołębie grzywacze (*Columba palumbus*), słonki (*Scolopax rusticola*). Ponadto z ptaków należy wymienić bociany (*Ciconia ciconia*), a

³ Zgodnie z danymi GUS, 2024

także gatunki pospolite: wróble (*Passer domesticus*), sójki (*Garrulus glandarius*), kawki (*Corvus monedula*), dzięcioły (*Picidae*), szpaki (*Sturnus vulgaris*), gawrony (*Corvus frugilegus*), sroki (*Pica pica*). Na terenie gminy nie ma stref ochronnych ptaków.

4.7.2 Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Godziesze Wielkie

Na terenie Gminy znajdują się wyłącznie pomnik przyrody i obszar chronionego krajobrazu

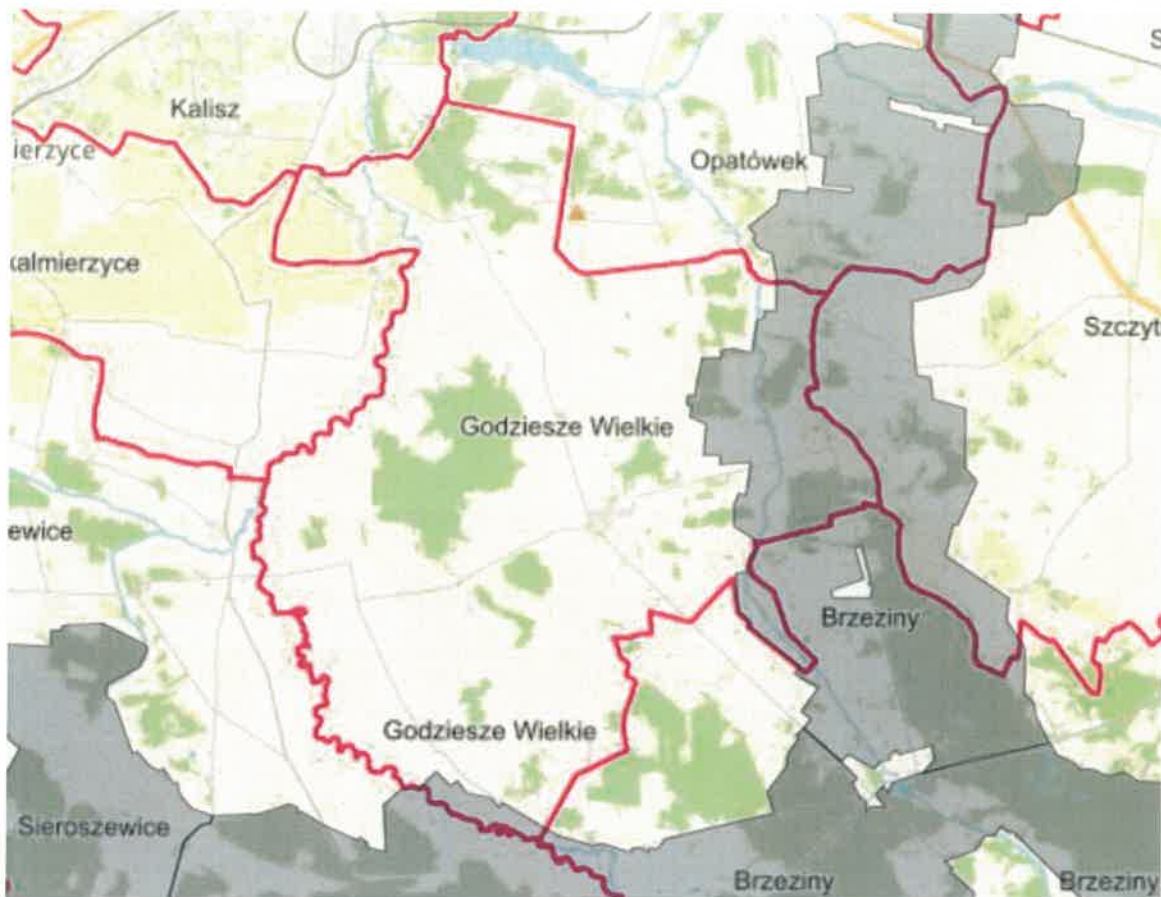
Mapa 7 Lokalizacja obszarów cennych przyrodniczo na terenie gminy Godziesze Wielkie



<https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Przez Gminę przebiega korytarz ekologiczny Wzniesienia Tureckie - Lasy Kaliskie KPdC-15A oraz Lasy Kaliskie i Sieradzkie KPdC-16A. Występowanie korytarzy ma szczególne znaczenie dla monitoringu procedur administracyjnych planowania inwestycji drogowych oraz projektowania i zatwierdzania obiektów i urządzeń służących ochronie dziko żyjących zwierząt (przekazywanie uwag, wniosków, opracowań, w tym w szczególności informacji i danych dotyczących optymalnej lokalizacji, liczby i parametrów przejść dla zwierząt do toczących się postępowań z udziałem społecznym);

Mapa 8 Korytarze ekologiczne na terenie gminy Godziesze Wielkie



Źródło: <https://mapa.korytarze.pl/>

5. IDENTYFIKACJA, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Przeprowadzając analizę potencjalnego oddziaływania Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na środowisko przyrodnicze odniesiono się do poszczególnych zadań oraz celów przedstawionych w Strategii. W stosunku do każdego zadania przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (obszary NATURA 2000, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe.

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych celów dokonano w poniższej macierzy skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne.

Głównym założeniem *Strategii* jest rozwój rolnictwa oraz przedsiębiorczości wraz z poszanowaniem środowiska naturalnego. Jednocześnie przewiduje się stworzenie godnych warunków dla seniorów oraz odpowiedniej infrastruktury dla wszystkich mieszkańców gminy. Wdrożenie *Strategii* nie przyczyni się do powstania nowych zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska, a prawidłowa jej realizacja przyniesie wymierny efekt ekologiczny, chociażby poprzez podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w *Strategii* ograniczać się będzie w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją), który wiąże się zazwyczaj z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów. Negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o lokalnym charakterze. Na etapie eksploatacji oddziaływanie

Niektóre z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach *Strategii Rozwoju Gminy* wymagać będą przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przed wydaniem pozwolenia na budowę. W związku z brakiem szczegółowych informacji na temat planowanych na danym obszarze przedsięwzięć (rozwiązań technologicznych, technicznych i organizacyjnych), ocena oddziaływania na środowisko powinna mieć charakter prognostyczny, wskazujące możliwe do wystąpienia oddziaływania.

W tabeli poniżej przedstawiono wpływ poszczególnych przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach *Strategii* na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, ludzi i dobra kultury. Przy ocenie starano się brać pod uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływania na etapie normalnego funkcjonowania, jak również na etapie budowy. Zastosowano następujące oznaczenia:

(0) – brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia lub realizacja zadania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływanie;

(+) – potencjalnie pozytywne oddziaływanie;

(-) – potencjalnie negatywne oddziaływanie;

Tabela 15 Macierz oddziaływań skutków realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034.

- działanie, którego realizacja może oddziaływać na środowisko

L.p.	Działanie	obszary chronione, w tym Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	rośliny	wody	Powietrze	powierzchnię ziemi	Hałas	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
REALIZACJA (RYEKSPLLOATACJA (E))		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
Cel operacyjny Poprawa dostępu do komunikacji zbiorowej															
1	Zwiększenie oferty transportu publicznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Budowa park&ride	0	0	-	0	0	0	0	+	-	0	0	0	0	0
Potencjalne oddziaływania:															
- Najważniejsze pozytywne oddziaływanie to bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie na jakość powietrza, klimat i ludzi poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza głównie w wyniku ograniczenia ruchu samochodowego (ruchu indywidualnego) - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z ruchu samochodów i pośrednio zmniejszenie ilości paliw spalanych w pojazdach silnikowych, - Oddziaływania wystąpią na etapie budowy i mogą wiązać się z koniecznością usunięcia drzew kolidujących z budową (infrastruktury przesiadkowej), usunięcie zieleni wiąże się z lokalnym przekształceniem krajobrazu, oddziaływanie będzie również związane z koniecznością wykonania np. odwodnienia obiektu i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, Prognozuje się, że budowa P&R sprzyjająca przesiadaniu się na komunikację zbiorową - pozytywnie oddziaływać będzie na powietrze i klimat poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z ruchu samochodów - pozytywnie pośrednio, długookresowo i stale będzie wpływać pozytywnie na zdrowie korzystających z infrastruktury rowerowej. - Na etapie realizacji inwestycji należy eliminować ich ujemny wpływ na środowisko poprzez dobór i zastosowanie nowoczesnych, przyjaznych środowisku technologii i materiałów budowlanych.															
Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne, oddziaływania projektu z poszczególnymi elementami środowiska zostały wymienione w tabeli powyżej.															
Cel Budowa i modernizacja dróg z infrastrukturą towarzyszącą															
1	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych	0	0	-	0	-	0	0	-	+	-	0	0	0	0
2	Budowa chodników dla pieszych w ciągu dróg publicznych na terenie gminy	0	0	-	0	0	+	0	0	-	0	0	0	0	0
3	Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy	0	0	-	0	0	+	0	0	-	0	0	0	0	0
4	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Montaż oświetlenia ulicznego na terenie gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Budowa sygnalizacji świetlnej przy przejściach dla pieszych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Modernizacja przejść dla pieszych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potencjalne oddziaływania:															
Najważniejsze pozytywne oddziaływanie to bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie na jakość powietrza, klimat i ludzi poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza głównie w wyniku ograniczenia ruchu samochodowego/ ograniczenia spalania na nowych/zmodernizowanych drogach- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z ruchu samochodów i pośrednio zmniejszenie ilości paliw spalanych w pojazdach silnikowych,															

L.p.	Działanie	obszary chronione, w tym Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	rośliny	wody	Powietrze	powierzchnię ziemi	Hałas	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
• Oddziaływania wystąpią na etapie budowy i mogą wiązać się z koniecznością usunięcia drzew kolidujących z rozbudową/budową (drog oraz ścieżek rowerowych), usunięcie zieleni wiąże się z lokalnym przekształceniem krajobrazu, oddziaływanie będzie również związane z koniecznością wykonania np. odwodnienia obiektu i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, Prognozuje się, że budowa ciągów rowerowych sprzyjająca przemieszczaniu się na rowerach pośrednio pozytywnie oddziaływać będzie na powietrze i klimat poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z ruchu samochodów na rzecz ruchu rowerowego, budowa dróg rowerowych pozytywnie pośrednio, długookresowo i stale będzie wpływać pozytywnie na zdrowie korzystających z infrastruktury rowerowej. • Na etapie realizacji inwestycji należy eliminować ich ujemny wpływ na środowisko poprzez dobór i zastosowanie nowoczesnych, przyjaznych środowisku technologii i materiałów budowlanych. • Uciążliwości wynikające z emisji spalin i inwestycji drogowych można skutecznie minimalizować przez nasadzenia pasów zieleni, stanowiących barierę w rozprzestrzenianiu zanieczyszczeń. Zieleni izolacyjna pełni również znaczącą rolę w poprawie mikroklimatu terenów zabudowanych. Zanieczyszczenia są skutecznie pochłaniane przez zwarte pasy zieleni, szerokości 10 – 20 m, z udziałem gatunków zimozielonych (pochłaniają one ponad 60% pyłów). Dodatkowo w celu ograniczenia hałasu możliwe jest stosowanie ekranów dźwiękoszczelnych. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne, oddziaływania projektu z poszczególnymi elementami środowiska zostały wymienione w tabeli powyżej.																
Cel operacyjny Rozwój nowoczesnej infrastruktury informatycznej																
1	Światłowód na terenie gminy,	0	0	-	0	0	0	-	0	0	0	0	-	0	0	0
2	Zasięg telefonii komórkowej 5G w całej gminie.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potencjalne oddziaływania:																
• Oddziaływania wystąpią na etapie budowy i mogą wiązać się z koniecznością usunięcia drzew kolidujących z budową światłowodu - usunięcie zieleni wiąże się z lokalnym przekształceniem krajobrazu, oddziaływanie będzie również związane z koniecznością wykonania np. odwodnienia obiektu i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych (nie dotyczy w przypadku stosowania metody bezwykopowej prowadzenia prac) • Na etapie realizacji inwestycji należy eliminować ich ujemny wpływ na środowisko poprzez dobór i zastosowanie nowoczesnych, przyjaznych środowisku technologii i materiałów budowlanych. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne, oddziaływania projektu z poszczególnymi elementami środowiska zostały wymienione w tabeli powyżej.																
Cel operacyjny Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez uporządkowaną gospodarkę odpadami i rolnictwo																
1	zorganizowana zbiórka azbestu,	0	0	0	0	0	-	+	-	0	0	0	0	0	0	0
2	zorganizowana zbiórka odpadów rolniczych (folia),	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	zwiększenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

[illegible]

L.p.	Działanie	obszary chronione, w tym Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	rośliny	wody	Powietrze	powierzchnię ziemi	Hałas	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
REALIZACJA (RYEKSPLLOATACJA (E))		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
Cel operacyjny Poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
1	Wymiana starych źródeł ciepła na nowe – ekologiczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Termomodernizacja budynków mieszkalnych	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej oraz budynkach mieszkalnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Budowa instalacji fotowoltaicznych,	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Budowa magazynów energii elektrycznej*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Promowania wykorzystania odnawialnych źródeł energii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
* - poprzez magazyny energii przyjęto urządzenia montowane w domach mieszkalnych (wewnątrz budynków) o niewielkiej mocy. Takie działania nie wywierają wpływu na środowisko, jak i życie ludzi.															
Potencjalne oddziaływania:															
• Najważniejsze pozytywne oddziaływanie to bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie na jakość powietrza, klimat i ludzi poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza głównie w wyniku zmniejszenia spalania węgla na rzecz paliw niskoemisyjnych, zmniejszenie energochłonności budynków a pośrednio zmniejszenie ilości paliw wykorzystywanych do ogrzewania budynków, ,															
• Remont (termomodernizacja) obiektów wprowadzi nowy element krajobrazu. danej miejscowości. Ocena krajobrazu jest jedną z najbardziej subiektywnych ocen oddziaływania, dlatego bardzo duży wpływ na odbiór działań będzie miała wizja architekta/projektanta, należy jednak założyć, że projekt będzie atrakcyjny krajobrazowo, w związku z tym przewiduje się wystąpienie pozytywnego oddziaływania na krajobraz. W przypadku modernizacji starej infrastruktury wpływ na krajobraz będzie jednoznacznie pozytywny															
• Na etapie realizacji inwestycji należy eliminować ich ujemny wpływ na środowisko poprzez dobór i zastosowanie nowoczesnych, przyjaznych środowisku technologii i materiałów budowlanych.															
• Istotnym wtórnym oddziaływaniem pozytywnym na powietrze, klimat, ludzi będzie efektem zmiany nawyków, myślenia stereotypowego na temat m.in. wykorzystywania wysokoemisyjnych paliw do ogrzewania budynków, ekologicznej jazdy, strat ciepła w wyniku niewłaściwego budownictwa (termowizja) itp.															
Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne, oddziaływania projektu z poszczególnymi elementami środowiska zostały wymienione w tabeli powyżej.															
Cel operacyjny Racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	zachęcanie do zbierania wody deszczowej,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	zwiększenie retencji rolniczej poprzez powstanie nowych zbiorników na terenie gminy,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Dbłość o istniejące rowy, kanały, zbiorniki wodne, przepływające rzeki	0	0	-	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	0

L.p.	Działanie	obszary chronione, w tym Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	rośliny	wody	Powietrze	powierzchnię ziemi	Hałas	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
4	Elektromobilność w gminie np. sieć stacji ładowania samochodów elektrycznych.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Aktualizacja zapisów dokumentów planistycznych i przestrzennych.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potencjalne oddziaływanie:		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Długość o istniejące ciekł wodne w będzie miało negatywny bezpośredni wpływ w momencie realizacji inwestycji, natomiast będzie to wpływ przejściowy. Utrzymanie w dobrym stanie urządzeń wodnych cieków, rowów i drenażu jest konieczne z uwagi na możliwość utrzymania optymalnego zwilgocenia gleby i prawidłowego systemu odwadniania oraz ochronę użytków rolnych przed suszą i powodzią. W związku z powyższym niezbędna jest ich systematyczna konserwacja i modernizacja. Realizacja zadań będzie pośrednio pozytywnie wpływać na inne komponenty środowiska, takie jak: rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną i ludzi poprzez ograniczenie niektórych możliwych skutków powodzi i suszy oraz zmniejszenie ryzyka ich wystąpienia. (szczegóły zostały opisane w dalszej części dokumentu). Planowane inwestycje oprócz zwiększenia zasobów wodnych, podniesienia poziomu wód gruntowych stanowiąc będą istotny element ochrony walorów przyrodniczych ekosystemu leśnego oraz zwiększając jego biologiczną różnorodność - Zbieranie wody deszczowej/zwiększenie retencji spowoduje z jednej strony wpływ na poziom wód poprzez zatrzymywanie wód w miejscach opadu oraz podniesienie wód gruntowych, z drugiej strony ograniczenie zużycia wody W przypadku konieczności dla danej inwestycji zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko															
Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne, oddziaływania projektu z poszczególnymi elementami środowiska zostały wymienione w tabeli powyżej.															
Cel operacyjny Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej															
1	Realizacja programów edukacyjnych dotyczących zagospodarowania i selektywnej zbiórki odpadów;	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0
2	Edukacja w zakresie zmian klimatu, OZE, suszy, retencji wody;	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0
3	Imprezy o tematyce ekologicznej związane ze zmianami klimatu, odnawialnymi źródłami energii i selektywną zbiórką odpadów;	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0
4	Szkolenia/seminaria dla mieszkańców.	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0
Potencjalne oddziaływanie:		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Brak działań infrastrukturalnych - Oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne, oddziaływania projektu z poszczególnymi elementami środowiska zostały wymienione w tabeli powyżej.															
Cel operacyjny Wsparcie rolnictwa w zakresie dostosowania do nowych wyzwań															
1	Wsparcie zmian strukturalnych, zachodzących w gospodarstwach rolnych,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

L.p.	Działanie	obszary chronione, w tym Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	rośliny	wody	Powietrze	powierzchnię ziemi	Hałas	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
REALIZACJA (RYEKSPOŁOATACJA (E))															
2	wsparcie doradcze w zakresie nowych technologii w rolnictwie, rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach rolnych	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
3		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Potencjalne oddziaływania:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	• Brak oddziaływania – brak działań infrastrukturalnych														
Cel operacyjny Promowanie lokalnych produktów, usług															
1	wsparcie lokalnych produktów rolniczych, ogrodniczych i sadowniczych,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Wsparcie doradcze w zakresie nowych technologii w rolnictwie;	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach rolnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Potencjalne oddziaływania:														
	Brak oddziaływania – brak działań infrastrukturalnych														
Cel operacyjny Wsparcie mikro i małych przedsiębiorców, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w średnich firmach na terenie gminy															
1	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	0	0	-	0	-	+	-	+	0	+	-	0	-	0
2	Udogodnienie dla przedsiębiorców	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w gminie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Potencjalne oddziaływania:														
	• Bezpośrednie działanie na środowisko inwestycji przewiduje się jedynie w fazie budowy dla uzbrajania terenów inwestycyjnych. Budowa kanalizacji sanitarnej/wodociągowej/dróg –tworzenie wykopów, emisja spalin z urządzeń, odpady – po zakończeniu inwestycji szkody zostaną zniwelowane. Przy założeniu pracy bezawaryjnej sieci/oczyszczalni nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko.														
	• Oddziaływanie wystąpią na etapie budowy i mogą wiązać się z koniecznością usunięcia drzew kolidujących z budową dróg dla uzbrojenia terenów inwestycyjnych - usunięcie zieleni wiąże się z lokalnym przekształceniem krajobrazu, oddziaływanie będzie również związane z koniecznością wykonania np. odwodnienia obiektu i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. Po przeprowadzeniu zostaną dokonane nasadzenia kompensacyjne.														
	• Przy założeniu pracy bezawaryjnej sieci nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko.														
	• W przypadku inwestycji prowadzonych w obszarach chronionych inwestycje zostaną przeprowadzone na terenie już przekształconym (sieć kanalizacyjna/wodociągowa, zostanie zlokalizowana w projektowanej drodze lub w pasie drogowym). Ewentualne negatywne oddziaływanie związane z inwestycją zostanie przewyższone przez korzyści														

L.p.	Działanie	obszary chronione, w tym Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	rośliny	wody	Powietrze	powierzchnię ziemi	Hałas	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materiał
REALIZACJA (RYEKSPOŁOATACJA (E))		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
	- Na etapie realizacji inwestycji należy eliminować ich ujemny wpływ na środowisko poprzez dobór i zastosowanie nowoczesnych, przyjaznych środowisku technologii i materiałów budowlanych. - Uciążliwości wynikające z emisji spalin i inwestycji drogowych można skutecznie minimalizować przez nasadzenia pasów zieleni, stanowiących barierę w rozprzestrzenianiu zanieczyszczeń. Zieleń izolacyjna pełni również znaczącą rolę w poprawie mikroklimatu terenów zabudowanych. Zanieczyszczenia są skutecznie pochłaniane przez zwarte pasy zieleni, szerokości 10 – 20 m, z udziałem gatunków zimozielonych (pochłaniają one ponad 60% pyłów). Dodatkowo w celu ograniczenia hałasu możliwe jest stosowanie ekranów dźwiękoszczelnych. W przypadku konieczności dla poszczególnych inwestycji zostanie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne, oddziaływania projektu z poszczególnymi elementami środowiska zostały wymienione w tabeli powyżej.														
Cel operacyjny Poprawa ochrony mieszkańców, mienia i środowiska na terenie gminy															
1	Remont, rozbudowa, modernizacja, termomodernizacja budynków OSP na terenie gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Zakup specjalistycznego wyposażenia (w tym samochody strażackie) dla OSP na terenie gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Potencjalne oddziaływania:														
	- Najważniejsze pozytywne oddziaływanie to bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie na jakość powietrza, klimat i ludzi poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza głównie w wyniku zmniejszenia spalania węgla na rzecz paliw niskoemisyjnych, zmniejszenie energochłonności budynków a pośrednio zmniejszenie ilości paliw wykorzystywanych do ogrzewania budynków, . - Remont (modernizacja, rozbudowa, termomodernizacja) obiektów wprowadzi nowy element krajobrazu. danej miejscowości. Ocena krajobrazu jest jedną z najbardziej subiektywnych ocen oddziaływania, dlatego bardzo duży wpływ na odbiór działań będzie miała wizja architekta/projektanta, należy jednak założyć, że projekt będzie atrakcyjny krajobrazowo, w związku z tym przewiduje się wystąpienie pozytywnego oddziaływania na krajobraz. W przypadku modernizacji starej infrastruktury wpływ na krajobraz będzie jednoznacznie pozytywny - Na etapie realizacji inwestycji należy eliminować ich ujemny wpływ na środowisko poprzez dobór i zastosowanie nowoczesnych, przyjaznych środowisku technologii i materiałów budowlanych. - Istotnym wtórnym oddziaływaniem pozytywnym na powietrze, klimat, ludzi będzie efektem zmiany nawyków, myślenia stereotypowego na temat m.in. wykorzystywania wysokoemisyjnych paliw do ogrzewania budynków, ekologicznej jazdy, strat ciepła w wyniku niewłaściwego budownictwa (termowizja) itp. Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne, oddziaływania projektu z poszczególnymi elementami środowiska zostały wymienione w tabeli powyżej.														
Cel operacyjny Wysoka jakość życia i usług publicznych/społecznych															
1	Modernizacja ośrodka zdrowia;	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

[illegible]

L.p.	Działanie	obszary chronione, w tym Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	rośliny	wody	Powietrze	powierzchnię ziemi	Hałas	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materiał
REALIZACJA (RYEKSPOŁOATACJA (E))		R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
Potencjalne oddziaływania:															
Rewitalizacja obiektów wprowadzi nowy element krajobrazu. danej miejscowości. Ocena krajobrazu jest jedną z najbardziej subiektywnych ocen oddziaływania. dlatego bardzo duży wpływ na odbiór działań będzie miała wizja architekta/projektanta, należy jednak założyć, że projekt będzie atrakcyjny krajobrazowo, w związku z tym przewiduje się wystąpienie pozytywnego oddziaływania na krajobraz. W przypadku modernizacji starej infrastruktury wpływ na krajobraz będzie jednoznacznie pozytywny															
Bezpośrednie działania na środowisko inwestycji przewiduje się jedynie w fazie budowy –tworzenie wykopów, emisja spalin z urządzeń, odpady. Oddziaływanie będzie również związane z koniecznością wykonania np. odwodnienia obiektu i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych – po zakończeniu inwestycji szkody zostaną zniwelowane.															
Na etapie realizacji inwestycji należy eliminować ich ujemny wpływ na środowisko poprzez dobór i zastosowanie nowoczesnych, przyjaznych środowisku technologii i materiałów budowlanych.															
Pozostałe oddziaływania mają charakter wtórny, długookresowy, stały i są mniej istotne, oddziaływania projektu z poszczególnymi elementami środowiska zostały wymienione w tabeli powyżej.															
Cel operacyjny Efektywne zarządzanie gminą															
1	nowoczesny Urząd, w pełni z informatyzowany, rozwój systemu e-usług publicznych i gromadzenia danych BigData, cyberbezpieczeństwo,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	współpraca samorządu z NGO,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	tworzenie warunków do rozwoju gminy.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Potencjalne oddziaływania:															
Działania w ramach tego celu to wyłącznie zamierzenie nieinfrastrukturalne.															
Brak przewidywanego znaczącego lub potencjalnie znaczącego oddziaływania na środowisko															

W Prognozie dokonano analizy wpływu na środowisko realizacji planowanych celów wyznaczonych w Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie, przy założeniu, że wszystkie przedsięwzięcia będą spełniały wszystkie obowiązujące obecnie wymagania przepisów prawa, ze szczególnym uwzględnieniem Prawa ochrony środowiska. Zakres i forma przedstawionych niżej przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko jest zgodna z art. 51 ust. 2 pkt. 2e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.). Przedstawiona ocena ma charakter ogólny, ze względu na brak szczegółowych projektów, a dla tych przedsięwzięć faktycznie lub potencjalnie oddziałujących na środowisko zostaną opracowane karty informacyjne przedsięwzięcia, a w razie konieczności szczegółowe raporty o oddziaływaniu na środowisko na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, przed ubieganiem się o pozwolenie na budowę.

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko ustaleń Strategii przedstawiono poniżej.

RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA ORAZ OBSZARY CHRONIONE, W TYM NATURA 2000

Dla planowanych inwestycji brak takiego wpływu, ponieważ inwestycje nie mają zbyt dużego zasięgu (najczęściej inwestycje ograniczają się do poszczególnych obiektów lub przestrzeni), aby znacząco wpłynąć na ograniczenie różnorodności biologicznej. Planowane inwestycje związane z utrzymaniem pełnej sprawności technicznej urządzeń melioracji podstawowych i szczegółowych oprócz zwiększenia zasobów wodnych, podniesieniem poziomu wód gruntowych stanowiąc będą istotny element ochrony walorów przyrodniczych ekosystemu leśnego oraz zwiększą jego biologiczną różnorodność. W długoterminowej perspektywie żaden z celów przewidziany w ramach realizacji Strategii nie będzie negatywnie wpływać na bioróżnorodność w gminie.

Występujące nasilające się zmiany klimatu nie są obojętne dla różnorodności biologicznej. Przejawiają się one ogólnym wzrostem temperatury – cieplejszymi i coraz częściej bezśnieżnymi zimami oraz coraz częstszymi falami upałów latem. Dodatkowo zmienia się częstotliwość opadów, występują coraz dłuższe okresy bezdeszczowe oraz intensywne nawałnice. Tym samym rośnie częstotliwość zjawisk ekstremalnych w Polsce, rośnie ryzyko powodzi, a jednocześnie coraz dłużej trwa susza hydrologiczna. Zmiany te oznaczają, iż kwitną wiosenne kwiaty, przyspieszona jest pora godów płazów, ptaki zakładają gniazda o kilkanaście dni wcześniej. Także owady zapylające mogą rozmijać się z przyspieszoną porą kwitnienia „obsługiowanych” roślin, co grozi brakiem owoców. Zauważalne jest przyspieszenie wegetacji wczesną wiosną, a następnie jej wcześniejsze zamieranie jesienią.

Zmiany te wpływają na zasięg i rozmieszczenie poszczególnych rodzimych gatunków zwierząt oraz roślin. Niektóre z nich zyskują na tych zmianach, inne mogą ucierpieć. Jednocześnie pojawiają się nowe gatunki inwazyjne, lepiej radzące się w zmieniającym środowisku niż rodzime. Wyżej wymienione zjawiska ekstremalne wpływają na parametry biologiczne populacji, a w konsekwencji na bioróżnorodność, mogą oddziaływać znacznie intensywniej niż przewiduje to większość współczesnych modeli (na terenie Polski dotychczas udokumentowano taki wpływ na lokalne populacje płazów i ptaków).

W przypadku wpływu instalacji fotowoltaicznych na płazy i bioróżnorodność można wymienić zagrożenie na skutek zajmowania powierzchni i utrudniania migracji. Ten problem rozwiązuje jednak stosowane w Polsce montowanie paneli na stelażach, czyli na pewnej wysokości nad ziemią. I w tym przypadku ocienienie przez panele fotowoltaiczne poprawi też warunki bytowania płazów – zmniejszy parowanie i różnice temperatur. Przez pewien czas z glebowego banku nasion wyrastać będą jeszcze zboża i sadzone wcześniej gatunki, stopniowo teren zasiedlać będą trawy oraz gatunki takie jak wyka, koniczyna, lucerna czy komosa – typowe dla ugorów, miedz, obszarów wiejskich. Na etapie eksploatacji kosi się obszar, jednak należy pamiętać, że obszar przeznaczony pod panele był wcześniej użytkowany rolniczo, często bardzo intensywnie i prace były tam prowadzone kilka razy w roku – orka, sadzenie, zbiór a przede wszystkim – opryski. Prace były więc intensywniejsze. W tym zakresie nie ma więc pogorszenia bytu herpetofauny. Wśród korzyści dla płazów (i nie tylko) warto wymienić ograniczenie właśnie pestycydów i zmniejszenie skażenia terenu. Wspomniane zaprzestanie upraw powoduje też zmniejszenie ludzkiej ingerencji na etapie długoletniej eksploatacji farmy (jedyna ingerencja to sporadyczne czyszczenie czy naprawa). Można więc stwierdzić, że odpowiednio zaprojektowane farmy fotowoltaiczne wydają się obiektem, który mógłby wspomagać czynną ochronę płazów – w tym wypadku poprzez tworzenie nowych siedlisk rozrodczych oraz urozmaicanie bazy pokarmowej [Kazimirski P. 2019. Czy płazy mogą czerpać korzyści z powstających farm fotowoltaicznych? Wszechświat, Tom 120]. Dzięki odpowiedniej bazie siedliskowej i zacienieniu płazy prawdopodobnie chętniej będą korzystać z farm jako korytarzy migracyjnych

Wszelkie zaplanowane działania w Strategii powinny ich uwzględniać oddziaływanie na bioróżnorodność oraz na zachodzące interakcje w związku ze zmianą klimatu. Tym samym oznacza to, iż zaplanowanie działania powinny być tak dostosowane aby dodatkowo nie została zachwiana różnorodność biologiczna oraz nie zostało zniszczone bogactwo przyrodnicze.

Realizacja działań przewidzianych w Strategii nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszary chronione oraz obszary sieci NATURA 2000, a także nie będzie stanowić zagrożenia dla gatunków roślin, zwierząt i siedlisk, dla których ochrony zostały one powołane. Realizacja przedsięwzięć zawartych w Strategii nie wpłynie na funkcjonalność i integralność obszarów chronionych.

W najbliższym sąsiedztwie nie znajdują się obszary NATURA 2000, a jedynie pomnik przyrody i obszar chronionego krajobrazu.

wpływ realizacji ustaleń projektu dokumentu związanych z wprowadzeniem nowego zainwestowania i zabudowy na faunę

Przez południowy fragment gminy przebiega korytarz Lasy Kaliskie i Sieradzkie KPdC-16A. Na tym obszarze występuje wyłącznie ograniczona zabudowa oraz nie ma planów rozbudowy infrastruktury z uwagi na bliskość do rzeki Prośny. Dodatkowo obszar ten znajduje się na terenach zalewowych i na jego terenie planowane jest utworzenie zbiornika wodnego Wielowieś Kościelna. W związku z trwającymi od lat przygotowaniami do tej inwestycji większość działek została już wykupiona.

Przez wschodnią część gminy przebiega korytarz Wzniesienia Tureckie - Lasy Kaliskie KPdC-15A. Obszar ten znajdujący się nad rzeką Pokrzywnicą jest słabo zaludniony. Nie przewiduje się rozwoju zabudowy mieszkalnej (skupiającej się w części północnej gminy), a także pokryty w znacznej terenami

zielonymi. Z ww. powodów nie planuje się rozwoju infrastruktury na tym terenie, poza prowadzeniem regularnych remontów dróg. Tym samym wpływ na faunę będzie pomijalny.

LUDZIE:

Wszystkie zaproponowane działania mają bezpośredni i pośredni, długoterminowy i stały neutralny lub pozytywny wpływ. Żadne z zaproponowanych zadań do realizacji nie będzie w sposób negatywny wpływać na ludzi – na ich samopoczucie i stan zdrowia. Ewentualną uciążliwość mogą być okresowe prace remontowo-budowlane w obrębie konkretnych inwestycji.

Ewentualny wzrost oddziaływania dla okolicznych mieszkańców podczas prowadzenia prac związanych z :

- Budową, przebudową i modernizacją dróg gminnych
- Modernizacją, przebudową, rozbudową i budową sieci kanalizacyjnej
- Przebudową, rozbudową, budową i modernizacją sieci wodociągowej
- Budową nowych studni, nowego odwiertu oraz stacji uzdatniania wody
- Modernizacją i rozbudową oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody
- Budową domu opieki
- Remontem i modernizacją placówek oświatowych;
- Budową, rozbudową i modernizacją obiektów sportowych (w tym boiska do piłki nożnej);
- Budową boiska Orlik
- Budową boisk wielofunkcyjnych przy szkołach
- Budową/utworzeniem publicznego żłobka
- Stworzeniem miejsc pod imprezy kulturalne
- Renowacją i rewitalizacją zabytków znajdujących się na terenie gminy

Podczas prowadzenia prac (usuwaniem pokryć dachów z płyt azbestowych w ramach termomodernizacji czy montażu OZE na dachach budynków) zachowane zostaną odpowiednie standardy w zakresie minimalizacji negatywnego oddziaływania zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów. Jego oddziaływanie będzie mieć więc charakter pomijalny. W przypadku osób, które będą przeprowadzać prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, stwierdzić należy zwiększenie ryzyka związanego z możliwością wystąpienia negatywnych oddziaływań wynikających z narażenia na kontakt z wyrobami zawierającymi azbest. Należy jednak podkreślić fakt, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami działalność w tym zakresie mogą podejmować tylko wykwalifikowane firmy. Personel zatrudniony przez te firmy jest wyposażony w odpowiednie środki ochrony osobistej i świadomy zagrożeń związanych z prowadzonymi pracami (wysoka świadomość zagrożenia). W ramach prowadzenia prac zgodnie z obowiązującymi przepisami stosowany jest szereg środków minimalizujących wystąpienie negatywnego oddziaływania (zarówno w odniesieniu do pracowników jak i osób postronnych). Płyty azbestowe są wystawione na czynniki atmosferyczne, w związku z tym erodują i pylą. Podczas demontażu może dojść do złamań czy kruszenia się, co spowoduje większe zagrożenie emisją włókien azbestowych, stąd konieczność prowadzenia prac przez wykwalifikowane firmy. Pozostałe operacje takie jak uporządkowanie terenu przebiegać będą analogicznie, jak przy budowie nowego rurociągu.

Przewiduje się, że negatywne oddziaływania będą chwilowe i ustąpią z chwilą zakończenia robót. Wspomniane prace realizacyjne mogą wpłynąć na zakłócenie ruchu pieszego i kołowego, w związku z powyższym niezbędne jest odpowiednio wczesne informowanie lokalnej ludności o prowadzonych pracach oraz ewentualnych utrudnieniach. Ponadto miejsce budowy zostanie stosownie oznakowane. Prace o największej uciążliwości powinny odbywać się w porze dziennej. Wszystkie prace budowlane i ziemne powinny odbywać zgodnie z obowiązującymi przepisami Prawa budowlanego, BHP itp. Podczas użytkowania infrastruktury drogowej na terenie gminy mogą wystąpić oddziaływania na środowisko m.in. powietrze, klimat akustyczny, itp. Zamierzone działania inwestycyjne powinny być prowadzone z uwzględnieniem dopuszczalnych standardów jakości powietrza, poziomu hałasu itd. Działania ww. pomimo oddziaływania w fazie budowy dają w efekcie korzyści społeczne. Gospodarstwa domowe podłączone zostaną do sieci kanalizacyjnej lub będą korzystały z przydomowych oczyszczalni ścieków, zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej, dostępu do zrewitalizowanego centrum, wymienionych piecy czy docieplonych domów co podwyższy standard życia mieszkańców, a budowa ścieżek rowerowych przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa poruszania się oraz ograniczy ruch samochodowy co przyczyni się do poprawy stanu jakości powietrza w wyniku zmniejszenia emisji CO₂.

ZWIERZĘTA

Realizacja części inwestycji może wywierać krótkookresowy negatywny wpływ na zwierzęta. Uciążliwości te jednak będą okresowe – ograniczone do etapu budowy, krótkotrwale i odwracalne. Po zakończeniu działań inwestycyjnych gatunki te mogą bez przeszkód egzystować dalej. Faza budowy przedsięwzięć będzie odbywała się w terenie w znacznej części przekształconym antropogenicznie. Większość inwestycji m.in. drogowych czy wodno-kanalizacyjnych występować będą na terenie także zabudowanym, zwierzęta jedynie w specyficznych sytuacjach mogą penetrować tereny zielone związane z istniejącymi obiektami i terenami komunikacyjnymi. Modernizacja dróg/rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej nie przyczyni się więc do zwiększonego oddziaływania na zwierzęta w tym zakresie. Nie przyczyniają się również do zajęcia nowych terenów, zmiany zagospodarowania terenu. W przypadku budowy/rozbudowy odcinków dróg, uzyskują one decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. Wariantowanie inwestycji zapewnia realizację wariantu najkorzystniejszego dla środowiska. W procedurze analizuje się wszelkiego rodzaju negatywne oddziaływania jak i środki minimalizujące, które należy podjąć. Do takich środków należy m.in. budowa przepustów ekologicznych, małych i średnich przejść dla zwierząt, czy też innej infrastruktury ułatwiającej swobodną migrację dzikich zwierząt. Przy pracach budowlanych i ziemnych należy szczególną uwagę zwrócić na drzewa dziuplaste – mogące być siedliskiem ptaków, nietoperzy, chronionych bezkręgowców. Nie można jednak wykluczyć zajęcia potrzeby usunięcia drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji. Nie powinno to jednak wpłynąć znacząco negatywnie na różnorodność biologiczną. Wycinka drzew oraz ingerencja w środowisko naturalne ograniczona będzie do niezbędnego minimum. Termin wykonania prac zostanie dostosowany do okresów lęgowych ptaków oraz rozrodczego nietoperzy. Płoszenie zwierząt podczas wykonywania prac, szczególnie w okresie lęgowym ptaków i rozrodczym nietoperzy, skutkuje porzucaniem lęgów, młodych i powstaniem utrudnień w żerowaniu. Teren budowy powinien być wygradzony, tak aby nie dopuścić do przedostawania się tam zwierząt. Na etapie prowadzenia prac

ziemnych prowadzona będzie kontrola pod względem ewentualnej obecności w wykopach zwierząt, głównie płazów i małych ssaków; zwierzęta, które zostaną znalezione na placu budowy zostaną szybko i bezpiecznie przeniesione poza teren inwestycji, na teren stanowiący ich naturalne środowisko. W przypadku konieczności przecięcia chronionego siedliska wykonane zostaną przejścia dla zwierząt pod drogą główną, co umożliwi połączenie siedliska rozciętego w wyniku modernizacji drogi. Teren budowy powinien być wyгородzony, tak aby nie dopuścić do przedostawania się tam zwierząt. Ponadto dążyć się będzie do ograniczenia wpływu inwestycji na rzeźbę terenu.

Na wszystkich etapach: projektowym, budowy i późniejszej eksploatacji przedsięwzięcia należy mieć na uwadze usytuowanie obszarów podlegających ochronie, przebieg korytarzy ekologicznych oraz obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji.

W przypadku instalacji ekranów akustycznych istnieje konieczność ich zabezpieczenie przed kolizjami z ptakami. W przeszłości były znajdowane martwe w ptaki w bezpośrednim sąsiedztwie przezroczystych ekranów. Z reguły ptaki giną w takich kolizjach. Wynika to stąd, iż ptaki nie postrzegają ich, jako lite przeszkody i widzą krajobraz poza ekranem i w pełnym pędzie dolatują do płaszczyzny ekranu, co z reguły prowadzi do ich śmierci. Stąd konieczność podjęcia działań ochronnych. Stosowane są obecnie następujące metody:

- Umieszczanie sylwetek ptaków drapieżnych na przezroczystych ekranach nie odstrasza lecących ptaków od ekranu. Ptaki lecą w kierunku ekranu, gdyż widzą krajobraz za nim, a naklejone sylwetki traktują jak liście lub inne obiekty, które starają się ominąć.

- Stosowanie w miejsce przezroczystych ekranów – barwnych, zielonkawych, żółtawych czy innych. Ptaki nie zauważają ich, jako przeszkody i z pełnym impetem wpadają na nie ginąc.

Skutecznym rozwiązaniem jest stosowanie ekranów z wtopionymi poziomo ułożonymi paskami w lub stosowanie pasów pionowych.

W zakresie zieleni w sąsiedztwie ekranów, należy przyjąć następujące zasady:

- Nie można sadzić drzew i krzewów przed i bezpośrednio za ekranami, a także w pasie rozdzielającym jezdnie, gdyż to przyciąga ptaki do obszaru między jezdnią a ekranami, prowadząc do kolizji pojazdów z ptakami.

- Nie można nasadzać pnączy na przezroczystych ekranach oraz na wszelkich ekranach od strony jezdni, a w razie pojawienia się ich, natychmiast je usuwać.

Należy przyjąć następujące zasady:

- Gdy za ekranami znajdują się drzewa i krzewy, należy w tych miejscach stawiać wyłącznie ekrany nieprzezroczyste.

- Kompromisowym rozwiązaniem w miejscach gdzie znajduje się zieleń, a jest potrzeba zastosowania ekranów przezroczystych, jest stosowanie ekranów przezroczystych pokrytych paskami. („Ekran akustyczny - konieczność zabezpieczenia przed kolizjami z chronionymi gatunkami ptaków”, dr Kazimierz Walasz, Kraków 2013).

Elektrownie słoneczne nie stanowią zagrożenia dla zwierząt i ptaków. Powłoka antyrefleksyjna pokrywająca panele fotowoltaiczne zwiększa absorpcję energii promieniowania słonecznego oraz zapobiega niepożądanemu efektowi odbicia światła od powierzchni paneli. W związku z powyższym panele fotowoltaiczne nie będą oślepiać ptaków, mogących przelatywać nad instalacją.

Wpływ farmy fotowoltaicznej na ptaki zależy przede wszystkim od lokalizacji inwestycji może być pośredni oraz bezpośredni. W przypadku wpływu pośredniego można zauważyć utratę siedlisk naturalnych (lub fragmentację albo modyfikację), zaburzenia związane ze straszeniem przebywających w okolicy inwestycji gatunków ptaków. Takie sytuacje mogą mieć miejsce jedynie w trakcie prowadzenia prac instalacyjnych na terenie inwestycji. Jednakże, przy starannie przygotowanym projekcie parku solarnego, można stworzyć miejsce, które będzie atrakcyjne dla ptaków. Przykładem takiego działania jest farma fotowoltaiczna Kobern-Gondorf w Niemczech, gdzie stworzono miejsce atrakcyjne dla ptaków, a obecnie obszar farmy chroni się na prawach rezerwatu dla zagrożonych gatunków roślin i zwierząt.

Wpływ bezpośredni (lokalizacja farmy na terenach niewykorzystywanych intensywnie przez ptaki), może przyczynić się do powstania alternatywnych miejsc żerowania, np. dla łuszczaków, które mogą wykorzystywać trawiaste fragmenty oraz elementy montażowe, np. do tworzenia gniazd. W literaturze brak jest naukowych dowodów na istnienie ryzyka śmiertelności ptaków związanych z panelami fotowoltaicznymi. W niektórych opracowaniach, można spotkać odniesienie do badań przeprowadzonych w Stanach Zjednoczonych przez McCrary, których wyniki wskazują na śmierć kilku gatunków ptaków w wyniku kolizji z ekranami paneli słonecznych. Śmierć ptaków, w analizowanych przez McCrary przypadkach była powodowana przez heliostaty – lustra stosowane do koncentracji energii słonecznej – niemające zastosowania w przedmiotowej inwestycji.

Ryzyko negatywnego wpływu farmy fotowoltaicznej na ptaki jest podobne do wielu innych inwestycji wykorzystujących w technologii płaskie, przeszklone przestrzenie (np. ekrany akustyczne, szyby w wysokich budynkach). Ryzyko bezpośredniego oddziaływania wzrasta, gdy do przesyłu energii wykorzystywane są tradycyjne metody – linie elektroenergetyczne prowadzone są nad ziemią. Sieci elektroenergetyczne mają znaczący wpływ na wzrost śmiertelności ptaków. Jednakże, w niniejszej inwestycji wszystkie sieci elektroenergetyczne będą prowadzone pod ziemią, co znacząco minimalizuje negatywny wpływ oddziaływania farmy fotowoltaicznej na ptaki. Jak pisze prof. P. Tryjanowski dla („Czysta Energia” – nr 1/2013): „Prawidłowa lokalizacja elektrowni słonecznej (na terenach niewykorzystywanych intensywnie przez ptaki) może przyczynić się paradoksalnie do powstania alternatywnych miejsc żerowania, np. dla łuszczaków (fragmenty trawiaste i krzewy pomiędzy panelami i sektorami) oraz gniazdowania (panele są zakładane na specjalnych stojakach, które mogą być wykorzystywane przez niektóre gatunki do umieszczania gniazd). Interesujące jest to, że pomimo różnych opinii wygłaszanych przede wszystkim na portalach internetowych, nie ma naukowych dowodów na istnienie ryzyka śmiertelności dla ptaków związanych z panelami słonecznych ogniw fotowoltaicznych. Zwykle w tym kontekście wskazuje się pracę McCrary i współpracowników, informującą o śmierci zwierząt kilku gatunków w USA w wyniku kolizji z ekranami paneli słonecznych. Jednak przyczyną zderzeń były nie same panele, lecz heliostaty – lustra stosowane do koncentracji energii słonecznej. Obecnie rozwijane technologie nie wykorzystują już tego typu niebezpiecznych, a także energetycznie mało wydajnych rozwiązań. Warto też wspomnieć, iż McCrary i zespół pracowali nad wpływem olbrzymiego parku słonecznego (kilka km²) i opartego na starych technologiach. Niestety, nie powtórzono tych badań i do dziś w zasadzie jest to jedyna praca wskazująca na realny negatywny wpływ”.

Najistotniejszymi obszarami dla zachowania środowiska przyrodniczego są zalesione obszary, a także okolice rzek, gdzie występuje znaczna ilość ptaków wodno – błotnych, jak również chronionych gatunków gadów i ptaków. Instalacje fotowoltaiczne z reguły są posadowione na terenach rolnych – a więc obszarach cechujących się znacznie niższą istotnością dla zachowania właściwego stanu ochrony środowiska niż wymienione wyżej obszary. Z racji tego, jak również podanych danych literaturowych brak jest podstawy do negatywnego zaopiniowania planowanej inwestycji ze względów środowiskowych.

Budowa elektrowni słonecznych wiąże się także z rozbudową linii i sieci elektrycznych, które stanowią zagrożenie dla ptaków w wyniku: porażenia prądem, kolizji oraz zmniejszenia dostępności obszarów wykorzystywanych jako miejsca postoju i zimowiska.

Śmiertelność powodowana porażeniem prądem występuje głównie w przypadku źle zaprojektowanych słupów sieci średniego napięcia. Zagrożone są te gatunki ptaków, które wykorzystują takie słupy jako miejsca odpoczynku, noclegu lub gniazdowania, czyli w szczególności: bociany, sowy, ptaki szponiaste, a także gołębiowate czy krukowate. Bezpośrednie kolizje ptaków z przewodami elektroenergetycznymi występują głównie w warunkach słabej widoczności, o świcie lub zmierzchu, przy zachmurzeniu, opadach albo nocą.

Zmniejszenie dostępności obszarów wykorzystywanych przez ptaki jako miejsca postoju i zimowiska ma natomiast miejsce w sytuacji, gdy linie przecinają otwarte przestrzenie oraz siedliska ptaków (np. obszary wodno-błotne).

Owady składające jaja w wodzie (np. jętki, widelnice) również mogą traktować panele jako obiekty wodne i składać na nich jaja. Skutkować to może zmniejszeniem liczebności tych owadów a tym samym ograniczeniem ilości pokarmu dla ptaków. Problem ten można wyeliminować poprzez stosowanie paneli posiadających białe granice i białe paski podziału, które zmniejszają znacznie przyciąganie bezkręgowców wodnych (Horváth et al., 2010).

W przypadku prac związanych z wodami, rowami, itp. termin realizacji prac powinien być ściśle dopasowany do warunków przyrodniczych i biologii gatunków występujących w obrębie danego przedsięwzięcia, tj.:

- termin wykonywania prac ingerujących w koryto cieków czy zbiorników wodnych powinien omijać okresy tarła zasiedlającej go ichtiofauny – szczególnie istotne w przypadku gatunków, których tarło związane jest z dnem cieków,
- powinien omijać okres lęgowy awifauny i innych zwierząt,
- powinien omijać okres wyżówek i nawałnych opadów,
- w regionach turystycznych powinien omijać sezon największej presji turystycznej.

Ze względu na w/w warunki najlepszym okresem do realizacji inwestycji, jest jesień (sucha) i zima (mroźna), o ile istnieje możliwość prowadzenia przynajmniej części prac. Podczas realizacji inwestycji wprowadzone będą określone środki minimalizujące negatywne oddziaływanie na środowisko poprzez zastosowanie sprzętu o wysokiej sprawności, dostosowanie terminu i czasu prac do warunków panujących na danym terenie.

Z kolei przed podjęciem prac związanych z montażem OZE zwłaszcza w połączeniu z pracami termomodernizacyjnymi należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania

chronionych gatunków ptaków. W przypadku stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych. Drugą grupą gatunków, będącą pod wpływem zagrożenia tego rodzaju inwestycji to nietoperze wykorzystujące większe przestrzenie, np. strychy, poddasza itp. Są to przede wszystkim nocek duży i podkowiec mały. W przypadku stwierdzenia występowania chronionych gatunków nietoperzy prace należy dostosować do ich okresów rozrodczych i hibernacji. Najodpowiedniejszy terminem do prowadzenia prac zmierzających do zabezpieczenia zinwentaryzowanych miejsc, w których nietoperze mogłoby się ukryć jest sierpień-wrzesień. Jeśli wykonanie prac w tym terminie jest niemożliwe, można je zrealizować pod koniec marca lub w pierwszych dniach kwietnia, jednak dopiero po ustąpieniu mrozów.⁴

Jeśli budynek stanowi siedlisko ptaków lub nietoperzy, niezbędne jest uzyskanie zezwolenia od Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub/i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na zniszczenie siedlisk, w trybie art. 56 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (Dz.U. 2024 poz. 1478). Ostateczne zatkanie takich miejsc może nastąpić dopiero po upewnieniu się, że wszystkie zwierzęta je już opuściły. W decyzji określony zostaje możliwy termin wykonania prac oraz sposób przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej. Kompensacja w tym przypadku polega najczęściej na zawieszeniu przez wykonawcę robót wyznaczonej liczby skrzynek różnego typu dla ptaków i nietoperzy. W wytycznych może znaleźć się zapis o konieczności pozostawienia otwartych (bez założonych kratek) wlotów do stropodachu.

ROŚLINY:

Na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć może wystąpić okresowy, chwilowy niekorzystny wpływ na szatę roślinną – zwłaszcza w przypadku inwestycji liniowych. Wyjątek stanowią będą inwestycje związane z wymianą kotłów, montażem OZE, w tym mikroinstalacji fotowoltaicznych, które zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji pozostaną bez wpływu na szatę roślinną. Inwestycje liniowe (dotyczące np. budowy sieci kanalizacyjnej oraz rozwoju ścieżek rowerowych) będą miały ograniczony wpływ wyłącznie na terenie inwestycji.

Zgodnie z art. 75 ust. 1 ustawy prawo ochrony środowiska „inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac”. Okoliczności, w których niezbędna jest wykonana przez specjalistę inwentaryzacja przyrodnicza, podane są natomiast w rozporządzeniach Ministra Środowiska. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409) nałożony został obowiązek „inwentaryzowania, oceny stanu zachowania, monitorowania stanowisk, siedlisk i ostoi” gatunków objętych ochroną ścisłą bądź częściową. Biorąc pod uwagę możliwość występowania takich gatunków należy przed rozpoczęciem inwestycji konieczne będzie przeprowadzenia inwentaryzacji przyrodniczej oraz na jej podstawie dostosowanie prac (zakresu oraz okresu prowadzenia prac) do istniejących roślin czy grzybów.

Prace ziemne prowadzone w ograniczonym pasie wykopów spowodują zmianę cech fizykochemicznych górnej warstwy gruntu (zdjęcie roślinności). Może również wystąpić wymieszanie gleby z gruntem z dna wykopu oraz zniszczenie wierzchniej warstwy ziemi będące następstwem pracy ciężkiego sprzętu

⁴ informacje uzyskane od RDOŚ w Poznaniu

budowlanego. Prace ziemne odbywać się będą w wydzielonym i ograniczonym do terenu budowy miejscu i nie wpłyną na trwałe pogorszenie stanu powierzchni ziemi i środowiska przyrodniczego. W zasadzie realizacja tego typu przedsięwzięć nie będzie miała negatywnego wpływu na chronione gatunki i roślin i grzybów, gdyż na terenach zurbanizowanych i wokół zabudowań występują one w ograniczonej ilości i zakresie.

Szereg zagrożeń związanych z ww. inwestycjami spróbować ograniczyć. Ograniczenia te związane są ze zastosowaniem prawidłowych rozwiązań projektowo-technicznych oraz właściwą organizacją prac budowlanych. Do najważniejszych z nich należą:

- ograniczenie prac ziemnych do niezbędnego minimum,
- prowadzenie prac w systemie jednozmianowym, wyłącznie w porze dziennej,
- stosowanie urządzeń i rozwiązań technicznych, które w sposób najmniejszy ingerują w środowisko (ekrany, systemy podczyszczania wody spływającej z pasa budowy itp.),
- zaplanowanie systemu zabezpieczeń polegających na zaprojektowaniu takiego sposobu odwodnienia, który uniemożliwi przedostawanie się zanieczyszczeń nawet w przypadku deszczy nawaalnych oraz nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- prowadzenie prac w terminach uwzględniających okresy wegetacyjne,
- przyzbowanie ziemi urodzajnej i przekazywanie do dalszego wykorzystania.

Szczególnie istotne jest zabezpieczenie drzew podczas robót ziemnych, inżynieryjnych i drogowych. Plac budowy jest miejscem, które stanowi zagrożenie dla istniejących drzew i krzewów. Może tu dojść do bezpośredniego ich uszkodzenia lub znacznego pogorszenia warunków siedliskowych. Jeżeli nie są one przeznaczone do usunięcia, wszystkie adaptowane drzewa rosnące w pobliżu inwestycji Wykonawca powinien objąć pracami zabezpieczającymi przed uszkodzeniami. Przed przystąpieniem do robót:

- musi zostać sporządzony szczegółowy plan tymczasowy ciągów komunikacyjnych dla pracowników i ruchu pojazdów,
- powinny być wyznaczone miejsca składowania urobku z wykopów i składowania materiałów budowlanych.
- przejścia powinny być zlokalizowane poza zasięgiem korzeni drzew,
- miejsca składowania materiałów budowlanych, paliw olejów i lepiszczy powinny być zlokalizowane w odpowiedniej odległości od pnia drzewa,
- jeżeli ciężki sprzęt przemieszczany jest w pobliżu drzew, w miejscach jego ruchu powinny być ułożone, stalowe płyty albo odporne na zgniatanie maty,
- sposób zabezpieczania miejsc poruszania się pracowników i sprzętu mechanicznego na terenach zadrzewionych musi być nadzorowany przez uprawnionego Inspektora Nadzoru.

Generalną zasadą prowadzenia robót przy drzewach i krzewach jest:

- zminimalizowanie zasięgu prac,
- skrócenie czasu trwania prac,
- drzewa po zakończeniu działań budowlanych powinny być poddane „kuracji rehabilitacyjnej” (dostarczenie korzeniom substancji wspierających-odżywczych), należy zapewnić im właściwą pielęgnację, przede wszystkim odpowiednie nawadnianie, nawet parę lat po zakończeniu intensywnych

prac w ich pobliżu. W przypadku prowadzenia prac poza strefami krytycznymi stosować należy ekrany korzeniowe, które służą zabezpieczaniu systemów korzeniowych na czas prowadzenia robót. Bezwzględnie zakazuje się palenia ognisk pod drzewami i krzewami. Jeżeli roślinność, która ma być zachowana, zostanie uszkodzona lub zniszczona przez wykonawcę, to powinna być ona odtworzona na koszt Wykonawcy, w sposób zaakceptowany przez odpowiednie władze. Jest to określone zarówno przez ustawę o ochronie przyrody jak i przez przepisy prawa budowlanego.

Zabezpieczenie pni drzew.

Drzewa adaptowane znajdujące się w pobliżu realizowanych prac należy zabezpieczyć na czas budowy przed uszkodzeniami mechanicznymi poprzez wygradzenie, osłonięcie matami słomianymi bądź jutą i odeskowanie:

- na placu budowy pnie drzew należy zabezpieczyć przed uszkodzeniami mechanicznymi poprzez odeskowanie – szalunek powinien sięgać do pierwszych gałęzi.

Zabezpieczenie korzeni.

Przy robotach związanych z infrastrukturą podziemną, w bliskim sąsiedztwie drzew przeznaczonych do adaptacji należy stosować metody bez wykopowe, minimalizujące uszkodzenia bryły korzeniowej drzew, pozwalające na utrzymanie statyki drzew (w szczególności tyczy się to branży wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej).

Realizacja będzie przebiegać zgodnie ze „Standardem ochrony drzew i innych form zieleni w procesie inwestycyjnym” (Standard opracowany przez Fundację Ekorozwoju oraz Stowarzyszenie Architektury Krajobrazu Fundacja EkoRozwoju) lub innym standardem stosowanym przez Gminę chroniącym zieleń w stopniu nie mniejszym niż ww. „Standard (...)”.

W przypadku prac związanych z dbałością o rowy, kanały, zbiorniki wodne - wśród roślin porastających rowy występują gatunki chronione, zagrożone oraz rzadkie we florze torfowisk i łąk po bagiennych.. Odmulanie dna prowadzi zazwyczaj do okresowego zanieczyszczenia wód, niszczy faunę i florę denną oraz zakłóca bytowanie fauny przybrzeżnej. Jednocześnie jednak powoduje usunięcie z cieków znacznych ilości materii organicznych oraz różnego rodzaju zanieczyszczeń i odpadków zalegających dno. Co przyczyni się do docelowego poprawy stanu flory.

Planowane inwestycje realizowane będą w większości w obszarach zurbanizowanych, użytkowanych i przekształcanych przez człowieka. Po zakończeniu prac roślinność powróci w drodze naturalnej sukcesji lub celowych, zaplanowanych nasadzeń (z wykorzystaniem gatunków rodzimych).

WODY:

Inwestycje w gospodarce wodno-kanalizacyjnej w gminie Godziesze Wielkie będą miały z pewnością długotrwałe pozytywne oddziaływanie zarówno na wody powierzchniowe, podziemne, jak i glebę.

Zgodnie z zapisami Strategii przewiduje się następujące inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową:

- Modernizacja, przebudowa, rozbudowa i budowa sieci kanalizacyjnej
- Przebudowa, rozbudowa, budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- Podłączenia budynków do istniejącej sieci kanalizacyjnej
- Wymiana zbiorników bezodpływowych na przydomowe oczyszczalnie ścieków.

- Budowa nowych studni, nowego odwiertu oraz stacji uzdatniania wody
- Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody
- Zachęcanie do zbierania wody deszczowej,
- Zwiększenie retencji rolniczej poprzez powstanie nowych zbiorników na terenie gminy,
- Dbłość o istniejące rowy, kanały, zbiorniki wodne, przepływające rzeki
- Uzbrojenie terenów inwestycyjnych

Prace będą wykonywane z zachowaniem środków zabezpieczających wody i otaczające środowisko przed zanieczyszczeniem ściekami lub odpadami powstającymi w związku z realizacją inwestycji. Realizacja i eksploatacja przedsięwzięcia będzie prowadzona w sposób wykluczający możliwość znacząco negatywnych oddziaływań na wyżej wymieniony komponenty środowisko. Na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, zwłaszcza związanych z pracami ziemnymi należy dbać o stan techniczny zaplecza budowy oraz wykorzystywanych maszyn celem zapobieżenia przedostania się substancji ropopochodnych do gruntu a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ robót budowlanych na wody powierzchniowe i podziemne. Wody opadowe i roztopowe z terenów komunikacyjnych przed wprowadzeniem do wód lub ziemi powinny będą spełniać zapisy Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz.U. 2019 poz. 1311). Wody nie spełniające wymagań powinny być oczyszczane, tak aby spełnione były standardy powyższego rozporządzenia.

Prace ziemne odbywać się będą w wydzielonym i ograniczonym do terenu budowy miejscu i nie wpłyną na trwałe pogorszenie stanu powierzchni ziemi i środowiska przyrodniczego. Ewentualne obniżenie zwierciadła wody gruntowej podczas wykonywania wykopów pod sieci lub fundamenty będzie krótkotrwałe i ograniczy się do terenu realizacji inwestycji i nie spowoduje trwałych zmian w zasobach wodnych. Zakres robót związanych z odwodnieniem wykopów będzie ograniczony do niezbędnego minimum.

Lokalizacja inwestycji w dużej mierze zależeć będzie od usytuowania istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej, a także lokalizacji stacji uzdatniania wody (odpowiednio w przypadku sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej) oraz ukształtowania terenu.

Wymiana sieci wodociągowej z rur azbestowo-cementowych będzie realizowana na terenie gminy przez firmy specjalizujące się w tym zakresie. Ewentualny wzrost zagrożenia dla okolicznych mieszkańców podczas prowadzenia prac związanych z usuwaniem azbestu będzie krótkotrwały. Podczas prowadzenia prac zachowane zostaną odpowiednie standardy w zakresie minimalizacji negatywnego oddziaływania zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów. Jego oddziaływanie będzie mieć więc charakter pomijalny. W ramach prowadzenia prac zgodnie z obowiązującymi przepisami stosowany jest szereg środków minimalizujących wystąpienie negatywnego oddziaływania (zarówno w odniesieniu do pracowników jak i osób postronnych). Budowa nowego odcinka sieci wodociągowej czy, kanalizacyjnej oraz przyłączy do budynków determinuje późniejsze wykorzystanie terenu w jej obrębie. Zarówno na etapie budowy jak i późniejszej eksploatacji zachować należy wymagane

minimalne odległości od istniejącego oraz projektowanego uzbrojenia terenu, budynków, obiektów infrastruktury technicznej oraz drzew. Na etapie realizacji przedmiotowych przedsięwzięć, a także modernizacji oczyszczalni ścieków wystąpi konieczność zajęcia dodatkowego terenu w związku z usytuowaniem zapleczy budowy, baz materiałowych oraz dróg dojazdowych. Zaplecza budowy powinny znajdować się w znacznej odległości od obszarów chronionych oraz od innych terenów cennych przyrodniczych. Teren powierzchni ziemi po zakończeniu prac zostanie uporządkowany.

Infrastruktura wodno-ściekowa będzie szczelna. Szczelność zagwarantuje brak możliwości wydostawania się ścieków czy powstawania strat wody. Sieć kanalizacyjna, wodociągowa nie będzie stanowić źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza, ziemi i wód. Nowe oraz zmodernizowane odcinki sieci ograniczą w znaczny sposób straty wody powstające na skutek przesylu. Woda docierając do mieszkańców w dużej mierze trafia następnie do sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, gdzie zostają przywrócone jej parametry jakościowe. Przewidziane działania przyczynią się do zmniejszenia i w perspektywie czasu do wyeliminowania dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych, wpłyną korzystnie na stan wszystkich części wód powierzchniowych. Długotrwałym efektem będzie polepszenie jakości oczyszczanych ścieków i tym samym pozytywny wpływ na jakość wód.

Prace będą oddziaływały na środowisko poprzez emisję hałasu i zanieczyszczeń do powietrza podczas wykonywania prac budowlanych. Oddziaływania te mogą wynikać m.in. z konieczności przekształcenia powierzchni ziemi – prace budowlane mogą w dużym stopniu ingerować w strukturę gruntu, co może skutkować także zmianami warunków wodnych, zmianami w zakresie odprowadzania wód i ich spływu i w efekcie powodować m.in. podtopienia okolicznych terenów. Należy pamiętać, że oddziaływania te będą krótkotrwałe i powinny zostać usunięte po zakończeniu inwestycji. Z uwagi na konieczność prac ziemnych wystąpić może także bezpośrednie, krótkoterminowe, negatywne oddziaływanie na roślinność występującą w rejonie inwestycji (głównie na strefę korzeniową drzew). Prace ziemne mogą również krótkoterminowo negatywnie wpłynąć na przerwanie korytarzy migracyjnych zwierząt. Należy jednak pamiętać, że oddziaływania te będą krótkotrwałe i ustaną po zakończeniu prac budowlanych.

Utrzymanie w dobrym stanie urządzeń wodnych cieków, rowów i kanałów jest konieczne z uwagi na możliwość utrzymania optymalnego zwilgocenia gleby i prawidłowego systemu odwadniania oraz ochronę użytków rolnych przed suszą i powodzią. W związku z powyższym niezbędna jest ich systematyczna konserwacja i modernizacja. Realizacja zadań będzie pośrednio pozytywnie wpływać na inne komponenty środowiska, takie jak: rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną i ludzi poprzez ograniczenie niektórych możliwych skutków powodzi i suszy oraz zmniejszenie ryzyka ich wystąpienia. Planowane inwestycje oprócz zwiększenia zasobów wodnych, podniesienia poziomu wód gruntowych stanowić będą istotny element ochrony walorów przyrodniczych ekosystemu leśnego oraz zwiększą jego biologiczną różnorodność.

Inwestycje związane z budową indywidualnych systemów oczyszczania ścieków wpłyną korzystnie na stan wód podziemnych poprzez neutralizację ścieków wytwarzanych w gospodarstwach domowych lub pojedynczych obiektach usługowych lub użyteczności publicznej, które nie mogą zostać podpięte pod zbiorczą kanalizację. Efektem tych inwestycji będzie skuteczne oczyszczanie ścieków i bezpieczne odprowadzenie ich do gruntu lub do cieków wodnych. Korzystny wpływ inwestycji z tej kategorii działań na wody podziemne jest związany wysokim poziomem redukcji zanieczyszczeń zawartych w ściekach.

Na etapie eksploatacji inwestycji może jednak wystąpić negatywny wpływ na środowisko wód podziemnych, który będzie związany z niewłaściwym doбором rozwiązań technologicznych oczyszczalni ścieków względem uwarunkowań lokalizacyjnych (warunki gruntowo – wodne, ukształtowanie terenu). W rezultacie może dojść do degradacji jakości wód gruntowych. Zjawiska te powinny mieć jednak ograniczony zasięg i wpływ na stan jcwpd, ponieważ będą się koncentrować w obrębie gospodarstw domowych.

Skuteczne oczyszczanie ścieków w indywidualnych systemach jest związane z doбором właściwej i efektywnej technologii umożliwiającej oczyszczanie ścieków. Aby zminimalizować ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych należy na etapie prac projektowych właściwie dobrać rodzaj oczyszczalni dostosowany do lokalnych warunków.

Ujęcie wody zostanie zlokalizowane na terenie jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) nr 81. Zgodnie z danymi za rok 2018 pobór rejestrowany z ujęć wód podziemnych wyniósł 36231.17 [tys. m³/rok] przy zasobach wód dostępnych do zagospodarowania 225532.77 [tys. m³/rok]. Oznacza to, iż stopień wykorzystania zasobów dostępnych do zagospodarowania wynosił 16%. Tym samym budowa nowego ujęcia nie będzie miała istotnego wpływu na wykorzystanie dostępnych zasobów. Na terenie części gminy znajduje się również Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 311 Zbiornik rzeki Proсна, mający swoje zasoby w utworach czwartorzędu w utworach międzymorenowych.

Biorąc pod uwagę, iż:

- eksploatacja otworu studziennego będzie prowadzona z wydajnością mieszczącą się w ramach zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych ujęcia,
- urządzenia wodne zostaną dobrane tak, aby nie zostały przekroczone zasoby eksploatacyjne ujęcia ani wydajność eksploatacyjna otworu. Nie nastąpi, więc nadmierna eksploatacja wód podziemnych.
- obudowa studni zostanie wykonana prawidłowo (tj. prawidłowe uszczelnienie rur, głowicy, nie spowoduje przedostawania się ewentualnych zanieczyszczeń do otworu studziennego),
- montowane urządzenia do poboru wody będą posiadały atesty dopuszczające do kontaktu z wodą do picia. Zawory będą zabezpieczały przed zmianą naturalnego kierunku przepływu i tłoczenia wody,
- planowana do ujęcia warstwa wodonośna jest znajduje się na głębokości >85,0 m p.p.t.
- wykorzystywane będą sprawne urządzenia i maszyny, a Wykonawca podejmie działania mające na celu zapobieganie wyciekowi paliw i smarów, a także w przypadku zanieczyszczenia gruntu podejmie działania naprawcze (tj. usunięcie i właściwa utylizacja gruntu), nie przewiduje się negatywnego oddziaływania prac związanych z realizacją przedsięwzięcia i dalszą eksploatacją na wody powierzchniowe i podziemne.

Omawiane inwestycje powinny być realizowane zgodnie z wymaganiami odnośnie lokalizacji, budowy i eksploatacji przydomowej oczyszczalni ujętych w wielu przepisach prawnych. Jeśli chodzi o lokalizację inwestycji to zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych, ścieki pochodzące z własnego gospodarstwa domowego lub gospodarstwa rolnego, zlokalizowanego w aglomeracji, mogą być wprowadzane do ziemi w ramach zwykłego korzystania z wód m.in. jeżeli miejsce wprowadzania

ścieków do ziemi jest oddzielone warstwą gruntu o miąższości co najmniej 1,5 m od najwyższego użytkowego poziomu wodonośnego wód podziemnych.

Oczyszczalnię należy zaprojektować, biorąc pod uwagę ilość stałych mieszkańców) oraz wielkości ładunku zanieczyszczeń. Należy też wziąć pod uwagę obecną wielkość rodziny oraz jej tendencje rozwojowe, aby przewidzieć, ilu maksymalnie stałych mieszkańców dane domostwo będzie obsługiwać. Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, z założenia powinny być realizowane w lokalizacjach, gdzie nie ma możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej lub budowa kanalizacji nie jest uzasadniona ekonomicznie. Indywidualne systemy oczyszczania ścieków stanowią należytą ochronę zasobów wód powierzchniowych, jedynie pod warunkiem właściwej ich eksploatacji. W przeciwnym razie mogą być źródłem najczęściej pośrednich negatywnych oddziaływań (poprzez zanieczyszczone wody gruntowe/ podziemne) na stan zasobów wód powierzchniowych, a poprzez to na pozostałe obszary i na formy korzystania z wód. Dlatego tak istotne są szkolenia dla użytkowników. Rozwiązania te stanowią alternatywę do wyposażania nieruchomości nieskanalizowanych w zbiorniki wybieralne i mogą zostać niedopuszczone do zastosowania w niesprzyjających uwarunkowaniach posadowienia (warunki gruntowo- wodne). Do takich warunków należy zaliczyć m.in. niecki i zagłębienia terenowe. W innym wypadku będzie przyczyniało się do napływania wód powierzchniowych, opadowych i roztopowych do urządzenia. Jeśli jednak obniżenie terenowe to jedyne dostępne miejsce, to należy zadbać o odpowiednio wysokie podniesienie wjazdu oczyszczalni oraz zastosowanie jego odwodnienia. Napływające do oczyszczalni wody powierzchniowe w znaczący sposób mogą zaburzyć pracę oczyszczalni, która nie jest zaprojektowana do przyjmowania takich wód w ilościach nie do przewidzenia. Również układ rozsączania ścieków oczyszczonych nie został dostosowany do przyjmowania wód opadowych.

Bardzo ważnym elementem systemu oczyszczania ścieków jest system wentylacji, składający się z wentylacji wysokiej oraz niskiej. Brak lub niedrożność którejkolwiek z nich spowoduje nieprzyjemne zapachy w okolicy urządzenia, ale przede wszystkim wytworzy warunki beztlenowe w układzie rozsączającym prowadzące do szybkiego zakolmatowania się układu. W przypadku długich odcinków rurociągów pomiędzy budynkiem a samą oczyszczalnią lub między oczyszczalnią a układem rozsączającym, należy dodatkowo zastosować wentylację tuż za zbiornikiem lub bezpośrednio ze zbiornika oczyszczalni.

Przydomowych oczyszczalni ścieków nie należy również lokalizować w miejscach o pewnych uwarunkowaniach prawnych, ze względu na potrzebę ochrony zasobów wód powierzchniowych lub podziemnych (np. w strefach ochronnych ujęć, obszarach ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w obszarach wyznaczonych warunkami korzystania z wód zlewni).

Na podstawie doświadczeń niemieckich brak odpowiedniej wiedzy i doświadczenia doprowadził do wielu błędów w oczyszczalniach tego typu, a tym samym do wprowadzenia do środowiska ścieków oczyszczonych w nieodpowiednim stopniu. Dlatego zmieniono prawo, wg którego każda nowa na rynku oczyszczalnia przydomowa musi posiadać dopuszczenie DiBt, w którym dokładnie opisano sposób kontroli pracy oczyszczalni, w tym badania jakości oczyszczonych ścieków z niej wypływających. W skrócie kontrola pracy oczyszczalni dzieli się na podstawową inspekcję przeprowadzaną przez właściciela oraz kontrolę szczegółową, przeprowadzaną przez certyfikowaną firmę serwisową.

W każdej z przydomowych oczyszczalni ścieków w osadniku wstępnym tworzy się osad, który w zależności od wielkości osadnika oraz ilości dostarczanych ścieków należy okresowo z urządzenia usuwać. Zwyczajowo przyjmuje się, iż tabor asenizacyjny odbiera osad z oczyszczalni przynajmniej raz do roku. Dlatego niezwykle ważnym czynnikiem przeglądu oczyszczalni przydomowej jest systematyczna kontrola ilości osadu w urządzeniu. W przypadku braku takowej, ilość osadu wrasta, a pojemność retencyjna osadnika systematycznie maleje i w konsekwencji może dochodzić nawet do cofki do instalacji kanalizacyjnej. W niektórych technologiach mogą występować okresowe problemy z pompami mamutowymi, jeśli poziom osadu przekroczy punkt poboru i przetłaczania ścieków surowych do komory biologicznej. W komorze biologicznej następuje, pod wpływem napowietrzania, bardzo intensywne pęcznienie osadu, który potem dość szybko zaczyna być przepompowywany do układu rozsączającego, wskutek czego blokuje go i układ staje się niedrożny.⁵

Dbłość o istniejące rowy, kanały, zbiorniki wodne, przepływające rzeki polega m.in. na utrzymaniu w należyłym stanie technicznym koryt cieków naturalnych i kanałów zapewniających ich drożność oraz swobodny spływ wód. Utrzymanie i bieżące remonty są ukierunkowane na z jednej strony przeciwdziałanie powodziom, a z drugiej strony zapewnia drożność cieków wodnych.

Kolejnym elementem są działania podjęte na rzecz małej retencji, która polega na gromadzeniu wody w niewielkich zbiornikach poprzez zatrzymywanie lub spowalnianie spływu wód, przy jednoczesnym zachowaniu i wspieraniu krajobrazu naturalnego. Celem małej retencji jest likwidacja przyczyn i skutków pogorszenia naturalnych stosunków wodnych poprzez spowalnianie odpływu wody na terenie całego kraju, minimalizację skutków suszy, przeciwdziałanie powodzi i odtworzenie lub zachowanie istniejących obszarów wodno-błotnych

W Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020) jako jednej z kierunków działań w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu wskazano kontynuację programu ochrony gleb przed erozją, kontynuowanie i rozszerzenie programu małej retencji i retencji glebowej zwłaszcza w lasach i użytkach zielonych.

Z przeprowadzonej analizy i oceny przewidywanych oddziaływań realizacji ustaleń projektu Strategii, głównie w zakresie działań związanych z gospodarką wodno – ściekową wynika, że założone cele i kierunki działań są zgodne z celami środowiskowymi określonymi w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry. Tym samym realizacja tych działań jest niezbędna i w efekcie korzystna dla środowiska.

POWIETRZE:

W Strategii przewidziano wiele działań mających wpływ na jakość powietrza na obszarze Gminy. Do takich działań można zaliczyć m.in. budowę ścieżek rowerowych, termomodernizację budynków, budowa OZE, wymianę piecy. Wpływ, choć nie bezpośredni będą miały również prowadzone działania edukacyjne na temat zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza ze źródeł niskiej emisji oraz propagowaniem energii ze źródeł odnawialnych. Do zadań, które w perspektywie długookresowej

⁵ <https://portalkomunalny.pl/plus/artukul/eksploatacja-i-serwisowanie-przydomowek/>

wpłyną pośrednio na jakość powietrza należy zaliczyć m.in. akcje edukacyjne promujące postawy ekologiczne spowoduje zmniejszenie stopnia emisji.

Inwestycje związane z wykorzystaniem energii odnawialnej związane mogą być ze zmianą sposobu pozyskania energii cieplnej i elektrycznej. Możliwości rozwoju energetyki odnawialnej są w obecnym czasie duże.

Przedsięwzięcia polegające na wykorzystywaniu odnawialnych źródeł energii są inicjowane głównie przez inwestorów prywatnych, rzadziej przez jednostki samorządowe. W zależności od rodzaju, skali i lokalizacji danego przedsięwzięcia konieczne będzie rozpatrzenie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Inwestor podejmując kroki w kierunku uzyskania decyzji środowiskowych winien mieć na względzie aspekty ekologiczne i stosować się do aktualnych zapisów prawa w tym zakresie.

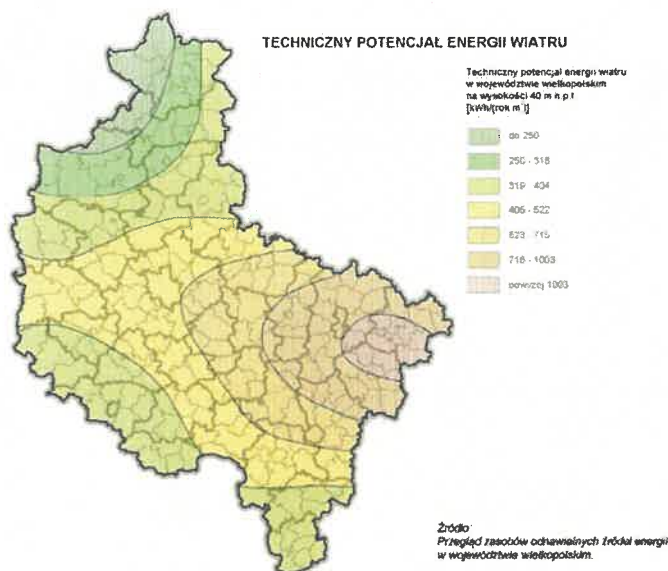
Największym zainteresowaniem cieszą się instalacje solarne oraz fotowoltaiczne, które stosowane są przeważnie przez osoby prywatne na domach mieszkalnych, rzadziej w zakładach. Instalacja solarna nie wymaga zezwoleń, ani uzyskania decyzji środowiskowej. Nie powoduje również żadnych znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko. Jedynie etap instalacji związany jest z chwilową emisją zanieczyszczeń i hałasu. Instalacje solarne są wykorzystywane do podgrzewania wody, natomiast fotowoltaiczne złożonych głównie z ogniw fotowoltaicznych, które za pomocą promieniowania słonecznego umożliwiają produkcję energii elektrycznej. Mogą one powstawać zarówno na dachach budynków jak i na większą skalę na znacznych obszarach na powierzchni ziemi tworząc elektrownie fotowoltaiczne. Budowane są przede wszystkim na otwartych terenach pól uprawnych.

Na terenie gminy Godziesze Wielkie istnieją dość korzystne warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym:

- energii wiatru — teren gminy należy do obszaru o wysokim potencjale energii wiatru;
- energii geotermalnej — gmina położona jest w obszarze o bardzo wysokiej temperaturze wód podziemnych, która sięga do 90 °C;
- biomasy — ze względu na znaczny udział użytków rolnych i produkcji rolniczej oraz jej zalety jako najstarszego i najtańszego dostępnego rodzaju paliwa;
- energii słonecznej — potencjał energii słonecznej istniejący w powiecie klasyfikuje się, jako III stopień (w skali IV stopniowej). Takie natężenie promieniowania słonecznego zapewnia jego ekonomiczne przetwarzanie w energię.

Gmina Godziesze Wielkie leży w bardzo korzystnej strefie wietrzności; w indywidualnych punktach pomiarowych mogą wiać wiatry (o prędkości przekraczającej wymagane 3,48 m/s) uzasadniające budowę elektrowni wiatrowych.

Rysunek 3 Techniczny potencjał energii wiatru dla Wielkopolski i poszczególnych powiatów



Źródło: Energetyka odnawialna w Wielkopolsce uwarunkowania rozwoju, Poznań 2012

Na terenie Gminy Godziesze Wielkie znajdują się 2 wiatraki o mocy 0,66 MW i 0,3 MW. W planach nie ma inwestycji tego typu.

Potencjał energii słonecznej istniejący w Gminie Godziesze Wielkie klasyfikuje się jako III stopień (w skali IV-stopniowej). Takie natężenie promieniowania słonecznego zapewnia ekonomiczne przetwarzanie promieni w energię użyteczną. Potencjał ten jest wystarczający do wykorzystania na potrzeby bytowe mieszkańców do podgrzewania ciepłej wody, natomiast nie zaspokoi w pełni, ze względu na dużą zmienność dobową i sezonową, potrzeb grzewczych i przemysłowych.

Indywidualni mieszkańcy Gminy Godziesze Wielkie wykazują umiarkowane zainteresowanie wykorzystaniem energii słonecznej poprzez montaż paneli fotowoltaicznych lub rzadziej kolektorów słonecznych. Odnawialne źródła energii mają nadal niski udział w ogólnym bilansie energetycznym Gminy Godziesze Wielkie. Gmina prowadzi działania informacyjne w tym zakresie poprzez media społecznościowe oraz poprzez kurendę.

Zgodnie z podziałem Polski ze względu na strefy energetyczne, wg prof. Haliny Lorenc z IMGW, gmina znajduje się w III strefie energii wiatru. Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 317) nie wolno postawić nowej turbiny wiatrowej, jeśli w promieniu dziesięciu jej wysokości znajduje się budynek mieszkalny. Przepis ten dotyczy całej turbiny, z uwzględnieniem wirnika wraz z łopatom, czyli całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej. Wprowadzenie tej ustawy spowodowało zamarcie realizacji projektów inwestycyjnych w ww. zakresie. W marcu 2023 r. dokonano zmian w ustawie pozwalając zmniejszyć odległość od domu mieszkalnego na podstawie planu miejscowego do nie mniejszej niż 700 metrów”. Rozważając wszystkie możliwości wykorzystania OZE, w przypadku energii odnawialnej występuje największe prawdopodobieństwo, że w przyszłości na terenie gminy będzie ona wykorzystywana z w/w źródeł. Wynika to również z dużego zainteresowania energią słoneczną i energią z biomasy w ostatnim czasie. W związku z powyższym instalacje solarne i fotowoltaiczne, biogazownie w niniejszej prognozie przeanalizowano pod kątem oddziaływania na środowisko.

Skala przedsięwzięć związana ze zmianą sposobu ogrzewania budynków lub pochodzenia energii elektrycznej (montaż OZE). nie jest duża, a emisja hałasu i zanieczyszczeń do powietrza spowodowana pracami będzie chwilowa i nie będzie oddziaływała w znacząco negatywny sposób. Oddziaływania będą mieć charakter lokalny i krótkotrwały. Zadania służą zmianie sposobu ogrzewania budynków z węglowego na odnawialne źródła energii (np. pomp ciepła, czy kotłów biomasowych) oraz modernizacji wewnętrznych systemów grzewczych i energetycznych co przyczyni się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, tym samym będą miały charakter pozytywny i długoterminowy. Ich pozytywne oddziaływanie będzie miało przełożenie głównie na klimat, jakość powietrza oraz zdrowie ludzi. Działanie związane z rozwojem OZE przyczyniają się do również zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego oraz dywersyfikacji źródeł produkcji energii. Ponadto zwiększenie w całkowitym zużyciu energii udziału energii ze źródeł odnawialnych wpłynie pozytywnie na wypełnienie przez Polskę wymagań związanych z udziałem OZE w miksie energetycznym. Nie ma przeciwwskazań przyrodniczych do lokalizowania paneli fotowoltaicznych na obszarach zabudowanych, przekształconych już z przez człowieka. Same działania będące następstwem akcji edukacyjnej oraz powstawaniem instalacji.

Poza wykorzystaniem biomasy, zaletą energii odnawialnej jest eliminacja wytwarzania odpadów i emisji do powietrza na etapie eksploatacji systemu. Wielkość oddziaływania zależy przede wszystkim od rodzaju wykorzystywanego paliwa, którym mogą być np. słoma, zrębki, brykiet drewna, brykiet lub pelet z biomasy. W każdym przypadku emisja zanieczyszczeń do powietrza będzie mniejsza niż podczas spalania węgla kamiennego, który na chwilę obecną stanowi główne paliwo opałowe w kotłowniach domowych oraz w zakładach. Również stosowanie systemu dogrzewania chociażby wody dzięki energii z paneli słonecznych w miejsce bojlerów elektrycznych lub z ciepła pochodzącego z paliw kopalnych. Działania związane m.in. z modernizacją przebudową dróg, budową lub modernizacją sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, prace związane z utrzymaniem rowów, kanałów, zbiorników wodnych czy uzbrojenie terenów inwestycyjnych mogą powodować negatywne krótkoterminowe oddziaływania na środowisko. Sprzęt mechaniczny wykorzystywany do prac remontowo- budowlanych powoduje zwiększoną emisję zanieczyszczeń (pyłów i gazów) ze spalania paliw w silnikach samochodowych, ścierania opon i nawierzchni drogowej, jak również okładzin hamulcowych. Emisja zanieczyszczeń może wystąpić również w przypadku prac spawalniczych czy prac malarskich. Przewiduje się, że to oddziaływanie będzie chwilowe i ustąpi z chwilą zakończenia prac. Podczas użytkowania dróg przewiduje się emisję zanieczyszczeń do powietrza pochodzących ze spalania paliw w silnikach samochodowych.

HAŁAS:

Działania związane z: budową i modernizacją dróg gminnych, budową ścieżek rowerowych, modernizacją, przebudową, rozbudową i budową sieci kanalizacyjnej, przebudową, rozbudową, budową i modernizacją sieci wodociągowej, przydomowych oczyszczalni ścieków, budową nowych studni, nowego odwiertu oraz stacji uzdatniania wody, modernizacją i rozbudową oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody, termomodernizacją, rewitalizacją czy uzbrojeniem terenów inwestycyjnych mogą powodować negatywne krótkoterminowe oddziaływania na środowisko. Negatywne

oddziaływanie może uwidocznic się na etapie prac wykonawczych, w postaci przekształceń powierzchni ziemi oraz niszczenia bytującej tam flory lub płoszenia fauny.

Inwestycje takie wiążą się z wykorzystaniem niezbędnych maszyn czy urządzeń. Oddziaływanie hałasu w trakcie wykonywania robót drogowych czy ziemnych, będzie miało charakter znaczący, ale przemijający, krótkotrwały i zmienny. Emitowany hałas może być wprawdzie wysoki 85 -115 dB, ale krótkotrwały o zasięgu lokalnym. Ich przestrzenny zasięg określić można na około 50-70 m od zgrupowania pracujących maszyn drogowych i sprzętu budowlanego, który jednocześnie będzie ulegał przemieszczaniu. Hałas fazy budowy nie podlega regulacji prawnej w zakresie ochrony środowiska przed hałasem i wibracjami. Faza budowy nie stwarza potencjalnego zagrożenia dla środowiska ze względu na nadmierną emisję hałasu. Należy ograniczyć emisję hałasu w czasie budowy spowodowaną pracą ciężkiego sprzętu: koparek, agregatów prądotwórczych itp. Bazy środków transportu należy zlokalizować w miejscach możliwie najmniej uciążliwych dla okolicznych mieszkańców, a prace prowadzić w systemie jednozmianowym, wyłącznie w porze dziennej. Oddziaływania te będą miały jednak charakter chwilowy.

Budowa ścieżek rowerowych spowoduje upłynnienie i zmniejszenie (zwłaszcza na bardzo krótkim dystansie) ruchu samochodowego, a w efekcie pozytywny wpływ na stan klimatu akustycznego. W sposób pośredni pozytywnie oddziałuje to także na zdrowie człowieka i na organizmy żywe (wpłyne na to również wspieranie elektromobilności). Działania w zakresie minimalizacji uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym będą również korzystne dla budynków, w tym obiektów zabytkowych, ponieważ wpłyną na zmniejszenie negatywnego oddziaływania drgań i wibracji, które mogą powodować ich uszkodzenie.

POWIERZCHNIA ZIEMI:

Przekształcenia powierzchni ziemi wystąpią w związku m.in. z budową ścieżek rowerowych, budową dróg gminnych, budową sieci kanalizacyjnej, sieci wodociągowej, budową nowych studni, nowego odwiertu oraz stacji uzdatniania wody, modernizacją i rozbudową oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody, budową przydomowych oczyszczalni ścieków, Dbłość o istniejące rowy, kanały, zbiorniki wodne, przepływające rzeki.

Oddziaływania w związku z realizacją tych zadań będą miały charakter bezpośredni i pośredni, krótkotrwały, lokalny. Negatywne oddziaływanie będzie występowało jedynie na etapie budowy i prac ziemnych.

Prace ziemne prowadzone w ograniczonym pasie wykopów spowodują zmianę cech fizykochemicznych górnej warstwy gruntu (zdjęcie roślinności). Może również wystąpić wymieszanie gleby z gruntem z dna wykopu oraz zniszczenie wierzchniej warstwy ziemi będące następstwem pracy ciężkiego sprzętu budowlanego.. Prace będą wykonywane z zachowaniem środków zabezpieczających powierzchnię ziemi i gleb przed zanieczyszczeniem ściekami lub odpadami powstającymi w związku z realizacją inwestycji. Prace ziemne odbywać się będą w wydzielonym i ograniczonym do terenu budowy miejscu i nie wpłyną na trwałe pogorszenie stanu powierzchni ziemi i środowiska przyrodniczego.

Sprzęt mechaniczny wykorzystywany do prac remontowo- budowlanych spowodować może zwiększoną emisję zanieczyszczeń do ziemi ze spalania paliw w silnikach samochodowych, ścierania

opon i nawierzchni drogowej, jak również okładzin hamulcowych. Ponadto praca sprzętu ciężkiego wiązać się może z przekształceniem powierzchni ziemi na terenach objętych realizacją przedsięwzięć. Realizacja i eksploatacja przedsięwzięcia będzie prowadzona w sposób wykluczający możliwość znacząco negatywnych oddziaływań na wyżej wymieniony komponent środowiska. Lokalizacja planowanych przedsięwzięć dotyczy terenów zurbanizowanych. Na tej podstawie wnioskować można, iż znaczna większość lub całość powierzchni ziemi w obrębie inwestycji jest przekształcona antropogenicznie. Jednocześnie etap budowy nie będzie miał negatywnego wpływu na tereny cenne przyrodniczo.

KRAJOBRAZ:

Większość inwestycji zawartych w projekcie dokumentu nie będzie ingerowała znacząco w krajobraz. Inwestycje wykonane na terenach zurbanizowanych będą miały pozytywny wpływ na krajobraz, ponieważ w wyniku ich przeprowadzania zostaną odpowiednio zagospodarowane oraz dostosowane do pełnienia nowych funkcji tereny zaniedbane oraz tereny, gdzie infrastruktura techniczna będzie zmodernizowana i służąca poprawie środowiska. Okresowy niekorzystny wpływ na krajobraz może wystąpić wyłącznie na etapie realizacji większości inwestycji (m.in. obecność maszyn budowlanych). Tym samym oddziaływanie te będą mieć charakter przejściowy i ustąpią po zakończeniu etapu budowy. Sytuacja taka będzie miała miejsce na terenach już przekształconych antropogenicznie, w związku z tym nie będzie zagrażała obszarom cennym przyrodniczo.

W przypadku instalacji fotowoltaicznej całkowita wysokość standardowej instalacji wynosi do kilku metrów w najwyższym punkcie zamontowania stelaży. Jest to wysokość niewielka, niższa od standardowego jednopiętrowego domu. Tym samym inwestycja nie będzie widoczna z odległości, może zostać zamaskowana przez szpaler przydrożnych drzew i krzewów. Na widoczność inwestycji w krajobrazie wpływ ma również ukształtowanie terenu (wzgórzowe, pagórkowate, równinne), otoczenie, forma użytkowania i sąsiedztwo okolicznych terenów (leśne, rolnicze, rekreacyjne), koncentracja i rodzaj innych obiektów kubaturowych (miasta, wsie, tereny przemysłowe), jak również odległość od szlaków komunikacyjnych (drogowych, kolejowych, rzecznych).

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz jej późniejszymi nowelizacjami w tym ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, która wnosi do art. 66 w ust. 1 pkt 3a – opis krajobrazu, w którym dane przedsięwzięcie ma być zlokalizowane – wykonano następujący szczegółowy opis krajobrazu w promieniu 1000 m od planowanej inwestycji.

Pojęcie krajobrazu jest używane w wielu dziedzinach nauki: architektura krajobrazu, planowanie przestrzenne, geografia. Sam krajobraz stanowi połączenie kilku sfer otaczającego nas środowiska nieożywionego: hydrosfery, litosfery, atmosfery i ożywionego: biosfery, ale również elementy działalności człowieka. Wszystkimi wymienionymi sferami zajmują się poszczególne nauki, dyscypliny i subdyscypliny nauki. W ujęciu całościowym krajobraz stanowi przeogromną skomplikowaną strukturę, która w większości przypadków funkcjonuje, jako „czarna skrzynka” (Ostaszewska 2002).

Opisu krajobrazu nie można dokonać bez wiedzy o percepcji krajobrazu. W literaturze naukowej szeroko opisywane są zasady i metody badawcze postrzegania przez obserwatora krajobrazu (Bell 2004, Nijhuis i in. 2011, Reducing Visual Impacts 2013).

W niniejszym opracowaniu należy przytoczyć definicję krajobrazu multisensorycznego, czyli krajobrazu odbieranego wszystkimi zmysłami: wzrokiem, zapachem, słuchem, dotykiem, nawet smakiem. Suma rejestrowanych teraz i w przeszłości wrażeń, połączona z wiedzą i doświadczeniem, składa się na zintegrowany odbiór, ocenę i w efekcie – postępowanie obserwatora (badacza, planisty, mieszkańca, turysty itp.) w stosunku do systemu krajobrazowego (Tuan Yi-Fu 1979, Skalski 2007, Bernat 2008, za Chielewski 2008, Pietrzak 2010).

Na podstawie badań Wojciechowskiego (1986) otaczający nas widok można podzielić pod względem oddziaływania na obserwatora. Krajobraz w pierwszej strefie do 200 m jest odbierany multisensorycznie i właśnie ten najbliższy obserwatorowi fragment otoczenia najistotniej wpływa na ogólny odbiór krajobrazu. Obiekty znajdujące się dalej niż 200 m od obserwatora stanowią jedynie tło widoku i są odbierane tylko wzrokowo. Należy, więc stwierdzić, że przebywając w pobliżu danego obiektu reagujemy pozytywnie lub negatywnie na dany widok w większym stopniu kreując się najbliższym otoczeniem. Natomiast wcześniejsze badania Van der Hama (1971) wykazują, że granica postrzegania charakterystycznych elementów krajobrazu wynosi 500 m. Pamiętać również należy, że człowiek widzi stereoskopowo do ok. 1200 m (Meienberg, 1966, Middleton, 1968), co sprawia, że ten zakres otaczającego nas krajobrazu ma silniejsze oddziaływanie na obserwatora. Postrzeganie krajobrazu zależy również od indywidualnych cech obserwatora tak, więc poza pierwszym planem, gdzie obiekt może stanowić dominantę w drugim, trzecim i w dalszym planie widoku z całą pewnością może być widoczne, ale nie musi koncentrować uwagę obserwatorów.

Kolejną problematyką percepcji krajobrazu jest pole i zasięg widoku. Lange (1990) wskazuje, że im bliżej obserwatora znajduje się przeszkoda terenowa tym bardziej jest ograniczone pole i zasięg widoku. Szczególne znaczenie ma to stwierdzenie w terenie zabudowanym i w pobliżu roślinności wysokiej (Lange 1990). Dodając jeszcze do rozważań zmienną w postaci rzeźby terenu możemy uzyskać wzmocnienie wcześniej przedstawionych efektów bądź tłumienie.

Przedstawione po krótku niektóre publikacje naukowe dowodzą, że Strefa I oddziaływania wizualnego elektrowni może być wyznaczona, jako ekwidystanta kilkudziesięciu do kilkuset metrów i odnosi się to bezpośrednio do badań Meienberg (1966) i Middleton (1968).

Na zasoby krajobrazowe składają się swoiste cechy środowiska przyrodniczego i kulturowego, które kształtują makroprzestrzenne wartości wizualno – estetyczne regionu, wykształcone w wyniku ich współwystępowania elementy ekspozycji wizualnej i kompozycji krajobrazowej oraz mikroprzestrzenne elementy przyrodnicze i kulturowe urozmaicające krajobraz. Do podstawowych elementów kreujących walory krajobrazowe należy rzeźba (ukształtowanie) terenu. Drugim z uwzględnionych komponentów, pośrednio wpływających na kształt walorów krajobrazowych, jest geneza i wynikający z niej skład litologiczny podłoża geologicznego. Kolejnym elementem krajobrazotwórczym uwzględnionym przy opisie lokalizacji inwestycji jest użytkowanie (pokrycie) terenu. Ostatnie z kryteriów delimitacji jednostek krajobrazowych stanowił typ pokrycia kulturowego związany z osadnictwem (Kistowski i in. 2005).

KLIMAT:

Realizacja zadań przewidzianych do realizacji w Strategii nie będzie negatywnie oddziaływać na klimat lokalny tych terenów, może jednak nieco je modyfikować, ze względu na rozwój zabudowy, rozwój obszarów leśnych, zielonych. Rozwój obszarów biologicznie czynnych wpływa na kształtowanie się specyficznego mikroklimatu, zmienia się wilgotność powietrza, a także wartość prędkości wiatru. Natomiast występowanie przeszkód w postaci zabudowy, powoduje problemy z nawietrzaniem i przewietrzaniem obszaru.

Pozytywnie na klimat (podobnie jak na powietrze) wpłynie także promocja alternatywnych dla spalania źródeł energii, gdyż zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pośrednio wpływa na ograniczenie zmian klimatu. Poza tym rodzajem planowanych działań nie przewiduje się zmian klimatu lokalnego.

Skutki zmian klimatu, o których wcześniej była mowa, są coraz większym problemem. Stąd konieczność uwzględniania adaptacji do zmian klimatu (odporności na występujące zjawiska) już na etapie planowania poszczególnych przedsięwzięć. Oczywiście wysiłki mające na celu ww. adaptację są podejmowane na każdym szczeblu, także lokalnym. Podejmowane są one jednocześnie wraz z działaniami mającymi na celu ograniczenie zapotrzebowania na energię, zmianę jego pochodzenia, a tym samym ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został przygotowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk następujących wraz ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy.

Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). Produkcja biomasy będzie także podlegać takim samym ograniczeniom jak cała produkcja rolna ze względu na zmniejszenie dostępności wody, ograniczenie wydajności produkcji. (długie okresy suszy, a następnie intensywne opady). Jedynie w przypadku produkcji energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. Będzie to wpływać korzystnie na ilość wyprodukowanej energii, gdyż podczas letnich dni ilość energii wyprodukowanej z ogniw lub paneli słonecznych jest największa. W przypadku domów jednorodzinnych standardowa instalacja pokrywa w tym okresie ok. 90% zapotrzebowania na energię elektryczną, podczas gdy w zimie jest to ok. 10% (na skutek m.in. niskiej pozycji Słońca na niebie oraz krótkiego dnia). W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku.

Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do zmiennego zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. W dłuższej perspektywie czasu należy założyć przejście na jedno źródło, tj. energię eklektyczną, rezygnując z paliw kopalnych zarówno do

ogrzewania mieszkań i domów (gaz, węgiel czy olej opałowy), jak i do pojazdów czy transportu towarów i pasażerów. Zgodnie z założeniami polityki klimatycznej UE, do roku 2035 ma nastąpić koniec sprzedaży aut emisyjnych. Tym wszystkie nowe samochody osobowe będą najprawdopodobniej zasilane energią elektryczną, natomiast ciężarów energią elektryczną lub wodorem. Tym samym istotne będzie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii: energii słonecznej, wiatrowej, biomasy i energii wodnej.

Transport drogowy ze względu na przestrzenny charakter jest szczególnie wrażliwy na gwałtowne zjawiska atmosferyczne, nasilające się w czasie, takie silne wiatry powodujące m.in. łamanie drzew i zniszczenia infrastruktury towarzyszącej przyczyniające się do tarasowania dróg. Analogiczne problemy będzie występowały w przypadku gwałtownych opadów zarówno deszczu, jak i śniegu, których występowanie zaburza płynność transportu. Dodatkowym problemem będą wysokie temperatury oddziałujące negatywnie na pojazdy (przegrzewanie się silników czy ryzyko przegrzania baterii), jak i na uszkodzenia infrastruktury drogowej.

Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na wiele problemów związanych z zagospodarowaniem przestrzennym. Tereny zurbanizowane są szczególnie zagrożone są bezpośrednio szczególnie trzema zjawiskami: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła, ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody na tych terenach. Zagrożenie dla małych miast oraz terenów o zabudowie rozproszonej stanowią również silne wiatry. Miejska wyspa ciepła jest efektem zaburzonego przez powierzchnie sztuczne będące wytworem człowieka (np. asfalt, chodniki, budynki) przebiegu procesów wymiany ciepła między podłożem a atmosferą. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura co sprzyja zastoju powietrza nad miastem oraz wzrostowi koncentracji zanieczyszczeń powietrza.

Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Ostatni przypadek z lipca 2021 r. powodzi błyskawicznej wystąpił na pograniczu Belgii i Niemiec. Miejscami spadło 130 mm, a nawet 160 mm na metr kwadratowy w ciągu 24 godzin. Doszło do tego w wyniku osłabienia prądów strumieniowych, które następuje w związku ze zmianami klimatu.

Z drugiej strony zmiany klimatyczne powodują wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnienia. Już obecnie dochodzi do spadków ciśnienia w sieciach wodociągowych. W wielu gminach w celu zapobieżenia tym sytuacji wprowadza się zakazy podlewania ogródków. Co więcej trwa susza meteorologiczna, czyli niedobór wody w glebie dla wybranych roślin. Następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą hydrologiczną. Geograficznie problem ten może w większym stopniu dotknąć województwa wielkopolskiego. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można

oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Tym samym będą rosły straty w produkcji rolnej związane ze zjawiskami atmosferycznymi. Konieczne jest stosowanie upraw bardziej odpornych na zjawiska klimatyczne oraz mniej wymagających pod względem zapotrzebowania na wodę.

Konieczne jest również dostosowanie sieci wodociągowych oraz stacji uzdatniania wody do zmian klimatu ma na celu usprawnienie funkcjonowania gospodarki wodnej w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody, poprzez np. modernizację sieci (ograniczenia strat), budowę zbiorników retencyjnych z jednej strony dla wody pitnej, z drugiej strony dla zatrzymywania wody deszczowej i wykorzystywania jej na cele podlewania zielonych terenów gminnych.

Kolejnym problemem jest ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu (o czym była mowa wyżej). Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych.

ZASOBY NATURALNE:

Wszystkie zaproponowane działania przewidują długoterminowy, pozytywny lub brak wpływu na środowisko. Jedynie etap realizacji będzie związany z wykorzystaniem paliw do zasilania maszyn i urządzeń. Skala inwestycji przewidzianych w projekcie dokumentu nie jest tak duża aby mogła negatywnie wpływać na stan zasobów naturalnych. Strategia przewiduje jednocześnie rozwój infrastruktury technicznej służącej m.in. ochronie środowiska co pozytywnie wpłynie na wykorzystanie zasobów naturalnych.

Niemniej jednak nieunikaną konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych (głównie montażu odnawialnych źródeł energii) jest z reguły zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnych. Energetyka odnawialna to jeden z zasadniczych elementów rozwoju zrównoważonego. Konieczność ograniczenia emisji zanieczyszczeń z procesów spalania paliw energetycznych oznacza konieczność poszukiwania alternatywnych źródeł energii wobec wyczerpywania się zasobu paliw kopalnych.

ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE:

Przy właściwym przygotowaniu inwestycji brak oddziaływań. Strategia nie przewiduje działań, które doprowadziłyby do istotnych strat w zakresie wartości i jakości dóbr materialnych. W przypadku prowadzenia prac w obiektach zabytkowych przebiegać one będą pod nadzorem konserwatora zabytków. Realizacja założeń Strategii spowoduje raczej podniesienie wartości i jakości dóbr materialnych m.in. rozwój w infrastruktury ochrony środowiska.

ODZIAŁYWANIE SKUMULOWANE I WTÓRNE

Oddziaływania skumulowane są związane z jednoczesną realizacją kilku zadań w tym samym czasie, na sąsiadujących terenach (akumulacja wpływów w czasie i przestrzeni). Objawiać się to będzie z okresowym zwiększeniem hałasu i zanieczyszczeniami powietrza spowodowanymi pracami

budowlanymi. Należy jednak podkreślić, że natężenie i zakres przewidywanych oddziaływań skumulowanych będą niewielkie. Będą to oddziaływania krótkoterminowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych. Jest to jednak kwestia uzależniona od harmonogramu prowadzonych robót i na obecnym etapie trudna do zidentyfikowania. Na tą chwilę przewiduje się, że zakres i skala planowanych w Strategii inwestycji nie powoduje ryzyka skumulowania oddziaływań – realizacja zadań będzie rozłożona w czasie, także ze względu na ograniczone środki finansowe gminy.

Realizacja zadań, w wyniku których nastąpi zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i ich prekursorów wpłynie pozytywnie na łagodzenie zmian klimatu. Siedliska zapewniające sekwestrację CO₂ zostaną zachowane. Nie przewiduje się również negatywnego oddziaływania zadań na różnorodność biologiczną. W wyniku realizacji zadań ujętych w Strategii siedliska występujące na analizowanym obszarze oraz objęte ochroną gatunki flory i fauny nie zostaną poddane negatywnym oddziaływaniom.

Zgodnie z rozporządzeniami Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409) oraz w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014r., poz. 1408) żadne z gatunków roślin ani grzybów objętych ochroną nie ulegną zniszczeniu.

Inwestycje będą prowadzone przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa i minimalizacji uciążliwości ich prowadzenia. W celu uniknięcia uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi należy dokładnie zaplanować harmonogram prac oraz na bieżąco informować interesantów z określonym wyprzedzeniem o zamiarze i harmonogramie prowadzenia prac budowlanych. Zaplanowanie zadania nie będą oddziaływały w sposób skumulowany na środowisko.

Jednocześnie trzeba podkreślić, iż w niektórych sytuacjach korzystne dla poszczególnych komponentów środowiska oraz dla ludzi jest łączenie realizacji niektórych przedsięwzięć, np. budowa sieci kanalizacyjnej i budowa ścieżek rowerowych. Pozwoli to na zmniejszenie negatywnego oddziaływania w trakcie prowadzonych prac (skrócenie okresu uciążliwości).

Wpływ planowanych zadań na środowisko gruntowo-wodne oraz osiągnięcie celów środowiskowych wyznaczonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Wszystkie z analizowanych powyżej zadań mogą potencjalnie mieć negatywny na środowisko gruntowo-wodne, obszary GZWP oraz wody powierzchniowe, co związane jest z wykorzystaniem maszyn budowlanych oraz powstawaniem odpadów na etapie realizacji danej inwestycji oraz możliwością zajęcia potrzeby odwodnienia wykopów. Ryzyko to jest jednak znacznie ograniczone z uwagi na to, iż wykonawca robót zobligowany jest do prowadzenia prac w sposób ograniczający zanieczyszczenie środowiska w tym środowiska gruntowo-wodnego.

Potencjalne ryzyko wystąpienia zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego wystąpić może także na etapie eksploatacji w szczególności następujących przedsięwzięć:

- inwestycje w zakresie budowy, rozbudowy, modernizacji sieci kanalizacyjnej/wodociągowej, budową nowych studni, nowego odwiertu oraz stacji uzdatniania wody, modernizacją i rozbudową oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody, budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,

- budowy ścieżek rowerowych,
- budowy dróg gminnych,

Powyższe obiekty stanowią potencjalnie źródło zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego w przypadku wystąpienia awarii, wypadku drogowego lub kolejowego, niezgodnego z przepisami sposobu prowadzenia gospodarki odpadami bądź gospodarki ściekowej, niezgodnego z przepisami przechowywania produkowanych substancji lub wykorzystywanych w procesie technologicznym (np. podchlorynu sodu wykorzystywanego do dezynfekcji uzdatnianej wody).

Ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego to jest jednak ograniczone. Przed oddaniem rurociągu do eksploatacji przeprowadza się próbę szczelności. Prowadzone będą regularne konserwacje i przeglądy urządzeń i rurociągów. Sieci wyposaża się w instalację alarmową, umożliwiającą szybkie wykrycie i lokalizację ewentualnych nieszczelności.

Podstawowym sposobem ochrony wód przed zanieczyszczeniami wynikającymi z budowy i eksploatacji ciągów komunikacyjnych jest zapobieganie wszelkim niekorzystnym zmianom ich naturalnych przepływów lub naturalnych stref zasilania, a także unikanie, eliminacja i ograniczenie ich skażenia szkodliwymi substancjami chemicznymi.⁶

Odwodnienie dróg i obiektów im towarzyszących wiąże się z powstawaniem ścieków deszczowych. Bezpośrednim źródłem zanieczyszczeń w spływach powierzchniowych z dróg są:

- materiały pędne, smary, oleje, dodatki organiczne do produktów naftowych, woski, smoły, silikon,
- gazy spalinowe (Pb, Zn, Fe, Cu, Cd, Ni, tlenki węgla i azotu oraz związki fosforu),
- produkty ściernie opon i tarcz hamulcowych (Cr, Cu, Ni, Pb, Zn, Fe, Cd, S, kauczuk, sadza),
- resztki zużywających się elementów pojazdów,
- produkty zużywających się nawierzchni drogowych i materiałów konstrukcyjnych (pył zawierający domieszki Si, Ca, Mg, Ni, Mn, Pb, Cr, Zn, As, popioły lotne, asfalt, organiczne składniki bitumiczne),
- środki używane do zimowego utrzymania dróg,
- zanieczyszczenia z nieprawidłowego transportu materiałów sypkich i płynnych,
- skażenia wynikające z kolizji i niekontrolowanych rozlewów transportowanych substancji.

Wymienione wyżej źródła zanieczyszczeń mogą mieć charakter stały (występują przez okres całego roku), sezonowy (np. utrzymanie zimowe) lub incydentalny (rozlewy awaryjne, itp. nieprawidłowości w przewozie różnych substancji).

Główne zanieczyszczenie spływów opadowych z powierzchni dróg i obiektów towarzyszących drogom stanowią zawiesiny ogólne, które są ponadto są nośnikiem większości innych substancji występujących w spływach opadowych. Drobne frakcje zawiesin zawierają znaczne ilości substancji biogenych i organicznych oraz metali ciężkich.⁷

⁶ J. Radziejewicz, *Zmiany środowiskowe spowodowane budową sieci dróg i autostrad*, <http://rme.cbr.net.pl/index.php/archiwum-rme/419-wrzesie-padziernik-nr-57/ekologia-i-rodowisko14/440-zmiany-rodowiskowe-spowodowane-budow-sieci-drog-i-autostrad>

⁷ *Ekologiczne zagadnienia odwodnienia pasa drogowego*, E. Misiewicz, J. Szczepańska (red.), Warszawa: Instytut Badawczy Dróg i Mostów 2009

Odwodnienia powierzchniowe dróg przy których znajdować się będą planowane ścieżki rowerowe realizowane są za pomocą rowów, urządzeń ściekowych i kanalizacji deszczowej. Do podstawowych urządzeń zabezpieczających środowisko gruntowo-wodne należą zbiorniki retencyjno-infiltracyjne, rowy infiltracyjne i trawiaste, separatory substancji ropopochodnych, piaskowniki i osadniki.

Na obszarach szczególnej ochrony wód podziemnych wykorzystuje się system odwodnienia, który zapewnia szczelność instalacji. Stosowane są urządzenia kanalizacyjne lub retencyjno-sedymentacyjne o odpowiedniej szczelności a kanały odwadniające i kolektory prowadzące spływy z dróg wyprowadzane są poza strefy ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych i powierzchniowych.⁸

W przypadku wystąpienia wypadku drogowego w trakcie którego dojdzie do wycieku substancji niebezpiecznych powiadomione zostaną odpowiednie służby, których zadaniem będzie zapobiec rozprzestrzenieniu się substancji w środowisku.

Ze względu na rodzaj i skalę planowanych inwestycji część ww. przedsięwzięć wymagać będzie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, pozwolenia wodnoprawnego lub pozwolenia zintegrowanego. W decyzjach tych zostanie określone szereg warunków realizacji oraz eksploatacji inwestycji mających na celu ochronę środowiska, w tym środowiska gruntowo-wodnego do których Inwestor będzie musiał się stosować.

Starosta oraz Wójt są uprawnieni do przeprowadzania okresowych kontroli w zakresie przestrzegania i stosowania przez właściciela zakładu przepisów o ochronie środowiska. Jeżeli w wyniku kontroli stwierdzone zostanie naruszenie przez właściciela instalacji przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić organy te występują do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji. Do bezpośredniej kontroli zakładu pod względem przestrzegania decyzji wydanej przez Starostę prawo posiada także Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

Zgodnie z art. 363 ustawy Prawo ochrony środowiska Wójt w drodze decyzji nakazać osobie fizycznej, której działanie negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do:

- ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia;
- przywrócenia środowiska do stanu właściwego.

Ponadto zgodnie z art. 364 ustawy Prawo Ochrony Środowiska, jeżeli działalność prowadzona przez podmiot korzystający ze środowiska albo osobę fizyczną powoduje pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagraża życiu lub zdrowiu ludzi, wojewódzki inspektor ochrony środowiska wydaje decyzję o wstrzymaniu tej działalności w zakresie, w jakim jest to niezbędne, aby zapobiec pogarszaniu się stanu środowiska.

Teren gminy Godziesze Wielkie y zlokalizowany jest w obszarze dorzecza Odry, dla którego opracowano *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (zatwierdzony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2019 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335). W obszarze jednolitych części wód

⁸ *Ekologiczne zagadnienia odwodnienia pasa drogowego*, E. Misiewicz, J. Szczepańska (red.), Warszawa: Instytut Badawczy Dróg i Mostów 2009

powierzchniowych w obrębie, których znajduje się teren gminy Godziesze Wielkie celem środowiskowym jest:

- dla naturalnych części wód: odpowiednio utrzymanie lub osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego,
- dla silnie zmienionych części wód: osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego.

W obszarze jednolitych części wód podziemnych (JCWPd nr 81) na terenie, których zlokalizowany jest teren gminy Godziesze Wielkie celem środowiskowym jest:

- utrzymanie dobrego stanu ilościowego jednolitych części wód podziemnych,
- utrzymanie dobrego stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych.

Nie stwierdzono wpływu relacji zaplanowanych zadań na nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (zatwierdzonym w drodze Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2019 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335). Realizacja zaplanowanych zadań nie będzie bezpośrednio wpływać na stan/potencjał wód powierzchniowych oraz stan jakościowy i ilościowy wód podziemnych. Pod warunkiem wykonania planowanych inwestycji zgodnie z wymogami ochrony środowiska, przy zastosowaniu środków minimalizujących negatywne oddziaływanie na wody podziemne i powierzchniowe nie przewiduje się emisji zanieczyszczeń do wód podziemnych jak i powierzchniowych w wyniku realizacji zaplanowanych zadań. Projektowane obiekty będą zbudowane z materiałów wysokiej jakości przeznaczonych do zastosowania w budownictwie. Inwestycje związane z wprowadzaniem ścieków do wód lub do ziemi będą wymagały uzyskania pozwolenia wodnoprawnego lub w przypadku inwestycji bardziej uciążliwych pozwolenia zintegrowanego. Wskaźniki zanieczyszczeń w odprowadzanych ściekach będą musiały spełniać wymogi aktualnych przepisów w tym zakresie. Inwestor będzie zobligowany wykonywać okresowe badania ścieków. Prowadzący instalacje, których zapotrzebowanie na wodę będzie większe niż 100 m³ na dobę zobligowani będą do pomiarów pobranej wody oraz przekładania okresowych sprawozdań na ten temat organom ochrony środowiska. Dotyczyć to będzie także wszystkich innych instalacji lub urządzeń, na które w decyzji administracyjnej zostanie nałożony obowiązek prowadzenia tych pomiarów.

Ponadto lokalizacja planowanych inwestycji będzie musiała spełniać wymogi ustawy Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960) zgodnie z którą na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabronione jest lokalizowanie nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody.

Mając na uwadze powyższe stwierdza się, iż realizacja zaplanowanych zadań nie przyczyni się do pogorszenia obecnie występującego stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych jak i stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych. Część z zaplanowanych działań będzie mieć natomiast bezpośredni pozytywny wpływ na ochronę wód powierzchniowych i podziemnych poprzez:

- ograniczenie nielegalnego poboru wód i zrzutu ścieków,

- likwidację nieczynnych i niesprawnych studni głębinowych, stanowiących zagrożenie dla jakości wód podziemnych,
- ograniczenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego związanego z nielegalnym składowaniem odpadów.

W związku z realizacją planowanych zadań nie przewiduje się znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko gruntowo-wodne, obszary GZWP oraz wody powierzchniowe.

W tabeli nr 29 przedstawiono warunki realizacji planowanych prac w odniesieniu do zakazów obowiązujących w obrębie poszczególnych obszarów chronionych zlokalizowanych na terenie gminy Godziesze Wielkie.

Tabela 16 Warunki realizacji inwestycji w kontekście zakazów obowiązujących w obrębie danej formy ochrony przyrody na terenie gminy Godziesze Wielkie

Rodzaj i nazwa obszaru chronionego	Zakazy obowiązujące na terenie danego obszaru chronionego oraz cele ochrony i zidentyfikowane zagrożenia	Warunki realizacji inwestycji
Strefy ochronne ujęcia wody	Zakazy w zakresie terenu ochrony bezpośredniej Na terenie ochrony bezpośredniej należy: 1) odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody; 2) zagospodarować teren zielenią; 3) odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody; 4) ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody. Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających. Na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informację o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Zakazuje się niszczenia, uszkadzania lub przemieszczania stałych znaków stojących lub pływających oraz tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Na terenie ochrony pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, obejmujących: 1) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi; 2) rolnicze wykorzystanie ścieków; 3) przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych; 4) stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin; 5) budowę nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk; 6) wykonywanie urządzeń melioracji wodnych oraz wykopów ziemnych; 7) lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt; 8) lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu; 9) lokalizowanie składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;	Nie planuje się realizacji przedsięwzięć na terenie stref ochrony ujęć wody za wyjątkiem modernizacji SUW, wykonaniu nowego odwiertu. Inwestycja zostanie uzgodniona z Wodami Polskimi i w razie konieczności z RDOŚ.

	10) mycie pojazdów mechanicznych; 11) urządzanie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli; 12) lokalizowanie nowych ujęć wody; 13) lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie martwych zwierząt; 14) wydobywanie kopalin; 15) wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych; 16) lokalizowanie budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych związanych z turystyką; 17) używanie staików powietrznych do przeprowadzania zabiegów rolniczych; 18) urządzanie pryzm kiszonkowych; 19) chów lub hodowlę ryb, ich dokarmianie lub zaniecanie; 20) pojenie oraz wypasanie zwierząt; 21) wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu; 22) uprawianie sportów wodnych; 23) użytkowanie staików o napędzie spalinowym; 24) lokalizowanie nowych przedsiębiorzeń mogących znacząco oddziaływać na środowisko; 25) składowanie opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin; 26) stosowanie i składowanie chemicznych środków zimowego utrzymania dróg. 2. Na gruntach rolnych lub leśnych położonych na terenach ochrony pośredniej może być wprowadzony obowiązek stosowania odpowiednich upraw rolnych lub leśnych. Przy wprowadzaniu zakazów, nakazów i ograniczeń dotyczących użytkowania gruntów na terenie ochrony pośredniej uwzględnia się warunki infiltracji zanieczyszczeń do poziomu wodonośnego, z którego woda jest ujmowana.	
Pomniki przyrody	W stosunku do tych form ochrony przyrody obowiązują następujące zakazy: 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru; 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsłupowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych; 3) uszkodzenia i zanieczyszczania gleby; 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;	Większość pomników przyrody znajduje się na terenach leśnych w obrębie których nie będą realizowane planowane zadania. Wyjątek stanowi usuwanie ewentualnych miejsc nielegalnego składowania odpadów. Ponadto nie wyklucza się możliwości prowadzenia prac związanych z utrzymaniem pełnej sprawności technicznej urządzeń melioracji podstawowych i szczegółowych w sąsiedztwie rosnących przy istniejących drogach. W przypadku realizacji prac w bezpośrednim sąsiedztwie pomników przyrody należy zabezpieczyć jej przed ewentualnym uszkodzeniem. Przed przystąpieniem do realizacji prac inwestycji należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą drzew.

	5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-biotnych; 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych; 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi; 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym 9) kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; legowisk zwierzęcych oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 10) zbioru, niszczenia, uszkadzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych; 11) umieszczania tablic reklamowych. Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą: 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody; 2) realizacji inwestycji celu publicznego po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody; 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa; 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych. Powyższe zakazy są wprowadzane uchwałą rady gminy ustanawiającą dany użytek ekologiczny lub pomnik przyrody. Zakazy właściwe dla danego obiektu, obszaru lub jego części są wybierane spośród ww. zakazów. Dotyczy to także odstępstw od zakazów.	Termin wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych ptaków oraz okresów rozrodu i hibernacji nietoperzy. Podczas planowania i realizacji danej inwestycji należy uwzględnić wszystkie obowiązujące na tym terenie zakazy. Odstępstwo od zakazów jest możliwe jedynie w przypadku wykonywania prac na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody.
Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Proсны	Na terenie obszaru zakazuje się 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;	Inwestycje, które będą lub potencjalnie mogą być realizowane na terenie Obszaru to:

	3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych zabezpieczeniem przeciwsłupowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoślusiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych; 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybactwa; 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzecz i obszarów wodno-błotnych; 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne - z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybactwej; Cele: - Ochronę przyrody i krajobrazu - Utrzymanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych - Zalesianie gruntów porolnych i nieużytków z wyłączeniem łąk, muraw i terenów, na których występują cenne siedliska przyrodnicze oraz chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybow.	- termomodernizacja budynków, - usuwanie wyrobów zawierających azbest, - budowa sieci kanalizacyjnej oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, podłączeniem do sieci kanalizacyjnej - budową nowych studni, nowego odwiertu oraz stacji uzdatniania wody, modernizacją i rozbudową oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody - inwestycje związane z OZE, - Dbalność o istniejące rowy, kanały, zbiorniki wodne, przepływające rzeki Podczas planowania i realizacji danej inwestycji należy uwzględnić wszystkie obowiązujące na tym terenie zakazy, za wyjątkiem przypadków gdy procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu. Inwestycje prowadzone na terenie ww. obszaru muszą się wypełniać wymienione cele ochrony. Ww. możliwe inwestycje spełniają te cele, przede wszystkim przyczyniając się do ochrony przyrody i środowiska. Każdorazowo należy rozważyć możliwość innej lokalizacji inwestycji. Na terenie Obszar Chronionego Krajobrazu będą mogły być realizowane jedynie inwestycje, które nie zaliczają się do przedsięwzięć mogących potencjalnie lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Wyjątek dotyczy inwestycji celu publicznego oraz przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu. Ze względu na możliwe negatywne oddziaływanie (na powietrze, ptaki, krajobraz) na terenie Obszaru zaleca się także unikać budowy mniejszych biogazowni i farm fotowoltaicznych, które ze względu na swoją skalę nie będą wymagać uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ingerencję w środowisko naturalne związane z realizacją inwestycji ograniczyć do niezbędnego minimum, w tym unikać kolizji z drzewami na etapie projektowym. Przed przystąpieniem do realizacji prac inwestycji należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą, aby nie ingerować w chronione siedliska przyrodnicze.
--	--	---

		Dotyczy to także istniejących budynków. Termin wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych ptaków oraz okresów rozrodu i hibernacji nietoperzy.
--	--	--

6. ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Przez kompensację przyrodniczą rozumie się zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesienie, zadrzewienia lub tworzenie skupień roślinności prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównanie szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych.

Występujące oddziaływania na etapie realizacji zadań są nieznaczne i nie skutkują trwałym pogorszeniem się stanu środowiska.

W przypadku wykonania prac, które mogą naruszyć i wpłynąć na pogorszenie stanu któregoś z komponentów środowiska należy założyć działania zapobiegające lub działania kompensacyjne jeżeli nie ma innej możliwości.

Warianty kompensacji przyrodniczej powinny być określone w ramach wydawanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla poszczególnych przedsięwzięć. Zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2024 poz. 1112) decyzje te określają środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięć, a w szczególności warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia negatywnych oddziaływań dla terenów sąsiednich a także w przypadku, gdy z oceny przedsięwzięcia na środowisko wynika potrzeba wykonania kompensacji przyrodniczej – stwierdza konieczność jej wykonania.

Poniżej zostają przedstawione możliwe oddziaływania na środowisko i metody zapobiegania im oraz metody kompensacji przyrodniczej.

W trakcie prac budowlanych inwestor jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska, a w szczególności ochronę gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Dopuszcza się wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji, a jeśli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, należy podejmować działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód.

Dla zadań wymienionych, jako mogące znacząco oddziaływać na środowisko należy przewidzieć odpowiednie warianty zapobiegania i kompensacji przyrodniczej.

Podczas prac budowlanych nastąpi naruszenie wierzchniej warstwy gleby wraz z okrywą roślinną, a następnie przemieszczone zostaną masy ziemne. Należy zabezpieczyć wszystkie drzewa i krzewy znajdujące się w obszarze prowadzonych prac. Prowadząc prace nie wolno dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby, tj. zastosowanie ogrodzenia

tymczasowej strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). Korę drzew należy zabezpieczyć przed odzieraniem i innymi uszkodzeniami mechanicznymi przy pomocy mat ochronnych. W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich.

W przypadku, gdy wystąpi konieczność przesadzenia drzewa lub krzewu, należy zabezpieczyć całą bryłę korzeniową, koronę i strzałę. Operację przeniesienia należy dokonać przy użyciu odpowiedniego sprzętu. Przesadzenie dużego drzewa najczęściej wiąże się z uszkodzeniem/obcięciem niektórych korzeni, wówczas należy zredukować promień korony proporcjonalnie, tak, aby roślina była w stanie wykarmić swój organizm. Jeżeli jedyną możliwością jest usunięcie drzewa, należy w jego miejsce nasadzić inne w ilości określonej bliżej w decyzji dotyczącej pozwolenia na wykonanie czynności. Ilość i gatunek drzew, które należy nasadzić w miejsce wyciętego zależy od wieku, gatunku, obwodu i wartości przyrodniczej wyciętego drzewa. Podczas prowadzenia prac należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze: zakazu niszczenia gniazd i siedlisk gatunków chronionych oraz przypadkowego płoszenia, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), a także określonych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn.zm).

Przemieszczanie mas ziemnych przy prowadzeniu wykopów jest konieczne. W przypadku prowadzenia prac głębokościowych takich jak np. kładzenie rur kanalizacyjnych/wodociągu zostaje naruszonych kilka warstw ziemi. Po zakończeniu prac należy przywrócić poprzedni stan zachowując kolejność warstw glebowych w profilu glebowym. Jeżeli nie jest możliwe przywrócenie rzeźby terenu i stanu gleby np. w przypadku budowy lub modernizacji drogi należy wykonać szereg zabiegów podyktowanych w decyzji dotyczącej warunków realizacji takiego przedsięwzięcia. Mogą to być:

- ukształtowanie terenu przez uformowanie nasypów, skarp,
- wykonanie drenażu i przejść dla zwierząt,
- nasadzenia drzew, krzewów, roślinności zielnej (z wykorzystaniem gatunków rodzimych),
- dopilnowanie, aby stan zarządzony decyzją utrzymywał się.

Skala wykonanych działań kompensacyjnych zależy od rodzaju wykonanych prac i skali ingerencji w środowisko.

Do przeprowadzenia prac przy realizacji w/w zadań należy stosować sprzęt o pełnej sprawności, żeby:

- zminimalizować poziom emitowanego hałasu,
- zminimalizować poziom zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw w silnikach samochodów i maszyn,
- zapobiec wyciekom paliw ze zbiorników maszyn, pojazdów i urządzeń.

Przedsięwzięcia należy realizować z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technik, przy czym należy zapobiegać emisji zanieczyszczeń do środowiska, a w przypadku braku takiej możliwości ograniczać je przez zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń (filtry, maty, ekrany itp.).

W przypadku okresowego oddziaływania na środowisko związanego z bytnością ludzi (np. ruch turystów) proponuje się:

- stworzenie odpowiedniego regulaminu obowiązującego odwiedzających podczas pobytu na terenach rekreacyjnych,
- stworzenie planu pielęgnacji zieleni oraz działań naprawczych w razie wyrządzonej szkody,
- monitorowanie stanu miejsc odwiedzanych przez użytkowników ścieżek edukacyjnych, parków,
- monitorowanie i zabezpieczanie miejsc narażonych na zniszczenia wywołane ruchem osób odwiedzających,
- w przypadku naruszenia stanu siedlisk przyrodniczych znajdujących się w obrębie ścieżek dostępnych dla odwiedzających, będą wykonywane prace naprawcze i ochronne przez odpowiednio do tego celu powołane służby.

Prace będą prowadzone zgodnie ze specyfiką danego siedliska. W przypadku wystąpienia możliwości realnego zagrożenia dla danego siedliska zostanie ono wyłączone z terenów dostępnych dla odwiedzających.

Jako, że na etapie sporządzania Strategii wymienione zadania nie są dokładnie zaplanowane nie można określić konkretnych działań zapobiegawczych i kompensacyjnych. Obowiązek przeprowadzenia działań zapobiegawczych i kompensacyjnych zostanie nałożony na inwestora/wykonawcę zadania. Szczegóły kompensacji/zapobiegania będą ustalone na etapie wydania stosownych decyzji.

Działania zbliżone do działań kompensacyjnych wykonuje się także, gdy:

- stwierdzona zostanie szkoda w środowisku w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. *o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* i wydana zostanie decyzja o konieczności przywrócenia stanu środowiska,
- istnieje zagrożenie dla populacji gatunku chronionego (kiedy np. przenosimy populację gatunku zagrożoną przez inwestycję – w chwili obecnej najczęściej dotyczy to roślin i płazów).

Należy pamiętać, że naruszenie stanu siedliska gatunku rośliny lub zwierzęcia chronionego w Europie (Załącznik IV Dyrektywy Siedliskowej) także jest naruszeniem samej Dyrektywy – potrzeba ich ochrony i prowadzenia działań kompensacyjnych wynika więc nie tylko z prawa krajowego, ale także wspólnotowego.

Na obecnym etapie ze względu na rodzaj, skalę oraz lokalizację planowanych zadań nie przewiduje się potrzeby przeprowadzania kompensacji przyrodniczej względem obszarów Natura 2000. Jednocześnie nie można wykluczyć stwierdzenia potrzeba przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej na późniejszym etapie.

Biorąc pod uwagę rodzaj, lokalizację i skalę planowanych zadań oraz zakres możliwych oddziaływań na środowisko stwierdzono, iż do zadań, które wymagać mogą kompensacji przyrodniczej należą w szczególności:

- budowa, rozbudowa, modernizacją sieci kanalizacyjnej/wodociągowej/ SUW/oczyszczalni
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych ,

Pozostałe zadania również mogą wymagać kompensacji przyrodniczej w przypadku zajęcia potrzeby wycinki drzew lub krzewów, na których usunięcie wymagane jest uzyskanie pozwolenia.

W odniesieniu do wszystkich zadań należy podjąć następujące działania minimalizujące negatywne oddziaływania:

- prace prowadzić przy użyciu najlepszych dostępnych technologii,
- prace budowlane należy prowadzić tylko w porze dnia,
- ograniczyć należy do minimum trasy przejazdu pojazdów po placu budowy,
- prowadzący roboty, zobligowany będzie dbać o stan techniczny maszyn, urządzeń i pojazdów, w szczególności o prawidłowe ustawienie silników wysokoprężnych, dla wyeliminowania emisji sadzy respirabilnej, używane mogą być tylko w pełni sprawne maszyny, urządzenia i pojazdy,
- teren potencjalnie narażony na zanieczyszczenie substancjami ropopochodnymi pochodzącymi z przebywających tam pojazdów mechanicznych (samochody, koparki, itp.) tj. miejsca tankowania pojazdów, wymiany olejów, drobnych napraw oraz miejsca magazynowania olejów smarami i innymi materiałami mogących stanowić zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego należy zabezpieczyć, np. poprzez uszczelnienie tego obszaru folią PEHD,
- w przypadku awaryjnego wycieku płynów eksploatacyjnych, ze sprzętu budowlanego i pojazdów, zanieczyszczony grunt należy odpowiednio zabezpieczyć,
- w przypadku zanieczyszczeń gleby lub ziemi podczas realizacji przedsięwzięcia, należy wykonać rekultywację zanieczyszczonego gruntu w celu doprowadzenia go do obowiązujących standardów jakości gleby lub ziemi,
- zakres robót związanych z odwodnieniem wykopów należy ograniczyć do niezbędnego minimum,
- materiały budowlane i eksploatacyjne nie należy składować w sąsiedztwie cieków wodnych i zbiorników wodnych, oraz pod koronami drzew,
- magazyny, składy i bazy transportowe należy wyposażać w sprawne urządzenia gospodarki wodno-ściekowej, zaplecza budowy należy wyposażać w przenośne toalety,
- konieczne obniżenie poziomu wód podziemnych związane z wykonywaniem wykopów nie może długotrwale zakłócać stosunków wodnych poza terenem planowanej inwestycji,
- należy zachować szczególną ostrożność przy prowadzeniu prac w rejonie cieków wodnych oraz nie dopuszczać do ich zamulenia i zanieczyszczenia zawiesinami,
- wody z odwodnienia placów i wykopów budowlanych powinny zostać podczyszczone w osadniku przed odprowadzeniem do odbiornika,
- należy maksymalnie ograniczyć czas prowadzenia odwodnień i stosować metody ograniczające ilość odpompowywanej wody,
- przed rozpoczęciem eksploatacji inwestor zobligowany jest uzyskać wszelkie wymagane decyzje administracyjne z zakresu ochrony środowiska, w tym prawa wodnego oraz stosować się do wytycznych w nich ujętych,
- jeżeli w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych robót znajdują się drzewa należy je zabezpieczyć przed mechanicznymi uszkodzeniami pni i korzeni przez sprzęt mechaniczny,

- należy ograniczyć do minimum wycinkę drzew i krzewów i zastosować nowe nasadzenia (kompensację - z wykorzystaniem gatunków rodzimych),
- wycinkę drzew i krzewów należy prowadzić poza sezonem lęgowym ptaków,
- powstałe odpady gromadzić należy selektywnie w pojemnikach do tego celu przeznaczonych, w wyznaczonych miejscach, po uzyskaniu ilości transportowych przekazać podmiotom posiadającym odpowiednie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie gospodarowania odpadami,
- odpady niebezpieczne magazynować należy w wydzielonych miejscach, zabezpieczonych przed dostępem osób niepowołanych, w szczelnych i zamykanych pojemnikach to tego celu przeznaczonych,
- obszar robót budowlanych powinien zostać ogrodzony, ustawić należy znaki ostrzegawcze oraz tablice informacyjne (zgodnie z przepisami szczegółowymi na ten temat),
- przed podjęciem głównych prac budowlanych plac robót należy ogrodzony, tak, aby nie dopuścić do przedostawania się tam zwierząt, głównie płazów i małych ssaków,
- na etapie prowadzenia prac ziemnych prowadzić należy kontrolę pod względem ewentualnej obecności w wykopach zwierząt, głównie płazów i małych ssaków; zwierzęta, które zostaną znalezione na placu budowy należy szybko i bezpiecznie przenieść poza teren inwestycji, na teren stanowiący ich naturalne środowisko,
- należy ograniczyć do minimum obszar przeznaczony pod budowę i plac budowy,
- prace prowadzić poza sezonem lęgowym ptaków oraz sezonem migracji i rozrodu płazów,
- powinno dążyć się do lokalizowania inwestycji poza lasami oraz innymi obszarami cennymi przyrodniczo, w szczególności podlegającymi ochronie,
- powinno dążyć się do lokalizowania inwestycji poza terenami chronionymi akustycznie,
- w przypadku konieczności realizacji inwestycji na obszarze cennym przyrodniczo przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą, aby nie ingerować w chronione siedliska przyrodnicze.
- w przypadku inwestycji celu publicznego, których realizacja wiąże się z koniecznością przekształcenia siedliska przyrodniczego należy przeprowadzić kompensację przyrodniczą polegającą na przeniesieniu siedliska w miejsce o takich samych lub zbliżonych warunkach siedliskowych,
- w zakresie zdrowia ludzi, zarządzający pracami budowlanymi zobowiązany jest przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny pracy i p.poż.
- należy dążyć do wkomponowania nowych obiektów w otaczający krajobraz.

Ponadto w przypadku prowadzenia prac termomodernizacyjnych należy:

- przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków (ekspertyza ornitologiczna) lub nietoperzy (ekspertyza chiropterologiczna). W ramach inwentaryzacji przyrodniczej należy pozyskać informację na temat obecności poszczególnych gatunków ptaków, ich liczebności oraz lokalizacji schronień. Jeśli stwierdzona zostanie obecność ptaków konieczne jest wskazanie metod i terminów prowadzenia prac oraz określenie sposobów kompensacji utraconych miejsc lęgowych. Obserwację siedlisk chronionych

gatunków ptaków należy rozpocząć w roku poprzedzającym planowaną termomodernizację budynku i prowadzić od marca do listopada.

- w przypadku zasiedlenia budynku przez ptaki lub nietoperze należy wystąpić z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia na niszczenie siedlisk, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych i odpoczynku, usuwanie lub uszkodzanie gniazd lub innych schronień, umyślne uniemożliwianie dostępu do schronień, umyślne płoszenie lub niepokojenie w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych. Bez takiej decyzji gniazda ptaków objętych ochroną można usuwać z obiektów budowlanych i terenów zieleni od 16 października do końca lutego, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne.
- wykonać odpowiednią kompensację przyrodniczą zgodnie w wytycznymi ekspertyzy ornitologicznej/ chiropterologicznej – z reguły polega ona na montażu na budynku określonej liczby skrzynek lęgowych dla ptaków i schronów dla nietoperzy.

W odniesieniu do sieci kanalizacyjnej, przydomowych oczyszczalni ścieków:

- przy budowie rurociągów należy stosować technologie i materiały gwarantujące ich szczelność,
- przeprowadzać należy regularne konserwacje i przeglądy urządzeń i rurociągów oraz przydomowych oczyszczalni ścieków w celu przeciwdziałania awariom,
- sieci powinny posiadać instalację alarmową typu impulsowego, umożliwiającą szybkie wykrycie i lokalizację ewentualnych nieszczelności.

W przypadku budowy instalacji i farm fotowoltaicznych należy podjąć następujące działania minimalizujące potencjalne negatywne oddziaływania:

- przed podjęciem prac związanych z montażem instalacji fotowoltaicznych należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków, tj. poza okresem od 15 kwietnia do 15 sierpnia, aby nie płoszyć gniazdujących ptaków.
- w przypadku znacznej powierzchni planowanej elektrowni fotowoltaicznej zaleca się wykonanie pomiędzy sektorami paneli nasadzeń niskopiennych żywoptotów (z wykorzystaniem gatunków rodzimych), co zmniejsza ryzyko kolizji ptaków wodnych z panelami fotowoltaicznymi,
- przewody elektryczne odprowadzające energię z parku należy umieszczać pod ziemią,
- zaleca się zastosowanie paneli fotowoltaicznych z powłokami antyrefleksyjnymi tak by do minimum ograniczyć odbijanie się promieni słonecznych a tym samym przywabianie ptaków,
- należy unikać budowy parku ogniw fotowoltaicznych w szczycie sezonu lęgowego (kwiecień-czerwiec) co zmniejszy ryzyko płoszenia ptaków lęgowych. W przypadku konieczności budowy w sezonie lęgowym, prace należy prowadzić go pod nadzorem ornitologicznym,
- biorąc pod uwagę dostęp obsługi technicznej do poszczególnych ogniw, należy w miarę możliwości zezwolić na spontaniczną sukcesję roślinności pomiędzy pasami, np. ziół i chwastów.
- w przypadku zastosowania transformatorów olejowych, pod transformatorami wykonać należy szczelną misę olejową o pojemności pozwalającej pomieścić całą objętość oleju

w transformatorze, w celu zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed ewentualnym awaryjnym wyciekiem oleju,

- zastosowane ogrodzenie inwestycji powinno umożliwiać migrację drobnych zwierząt,
- mycie paneli fotowoltaicznych powinno odbywać się zgodnie z zasadą racjonalnej oszczędności wody, bez użycia detergentów,
- transformatory należy odpowiednio oznaczyć i zainstalować w taki sposób, aby usunąć całkowicie ryzyko przypadkowego kontaktu osób z elementami pod napięciem i jednocześnie umożliwić odpływ ciepła produkowanego przy eksploatacji i zachowanie maksymalnych temperatur uzwojenia poniżej wartości.

W zakresie prac związanych z dbałością o istniejące rowy, kanały, zbiorniki wodne, przepływające rzeki należy podjąć w szczególności następujące działania zapobiegające i minimalizujące negatywne oddziaływania:

- obiektów inżynierskich na ciekach naturalnych, kanałach i rowach powinny być zostać usytuowane oraz zaprojektowane w taki sposób aby zapewnić drożność istniejących systemów przepływu wód oraz nie powodować zakłócenia stosunków wodnych,
- zbiorników retencyjnych nie należy lokalizować na terenie źródeł, torfowisk, mszarów i mechowisk,
- należy umożliwiać przemieszczanie się organizmów wodnych,
- prace należy prowadzić poza sezonem lęgowym ptaków, tarłem ryb, migracją i rozrodem płazów,
- roboty na ciekach powinno prowadzić się odcinkami o niezbyt dużych długościach, w ten sposób, by ryby i inne organizmy wodne mogły chronić się na sąsiednich, pobliskich odcinkach, na których nie trwają żadne prace,
- na odcinku objętym robotami pozostawiać skupiska roślinności wodnej i brzegowej, które już w toku robót mogą służyć jako schronienie dla organizmów wodnych (likwidować je należy w ostateczności),
- roboty regulacyjne w istniejącym korycie prowadzić należy tak, by jeden z brzegów pozostawał nienaruszony (przeciennie prawy lub lewy);
- należy dążyć do nienaruszania tych brzegów, które stanowią istotny, wymagający ochrony, element krajobrazowy, lub na którym znajdują się cenne obiekty,
- materiał gruboziarnisty z dna koryta należy kierować na odpowiednio oznakowane odkłady, skąd po pogłębieniu rzeki przewozi się go na miejsca pobrania;
- szczególną uwagę zwracać należy na dokładne odłożenie na uprzednie miejsce materiałów najgrubszych: żwirów oraz kamieni, gdyż warunkować to może stateczność dna (dla odbudowy biotopów dennych ważne jest odtworzenie zróżnicowania materiałów dna w zagłębieniach i na przemiałach, na brzegach wklęsłych i wypukłych);
- istotne jest prowadzenie prac z góry rzeki ku dołowi (część zagrożonej fauny dennej może schronić się na dolnych odcinkach, gdzie nie zaczęto jeszcze robót);
- miejsce usunięcia gleby i jej składowania powinno oznaczać się w taki sposób, by można było ją wbudować z powrotem tam skąd ją zabrano;

- w przypadku realizacji większych robót ziemnych należy przeprowadzić analizę, czy nie spowodują ona nadmiernego zanieczyszczenia cieków zawiesinami; jeżeli zanieczyszczenia nie można uniknąć, buduje się osadniki;
- usuwać można jedynie drzewa, które zostały przewidziane do wycinki, w sytuacjach, gdy stanowią zagrożenie dla stateczności skarp i budowli lub uniemożliwiają prowadzenie prac.

7. POTENCJALNE ZMIANY W STANIE ŚRODOWISKA W PRZYPADKU ZANIECHANIA REALIZACJI ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY GODZIESZE WIELKIE

Strategia Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie w powiązaniu z pozostałymi dokumentami strategicznymi przedstawia uwarunkowania rozwojowe obszaru oraz wyznacza perspektywy rozwoju na najbliższe lata. Koncepcja zintegrowanego zarządzania strategicznego przyjęta w dokumencie jest koniecznym elementem umożliwiającym integrację celów z różnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego społeczności. Z punktu widzenia jednostki samorządu terytorialnego dokument ten stanowi narzędzie do efektywnego zarządzania całym obszarem, jak i zaprojektowania poziomu oraz skali wyboru właściwej lokalizacji danego przedsięwzięcia, uwzględniając aspekty społeczno-gospodarcze i środowiskowe. Takie podejście umożliwia także właściwe, skuteczne i racjonalne wykorzystanie zasobów finansowych, instytucjonalnych i przyrodniczych, poprzez przewidywanie możliwych barier i ograniczeń na drodze do osiągnięcia zamierzonych celów oraz podjęcie środków zapobiegawczych lub minimalizujących skutki tych ograniczeń. W tym ujęciu brak realizacji przedsięwzięć przedstawionych w dokumencie strategicznym spowodowałoby mniejszą skuteczność wykorzystania zasobów finansowych (wewnętrznych i zewnętrznych), gospodarczych i środowiskowych oraz mniejszy stopień osiągnięcia zamierzonych celów. Można przyjąć założenie, że bez wdrożenia mechanizmów planowania strategicznego nie byłaby możliwa realizacja podstawowej zasady zrównoważonego rozwoju, która z założenia wymaga podejścia całościowego i długofalowego.

Tym samym brak realizacji postanowień Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034 będzie oznaczał w praktyce brak realizacji celów strategicznych, operacyjnych, kierunków działań i szeregu prospołecznych, pro gospodarczych i pro środowiskowych działań, umożliwiających realizację celów - spowoduje nawarstwienie szeregu niekorzystnych zjawisk, w tym także może pogorszyć stan poszczególnych elementów środowiska naturalnego. Efektem tego może być brak spójności przestrzennej w obrębie gminy. Strategia zakłada działania zmierzające do uporządkowania zagospodarowania przestrzennego Gminy Godziesze Wielkie oraz wyznaczenie i uzbrojenie obszarów pod działalność gospodarczą czy rozwój sieci kanalizacyjnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu Strategii:

- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków,
- zmniejszanie się zasobów wodnych,
- degradacja walorów krajobrazu,
- pogorszenie jakości powietrza,
- pogorszenie jakości życia mieszkańców.

Podsumowując, realizacja celów zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie skutkować będzie uzyskaniem wartości dodanej poprzez działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego. Zaniechanie wypełnienia założeń wynikających z tego dokumentu spowoduje brak zharmonizowania w tym zakresie a także możliwość wdrażania działań niespójnych lub o zabarwieniu negatywnym.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Art. 51 ust. 2 pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W przypadku opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie różne warianty kierunków działań i założonych celów ustanawia się na etapie tworzenia dokumentu i obejmowało m. in. opracowanie diagnozy stanu środowiska oraz sukcesywne konsultacje w ramach zespołu projektowego z przedstawicielami różnych środowisk oraz ankietowania mieszkańców gminy. Efektem tych prac było opracowanie ostatecznej, jednowariantowej wersji Strategii.

Powszechnym kryterium wyboru są także względy finansowe. Ważne jest zatem, zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju, znalezienie takiego rozwiązania, by przy określonych środkach finansowych uzyskać optymalny efekt społeczny, gospodarczy i ekologiczny.

Gmina Godziesze Wielkie, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, dokonała wyboru takich założeń, które umożliwią kształtowanie środowiska, jego ochronę lub stanowią pewne metody naprawcze przy jednoczesnym zagwarantowaniu jej stabilnego rozwoju gospodarczego.

Uwzględniono fakt, że zaproponowane działania i zadania zmierzające do zrównoważonego i trwałego rozwoju gminy zostały wybrane jako optymalne rozwiązania. Reasumując – w Strategii Rozwoju Gminy na etapie opracowywania dokumentu – spośród licznych założeń alternatywnych zostały wybrane tylko takie, których realizacja umożliwi zrównoważony rozwój gminy.

Jako warianty alternatywne danego przedsięwzięcia można rozważać:

- warianty lokalizacji,
- warianty konstrukcyjne,
- warianty technologiczne,
- warianty organizacyjne,
- wariant niezrealizowania inwestycji – tzw. wariant „0”.

Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować negatywne konsekwencje środowiskowe.

Ponadto należy wskazać, że część projektów (zwłaszcza dotycząca infrastruktury kanalizacyjnej oraz wymiany piecy węglowych) służyć będzie wypełnieniu konkretnych zobowiązań wobec Unii Europejskiej lub zawartych w prawie krajowym. Inwestycje te uznano za bez alternatywne. W przypadku, gdy nie została wskazana konkretna lokalizacja, wskazane będzie na etapie projektu wykonanie analizy wielokryteriowej z uwzględnieniem wszystkich aspektów, w tym ochrony środowiska.

Podsumowując, alternatywy poszczególnych zadań będą ewentualnie określone na etapie projektowania poszczególnych inwestycji.

9. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY GODZIESZE WIELKIE

Wójt Gminy Godziesze Wielkie prowadzić będzie monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko polegać będzie na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie Gminy Godziesze. Wykorzystane zostaną pomiary uzyskane w ramach państwowego monitoringu środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień, w ramach monitoringu środowiska prowadzonego w oparciu o wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć wymienionych w projektowanym dokumencie, na kontroli i ocenie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego dokumentu.

Monitoring taki będzie prowadzony w częstotliwości raz na dwa lata.

Nazwa proponowanego wskaźnika / Przyjęta jednostka

- klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin dla strefy wielkopolskiej: NO₂, SO₂, CO, C₆H₆, PM_{2,5}, PM₁₀, BaP, As, Cd, Ni, Pb, O₃ / klasa
- klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin dla strefy wielkopolskiej: NO_x, SO₂, O₃ / klasa
- liczba podmiotów posiadających decyzje odnośnie wprowadzania pyłów/gazów do powietrza jedn. moc kotłowni, w których wymieniono źródło zasilania / kW
- Ilość budynków poddanych termomodernizacji / jedn.
- wartość hałasu komunikacyjnego w otoczeniu dróg i linii kolejowych na terenie gminy / dB
- wartość pola elektromagnetycznego w punktach pomiarowych znajdujących się na terenie gminy lub położonych najbliżej jej obszaru / V/m
- liczba obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne na terenie gminy / szt.
- stan wód powierzchniowych i podziemnych w punktach pomiarowo-kontrolnych znajdujących się na terenie gminy lub położonych najbliżej jej obszaru / Klasa/stan/potencjał ekologiczny
- udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej / %
- wydajność ujęć wody / m³/d
- ilość ścieków oczyszczonych w oczyszczalniach ścieków na terenie gminy/ dm³/rok
- ludność obsługiwana przez oczyszczalnię ogółem osoba/ / %
- osady wytworzone / Mg/rok
- wartości wskaźników zanieczyszczeń w ściekach surowych i oczyszczonych w oczyszczalni ścieków: BZT₅, ChZT, zawiesina, azot ogólny, fosfor ogólny / kg/rok
- udział mieszkańców korzystających z kanalizacji sanitarnej osoba / %
- stopień i rodzaj zanieczyszczenia gleb / mg/kg mg/100g gleby
- udział gleb w gminie o odczynie obojętnym i zasadowym / %
- udział gleb w gminie wymagających wapnowania / %

- udział gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych / %
- udział powierzchni gminy objętych ochroną na mocy ustawy o *ochronie przyrody* / %
- udział powierzchni gminy objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000 / %
- udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni gminy / %
- ilość i rodzaj obszarów podlegających ochronie na mocy ustawy o *ochronie przyrody* / szt./rodzaj
- rodzaj i ilość instalacji wykorzystujących energię odnawialną na terenie gminy rodzaj /szt.
- liczba zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej / szt.
- liczba zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej / szt.
- liczba poważnych awarii spowodowanych przez przemysł i transport / szt.

10. TRANSGENICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 104 ust. 1 pkt. 2, art. 104 ust. 2 oraz art. 105 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2024 poz. 1112), postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się:

- w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów planów, jak również
- na wniosek innego państwa, na którego terytorium może oddziaływać realizacja projektu dokumentu,
- gdy możliwe oddziaływanie pochodzące spoza granic Rzeczypospolitej Polskiej mogłoby ujawnić się na jej terytorium.

Zadania przedstawione w Strategii Rozwoju będą realizowane na obszarze gminy Godziesze Wielkie zasięg ich oddziaływania będzie mieć przede wszystkim charakter lokalny. Ze względu na lokalizację planowanych inwestycji w dużej odległości od granic Państwa oraz ich zakres oddziaływania nie stwierdzono możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie.

11. PPROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI STRATEGII

Po przeanalizowaniu sytuacji gminy Godziesze Wielkie stwierdzono, iż największymi problemami z zakresu ochrony środowiska z punktu widzenia przedmiotowego Strategii są:

1. Zanieczyszczenie wód przez nieoczyszczone (lub oczyszczone w niewystarczającym stopniu) ścieki komunalne z terenów wiejskich oraz zanieczyszczenia obszarowe. Są to głównie ścieki bytowe z terenów wiejskich, odprowadzane w sposób niezorganizowany, zanieczyszczenia spłukiwane z terenów rolnych i leśnych oraz terenów tras komunikacyjnych.
2. Konieczność dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej na terenie gminy.
3. Konieczność kontroli i likwidacji nieszczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe.
4. Wywieranie negatywnego wpływu na jakość gleb przez działalność człowieka na obszarach użytkowanych rolniczo oraz zurbanizowanych.
5. Główny udział emisji niskiej w zanieczyszczeniu powietrza na terenie gminy.
6. Wzrost poziomu hałasu wzdłuż głównych tras komunikacji drogowej.
7. Możliwość występowania zagrożenia dla rzadkich gatunków roślin i zwierząt ze strony terenów zurbanizowanych.
8. Zbyt niska wiedza mieszkańców na temat właściwego gospodarowania poszczególnymi rodzajami odpadami.
9. Niski poziom świadomości mieszkańców na temat dbałości o środowisko,
10. Możliwość występowania chronionych gatunków zwierząt w budynkach.
11. Możliwość występowania na terenie gminy miejsc nielegalnego składowania odpadów („dzikie wysypiska”) zwłaszcza w okolicznych lasach, na granicy polno-leśnej i przydrożnych rowach.

Miejsca nielegalnego składowania odpadów („dzikie wysypiska”) czy nieszczelne zbiorniki bezodpływowe stanowią zagrożenie dla środowiska w tym dla zdrowia i życia ludzi poprzez:

- zanieczyszczenie gruntu i wód podziemnych, w tym wód pitnych,
- zagrożenie pożarowe,
- niszczenie środowiska i stwarzanie zagrożenia dla zwierząt,
- możliwość samozapłonu gazów.

Zagrożeniem dla pozostałych form ochrony przyrody jest nieprzestrzeganie zakazów zawartych w decyzjach w sprawie objęcia terenów i obiektów ochroną.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 1112). Prognoza dotyczy projektu Strategii Rozwoju, opracowanej w 2024 roku. Podstawowym celem prognozy jest wskazanie, czy i jak określone w projekcie dokumentu cele strategiczne oraz zaplanowane działania wpłyną na środowisko w przypadku ich realizacji.

W niniejszym dokumencie, w rozdziale 1 przedstawiono cel i zakres opracowania, podstawę prawną, metodykę wykorzystaną do sporządzenia Prognozy. Dokument odnosi się do projektu Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034, a jej podstawowym celem jest wskazanie czy realizacja określonych w projekcie Strategii celów nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

W rozdziale 2 przedstawiono krótką charakterystykę projektu Strategii Rozwoju.

Misja Gminy Godziesze Wielkie określona w strategii jest:

Przedsiębiorcza i atrakcyjna inwestycyjnie gmina zapewniająca stabilność ekonomiczną i wysoką jakość życia mieszkańców z zachowaniem standardów tj.:

- profesjonalizmu, współpracy zespołowej, racjonalności i efektywności podejmowanych działań,
- stałego dialogu ze społecznością lokalną oraz efektywnej polityki informacyjnej,
- wykorzystania nowoczesnych rozwiązań w procesach administracyjno-komunikacyjnych,
- konsekwencji w realizacji ustalonych celów i zamierzeń.

Wizja to obraz gminy, który będzie następstwem realizacji strategii. Ukazuje Gminę Godziesze Wielkie w perspektywie do 2034 roku. Będzie to obraz gminy zmieniony na skutek przyjętych i realizowanych działań.

W roku 2034 Gmina Godziesze Wielkie to miejsce:

- dostępne, funkcjonalne i przyjazne dla mieszkańców i inwestorów,
- o wysokim rozwoju kapitału społecznego, przedsiębiorczości i dostępności do atrakcyjnych form zatrudnienia,
- dbałości o bezpieczeństwo i standardy środowiskowe tu w szczególności w kontekście prowadzenia efektywnej polityki pro-środowiskowej.

Cele strategiczne i operacyjne

Na podstawie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej gminy Godziesze Wielkie która została uzupełniona o wyniki badania ankietowego oraz dane zebrane na warsztatach strategicznych, wyznaczono obszary strategiczne działalności gminy, które wymagają poprawy bądź dodatkowego impulsu rozwojowego.

W Strategii przedstawiono 3 obszary oraz 4 cele strategiczne do których przyporządkowano cele operacyjne oraz zadania.

W rozdziale 3 odniesiono się do powiązań Projektu Strategii oraz jej zgodności z celami ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z

punktu widzenia projektowanego dokumentu, a także przedstawiono sposoby uwzględnienia ich w dokumencie Strategii. Odniesiono się w sumie do 13 dokumentów:

1. Europejska Konwencja Krajobrazowa
2. Europejski Zielony Ład
3. 8 Program działań w zakresie środowiska do roku 2030
4. Ramy klimatyczno-energetyczne do 2030 roku
5. Strategia powstrzymania utraty i poprawy stanu różnorodności biologicznej w Europie do roku 2030 (SPA 2020)
6. Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
7. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku
8. Polityka energetyczna Polski do 2040 roku
9. Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego do 2030 roku
10. Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kaliskiego na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030
11. Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej
12. Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon
13. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Rozdział 4 przedstawia stan środowiska przyrodniczego Gminy Godziesze Wielkie ze szczególnym uwzględnieniem stanu powietrza atmosferycznego, hałasu, promieniowania elektromagnetycznego, stanu wód powierzchniowych i podziemnych, gospodarki wodno-ściekowej, powierzchnię ziemi oraz gleby szaty roślinnej i świata zwierzęcego, form ochrony przyrody, a także zabytków i dóbr materialnych. Cechami charakterystycznymi gminy są: dość wysoka lesistość oraz słabe gleby.

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Według regionalizacji klimatycznej A. Wosia (1993) gmina Godziesze Wielkie znajduje się na pograniczu obszarze regionu Klimatycznego XV (Środkowowielkopolskiego) oraz XVI – (Południowowielkopolskiego). Zgodnie z opracowaniami autora granice między tymi regionami są bardzo zatarte. Na podstawie danych klimatycznych region ten pozostaje pod wpływem mas polarnomorskich, rzadziej zwrotnikowych i kontynentalnych; posiada korzystne warunki klimatyczne; wiosny są stosunkowo ciepłe, a zimy łagodne. Najwięcej opadów przypada na czerwiec, lipiec i sierpień, a najmniej w styczniu, lutym i marcu. Występuje przewaga wiatrów zachodnich, a długość okresu wegetacyjnego około 226-228 dni.

Gmina Godziesze Wielkie znajduje się na terenie strefy wielkopolskiej objętej „Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na przekroczenia wartości docelowych pyłów zawieszonych PM₁₀”

- a) Pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską – dla ozonu, dwutlenku siarki i tlenku azotu –zaliczono do klasy A, dla ozonu dla poziomu celu długoterminowego ustanowionego przypisano klasę D2.
- b) Pod kątem ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaklasyfikowano dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, ołowiu (stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają odpowiednio

poziomów dopuszczalnych niklu – do strefy A, dla ozonu, kadmu, arsenu, niklu dla poziomu docelowego - do strefy A, dla pyłu PM_{2,5} – do klasy A, dla pyłu PM₁₀ – do klasy A, dla benzo(a)piranu w pyłach zawieszonych PM₁₀ – do strefy C..

W ramach oceny wykonano również dodatkową klasyfikację wyznaczając dla poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza I) klasę A1, dla ozonu klasę D2 w odniesieniu do celu długoterminowego.

Zagrożenie hałasem

Klimat akustyczny środowiska gminy Godziesze Wielkie w zdecydowanej większości kształtowany jest przez hałas komunikacyjny drogowy, który ze względu na powszechność charakteryzuje się dużym zasięgiem oddziaływania. Przez gminę przebiegają wyłącznie drogi powiatowe i gminne.

Przez teren gminy Godziesze Wielkie nie przebiega linia kolejowa. Najbliższa stacja znajduje się w Kaliszu (Kalisz Winiary) oraz w Opatówku oddalonych odpowiednio o ok. 2 i 4 km od granic gminy Godziesze Wielkie oraz ok. 11 i 14 od miejscowości Godziesze Wielkie. Nieliczne i nieduże zakłady prowadzą działalność na niewielką skalę, przez co nie można mówić o uciążliwości powodowanej przez hałas przemysłowy.

Nie występują badania hałasu przeprowadzone na terenie gminy Godziesze Wielkie.

Pole elektromagnetyczne

Źródłem pól elektromagnetycznych na terenie gminy Godziesze Wielkie są:

- linie średniego napięcia 15kV ze stacjami transformatorowymi 15/0,4kV oraz linie niskiego napięcia, głównie napowietrzne. Dodatkowo przy granicy gminy przebiega linia 110 kV Kalisz-Błaszki.
- stacje telefonii komórkowej.

Pomiary pól elektromagnetycznych (wg GIOŚ) na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego nie wykazały przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w żadnym z badanych punktów pomiarowych. Na terenie gminy Godziesze Wielkie nie prowadzono takich pomiarów.

Wody powierzchniowe i podziemne

Na terenie gminy Godziesze Wielkie występują następujące jednolite części wód powierzchniowych:

- Kielbaśnica - RW60001518456
- Prosna od Strugi Kraszewickiej do Ołoboku - RW600011184399
- Pokrzywnica - RW600016184689
- Trojanówka od Pokrzywnicy do ujścia - RW60001018469
- Lipówka - RW60000918452
- Prosna od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego - RW600011184933

Stan wód

Jakość wody według badań w poprzednim okresie

Kielbaśnica

W ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego w roku 2024 przez RWMŚ w Poznaniu zostały przebadane wody JCWP Kielbaśnica RW60001518456 w punkcie pomiarowo- kontrolnym Kielbaśnica - Godziesze Małe. Dla poszczególnych elementów otrzymano następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych: - bardzo zły
- klasa elementów hydromorfologicznych: powyżej średniego
- klasa elementów fizykochemicznych: >II (powyżej stan dobry)
- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne: – b.d.

Stan ekologiczny – zły

Stan chemiczny – poniżej dobrego

Ogólny stan wód – zły

Prosna od Strugi Kraszewickiej do Ołoboku

W ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego w roku 2023 i 2024 przez RWMŚ w Poznaniu zostały przebadane wody JCWP Prosna od Strugi Kraszewickiej do Ołoboku RW600011184399 w punkcie pomiarowo-kontrolnym Prosna - Wola Droszewska. Dla poszczególnych elementów otrzymano następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych: III (stan umiarkowany)
- klasa elementów hydromorfologicznych: I (stan b.dobry)
- klasa elementów fizykochemicznych: >II (powyżej stan dobrego)
- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne: II (potencjał dobry),

Stan ekologiczny – umiarkowany

Stan chemiczny - poniżej dobrego

Ogólny stan wód – zły

Stan (ogólny) - zły stan wód

Pokrzywnica

W ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego w roku 2024 przez RWMŚ w Poznaniu zostały przebadane wody JCWP Pokrzywnica RW600016184689 w punkcie pomiarowo- kontrolnym Pokrzywnica - Porwity. Dla poszczególnych elementów otrzymano następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych: - umiarkowany
- klasa elementów fizykochemicznych: dobry
- klasa elementów hydromorfologicznych: >II (powyżej dobry)
- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne: dobry

Potencjał ekologiczny - umiarkowany

Stan chemiczny poniżej dobrego

Ogólny stan wód : zły

Stan (ogólny): zły stan wód

W Trojanówka od Pokrzywnicy do ujścia

W ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego w roku 2024 przez RWMŚ w Poznaniu zostały przebadane wody JCWP Trojanówka od Pokrzywnicy do ujścia RW60001018469 w punkcie pomiarowo-kontrolnym Trojanówka - Kalisz. Dla poszczególnych elementów otrzymano następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych: IV (zły)

- klasa elementów fizykochemicznych: >III (powyżej umiarkowanego)
 - klasa elementów hydromorfologicznych: >II (powyżej dobrego)
 - klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne: bardzo dobry
- Potencjał ekologiczny - słaby
- Stan chemiczny – poniżej dobrego
- Ogólny stan wód – zły

Lipówka

W ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego w roku 2022 przez RWMS w Poznaniu zostały przebadane wody JCWP Lipówka RW60000918452 w punkcie pomiarowo- kontrolnym Łużyca - Ostrów Kaliski. Dla poszczególnych elementów otrzymano następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych: III (umiarkowany)
 - klasa elementów fizykochemicznych: dobry
 - klasa elementów hydromorfologicznych: >II (powyżej dobrego)
 - klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne: brak klasyfikacji
- Potencjał ekologiczny - umiarkowany
- Stan chemiczny - brak klasyfikacji.
- Ogólny stan wód – zły

Prosna od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego

W ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego w roku 2024 przez RWMS w Poznaniu zostały przebadane wody JCWP Prosna od Ołoboku do Dopływu z Piątka Małego RW600011184933 w punkcie pomiarowo- kontrolnym Prosna - Bogusław. Dla poszczególnych elementów otrzymano następujące wyniki:

- klasa elementów biologicznych: II (dobry)
 - klasa elementów fizykochemicznych: I (bardzo dobry)
 - klasa elementów hydromorfologicznych: >II (dobry)
 - klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne: bardzo dobry
- Potencjał ekologiczny - umiarkowany
- Stan chemiczny – poniżej dobrego
- Ogólny stan wód - zły

Wody podziemne

Według aktualnie obowiązującego podziału Polski na 174 JCWPd obszar Gminy Godziesze Wielkie znajduje się w całości w obszarze JCWPd 81. Powierzchnia wynosi 4914,76 km².

Europejski kod JCWPd: PLGW600081

Nazwa JCWPd: 81

Region Wodny: Warta

Obszar dorzecza (Kod i Nazwa): Prosna

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej: RZGW w Poznaniu

Ocena stanu:

Ilościowego: dobry

Chemicznego: dobry

Gospodarka wodno-ściekowa

Na terenie Gminy Godziesze Wielkie eksploatowane są 2 ujęcia wód podziemnych - Wolica i Biała

W 2024 roku, na terenie Gminy Godziesze Wielkie udział korzystających z sieci wodociągowej wyniósł 94%. Wartość ta jest zbliżona do średniej dla powiatu kaliskiego oraz województwa wielkopolskiego.

Oznacza to, że niemalże wszyscy mieszkańcy badanej jednostki mieli dostęp do bieżącej wody.

- Ogółem długość eksploatowanej sieci wodociągowej wynosi - 192,2 km
- Budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej - 2 723

Kanalizacja

- Kanalizacja Długość sieci kanalizacyjnej ogółem – 39,4 km
- % korzystających z sieci – 36
- liczba budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej 975
- liczba ludności gminnej korzystającej z sieci kanalizacyjnej 3 582

Gmina Godziesze Wielkie wprowadza oczyszczone ścieki komunalne z mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków w:

- m. Godziesze Małe
- m. Saczyn,

Infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną zarządza bezpośrednio Urząd Gminy Godziesze Wielkie.

Powierzchnia ziemi i gleby,

Dominujące utwory geologiczne na terenie Gminy Godziesze Wielkie związane są z działalnością lodowców. Na Wysoczyznach Kaliskiej i Tureckiej występują osady lodowcowe i wodnolodowcowe, ze zlodowacenia Warty. Są one w obszarze morenowym pokryte pagórkami moren czołowych, tego samego zlodowacenia. Kotlina Grabowska wypełniona jest osadem późniejszym, ze zlodowacenia bałtyckiego i częściowo z holocenu.

Powierzchnię terenu gminy stanowi typ wysoczyzny morenowej o mało urozmaiconej rzeźbie terenu i ma charakter łagodnie pofalowanych pagórków, podciętych dolinami o różnicy poziomów sięgających 45m. Licznie występują wydmy, nie przekraczające wysokości względnej 10 m. Teren wznosi się łagodnie z zachodu na wschód, a rzędne terenu wahają się w zakresie 117-160m n.p.m.

Teren Gminy jest bardzo ubogi w kopaliny, występują jedynie piaski i torfy – jako obszary prognostyczne.

Gleby

Występujące typy i rodzaje gleb związane są z budową geologiczną i geomorfologiczną oraz warunkami wodnymi.

Wytworzenie się określonych profili glebowych oraz ich przydatność rolnicza pozostaje w ścisłym związku z budową geologiczną i morfologią omawianego obszaru. Natomiast skład mineralny i właściwości gleb są uzależnione przede wszystkim od rodzaju skały macierzystej, panującego klimatu i występującej szaty roślinnej. Na kształtowanie się rolniczej przydatności gleb poza rzeźbą terenu i klimatem mają również duży wpływ czynniki glebowe takie jak: skład mechaniczny, miąższość poziomu

próchniczego oraz głębokość występowania szkieletu. W gminie Godziesze Wielkie dominują gleby kwaśne i bardzo kwaśne ponad 96% ($\text{pH} < 5,5$).

W Gminie Godziesze Wielkie występują gleby o zróżnicowanej właściwości użytkowej oraz budowie. Mimo różnorodności klas bonitacyjnych, przeważają jednak gleby słabe. Procentowy udział powierzchni gleb w poszczególnych klasach bonitacyjnych kształtuje się następująco:

- klasa III – ok. 1%
- klasa IV – ok. 21%
- klasa V – ok. 28%
- klasa VI - ok. 49%

Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2020. Gleba badana w miejscowości Borów (gm. Opatówek) została zaklasyfikowana do kompleksu 2 (pszenny dobry) i klasy bonitacyjnej IIIa (gleby orne średnio dobre). Pod względem typu jest to gleba płowa, natomiast gatunku wg normy BN-78/9180-11 – pył gliniasty.

Przyroda

Powierzchnia lasów na terenie gminy Godziesze Wielkie w 2024 r. wynosiła 1599,3878ha, a wskaźnik lesistości był równy 16%. Wskaźnik lesistości gminy jest niższy od wskaźnika lesistości powiatu kaliskiego (20,4%) oraz województwa wielkopolskiego (25,8%). Na terenie Gminy znajdują się wyłącznie pomnik przyrody i obszar chronionego krajobrazu

Na obszarach leśnych na terenie gminy żyje wiele gatunków zwierząt, m.in.: wiewiórka, dzik, sarna, jeleń, dzięcioł czarny, dzięcioł pstry większy, kukulka, pełzacz leśny, wilga, kruk, dzikie gołębie, pliszki, jastrzębie, szpaki, wróble, żmija zygzakowata, zaskroniec, padalec, jaszczurka zwinka, żaba jeziorkowa, żaba wodna.

Na obszarze gminy Godziesze Wielkie obowiązuje natomiast ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt (podobnie jak w całym kraju), zgodnie z ustawą o ochronie przyrody.

W rozdziale 5, prognoza identyfikuje, analizuje i ocenia przewidywanie oddziaływań na środowisko do poszczególnych zadań oraz celów przedstawionych w Strategii, tj.:

Obszar PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

- **Cel strategiczny: Bezpieczeństwo i komunikacja**
- **Cele operacyjne:**
 - Poprawa dostępu do komunikacji zbiorowej
 - Budowa i modernizacja dróg z infrastrukturą towarzyszącą
 - Rozwój nowoczesnej infrastruktury informatycznej
 - Poprawa ochrony mieszkańców, mienia i środowiska na terenie gminy
- **Cel strategiczny: Niezawodna infrastruktura techniczna i ochrona środowiska**
- **Cele operacyjne:**
 - Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez uporządkowaną gospodarkę odpadami i rolnictwo
 - Zwiększenie dostępu do infrastruktury technicznej
 - Poprawa efektywności energetycznej budynków, ochrona powietrza i instalacja OZE w gminie

- Racjonalna polityka proekologiczna oraz przestrzenna
- Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej

Obszar Kapitał Społeczny

- **Cel strategiczny:** Gmina dobrym miejscem do życia
- **Cele operacyjne:**
 - Wysoka jakość życia i usług publicznych/społecznych
 - Poprawa estetyki i zagospodarowania przestrzeni publicznej celem podniesienia atrakcyjności życia mieszkańców
 - Efektywne zarządzanie gminą

Obszar Gospodarka

- **Cel strategiczny:** Rozwój oparty przedsiębiorczości i nowoczesnym rolnictwie
- **Cele operacyjne:**
 - Wsparcie mikro i małych przedsiębiorców, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w średnich firmach na terenie gminy
 - Promowanie lokalnych produktów, usług
 - Wsparcie rolnictwa w zakresie dostosowania do nowych wyzwań

W stosunku do każdego zadania przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (obszary NATURA 2000, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe.

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych celów dokonano w poniższej macierzy skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne. Wpływ poszczególnych działań na środowisko został omówiony szczegółowo w dokumencie. Szczegółowość oceny została dostosowana do szczegółowości informacji zawartych w ocenianym projekcie Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie. Dla większości działań stwierdzono pozytywny wpływ.

Wśród zadań, które mogą spowodować potencjalne negatywne oddziaływanie na ww. komponenty środowiska, należy wymienić:

- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych
- Termomodernizacja obiektów mieszkalnych
- Modernizacja, przebudowa, rozbudowa i budowa sieci kanalizacyjnej;
- Przebudowa, rozbudowa, budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- Budowa nowych studni, nowego odwiertu oraz stacji uzdatniania wody
- Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody
- Dbłość o istniejące rowy, kanały, zbiorniki wodne, przepływające rzeki

Potencjalne negatywne skutki realizacji ww. inwestycji będą odczuwalne głównie dla roślin i zwierząt, na powierzchnię ziemi, a w niektórych przypadkach również na powietrze, wodę oraz zdrowie i komfort życia mieszkańców powiatu. Uciążliwości te będą występować głównie na etapie realizacji inwestycji i część z nich zostanie wyeliminowana na etapie eksploatacji. Prowadzenie wszelkich prac budowlanych powoduje naruszenie powierzchni gleby, wierzchnia warstwa gleby zostaje usunięta, w ten sposób

prawdopodobne jest zniszczenie siedlisk roślin poprzez wycinkę drzew, krzewów. Nowe inwestycje budowlane powodują zajęcie pewnego obszaru, a to zmniejsza potencjalne miejsca bytowania zwierząt. W przypadku przeprowadzania termomodernizacji budynków może dojść do niszczenia miejsc gniazdowania ptaków i miejsc bytowania nietoperzy. Wszelkie inwestycje drogowe wiążą się z ingerencją na powierzchni ziemi, może potencjalnie dojść do skażenia gleby w bliskim sąsiedztwie drogi na skutek spływu zanieczyszczeń lub w wyniku ewentualnych awarii pojazdów. Działania polegające na utrzymanie urządzeń melioracji podstawowych i szczegółowych mogą wpływać na modyfikację dynamiki cieków, zostanie uproszczona struktura siedlisk w korycie, może obniżyć się poziom wód gruntowych. W trakcie prowadzenia robót budowlanych może dojść do zniszczenia siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w korycie.

Zdecydowaną większość stwierdzonych potencjalnych negatywnych oddziaływań można wyeliminować poprzez stosowanie odpowiednich działań minimalizujących oraz zastosowanie procedur wynikających z obowiązujących przepisów. Wśród rozwiązań zapobiegawczych i ograniczających negatywne oddziaływanie należy wymienić: wykonywanie inwentaryzacji przyrodniczej przed podjęciem prac oraz wykonywanie prac poza okresem lęgowym zwierząt, stosowanie odpowiedniego i nowoczesnego sprzętu, wykonywanie robót zgodnie z harmonogramem prac, stosowanie kompensacji przyrodniczej przez nasadzanie drzew i krzewów, zajmowanie możliwie najmniejszej przestrzeni pod inwestycje. Przede wszystkim należy przestrzegać obowiązujące przepisy prawne i wytyczne realizacji inwestycji.

Pozostałe negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w Strategii ograniczać się będzie w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją), który wiąże się zazwyczaj z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów. Negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o lokalnym charakterze. Na etapie eksploatacji oddziaływanie na środowisko będzie znikome, prawdopodobnie mniejsze w stosunku do stanu obecnego.

Planowane działania znajdują się poza obszarowymi formami ochrony.

Niektóre z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie wymagać będą przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przed wydaniem pozwolenia na budowę. W związku z brakiem szczegółowych informacji na temat planowanych na danym obszarze przedsięwzięć (rozwiązań technologicznych, technicznych i organizacyjnych), ocena oddziaływania na środowisko ma charakter prognostyczny, wskazywane możliwe do wystąpienia oddziaływania. Przed realizacją poszczególnych przedsięwzięć część z nich może wymagać uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W rozdziale 6 przedstawiono sposoby zapobiegania, ograniczania lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko planowanych przedsięwzięć wskazanych w projekcie Strategii. Występujące oddziaływania na etapie realizacji zadań są nieznaczne i nie skutkują trwałym pogorszeniem się stanu środowiska. W przypadku wykonania prac, które mogą naruszyć i wpłynąć na pogorszenie stanu któregoś z komponentów środowiska należy założyć działania zapobiegające lub działania kompensacyjne jeżeli nie ma innej możliwości. W rozdziale zostają

przedstawione możliwe oddziaływania na środowisko i metody zapobiegania im oraz metody kompensacji przyrodniczej

W rozdziale 7 przedstawiono potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji zadań zapisanych w projekcie Strategii. Będą one prowadziły m.in. do pogorszenia m.in. jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków, zmniejszanie się zasobów wodnych, degradacja walorów krajobrazu, pogorszenie jakości powietrza czy pogorszenie jakości życia mieszkańców

W rozdziale 8, dotyczącym rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w Strategii. Dokument charakteryzuje się wysokim stopniem ogólności, często nie zawierając propozycji konkretnych działań i nie mając odniesienia w wytycznych lokalizacyjnych. Tym samym alternatywy poszczególnych zadań będą ewentualnie określone na etapie projektowania poszczególnych inwestycji.

W rozdziale 9 wskazano propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień Strategii Rozwoju Gminy. W celu określenia stopnia realizacji wpływu celów strategicznych na komponenty środowiska, zbudowano system wskaźników powiązanych z różnymi poziomami celów, jakie zostały przyjęte w Strategii. Prognoza przedstawia wskaźniki monitoringu skutków realizacji postanowień Strategii w cyklu dwuletnim. W Prognozie wskazano wskaźniki monitorowania efektywności Strategii, które umożliwią zweryfikowanie zaawansowania realizacji Strategii również w innych okresach czasowych i umożliwią dokonywanie niezbędnych korekt na bieżąco.

W rozdziale 10 prognoza przedstawia zagadnienie z zakresu oddziaływanie transgranicznego. Ze względu na lokalizację planowanych inwestycji w dużej odległości od granic Państwa oraz ich zakres oddziaływania nie stwierdzono możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie. Ponadto, zaproponowane w Strategii działania oraz lokalny charakter zmian na terenie gminy Godziesze Wielkie, ograniczą również możliwość występowania konfliktów, związanych z zagospodarowaniem obszaru gminy a terenami gmin sąsiednich.

W rozdziale 11 przedstawiono największe problemy z zakresu ochrony środowiska z punktu widzenia Strategii, takie jak m.in. zanieczyszczenie wód przez nieoczyszczone (lub oczyszczone w niewystarczającym stopniu) ścieki komunalne, główny udział niskiej emisji w zanieczyszczeniu powietrza, wzrost hałasu wzdłuż głównych tras, niski poziom wiedzy i świadomości mieszkańców na temat dbałości o środowisko.

13. SPIS TABEL

Tabela 1 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2024 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM _{2,5})	30
Tabela 2. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2024 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)	30
Tabela 3 Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LDWN i LN, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem	33
Tabela 4 Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LDWN i LN	34
Tabela 5 Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowych na terenie gminy Godziesze Wielkie	41
Tabela 6. Powierzchnia i położenie JCWPd na terenie Gminy Godziesze Wielkie	49
Tabela 7 Pozwolenia wodno-prawne dla ujęć wody	51
Tabela 8. Ilość dostarczanej wody w Gminie Godziesze Wielkie	53
Tabela 9 Charakterystyka oczyszczalni ścieków (OS Godziesze Małe)	53
Tabela 10 Charakterystyka oczyszczalni ścieków (OS Saczyn)	53
Tabela 11. Bonitacja jakości gleb w gminie Godziesze Wielkie	57
Tabela 12 Odczyn gleb ornych na przestrzeni lat 1995-2020 w punkcie pomiarowym Borów	58
Tabela 13 Substancja organiczna gleby w latach 1995-2020	58
Tabela 14 Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin w latach 1995-2020	59
Tabela 15 Macierz oddziaływań skutków realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034	65
Tabela 16 Warunki realizacji inwestycji w kontekście zakazów obowiązujących w obrębie danej formy ochrony przyrody na terenie gminy Godziesze Wielkie	103

14. SPIS MAP

Mapa 1 Główne arterie komunikacyjne na terenie gminy Godziesze Wielkie	36
Mapa 2 Sieć energetyczna na terenie gminy Godziesze Wielkie	41
Mapa 3 Mapa stacji bazowych na terenie gminy Godziesze Wielkie	42
Mapa 4. JCWPd nr 81	48
Mapa 5 Mapa wszystkich otworów hydrogeologicznych na terenie Godziesze Wielkie	52
Mapa 6. Zasoby kopalin oraz obszary perspektywiczne na terenie gminy Godziesze Wielkie	56
Mapa 7 Lokalizacja obszarów cennych przyrodniczo na terenie gminy Godziesze Wielkie	62
Mapa 8 Korytarze ekologiczne na terenie gminy Godziesze Wielkie	63

15. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Podział województwa wielkopolskiego na strefy	28
Rysunek 2. Rozmieszczenie punktów pomiarowo-kontrolnych w województwie wielkopolskim	57
Rysunek 3 Techniczny potencjał energii wiatru dla Wielkopolski i poszczególnych powiatów	89

Uzasadnienie
do uchwały nr
Rady Gminy Godziesze Wielkie
z dnia grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034

Przygotowanie Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025–2034 wynika z potrzeby prowadzenia długofalowej i zintegrowanej polityki rozwoju lokalnego. Dokument został opracowany zgodnie z przepisami krajowymi i unijnymi oraz w oparciu o aktualne dokumenty strategiczne wyższego szczebla. Strategia wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko określa cele, kierunki działań oraz zasady monitorowania, bazując na analizach i konsultacjach. Jej przyjęcie umożliwia prowadzenie spójnej polityki rozwojowej i stanowi podstawę do pozyskiwania środków zewnętrznych na działania poprawiające jakość życia mieszkańców Gminy Godziesze Wielkie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Godziesze Wielkie na lata 2025-2034 jest uzasadnione.